

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Impact of Ordinary National Educational Testing

Factors Affecting and Best Practice in Using Test Results

to Improve the Quality of Basic Education Under the Primary Education

Service Area Office in the Region Northeast

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ

อาจารย์ สิริลักษณ์ บุ่งทอง

ดร.ประสงค์ ต่อโชติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทิว อิมบุญตา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชิต อินทะกนก

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ชื่อโครงการภาษาไทย : ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน
ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประจำปีงบประมาณ 2564 จำนวนเงินงบประมาณสนับสนุน 240,500 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 11 เดือน ตั้งแต่ เมษายน 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2565

หัวหน้าโครงการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมาบุญ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ร่วมโครงการวิจัย: อาจารย์ สิริลักษณ์ บุ่งทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.ประสงค์ ต่อโชติ นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทวี อิ่มบุญตา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชิต อินทะกนก มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ศึกษาปัจจัย และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีการแบบผสม ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 10 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียบวิธีวิจัย มี 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ และปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือผู้แทน 47 คน ผู้แทนโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนใน 4 รายวิชา 1,286 คน นักเรียน 518 คน และผู้ปกครองนักเรียน 545 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติถดถอยพหุคูณ ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกจากโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจากสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ถึง 14 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเลือกโดยใช้เกณฑ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 10 คน ครูผู้สอน 10 คน นักเรียน 30 คนและผู้ปกครองนักเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทาง

ปฏิบัติที่ดี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติรูปแบบตรวจสอบรายการ ระยะที่ 4 การตรวจสอบและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ โดยผู้ประเมิน 25 คน เลือกผู้ประเมินที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบ ไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเขตพื้นที่การศึกษาและประเทศ 10 โรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบ ประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และนำไปใช้ประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน พบว่า

(1) ผลกระทบต่อผู้เรียนอยู่ในระดับมาก มีผลกระทบเชิงบวกต่อผู้เรียน ได้แก่ พฤติกรรมของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ ทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอและฝึกทำตัวอย่างข้อสอบ O-NET ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้นและตั้งใจสอบให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย การเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบ และ รู้สึกไม่สบายใจ

(2) ผลกระทบต่อผู้ปกครองนักเรียน มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปกครองเห็นว่าการสอบ O-NET เป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ผู้ปกครองมีการดูแลติดตามและควบคุมพฤติกรรมการณ์เรียนของบุตรหลานมากขึ้น มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบ สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต มีความเครียดในการหารายได้เพิ่มเติมและมีความเครียดเนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อเพราะคะแนนสอบ O-NET ไม่ดีพอ เพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติม

(3) ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า

(3.1) ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษา มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กำหนดให้การยกระดับหรือพัฒนาผลการสอบ O-NET เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน วางแผนให้เกิดความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ กำกับติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการ การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานแก่ครูและผู้บริหาร ในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน การเตรียมการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบ

O-NET ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา การใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาตีวนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม

(3.2) ผลกระทบต่อครูผู้สอน มีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก ได้แก่ ทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET เตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูเกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ต้องสอนในลักษณะการตีวนวข้อสอบ O-NET ทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร เร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ประชุมเพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น การสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทำให้เกิดความละเลยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานมากยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งพัฒนาผลสอบ O-NET

(4) ผลกระทบต่อผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพ การปฏิบัติงานของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET การกำกับ ดูแล ติดตาม แลประเมินผลสถานศึกษา ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายการทดสอบระดับชาติ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัยพบว่า เกิดจากนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ระบบการประกันคุณภาพภายใน เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัยพบว่า กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน วิเคราะห์ผลการสอบ O-NET

ในภาพรวมของโรงเรียน มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม การเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น

ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมากที่สุด จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน การมีส่วนร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET ค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และการทำวิจัยในชั้นเรียน

ปัจจัยด้านผู้เรียน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง การส่งเสริมความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน การส่งเสริมความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง และการส่งเสริมความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.124 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.486 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.180 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.154 และปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.157 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สร้างสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} X_1 + 0.486^{**} X_2 + 0.180^{**} X_3 + 0.154^{**} X_4$$

$$Z = 0.157^{**} Z_1 + 0.546^{**} Z_2 + 0.195^{**} Z_3 + 0.186^{**} Z_4$$

จากสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ พบว่า ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้มากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านนโยบาย ตามลำดับ

3. แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ประชุมครูแต่ละสายชั้นหรือสายงาน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน บริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ สร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา กำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้ และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PDCA และสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา แก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ วางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตามแผนผังการออกข้อสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) (สทศ.) วางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 และการติวข้อสอบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ และจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

แนวปฏิบัติที่ดีด้านผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนควรได้รับข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยต้นแบบรุ่นพี่ ได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์

ในอนาคต แนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ และการศึกษาต่อโดยนำผล การทดสอบ O-NET ไปใช้ ส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควร ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จำเป็นและลดกิจกรรมไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แนวปฏิบัติที่ดีด้านผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองควรได้รับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุม สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนสถานศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลาน ด้านพัฒนาการเรียนรู้ และ การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จของบุตรหลาน

คำสำคัญ : ผลกระทบ ปัจจัยที่มีผล การนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ แนวปฏิบัติที่ดี การทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Title: Impact of Ordinary National Educational Testing
Factors Affecting and Best Practice in Using Test Results to Improve the Quality
of Basic Education Under the Primary Education Service Area Office in the Region
Northeast.

Fiscal Year 2021, the amount of support budget is 240,500 baht.

Duration: 11 months, from May 2021 to January 2022

Project Head: Assist. Prof. Dr. Treekom Prommaboon : Surin Rajabhat University

Research Team: Miss Siriluck Boongthong: Surin Rajabhat University

Dr.Prasong Tochot

Assist. Prof. Dr.Boontawee Imboonta: Surin Rajabhat University

Assist. Prof. Dr. Prachit Intakanok : Surin Rajabhat University

Executive Summary

The purpose of this research were to study the impact of using the results of the Ordinary National Educational Testing (O-NET), to study the factors affecting, and to synthesize best practices for using the results of the O-NET to improve the quality of basic education. Under the Primary Education Service Area Office (PESAO) in the region northeast. This research was research and development. Using a mixed methodology consisting of quantitative research using survey research, and qualitative research from multi-case studies 10 schools with higher results of the O-NET than the national average under PESAO in the region northeast. There were four phases of research methodology: Phase 1 survey and analyze current conditions on impacts using the results of O-NET and factors affecting by using survey research. The samples from multi-stage randomization, including: 47 directors of the PESAO or representative, 1,286 school representatives, including: school administrators and teachers in 4 subjects, 518 learners and 545 parents. Research tools were online questionnaire. Analyzed data by using statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression statistics, Phase 2 Multi-case Study using qualitative research choose from schools that the required criteria from Region Education Office No.10 to No.14. Key informants by using criteria; consists of 10 school administrators, 10 teachers, 30 learners and

30 parents. Research tools include school document analysis, administrators of the school and teachers interviews, parent interviews, and learner interviews. Collect data by in-depth interviews. Analyze the data by inductive conclusions, Phase 3 Synthesis (Draft) Best Practices. Research tool was analytical form and synthesis practice guidelines for checklist, and Phase 4: Reviewing and proposing best practice for using test results of 25 assessors. Selected the assessors who were school administrators and teachers of 10 school that had best practice in using the test results to develop learner's achievements that were higher than PESAO and national average. The research tool was a form to assess the accuracy, propriety, feasibility and utility. The data analyzed by using statistics. The findings appear as follows;

1. The impact of O-NET found that;

(1) The impact on Learners; There was a high level of positive impacts, such as the behavior of learners were willing to learn, more responsible for studies and more discipline affects the preparation for studying various subjects in class, review the content and practice taking the O-NET sample exams, Learn more by your own and aim to high scores on exams because it was the expectation of the parents. There were few negative impacts, including impact on physical health, spending a lot of money on tutoring to prepare for exams and feeling uncomfortable.

(2) The impact on parents; There was a high level of positive impacts, such as parents found that the O-NET exam was beneficial for their children to check their overall knowledge. It was a good thing to check the quality of education, all parents had confidence in the school their children attending, parents were caring, checking and controlling their children's learning behaviors. There were moderate negative impacts, including the need to increase expenses to encourage children to prepare for exams and internet, the stress of earning extra income and the stress of fear that the child will not be able to find a school to continue their studies because of insufficient O-NET scores increases, the cost of purchasing books, more exam guide.

(3) The impact on school administrators and teachers found that;

(3.1) Impact on school administrators; There was positive impacts to high level, such as, requires development of O-NET exam results was a school policy, with personnel

management and teachers enough for teaching and learning management, planning for the availability of budgets, management and teaching materials and learning activities, provide an environment within the school to learners learning, improve academic quality, supervise, check and verify results, communicate goals and operational guidelines to teachers and parents to promote children support, internal quality assurance preparation and external quality assessment, moderate to high negative impact, such as, stress caused by the use of O-NET exam results to assess school administrators performance, using the budget to tutor O-NET exams in schools.

(3.2) Impact on teachers; There was positive impacts to high level, including enabling teachers to develop their own teaching more, prepare more teaching materials, prepare a variety of teaching styles, teaching based on the learner's center and learning focus on analytical thinking skills to be consistent with the O-NET exam style, provide more variety of measurement and evaluation methods. There was a negative impact at a high level, such as, teachers stress due to the goal of Learners' O-NET exam results at a higher level than last year, must be in the form of tutoring O-NET exams reducing the importance of teaching according to the curriculum, speed up teaching according to the content of the course because there was not enough time to study, meeting to develop O-NET exam results of students more often, teaching aims for achievement to cause neglect of desirable attributes, reduce the importance of moral and ethical training, and the work system to help the students has more workload to focus on developing O-NET exam results.

(4) Impact on directors of PESAOs; There were positive impacts at medium to high levels, such as making policies, development plans and educational standards of educational areas under the Ministry's policies, Establishment of educational quality assurance systems, study, analyze, research, promote, support and develop basic education curricula, training to improve the performance of teachers to develop O-NET achievement, supervision, monitoring and evolutionary schools, the negative effects were moderate to high, including stress in the administration manage to achieve national testing goals.

2. Factors affecting the used the results of O-NET to improve the quality of basic education Under the PESAO in the region northeast found that;

Policies factors affecting the used the results of O-NET to a large extent. Classifying the factors in detail found that they arise from the policy of the Administrators of Education Area Office, the external quality assessment system, the internal quality assurance system, the country's goals for education reform, and the policy of the Minister of Education.

School administrators factors affecting the used the results of O-NET to a large extent. Detailed classification of factors found that; set clear and concrete operational policies, There was a clear policy in implementing the O-NET exam results to improve teaching and learning outcomes, administrator Academic Leadership, meeting to clarify and provide information on O-NET exam results, create a project to promote student achievement and to use O-NET exam results to develop teaching and learning, analyze the results of the O-NET exam in the school overview, there was supervision of school operations, check the implementation of the development project to enhance such achievement and apply recommendations for improvement, promote and support adequate budget and resources, enhancing motivation for teachers and students, focusing on communicating O-NET exam results information to parents, students, to promote the development of teachers in conducting research in the classroom, providing an environment within the school that is conducive to student learning to promote higher O-NET exam results.

Teachers factors affecting, the used the results of O-NET to the highest level, detailed classification of factors found that; Teachers are proud of their profession and duty to try to lead students to achieve good results in all aspects, participating in meetings to clarify information on O-NET exam results, recognize and recognize the importance of using O-NET exam results to improve teaching and learning, teaching and learning process that emphasizes analytical thinking skills to be consistent with the O-NET exam style, researching for new technique/methods of learning management/teaching media to continuous development of teaching and learning, and classroom research.

Students factors affecting, the used the results of O-NET to a high extent. When classifying the details of the factors found that ; Encourage students to committed intends to make O-NET exam results get a high score, participating in activities or projects that use O-

NET exam results to improve their academic achievement, fostering responsible and committed learning in the classroom, promoting commitment. Intends to score high scores in each subject exam, promoting awareness and seeing the importance of using O-NET exam results for self-improvement.

The results of the multiple regression analysis revealed that ; the policy factors had the regression coefficient of the predictor variable in the form of raw score of 0.124, the school administrators factors was 0.486, the teachers factors was 0.180, and the students factors was 0.154, and the policies factors was 0.180. The regression coefficient of the predictors in the form of a standard score was 0.157, the school administrators factor was 0.546, the teacher factor was 0.195, and the learner factor was 0.186. The multiple correlation coefficient was 0.932 and the predictive power was percentage. 86.90, which was statistically significant at the .01 level. From the analysis results can be used to create equations for using the test results in the form of raw scores and standard scores, as follows:

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} X_1 + 0.486^{**} X_2 + 0.180^{**} X_3 + 0.154^{**} X_4$$

$$Z = 0.157^{**} Z_1 + 0.546^{**} Z_2 + 0.195^{**} Z_3 + 0.186^{**} Z_4$$

From the equation for using the results of O-NET, found that; the main factor affecting the use of the test results the most was school administrator. Followed by teachers, learners, and policy.

3. Best practice guidelines for using the results of O-NET to development of basic education quality under the PESAO in the region northeast, found that;

Best practices guidelines for management consist; Establishing visions, policies, and raising clear achievements. Emphasis on the participation of personnel, set clear achievement level goals appropriate to the context and readiness of the school, make an action plan and an action calendar, test results used to prepare for quality assurance in schools. and external quality assessments, meeting to clarify and report test results to teachers in each subject group to enhance participation in planning set goals together meeting of teachers in each class or line of work, raise awareness of the importance of using O-NET exam results in the development of teaching and learning for teachers, appoint an operation committee, improve and develop the quality of academic work, improve and develop educational institutions' curricula and teaching and learning management according to the curriculum, promote

research in the classroom, manage appropriate teacher personnel, promote and support adequate budgets, organize information technology and equipment for learning management that is readily available to teachers in the classroom thoroughly and sufficiently, morale and enhancing the participation of teachers in educational institutions, to supervise and check the learning management and learner development results of teachers continually, requires reporting of progress in learning management using the PDCA process ,communicate goals and guidelines for school operations to the school committee and students' parents. systematically and quickly.

Best practices guidelines for learning management consists; Analysis of O-NET exams according to the test blueprint and the indicators of the school curriculum, analysis of weaknesses and shortcomings of O-NET exams of the indicators according to the test blueprint, planning and learning management according to indicators and according to the exam issuing plan of the National Educational Testing Institute (Public Organization), planning and teaching supplementary teaching reviewing the content of grades 4-6 and tutoring exams to prepare for exams, to build a good relationship between teachers and students in the teaching and learning process, develop information technology potential for effective learning management, prepare materials and equipment teaching media in a variety of formats suitable for learners, with a variety of measurements and evaluation, results-oriented and analytical thinking to apply knowledge to testing, and to organize the professional learning community.

Best practice guidelines for learners consists; Learners should be test information to learners for self-development, raise awareness for learners from grade five, receive incentives, morale and reinforcement for learners by senior role models, promoting O-NET exam skills by practicing on past exams and practice exercises to extend knowledge for testing and future use, receiving study guidance, realizing the importance of testing and further education by using O-NET test results, encouraging learners to be responsible and willing to learn in class, should be able to take part in necessary activities and reduce unnecessary activities for grade six learners.

Best practices guidelines for parents consists; Parents should receive public relations communication, meetings, and raise awareness of the importance of school policy and goals and take part in supporting educational institutions encouraging participation in supervision and encouragement of children in learning development and building pride in their children's achievements.

Key word: Impacts, Factors affecting, Using of national test results, Best practice, Ordinary National Educational Testing (O-NET)

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยใน
ครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการพิจารณาให้
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเครื่องมือวิจัย อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อโครงการวิจัย

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่และอนุญาตให้ใช้
โรงเรียนในสังกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้ประสานงานระดับพื้นที่ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและ
คุณครูที่ให้ความร่วมมือในตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ให้การ
สัมภาษณ์เชิงลึก

ขอขอบคุณท่านผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึกและอนุญาตให้บุตรหลานเข้าร่วม
โครงการวิจัยโดยการทำแบบสอบถาม และขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม

ขอขอบคุณบุคลากรผู้ทำหน้าที่ประสานงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ
มหาชน) ที่ประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดระยะเวลาดำเนินการโครงการวิจัย

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในการสนับสนุนด้าน
การบริหารตลอดระยะดำเนินการโครงการวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ
ในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทำให้สามารถดำเนินการวิจัยได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาไทย.....	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหารภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ท
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	7
4. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
1. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา.....	13
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของไทย.....	16
3. แนวคิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ.....	21
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบไปใช้.....	33
5. นโยบายและผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ.....	51
6. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
7. แนวคิดของแนวปฏิบัติที่ดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	99
3 วิธีดำเนินการวิจัย	101
1. ระยะที่ 1 สํารวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน.....	101
2. ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา.....	118
3. ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี.....	125
4. ระยะที่ 4 การตรวจสอบและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้....	126

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	127
ตอนที่ 1 ผลกระทบจากผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	127
ตอนที่ 2 การนำผลการทดสอบไปใช้และปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	142
ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	155
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	189
สรุปผล.....	192
อภิปรายผล.....	201
ข้อเสนอแนะ.....	216
บรรณานุกรม	219
ภาคผนวก	235
ภาคผนวก ก หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและผู้ประเมิน แนวปฏิบัติที่ดี.....	237
ภาคผนวก ข หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	243
ภาคผนวก ค หนังสือประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูล	245
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบสอบถาม.....	249

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากผลการทดสอบ การศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของนักเรียน	127
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากผลการทดสอบ การศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน	130
ตารางที่ 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากผลการทดสอบ การศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา	132
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากผลการทดสอบ การศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	138
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	142
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน...	146
ตารางที่ 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน.....	148
ตารางที่ 8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ ค่าสัมประสิทธิ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์	153
ตารางที่ 9	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์(b , β) ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์ (SE_b) ค่าสถิติ t (t -value) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์(R^2) ค่าความคลาด เคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ (a) โดยใช้ ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร	154

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 10 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา	171
ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ เป็นผู้เชี่ยวชาญ	183

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	100

บทที่ 1

บทนำ

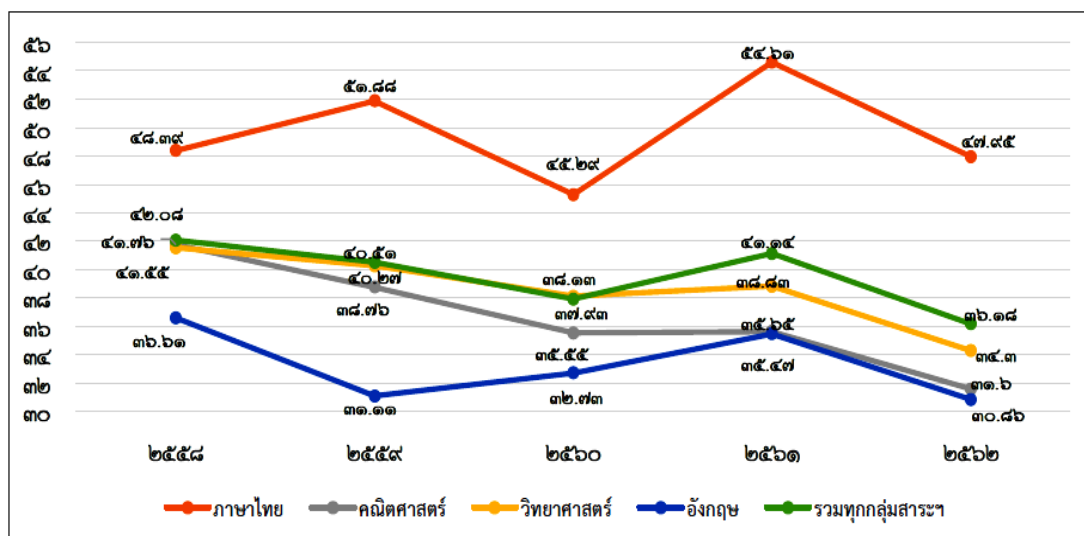
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ เป็นการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการทดสอบเพื่อประเมินการเรียนรู้ ผลจากการประเมินจะใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้การวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ สำหรับการประเมินระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรียกว่า การทดสอบระดับชาติ (National Testing: NT) จัดทดสอบโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประเมินผู้เรียนด้านความสามารถทางภาษา (Literacy) ความสามารถด้านการคิดคำนวณ (Numeracy) และความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning Ability) ส่วนการสอบระดับชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดทดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)(สทศ.) เรียกว่า การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) วัตถุประสงค์ของการทดสอบเพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นการสอบวัดความรู้รวบยอดของนักเรียน (ภาคิณู ไชยวงศ์, 2561) นำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติและใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2563)

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เริ่มมีการทดสอบครั้งแรกในปีการศึกษา 2548 และทดสอบเรื่อยมาจนถึงปีการศึกษา 2557 ได้ทำการทดสอบวัดความรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทำการทดสอบในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ปีละเพียงครั้งเดียว ซึ่งตลอดกระบวนการทดสอบนี้ นักเรียนไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2563) ผลจากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน ใช้เทียบเคียงคุณภาพการศึกษา และใช้เป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งคะแนนเต็ม 100 คะแนน คำนวณได้จากคะแนนที่ประเมินด้วยสถานศึกษาต่อคะแนนสอบ O-NET เป็น 70 : 30 นอกจากนี้ยังนำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ต่อมาในปีการศึกษา 2558-2559 มีการทดสอบวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

วิชาศิลปะ และวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีออก ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนด วิชาในการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2558 ได้ปรับลด การสอบจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เหลือ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 ทั้ง 3 ระดับชั้น และปรับอีกครั้งในปีการศึกษา 2560 ได้ตัดวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการสอบเพียง 4 วิชา คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คงการสอบ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้เท่าเดิม (สถาบัน ทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2563)

ข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติของทั้ง 3 ระดับชั้น จากอดีตที่มีการทดสอบครั้งแรก ปีการศึกษา 2548 จนถึงปัจจุบัน ปีการศึกษา 2562 เป็นเวลากว่า 14 ปี พบว่าผลการทดสอบทั่วประเทศ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 50% เกือบทุกวิชา ปีการศึกษาล่าสุด 2562 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ย ทุกกลุ่มสาระ 37.99% ส่วนสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยรวม ทุกกลุ่มสาระเพียง 36.18% คะแนนเฉลี่ยร้อยละรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทดสอบทั้ง 4 วิชา ปีการศึกษา 2562 ลดลง เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2561 (คะแนนเฉลี่ยลดลง 4.69%) เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยลดลง 6.66 4.61 4.53 และ 4.05 % ตามลำดับ (วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, 2563) แสดงผล การเปรียบเทียบคะแนนผลการทดสอบ O-NET สังกัด สพฐ. ปีการศึกษา 2558 – 2562 ดังกราฟที่ 1

จากกราฟที่ 1 สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาของนักเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งทำให้เห็นว่าการ ศึกษาของประเทศตกต่ำ (สมพงษ์ จิตระดับ, 2560) โดยเฉพาะผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ต้องใช้ผลการสอบ O-NET ในการประเมินคุณภาพการศึกษา และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถานศึกษา ไม่ผ่านการรับรองประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ดังผล

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดจำนวน 7,985 ได้รับการรับรอง 5,690 แห่ง และไม่ได้รับการรับรองถึง 2,295 แห่ง ซึ่งเหตุผลที่ไม่ผ่านการรับรองคือไม่ผ่านตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เนื่องจากคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555) มีงานวิจัยที่มีข้อค้นพบว่าสาเหตุของผลการสอบ O-NET ต่ำ อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เด็กไม่ตั้งใจสอบเพราะไม่เห็นความสำคัญของการสอบ หรือบางคนไม่นำคะแนนจากการสอบไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ เป็นต้น (ภาคิณ ไชยวงศ์, 2561) สอดคล้องกับ ัญญา เรืองแก้ว (2550) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่กระเตื้องของเด็กกว่า อาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ทดสอบ O-NET นั้นประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน สอดคล้องกับ สมพงษ์ จิตระดับ (2557) ที่ได้วิเคราะห์สาเหตุคะแนน O-NET ต่ำ มาจากหลายสาเหตุ เช่น คุณภาพการสอนของครู ข้อสอบสวนทางหลักสูตร สอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญและคณะ (2552) ที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้คะแนน O-NET ต่ำ คือ ด้านเด็กนักเรียน เช่น ไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ไม่ตั้งใจสอบ นักเรียนมีเป้าหมายการสอบหลายกลุ่ม สภาพแวดล้อมของครอบครัวของนักเรียนต่างกัน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน ด้านครูผู้สอน เช่น พฤติกรรมการสอน ภาระงาน คุณวุฒิของครู ไม่ตรงตามวิชาที่สอน ด้านผู้บริหารโรงเรียน เช่น นโยบายของโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล เพื่อที่จะให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว ปัจจัยด้านข้อสอบ เช่น ระดับความยากของข้อสอบ ช่วงเวลาในการสอบ สอดคล้องกับ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2563) ได้วิเคราะห์หาสาเหตุที่ส่งผลทำให้คะแนนทดสอบ O-NET ลดลงว่า นักเรียนบางกลุ่มยังไม่เห็นความสำคัญของการทดสอบ O-NET โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้น ป.6 และ ม.3 ที่มีกลุ่มนักเรียนไม่ต้องนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการศึกษาต่อเนื่องจากเรียนต่อที่สถานศึกษาเดิม ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET มีความซับซ้อนทำหลายขั้นตอนกว่าจะได้คำตอบซึ่งทำให้เด็กยังไม่คุ้นเคยและทำไม่ได้ ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET ในแต่ละปีการศึกษา มีค่าความยากง่ายและค่าความเที่ยงไม่เท่าเทียมกัน ประกอบกับนักเรียนที่เข้าสอบคนละกลุ่มกัน ดังนั้นคะแนนที่ได้จากการทดสอบในแต่ละปีการศึกษา จึงไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้โดยตรงตามหลักการทดสอบตามทฤษฎีทดสอบแบบดั้งเดิม สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการติวข้อสอบก่อนเข้าสอบ O-NET ทำให้นักเรียนเกิดความเครียดและเบื่อหน่ายการทดสอบ ซึ่งรูปแบบของข้อสอบดังกล่าวยังไม่ค่อยมีมาใช้ในการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบว่าผลการทดสอบ O-NET ทำให้เกิดผลกระทบตามมาดังเช่นงานวิจัย ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขต สพม. 39 พบว่า ผลกระทบทางลบระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำ

ข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น พัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น และครูเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบระดับมากที่สุดได้แก่ ครูสอนพิเศษเพิ่มเติม ครูเตรียมแนวข้อสอบ และมีการแบ่งหน้าที่ครูให้สอนพิเศษ ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนสอบ O-NET เป็นองค์ประกอบในการเรียนต่อ ตั้งใจเรียนเพราะต้องนำคะแนนมาเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา และทำให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบ ได้แก่ นักเรียนเครียดเพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษ ในโรงเรียน สนใจเรียนกวดวิชาเพื่อสรุปแนวข้อสอบ O-NET มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียน นักเรียนเครียดจากการเตรียมตัวสอบและมีความวิตกกังวลต่อการสอบสูง (ญาณิภา ลุนราศรี, 2557) ผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จัดหาและจัดซื้อหนังสือหรือคู่มือเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET และผลกระทบทางลบ ได้แก่ การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นต้องทำงานพิเศษหาเงินมากยิ่งขึ้น (ภาคิณ ไซยวงศ์, 2561) นอกจากงานวิจัยข้างต้น จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ได้วิจัยติดตามและประเมินผลกระทบของการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า เกิดผลกระทบต่อนโยบายด้านคุณภาพการศึกษา การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และมาตรฐานของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เกิดผลกระทบต่อหน่วยงานด้านประสิทธิผลของสถานศึกษาและ กลไกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผลกระทบต่อบุคคลด้านแรงจูงใจในการสอบทางการศึกษาระดับชาติของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลของครูผู้สอนและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

จากปัญหาและสาเหตุผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบจากการทดสอบ O-NET ทำให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามศึกษา วิจัย เสนอวิธีการกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาทิเช่น สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการยกระดับผู้เรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลคะแนนย้อนหลัง 3 ปี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดควรพัฒนาเร่งด่วน โดยเฉพาะมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่นักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือน้อยมาก นำจุดควรพัฒนาเร่งด่วนมาวางแผนปรับปรุงแก้ไข การปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร ไม่ใช่สอนตามหนังสือเรียน การเอกซเรย์นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาการอ่าน เขียน คิดคำนวณ และแก้ปัญหา เป็นรายสถานศึกษา รายห้องเรียน จนถึงรายบุคคล เร่งรัดให้มีการดูแลเป็นพิเศษ การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการทดสอบสำคัญ ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยการทำข้อสอบรูปแบบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการทดสอบ การเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดและการประเมินผล

นักเรียน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะด้านการวัดและการประเมิน ความก้าวหน้า และสามารถวิเคราะห์นักเรียนจากผลการประเมิน สามารถใช้ผลประเมินพัฒนานักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จ (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556) ได้แก่ การบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของทุกระดับต้องมีการบูรณาการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องมีความตระหนักให้ความสำคัญและร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง มีระบบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่เข้มแข็ง และติดตามอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการดำเนินงานระยะครึ่งปีและสิ้นสุดปีงบประมาณ และติดตาม ข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เว็บไซต์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ การวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับแนวคิด การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ประโยชน์ คือการใช้ เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา (ชนันท์ ธนารัชตะภูมิ, 2563) และมีการสังเคราะห์กลยุทธ์ในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้โดยอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556) ซึ่งประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครู และ กลยุทธ์ด้านการพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับ ปณิตดา หัสปราบ (2557) ได้สังเคราะห์แนวทางปฏิบัติการ นำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน 3 ด้านเช่นเดียวกัน และ ยังพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จคือ ด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญ ของการทดสอบทางการศึกษา ส่วนประสงค์ ต่อชาติ พัชรี จันท์เพ็ง และ ภัทราวดี มากมี (2555) พบว่าปัจจัยด้านบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับบุคลากรในสถานศึกษา ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรในสถานศึกษาและลักษณะบริบท สถานศึกษามีความสัมพันธ์แบบอิทธิพลย้อนกลับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ สอดคล้องกับ พิน ดา วราสุนันท์ อัจฉรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันท์ชูสกุล (2558) พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผล ต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้าน นโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนตามลำดับ ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยสามารถ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนได้ร้อยละ 56.40 ส่วนทัศน ศิริรินทร์ สว่างบุญ สร้อยญา จันท์ชูสกุล พินดา วราสุนันท์ (2560)

พบว่าตัวแปรด้านบุคลากรภายในองค์กร เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ รองลงมาคือ ตัวแปรด้านการกำกับติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งสองตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ในลักษณะของการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน และจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จำเป็นต้องคำนึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการทำสอบไปใช้ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารและครูผู้สอน และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

จากความเป็นมา ปัญหาและสาเหตุผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ผลกระทบจากการทดสอบ O-NET และปัจจัยเชิงสาเหตุในการนำผลการทดสอบไปใช้ และจากข้อค้นพบดังกล่าวยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับการเรียนรู้ที่สำคัญที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้พื้นฐานในวิชาต่างๆ ไปใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติต่อผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในระดับระดับครูผู้สอน และระดับผู้บริหารโรงเรียน และสังเคราะห์แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 เพื่อสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขอบเขตของการวิจัย

ระยะที่ 1 สํารวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

ขอบเขตเนื้อหา คือ (1) ผลกระทบการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตประชากร คือ (1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย (2) ผู้แทนของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ครูผู้สอนที่สอนใน 4 รายวิชาที่ใช้ทดสอบระดับชาติ (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2563 และ (4) ผู้ปกครองนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากระบบ สารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา

ขอบเขตตัวแปร

1. ตัวแปรคุณลักษณะผลกระทบ คือ ผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบจากการทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

2. ตัวแปรพยากรณ์ คือ (1) ปัจจัยด้านนโยบาย (2) ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน (3) ปัจจัยด้าน ครูผู้สอน (4) ปัจจัยด้านผู้เรียน

3. ตัวแปรเกณฑ์ คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตระยะเวลา คือ ดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน 2564

ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study)

ขอบเขตเนื้อหา คือ (1) ผลกระทบและการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติระดับ ครูผู้สอนและระดับผู้บริหารโรงเรียนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ (2) แนวปฏิบัติที่ดี ของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ นักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 5 ศึกษาธิการภาค (ศธภ.) ได้แก่ จังหวัด อุตรธานี (ศธภ. 10) จังหวัดสกลนคร (ศธภ. 11) จังหวัดขอนแก่น (ศธภ. 12) จังหวัดอุบลราชธานี (ศธภ. 13) และจังหวัดสุรินทร์ (ศธภ. 14)

ขอบเขตตัวแปร คือ (1) ลักษณะผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (2) การนำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตระยะเวลา คือ ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2564

ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี

ขอบเขตเนื้อหา คือ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 6) โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 เพื่อสังเคราะห์เป็น(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย คือ กรณีศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน

ระยะที่ 4 การตรวจสอบและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา คือ การตรวจสอบแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาปีที่ 6) โดยทำการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ และตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนโดยกลุ่มผู้ประเมิน

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 20 คนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษา รวม 25 คน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) หมายถึง การทดสอบสอบความรู้และความคิดรวบยอดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน นำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติและนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น วัดได้จากคะแนนจากทำแบบทดสอบที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) องค์การมหาชน สร้างขึ้นใน 4 รายวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

4.2 ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงบวกและทางลบ 3 ระดับ ดังนี้ (1) ผลกระทบต่อหน่วยงานระดับนโยบายคือเขตพื้นที่การศึกษา (2) ผลกระทบต่อสถานศึกษา (3) ผลกระทบต่อบุคคลคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน มีลักษณะผลกระทบ 2 ลักษณะดังนี้

4.2.1 ผลกระทบเชิงบวก (Positive Impact) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับนโยบายคือเขตพื้นที่การศึกษา ต่อสถานศึกษา ต่อบุคคลคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน วัตถุประสงค์จากการทำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2.2 ผลกระทบเชิงลบ (Negative Impact) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น และไม่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับนโยบายคือเขตพื้นที่การศึกษา ต่อสถานศึกษา ต่อบุคคลคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง เหตุที่เกิดจากนโยบายการศึกษาของประเทศ ปัจจัยบริบทสถานศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านผู้เรียน ที่ส่งผลมีการนำผลคะแนนจากการทดสอบระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ดังนี้

4.3.1 ปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา หมายถึง เหตุที่เกิดจากการกำหนดเป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายใน ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.2 ปัจจัยบริบทสถานศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง เหตุที่เกิดจากความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET การวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน การจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม การกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน การประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนา เสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ตามบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน หมายถึง เหตุที่เกิดจากความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน การร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศการสอบ

O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ การมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียน การสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ส่งผลต่อการนำผล การทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3.4 ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง เหตุที่เกิดจากความตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง การมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง การมีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง มีความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียนซึ่งเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่อ การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.4 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในระดับนักเรียนรายบุคคล และรายงานระดับ **สถานศึกษา** เป็นสารสนเทศในการนำไปใช้ในเชิงความคิด และเชิงปฏิบัติการในการบริหารจัดการโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียน และการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและ ระดับชาติ วัตถุประสงค์จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.5 แนวทางปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในการนำผลการทดสอบ ทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน นำรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานในระดับนักเรียน **รายบุคคล และรายงานระดับสถานศึกษา** ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ในเชิงความคิด และเชิงปฏิบัติการในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการใดๆที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในการวางแผนและ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา การจัดการการเรียนการสอน ของครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนของผู้ปกครอง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ให้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ และเป็นที่ยอมรับ สามารถนำวิธี ปฏิบัติหรือกิจกรรมไปเผยแพร่ให้สถานศึกษา หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ ตามบริบท หน้าที่และบทบาทที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่

ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ วัดได้จากคะแนนจากแบบประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

4.6 ความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง การตรวจสอบวิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ น่าเชื่อถือ มีการใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ดำเนินการอย่างถูกต้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้เรียน วัดได้จากคะแนนจากแบบประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมินคือผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

4.7 ความเหมาะสม (Propriety) หมายถึง การตรวจสอบวิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อในทางลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆต่อผู้เกี่ยวข้องในการนำไปใช้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้เรียน วัดได้จากคะแนนจากแบบประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมินคือผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

4.8 ความเป็นไปได้ (Feasibility) หมายถึง การตรวจสอบวิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่สามารถปฏิบัติหรือจัดกิจกรรมได้จริง มีความประหยัด คุ่มค่า และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้เรียน วัดได้จากคะแนนจากแบบประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมินคือผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

4.9 ความเป็นประโยชน์ (Utility) หมายถึง การตรวจสอบวิธีปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ปฏิบัติของ

หน่วยงาน บุคคลที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ การศึกษา และระดับชาติ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมและสนับสนุน ของผู้เรียน วัดได้จากคะแนนจากแบบประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมินคือผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียน ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศและ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

4.10. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดี ของโรงเรียนในการนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในด้านการบริหารจัดการ และ ด้านการจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ประเมินจากผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและผล ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์และสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ การศึกษา และระดับชาติ และสามารถต่อยอดความรู้และความคิดรวบยอดเพื่อนำไปใช้ในการศึกษา ในระดับสูงขึ้น และการปฏิบัติในการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมและ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับผลกระทบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ขั้นพื้นฐานไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และโรงเรียน นำไปใช้ในการวางแผนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำสู่การยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแก้ไขปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ ด้านบริบทของพื้นที่ในระยะยาวได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้สูงขึ้น

5.2 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน สามารถนำสารสนเทศการนำผล การทดสอบไปใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สถานศึกษา ไปใช้ในการ ส่งเสริมความร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งการพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้เกิด ความสอดคล้องในระดับชั้นเรียนและระดับชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของไทย
3. แนวคิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบไปใช้
5. นโยบายและผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
6. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. แนวคิดของแนวปฏิบัติที่ดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.1 จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อแสดงความก้าวหน้าตามเป้าหมายของหลักสูตรและเพื่อจุดประสงค์อื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล จำแนกได้ดังนี้(ประภคิตยา ทักษิโณ, 2556)

1.1.1 การประเมินเพื่อการจัดตำแหน่ง (Placement Evaluation) เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียน จุดประสงค์เพื่อต้องการข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียน ข้อมูลที่ได้นำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ วางแผน และออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และรายชั้นเรียน ผลการประเมินนำไปใช้ในการบอกตำแหน่งของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถในระดับใดของกลุ่ม หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับใด สามารถนำไปใช้เพื่อคัดเลือก (Selection) เข้าเรียนและใช้แยกประเภท (Classification) เช่น กลุ่มเก่ง - กลุ่มอ่อน ผ่านเกณฑ์ - ไม่ผ่านเกณฑ์ และครูสามารถใช้ผลการประเมินเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถในสาระที่จะเรียนน้อยคืออยู่ในตำแหน่งท้าย ๆ ควรได้รับการเพิ่มพูน การประเมินเพื่อจัดตำแหน่งเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาในภาพรวม ใช้เครื่องมือไม่ละเอียดและมีข้อคำถามไม่มาก

1.1.2 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างเรียน ของแต่ละบทเรียน จุดประสงค์เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนเพียงใด ข้อมูลที่ได้ นำไปเพื่อให้ผู้สอนทราบถึงผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนรู้ ผลการประเมินนำไปใช้แนวทางในการส่งเสริม ผู้เรียนว่าควรมีความรู้เพิ่มอย่างไรในอนาคต และเป็นการพิจารณาว่าวิธีการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับ สภาพผู้เรียน หากประเมินผลระหว่างเรียนพบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานไม่พอเพียงในเรื่องที่จะสอน ต้องได้รับการ สอนซ่อมเสริมให้มีพื้นฐานที่พอเพียงเสียก่อนจึงจะเริ่มต้นสอนเนื้อหาในหน่วยการเรียนต่อไปได้ สามารถ นำไปปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอน (Teaching Method) เปลี่ยนสื่อการสอน (Teaching Media) นวัตกรรมการสอน (Teaching Innovation) เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

1.1.3 การประเมินเพื่อการวินิจฉัย (Diagnosis Evaluation) เป็นการใช้ในลักษณะประเมินก่อน เรียน จุดประสงค์เพื่อค้นหาว่าผู้เรียนรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน หรือความรู้เดิมก่อนนี้ถูกต้อง หรือไม่ และเพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่มักจะเป็นเฉพาะ เรื่อง เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัด แล้วหาวิธีปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไป วิธีการประเมินได้แก่ การสังเกต การพูดคุย สอบถาม หรือการใช้แบบทดสอบ ผลการประเมินเป็นการ ค้นหาจุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องอะไร เพื่อจะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงให้ตรง เป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลคือ แบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน (Diagnostic Test) มีประโยชน์ในการนำไปใช้สำคัญ 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ ทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องจุดใด มากน้อยเพียงใด เพื่อให้ครูแก้ไขปรับปรุงโดยการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) และเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการประเมินจะทำให้เห็นจุดบกพร่องของ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีจุดบกพร่องจุดเดียวกัน ครูผู้สอนต้องทบทวนว่าอาจจะ เป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ดังนั้นจำนวนข้อคำถามมีมาก

1.1.4 การประเมินเพื่อพยากรณ์ (Prediction Evaluation) มีจุดประสงค์เพื่อวัดผลสามารถทำ หน้าที่ทำนายหรือคาดคะเนความสำเร็จในภายภาคหน้าของผู้เรียน ผลการประเมินจากการทดสอบจะ นำมาใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์หรือเปลี่ยนคะแนนสอบในแต่ละวิชามาสร้างเป็นกราฟ จะมองเห็นว่า ผู้เรียนมีความสามารถในวิชาใดสูง วิชาที่ได้คะแนนสูงนั้นจะสามารถพยากรณ์ความสามารถในอนาคต และ ครูยังสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการแนะแนวการศึกษาต่อหรืออาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียน

1.1.5 การประเมินผลเพื่อตัดสิน (Judgment Evaluation) มีจุดประสงค์เพื่อนำผลของการวัด มาสรุปว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดของเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในการประเมินผลจากการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการประเมินทำให้ทราบว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วว่ามีคุณภาพระดับใด บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ระดับใด การประเมินผลในเรื่องนี้ต้องได้จากผลการวัดให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการประเมิน ทั้งหมด ซึ่งมีความหมายรวมถึงการประเมินผลของหลักสูตรการสอน เป็นการประเมินว่าการจัดการ เรียนการสอนได้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักสูตรมากน้อยเพียงใด การบริหารมีคุณภาพระดับใด

จุดมุ่งหมายของการวัดผลทั้ง 5 ประการ มีความเชื่อมโยงกันและเป็นลำดับ โดยก่อนเริ่มเข้ามาเรียน ก็จะต้องวัดเพื่อคัดเลือกเข้ามาเรียน (วัดเพื่อจัดตำแหน่ง) และในระหว่างภาคเรียนก็จะต้องทราบว่าใครเก่งอ่อนตรงไหน (วัดเพื่อวินิจฉัย) เพื่อจัดการสอนให้เหมาะสม เมื่อสิ้นภาคเรียนก็มีการทดสอบเพื่อดูว่าใครเรียนดีขึ้นเพียงใด (วัดเพื่อเปรียบเทียบ) และในอนาคตผู้เรียนแต่ละคนควรจะเรียนอะไรต่อไป (วัดเพื่อพยากรณ์) จนในที่สุดก็ต้องทราบว่าผลสุดท้ายนักเรียนเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น (วัดเพื่อประเมินค่า) เป็นต้น อย่างไรก็ตามการวัดและการประเมินผลนั้น ต่างก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยประการแรกที่กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียน (to improve quality) ระหว่างการจัดการเรียนการสอน และประการที่สองที่เป็นการตัดสินผลการเรียนรู้ (to judge quality) ของ Norman E. Gronlund and C. Keith Waugh (2009) ซึ่งเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของครูและเป็นสารสนเทศที่สำคัญที่จะนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ รวมไปถึงการบริหารจัดการเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป

1.2 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลทางการศึกษามีประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนว ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเนื่องจากเป็นระบบที่มีความเชื่อมต่อกัน ดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอน และเป็นที่น่าสังเกตว่าการวัดและประเมินผลจะมีอยู่ในทุกขั้นตอนของระบบการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานให้ได้คุณภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น ต้องมีการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างสถานการณ์เกี่ยวกับประโยชน์ของการวัดและประเมินผลในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้ (Miller, Linn and Gronlund (2009); Gronlund and Waugh (2009); Reynolds, Livingston, & Willson 2009 อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556)

1.2.1 การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (administrative decisions) โดยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของสถาบัน การสร้างและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดรายวิชา การกำหนดผู้สอน การประเมินการสอน การนิเทศภายในการสอบคัดเลือก การลงทะเบียน การจัดการบุคลากรและงบประมาณ เป็นต้น

1.2.2 การตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน (teaching decisions) โดยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาใช้ในการวางแผนการสอน การกำหนดขอบเขตของเนื้อหา ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การเลือกเทคนิคการสอน อุปกรณ์การสอน ตำรา และเอกสารอ้างอิง การสอนซ่อมเสริม การสรุปบทวน การทำแบบฝึกหัด เป็นต้น ซึ่งช่วยให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2.3 การตัดสินใจเกี่ยวกับการทดสอบและการตัดเกรด (testing and grading decisions) โดยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการออกแบบการทดสอบ ประเภทของแบบทดสอบจำนวนข้อสอบ

การตรวจให้คะแนน วิธีแปลความหมาย และเกณฑ์การประเมิน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงระดับความสามารถ พัฒนาการความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างถูกต้อง

1.2.4 การตัดสินใจเกี่ยวกับการแนะแนวและการให้คำปรึกษา (guidance and counseling decisions) โดยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการตรวจสอบความสนใจ ความถนัด การวัดเชาวน์ปัญญาหรือความสามารถทางสมอง รวมถึงเจตคติ ความเครียด ความวิตกกังวล เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการให้คำปรึกษา การวางแผนแก้ไขปัญหาด้านการเรียน การปรับตัว ปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการเรียน การแนะแนวการศึกษาต่อ การวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขต่อไป

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล ทั้งสองประเด็นนี้มีความเชื่อมโยงกันคือการวัดผลและประเมินผลนำไปสู่สารสนเทศเกี่ยวกับตัวผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่มุ่งวัด เมื่อได้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนแล้ว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนว การวิจัยครั้งนี้กำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ วิธีการหรือกิจกรรมในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้เพื่อการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนของครู ตลอดจนนำไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของไทย

2.1 การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อยู่บนหลักการพื้นฐานคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับของการประเมิน	จุดมุ่งหมายของการประเมิน
ระดับชั้นเรียน	เป็นการวัดและประเมินผลที่เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุง การเรียนการสอนของตนด้วย

ระดับของการประเมิน	จุดมุ่งหมายของการประเมิน
	ทั้งนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
ระดับสถานศึกษา	เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการหรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
ระดับชาติ	เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินทั้ง 4 ระดับ จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

ในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการ

เรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้ผลการประเมินตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอนทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ซึ่งผู้สอนต้องนำนวัตกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การประเมินสภาพจริง การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงการและการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ไปใช้ในการประเมินผล การเรียนรู้ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบแบบต่าง ๆ และต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างปี/ภาค มากกว่าประเมินปลายปี/ภาค

2. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่าน การฟัง การดูและการรับรู้ จากหนังสือ เอกสารและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง แล้วนำมาคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์สร้างสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนซึ่งสะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสมและมีคุณค่าแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ พร้อมด้วยประสบการณ์ และทักษะในการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัยและใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อน ชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม เป็นการประเมินรายคุณลักษณะแล้วรวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมินทุกฝ่ายนำมาพิจารณาสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อใช้เป็นข้อมูลประเมิน การเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ

4. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามจุดประสงค์และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรมและใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อน ชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่าง ๆ

2.2 การวัดและประเมินผลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2551) ได้กล่าวถึงหลักในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนว่าสิ่งที่ควรจะวัดจากนักเรียนมี 8 ด้าน คือ

2.4.1 ด้านสุขภาพ อนามัย และร่างกาย สุขภาพของนักเรียนมีส่วนสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก เช่น ถ้าครูพบว่านักเรียนขาดเรียนบ่อย ๆ หรือนั่งเหม่อลอย ขอบไปห้องพยาบาลบ่อย อาจจะเป็นสิ่งบ่งชี้เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเรียน สุขภาพอนามัย ครอบคลุมน้ำหนัก ขนาดของร่างกาย ส่วนสูงที่พอเหมาะ ครูควรรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพอนามัยและร่างกายของนักเรียน ได้แก่ 1) น้ำหนัก ส่วนสูง 2) โรคประจำตัว การรักษา การป้องกัน 3) ลักษณะร่างกาย ทั่วๆ ไป เช่น ตา หู ปาก จมูก ผิวหนัง 4) อาหารที่รับประทานและที่ชอบรับประทานเสมอ ๆ และ 5) พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

2.4.2 ด้านสมองและปัญญา ระดับสติปัญญาของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันตามพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม นักเรียนที่มีสติปัญญาเลิศจะเรียนรู้ได้เร็วกว่านักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำ ข้อมูลที่เกี่ยวกับความสามารถทางสมองของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัดความสามารถในทักษะบางอย่าง หรือความถนัดเฉพาะอย่าง เหล่านี้คือตัวกำหนดความสามารถในการเรียนของนักเรียนต่อไปในอนาคต ซึ่งถ้าครูมีข้อมูลดังกล่าว จะช่วยให้ครูหาวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนที่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านสมอง ได้แก่ (1) คะแนนสอบทุกครั้ง ทุกวิชา และรวมถึงในอดีตด้วย (2) คะแนนสอบจากแบบทดสอบมาตรฐาน (ถ้ามี) (3) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและไหวพริบ (Intelligence) (4) ความสามารถพิเศษ (5) รางวัลการเรียนดี (6) ความถนัดทั่วไปและเฉพาะอย่าง (Aptitude) (7) ทักษะและความสามารถ และ (8) พัฒนาการด้านภาษา

2.4.3 ด้านจิตใจและความประพฤติ สิ่งสำคัญในการพัฒนา คือ การพัฒนาจิตใจและบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่ดีในสังคม การเรียนการสอนที่ขาดการอบรมสั่งสอน ไม่ใช้การเรียนการสอนที่ถูกต้อง การที่ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางจิตใจของนักเรียนและพัฒนาการตามช่วงอายุต่าง ๆ ของเขา จะช่วยลดปัญหาของนักเรียนได้มาก ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนก็คือความสนใจและเจตคติของนักเรียน นักเรียนที่มีความสนใจในวิชาที่เรียน และมีเจตคติที่ดีต่อครู เพื่อนนักเรียน การเรียน และโรงเรียน นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่สนใจ และมีเจตคติที่ไม่ดี ดังนั้นถ้าครูมีข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ และเจตคติของนักเรียนแต่ละคนจะช่วยให้ครูได้พัฒนานักเรียนเพื่อให้เกิดความสนใจและเจตคติที่ถูกต้อง ข้อมูลด้านจิตใจที่จำเป็น ได้แก่ (1) ความสนใจในการเรียน (2) เจตคติต่อตนเอง ต่อเพื่อน ต่อครู ต่อโรงเรียน (3) เจตคติต่อวิชาเรียน และต่อการเรียน (4) ความใฝ่ฝันในอนาคต (5) ความคิดเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ครู พ่อแม่ พี่น้อง และ (6) อารมณ์ที่มั่นคง หรือหวั่นไหว และการควบคุมอารมณ์

2.4.4 ด้านพฤติกรรมและปัญหา ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนอธิบายลักษณะของนักเรียนได้หลายอย่าง เช่น ก้าวร้าว สงบเงียบ ขี้อาย รับผิดชอบ ร่าเริง ข่างคุด รังแกเพื่อน ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้บางอย่างเป็นพฤติกรรมปกติของนักเรียน แต่บางอย่างเป็นปัญหาที่ครูต้องศึกษาหาสาเหตุ และหาทางแก้ไข ข้อมูลด้านพฤติกรรมที่จำเป็น ได้แก่ (1) พฤติกรรมที่ควรจะเป็น เช่น ขยัน พุดจาฉะฉาน (2) พฤติกรรมที่ไม่ควรจะเป็น เช่น ก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย และ (3) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาและขัดขวางการเรียนการสอน เช่น ลุกเดินไปมา พุดตลอดเวลา รังแกเพื่อนในขณะที่เรียน

2.4.5. ด้านสังคม พฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน และในห้องเรียนในช่วงเวลาต่างๆ จะทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น เช่น ทำไมนักเรียนจึงมีเพื่อนรักมาก แต่บางคนกลับเป็นคนที่เพื่อนไม่ต้องการ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูได้พัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ข้อมูลด้านสังคมที่จำเป็น ได้แก่ (1) นักเรียนที่ไม่ค่อยมีเพื่อน (2) นักเรียนที่เพื่อนรังเกียจ (3) นักเรียนที่ชอบอยู่เป็นกลุ่ม (4) นักเรียนที่เป็นผู้นำ (5) นักเรียนที่แยกตัวออกมาอยู่คนเดียว โดดเดี่ยว และ (6) กิจกรรมที่นักเรียนทำบ่อยๆ เช่น การเล่นเกม กีฬา ดนตรี

2.4.6 ด้านครอบครัว ครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ลักษณะของครอบครัวเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก นักเรียนบางคนเจ็บเหงาเพราะพ่อแม่เลิกกัน นักเรียนบางคนมีความเชื่อมั่นในตัวเองเพราะพ่อแม่ให้การสนับสนุนอยู่ที่บ้าน ข้อมูลด้านครอบครัวที่จำเป็น ได้แก่ (1) ประวัติของนักเรียนตั้งแต่เกิด (2) จำนวนสมาชิกในครอบครัว อายุของสมาชิกแต่ละคน (3) ลำดับที่เกิด (4) อาชีพ รายได้ การศึกษา และอายุของบิดามารดา ผู้ปกครอง (5) สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (6) การปรับตัวทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว (7) ประวัติสุขภาพของคนในครอบครัว และ (8) ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของครอบครัว และชุมชน

2.4.7 ด้านสภาพแวดล้อม ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก เทคโนโลยีมีส่วนช่วยส่งเสริมนักเรียนในทางอ้อม เช่น โทรศัพท์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น ดังนั้นการมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งในบ้านและนอกบ้าน จะมีส่วนช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้อย่างชัดเจน ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่จำเป็น ได้แก่ (1) ที่อยู่อาศัย ชุมชนที่บ้านตั้ง อยู่ (2) ลักษณะบ้าน และบริเวณ (3) อุปกรณ์ในบ้าน เช่น โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ (4) สาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา (5) สภาพแวดล้อมนอกบ้าน และลักษณะเพื่อนบ้าน และ (6) สภาพสังคมของเพื่อนบ้าน

2.4.8 ด้านทักษะการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองผสมกับความรูสึกทางจิตใจ การวัดการปฏิบัติงานจึงครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน (2) กระบวนการปฏิบัติงานซึ่งครอบคลุมการเตรียมพร้อมทางกายและใจ และ (3) ผลงานที่ทำสำเร็จแล้ว

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของไทยที่นำเสนอไว้ 2 ประเด็นคือการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 การวัดและประเมินผลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีความสอดคล้องกัน แต่อาจมีการอธิบายและขยายความแนวคิดแตกต่างกัน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ควรทำความเข้าใจหรือกำหนดจุดมุ่งหมายหลักของการวัดและประเมินผลผู้เรียนร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับชาติ ดังนั้นในการทบทวนแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้จึงทบทวนเพื่อสรุปความสอดคล้องของแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาของไทยระหว่างองค์การที่เป็นหน่วยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานทดสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ นักเรียนมีระดับความรู้และความคิดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ

3. แนวคิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

3.1 แนวคิดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้ดำเนินการ จัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) เพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเริ่มดำเนินการจัดสอบให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2548 และจัดสอบให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2551 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2561ข) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (2) นำผลการทดสอบ ไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (3) นำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของ โรงเรียน (4) นำผลการทดสอบไปใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ และ (5) นำผลการทดสอบไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

การดำเนินการสอบ O-NET โดย สทศ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางได้รับการยอมรับใน มาตรฐานการทดสอบ ตั้งแต่บุคลากร การสร้างและพัฒนาแบบสอบ การบริหารการทดสอบ การตรวจและให้คะแนน และการรายงานผล ส่งผลให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมี ความเชื่อมั่นในผลคะแนน และนำผลการ

สอบไปใช้ โดยมีลักษณะการบริหารและจัดการสอบ ที่สำคัญ คือ นักเรียนทุกคนที่เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถเข้าสอบได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โรงเรียนเป็นผู้ส่งชื่อสมัครสอบ O-NET ให้กับ นักเรียนที่กำลังจะจบในปีการศึกษาที่เข้าสอบ โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีสิทธิเข้าสอบ O-NET ในระดับชั้นนั้นได้เพียง 1 ครั้งเท่านั้น สทศ. มอบหมายให้ศูนย์สอบดำเนินการ กำกับติดตาม (ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

การจัดการสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบของ สทศ. โดยจัดสอบพร้อมกันทั่วประเทศตามวันและเวลาที่ สทศ. ประกาศในปีนั้น ๆ ข้อสอบ O-NET เป็นข้อสอบที่มีผังการออกข้อสอบ อ้างอิงตามสาระ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รูปแบบข้อสอบประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย โดยข้อสอบปรนัยมีจำนวนตัวเลือกตั้งแต่ 4 ตัวเลือกขึ้นไป คำตอบที่ผู้สอบต้องตอบมีตั้งแต่ 1 คำตอบ 2 คำตอบ จนกระทั่งถึงหลายคำตอบแบบที่เป็นเชิงซ้อนหรือการเลือกคำตอบจากแต่ละหมวดที่สัมพันธ์กัน ส่วนข้อสอบแบบอัตนัยมีรูปแบบที่ให้ผู้สอบเขียนคำตอบเอง และแบบที่ระบายคำตอบเป็นตัวเลข ข้อสอบแต่ละข้อมีคะแนนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบแต่ละวิชาอยู่ระหว่าง 60-120 นาที ขึ้นอยู่กับระดับชั้นและวิชาที่สอบเมื่อการสอบเสร็จสิ้นแล้ว สทศ. เป็นผู้ตรวจคำตอบ ให้คะแนน แล้วรายงานผลการสอบ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับโรงเรียน และระดับเขตพื้นที่ การจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ รัฐบาลให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณกว่า 500 ล้านบาท ให้กับหน่วยงานที่ดำเนินการจัดสอบ คือ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2561ก) การสอบ O-NET ถือเป็นส่วนหนึ่งของการสอบทางการศึกษาระดับชาติ ดังนั้นการใช้ประโยชน์จากผลการสอบจึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรคำนึงถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอย่างเต็มที่ การประเมินสเกลใหญ่ (Large scale assessment) เช่น การประเมินระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ผลการประเมินเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการประเมินการทำงานของระบบการศึกษาในด้านการเข้าถึงการศึกษาของนักเรียน คุณภาพของปัจจัยนำเข้าและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร และความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษา (Kellaghan et al., 2009) แนวทางการใช้ประโยชน์จากการประเมินสเกลใหญ่ เช่น การประเมินระดับชาติ ได้แก่ การแปลงผลการประเมินไปสู่นโยบายและการปฏิบัติ การนำผลการประเมินไปใช้ในการบริหารจัดการทางการศึกษา การสอน และการสร้างความตระหนักให้กับสังคม นอกจากนี้ประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลียมีการนำผลการประเมินระดับนานาชาติไปใช้ประโยชน์ใน 6 ลักษณะ ดังนี้ การเปรียบเทียบและการเทียบเคียงผลการประเมินกับประเทศอื่น การพัฒนาระบบการศึกษาในภาพรวม การส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร และการพัฒนาการติดตาม การประเมินและการตรวจสอบ (UNESCO Institute for Statistics, 2018 อ้างถึงใน ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

3.2 ความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET)

การสอบ O-NET มีความสำคัญดังนี้ (ปนัดดา หัสปราบ, 2557)

3.2.1 การปรับการศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน คณะแผนกการสอบ O-NET ในแต่ละปีจะบ่งบอกได้ว่า โรงเรียนแต่ละแห่งพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาไปในแนวทางใด นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับการศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน

3.2.2 การจัดกลุ่มโรงเรียน คณะแผนกการสอบ O-NET ใช้จัดกลุ่มโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งอาจแบ่งจากปัจจัยของโรงเรียนโดยเปรียบเทียบว่าคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนอยู่ในระดับใด จะมีการพิจารณาตัวแปรหรือปัจจัยในการแบ่งกลุ่มว่าจะมีการกำหนดอย่างไรให้เกิดความยุติธรรมกับโรงเรียน การจัดอันดับจะจัดกลุ่มโรงเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน เพื่อให้แต่ละโรงเรียนได้ทราบถึงระดับคุณภาพของโรงเรียน และจะได้มีการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3.2.3 โรงเรียนและครูผู้สอน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสอบไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป รวมทั้งนำผลการประเมินของนักเรียนแต่ละคนไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องต่อความสนใจ ความต้องการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

3.2.4 ผู้ปกครอง สามารถใช้คะแนนสอบของนักเรียนเป็นแนวทางแก้ไขและสนับสนุนบุตรหลานให้กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในแนวทางที่ดี

3.2.5 นักเรียน สามารถใช้ประโยชน์จากผลคะแนนที่นักเรียนได้รับ เป็นหลักฐานสำคัญในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ และวางแผนอนาคต

3.3 แนวทางการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET

ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET เป็นงานที่ต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ความพร้อมด้านต่างๆ ของโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน โดยข้อเสนอแนะแนวทาง (ปนัดดา หัสปราบ, 2557) ดังนี้

3.3.1 ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ และครู ศึกษาค่าสถิติของโรงเรียนว่า โรงเรียนได้คะแนนต่ำในวิชาใด สาธะอะไร มาตรฐานอะไร วิชาสิ่งที่ สทศ. ได้ วิเคราะห์ไว้ให้ ซึ่งมีทุกระดับรายละเอียด ตั้งแต่คะแนนรายบุคคลในทุกรายวิชา ค่าเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนเดียวกัน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัด ระดับสังกัด และระดับชาติ ไปจนถึงการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อว่านักเรียนทำถูกกี่เปอร์เซ็นต์ หรือนักเรียนส่วนใหญ่ ตอบผิดในข้อไหน ซึ่งจุดนี้โรงเรียนจะเห็นชัดเจนว่าเนื้อหาส่วนใดที่นักเรียนของตนทำได้ดีหรือทำได้ด้อยจนน่าเป็นห่วง แล้วจึงแก้ไขโดยดูแลให้ครูจัดทำแผนการสอนทั้งปี และแผนการสอนรายคาบ

3.3.2 โรงเรียน ควรให้การสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น เงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร แก้ปัญหาใน ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน กระตุ้นและสนับสนุนให้กลุ่มสาระฯ และครูทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET

3.3.3 ครูผู้สอน นอกจากต้องจัดทำแผนการสอนทั้งปีและแผนการสอนรายคาบเพื่อแก้ไขสิ่งที่ สทศ. ได้วิเคราะห์ไว้ ครูยังต้องมีบทบาทในเรื่องต่างๆ ดังนี้ (1) สอนโดยยึดตามหลักสูตร และสอนให้ ครอบคลุมหลักสูตร (2) เนื่องจากข้อสอบของ สทศ. เน้นการคิดวิเคราะห์ เพราะสังคมต้องการเด็กไทยคิด วิเคราะห์ ได้ ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ให้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจ วิเคราะห์สถานการณ์ จำแนกระหว่างการให้เหตุผลที่ดีหรือเหมาะสม และเหตุผลที่ไม่ ดีหรือไม่เหมาะสม (Good and Poor Reasoning) สอนรูปแบบกระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของ โพลยา (Polya) ซึ่งประกอบด้วยขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นวางแผนแก้ปัญหา ขั้นดำเนิน การตามแผน และขั้นตรวจสอบผล สอนยุทธวิธีแก้ปัญหาแบบต่างๆ เช่น การค้นหาแบบรูป การสร้างตาราง การเขียน ภาพหรือแผนภาพ การแจกแจงกรณีที่เป็นไปได้ทั้งหมด การคาดเดาและตรวจสอบ การทำงานแบบ ย้อนกลับ การเขียนสมการ การเปลี่ยนมุมมอง การแบ่งเป็นปัญหาย่อย พัฒนาความสามารถในการ แก้ปัญหาของผู้เรียน การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การ ประยุกต์ใช้ยุทธวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และสะท้อนให้เห็นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ (3) ศึกษาแนวข้อสอบ O-NET ย้อนหลัง ควรทำ Test Blueprint หรือพุดง่ายๆ คือ ทำโครงสร้างของข้อสอบ ฉบับละเอียดยว่าเนื้อหาอยู่ส่วนใดในข้อสอบบ้าง เช่น ถ้ามีข้อสอบ 100 ข้อ ข้อ 1-5 เป็นสาระตาม มาตรฐานการเรียนรู้ในหมวดไหน มีระดับความยากง่ายอย่างไร โดยควรทำเช่นนี้จนครบทั้ง 100 ข้อ จะทำ ให้ทราบระดับความยากง่ายในข้อสอบ ว่าถูกแบ่งด้วยสัดส่วนอย่างไร เช่น ง่ายมาก 10% ค่อนข้างง่าย 15% ปานกลาง 60% ยาก 10% และยากมาก 5% สาระใด เรื่องใดที่ออกข้อสอบบ่อย แล้วจัดให้นักเรียนได้ฝึก ทำข้อสอบที่เหมาะสมและหลากหลายทุกรูปแบบ (4) จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทำแบบทดสอบเสมือนจริง โดย การจำลองบรรยากาศการสอบ O-NET เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย (5) ทำการวัดผลและประเมินผล โดยใช้ข้อสอบให้สอดคล้องหรือคล้ายกับข้อสอบ O -NET โดยเฉพาะข้อสอบแบบปรนัยที่มีรูปแบบข้อสอบที่ แตกต่างจากที่ใช้ในโรงเรียน (6) ทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET เช่น โครงการ เตรียมความพร้อมในการสอบ O-NET และ (7) สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET แสดงความ ชื่นชม ยินดีต่อผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการสอบสูงสุดในแต่ละรายวิชา และเป็นขวัญ กำลังใจให้กับผู้เรียนที่ยังได้คะแนนในระดับต่ำ

3.3.4 ผู้เรียน ก่อนการสอบผู้เรียนต้องเตรียมตัวสอบอยู่ตลอดเวลา โดยต้องเตรียมตัว 2 ส่วน ดังนี้

1) ภาคทฤษฎี จะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาในตำราเรียน ซึ่งการอ่านหนังสือนั้น ผู้เรียน ต้อง พยายามทำความเข้าใจเนื้อหาส่วนนั้นๆ ไม่เพียงแค่อ่านท่องจำ เพราะถ้าไม่เข้าใจก็จะใช้ความรู้ไปวิเคราะห์ ในการทำข้อสอบไม่ได้ หากมีเวลาไม่เพียงพอในการอ่านหนังสือสอบ ก็อาจอ่านเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ แต่

หากมีเวลามากพอ ควรอ่านเนื้อหาเพิ่มเติมอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้เมื่ออ่านแล้วให้ลองพูดหรืออธิบายความรู้ที่ได้ อ่านมาเท่าที่จำได้ให้เพื่อนฟัง เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความจำก่อนการสอบ รวมทั้งลองสรุปเนื้อหาที่สำคัญเป็นข้อๆ ไว้อ่านตอนใกล้สอบ

2) ภาคปฏิบัติ คือ ฝากทำข้อสอบเก่า โดยห้ามดูเฉลยก่อนทำ ห้ามเปิดหนังสือหรือดูสูตรในระหว่างที่ทำ และต้องจับเวลาในการทำด้วย ซึ่งควรจะกำหนดเวลาให้เท่ากับที่ทำข้อสอบจริง แล้วประเมินว่าทำได้กี่คะแนน ภาคปฏิบัตินี้จะใช้เวลานานกว่าภาคทฤษฎี

3.4 แนวคิดการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET มีความสำคัญทั้งต่อตัว ผู้สอบ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ในระดับนโยบายเป็น การดำเนินงานของ ส่วนกลางหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในการนำข้อมูล ผลการสอบมาใช้เพื่อเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งของ คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็น ข้อมูลสำหรับการกำหนดมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน การจัดกลุ่ม เปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษา สังกัด จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา หรือปัจจัย ด้านอื่น เนื่องจากมี ผลการสอบที่สามารถเทียบเคียงกันได้จากเครื่องมือชุดเดียวกัน และทำการสอบพร้อม กัน การจัดกลุ่มสถานศึกษาตามความโดดเด่นของผลการสอบ เพื่อการพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพของ ผู้เรียน และสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือ เร่งแก้ปัญหาแก่กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลคะแนน ไม่เป็นไปตาม เป้าหมาย สำหรับระดับปฏิบัติการ สถานศึกษาทราบระดับคุณภาพของโรงเรียน จากคะแนนของนักเรียน ของโรงเรียนที่เข้าสอบทุกคน สามารถนำไปเปรียบเทียบผลกับโรงเรียน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะ เป็น สังกัด ขนาด หรือตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ เพื่อเป็น สารสนเทศในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ครูผู้สอนนำผลที่ได้จากรายงาน คะแนน O-NET ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ใน ครั้งต่อไป นอกจากนี้ นักเรียนและ ผู้ปกครองสามารถใช้ผลคะแนนเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำในการ ประกอบอาชีพหรือ การศึกษาต่อ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนบุตรหลานให้เกิดการพัฒนาต่อไป (ธนันท์ ธนารชตะภูมิ, 2563)

หน่วยงานทางการศึกษาของประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของผลการสอบ O-NET เป็น อย่างมาก จึงได้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ หน่วยงาน ในระดับนโยบายมีการนำ คะแนน O-NET ไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา การสอบเข้า มหาวิทยาลัย และการนำไปเป็น เป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้ หน่วยงานในระดับนโยบายจะมีการนำผลสอบ O-NET ไปใช้แล้ว หน่วยงานในระดับปฏิบัติและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องสามารถนำผลสอบ O-NET ไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของสถานศึกษาหรือหน่วยงานระดับจังหวัด เขต หรือ รวมไปถึงใช้ประกอบการวิจัยทางการ ศึกษาของนักวิจัยและนักวิชาการทางการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ธนันท์ ธนารชตะภูมิ, 2563)

3.4.1 เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้ที่จบการศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้มีการนำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยปัจจุบันสัดส่วนของการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานอยู่ที่ร้อยละ 30 และใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษา(GPA) ร้อยละ 70 ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559

การนำคะแนน O-NET มาใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้นแตกต่างจากการสอบเพื่อจบการศึกษา (exit exam) ของต่างประเทศหรือของไทยในอดีตที่สามารถสอบได้หลายครั้งจนกว่าผู้เรียนจะสอบผ่าน และใช้การสอบเพียงครั้งเดียวในการตัดสินผล แต่การใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบหลักสูตรนั้นเป็นผลมาจากความพยายามในการปรับเทียบคะแนน (equating) ระหว่างคะแนนสอบ O-NET กับผลการประเมินการเรียนรู้ของสถานศึกษา (ัญญา เรื่องแก้ว, 2550) โดยในระยะแรกระหว่างการศึกษานวทางการปรับเทียบคะแนน ได้มีการกำหนดสัดส่วนการใช้ผลคะแนน O-NET กับผลการประเมินของสถานศึกษาในอัตราส่วน 80:20 เมื่อปี พ.ศ. 2552 ต่อมาปี พ.ศ. 2556 มีการประกาศเพิ่มสัดส่วนของน้ำหนัก O-NET ขึ้นเป็น 70:30 ในปี พ.ศ. 2556 และมีเป้าหมายจะเพิ่มขึ้นเป็น 50:50 ในปีการศึกษา 2558 แต่เนื่องจากยังไม่มีแนวทางการปรับเทียบคะแนนที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับจากสังคมรวมทั้ง สทศ. มีการปรับลดจำนวนวิชาสอบของ O-NET จาก 8 วิชา เหลือ 6 วิชา จึงได้มีการประกาศสัดส่วนของการใช้ผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐานให้คงเดิมที่ 70:30 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 อ้างถึงใน ธนินทร์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

3.4.2 เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดให้นำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยใช้ผลคะแนน O-NET ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ใช้ผลคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดสัดส่วนน้ำหนักร้อยละ 20 สำหรับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2560 อ้างถึงใน ธนินทร์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

การนำคะแนน O-NET มาใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นตัวอย่างหนึ่งของการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

โดยหน่วยงานระดับนโยบาย จากเดิมที่มีเพียงการใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งการขยายฐานการใช้ คะแนน O-NET นี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับชั้นที่ต้องสอบ O-NET มีความตั้งใจในการสอบมากขึ้น ผู้ปกครองและสถานศึกษามีความมั่นใจในมาตรฐานของผล การเรียนจากสถานศึกษา ที่ต่างกันไปเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

3.4.3 เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการพิจารณาคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเป็นระบบ TCAS (Thai University Central Admission System) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Thai University Central Admission System: TCAS) ลงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 4 จากทั้งหมด 5 รอบ ซึ่งประกอบด้วย รอบที่ 1 การรับด้วย portfolio โดยไม่มีการสอบข้อเขียน สำหรับนักเรียนทั่วไป นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนโควตา นักเรียนเครือข่าย ให้นักเรียนยื่นสมัครโดยตรงกับ สถาบันอุดมศึกษาหรือตามที่ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำหนด รอบที่ 2 การรับแบบโควตาที่มีการสอบข้อเขียนหรือข้อปฏิบัติ นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่หรือภาคโควตาโรงเรียนในเครือข่าย และนักเรียนทั่วไปในโครงการความสามารถพิเศษต่าง ๆ โครงการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาประกาศเกณฑ์การคัดเลือกให้ นักเรียนยื่นสมัครโดยตรงกับสถาบันอุดมศึกษาหรือตามที่ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำหนด รอบที่ 3 การรับตรงร่วมกัน สำหรับนักเรียนในโครงการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) โครงการอื่น ๆ และนักเรียนทั่วไป ให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยกลางรับสมัครและการคัดเลือกโดยนักเรียนสามารถเลือกได้ 6 สาขาวิชา แบบเรียงลำดับและแต่ละสถาบันอุดมศึกษากำหนด เกณฑ์การรับที่เป็นอิสระของตนเอง รอบที่ 4 การรับแบบ Admissions สำหรับนักเรียนทั่วไป โดยสมาคมที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยกลางในการรับสมัครและการคัดเลือกตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักที่ ประกาศไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกสมัครได้ 4 สาขาวิชาแบบเรียงลำดับ และรอบที่ 5 การรับตรงอิสระ สถาบันอุดมศึกษารับสมัครโดยตรงด้วยวิธีการของสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดการใช้คะแนน ในรอบที่ 2 การรับแบบโควตา นั้นผู้สมัครจะต้องตรวจสอบเกณฑ์และเงื่อนไขการสมัครว่าขณะที่ตนเอง สนใจต้องใช้คะแนนสอบ O-NET ยื่นสมัครด้วยหรือไม่ เนื่องจากมีเพียงบางคณะและบางมหาวิทยาลัย เท่านั้นที่ต้องการคะแนน O-NET สำหรับรอบที่ 4 ซึ่งเป็นรอบ Admission ใช้คะแนน O-NET เพื่อการ พิจารณาการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา โดยคณะส่วนใหญ่กำหนดน้ำหนักของคะแนน O-NET ที่ร้อยละ 30 ยกเว้นในกลุ่มแพทยศาสตร์ ใช้คะแนน O-NET เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาโดย ผู้สมัครจะต้องมีคะแนน O-NET รวม 5 กลุ่มสาระไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (การประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป. อ้างถึงใน ธนนันท์ ธนารัชตะภูมิ, 2563)

การกำหนดน้ำหนักคะแนน O-NET ในการพิจารณาคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้นมีที่มาจาก การปรับปรุงระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยจากเดิมที่ใช้ระบบ เอนทรานซ์ (entrance exam) ซึ่งเป็นการคัดเลือกผ่านการสอบเพียงอย่างเดียวและจัดสอบปีละครั้ง จนถึงปีการศึกษา 2542 มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทราบผลคะแนนก่อนที่จะเลือกคณะและมีโอกาสสอบ 2 ครั้ง เพื่อเลือกคะแนนครั้งที่ดีที่สุดมาประกอบกับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) เพื่อใช้ในการพิจารณาคัดเลือก มาเป็นระบบแอดมิชชัน (Admission) ในปีการศึกษา 2549 ที่มีการเพิ่ม น้ำหนักของ GPAX ให้มากขึ้น และเพิ่มองค์ประกอบผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPA) ในวิชาที่คณะกำหนด ร่วมกับคะแนนจากการสอบ O-NET และ A-NET (Advanced National Educational Test) ซึ่งการกำหนดวิชาและน้ำหนักของคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ ส่วนใหญ่คณะจะอิงตามวิชาที่เคยใช้ สอบในระบบเอนทรานซ์ ต่อมา แต่ละคณะมีการปรับองค์ประกอบและน้ำหนักของคะแนน ตามมติของที่ ประชุมอธิการบดีและการจัดสอบของสทศ. ที่มีการยกเลิกการสอบ A-NET การเริ่มสอบวิชาความถนัดทั่วไป (General Aptitude Test: GAT) และ ความถนัดเฉพาะทางวิชาชีพ (Professional Aptitude Test: PAT) การสอบวิชาสามัญ และ จนมาเป็นระบบทีแคส (TCAS) ในปัจจุบัน (ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

3.3.4 เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา

เนื่องจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เป็น การสอบของนักเรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ดังนั้นคะแนน O-NET จึงเป็นคะแนนที่เป็นตัวบ่งชี้แสดงให้เห็นถึง ภาพรวมของการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้ นักเรียน และแสดงถึงประสิทธิผลของนักเรียนทั่วประเทศ ดังนั้นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบ ในการวางแผน การกำหนดนโยบายหรือการติดตามผลการจัดการศึกษา และคุณภาพการศึกษา จึงมักใช้คะแนน O-NET เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนา การศึกษา เห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ, 2563)

3.4.5 เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การนำคะแนนสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สทศ. ได้ประกาศผลสอบและจัดทำใบรายงานผลการทดสอบ O-NET ภายหลังการ ทดสอบ ทั้งแบบรายบุคคลและแบบรายสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนได้นำผลการทดสอบ O-NET ไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านการรายงานผลและการนำผลไปใช้ ที่ต้องการ ประกันว่าคุณภาพ การรายงานมีความถูกต้องเหมาะสมเป็นธรรม สามารถนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อาจารย์ และการบริหารการศึกษา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2560) นอกจากนี้ สทศ. ได้เผยแพร่ผลวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนำเสนอต้นสังกัด และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ใบรายงานผลสอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการ จังหวัด/ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายละเอียด) รวมถึงเผยแพร่ผลวิเคราะห์ O-NET ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา/เขตพื้นที่/ศึกษาธิการ จังหวัด/ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและพัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยใบรายงานมีรายละเอียด ดังนี้ (ชนนันท ธาราชตะกุนิ, 2563)

แบบที่ 1 รายงานระดับนักเรียนรายบุคคล เพื่อใช้ประเมินตนเอง และปรับปรุงการเรียนตลอดจนวางแผนการเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยพิจารณาว่า นักเรียนได้คะแนนวิชาใดสูงสุด (แข่งกับตัวเอง) และเมื่อเทียบกับเพื่อนในระดับขนาด จังหวัด สังกัด ภาคเดียวกัน และระดับประเทศ อยู่ที่ระดับใด เพื่อให้รู้ระดับความสามารถของตนเอง รวมทั้งนำไปใช้ในการประเมินและวางแผนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

แบบที่ 2 รายงานระดับสถานศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน จำนวน 6 ฉบับ ฉบับที่ 1 ใบรายงานผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนในสถานศึกษา ฉบับที่ 2 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้ ในแต่ละรายวิชา ฉบับที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อของแต่ละรายวิชา ระดับโรงเรียน ฉบับที่ 4 ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบแต่ละรายวิชา ระดับ โรงเรียน ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามสาระการเรียนรู้แต่ละรายวิชา ฉบับที่ 6 ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามรายวิชา

แบบที่ 3 รายงานระดับเขตพื้นที่ จำนวน 5 ฉบับ ฉบับที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน ระดับเขตพื้นที่ และระดับโรงเรียนต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ ฉบับที่ 2 ค่าสถิติระดับเขตพื้นที่ แยกตาม มาตรฐานการเรียนรู้ ฉบับที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ ระดับเขตพื้นที่ ฉบับที่ 4 ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบ ฉบับที่ 5 ค่าสถิติระดับเขตพื้นที่ แยกตามสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาได้มีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ใน 5 ลักษณะ (ปนัดดา หัสปราบ, 2557) ดังนี้ (1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญใน การสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ (2) การส่งเสริมให้ ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ (3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม (4) การจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และ (5) การส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ

3.4.6 เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา

นักวิชาการและนักวิจัยทางการศึกษาได้มีการนำข้อมูลจากผลการสอบ O-NETไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัย ได้แก่ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดย

ใช้ข้อมูล O-NET เป็นฐาน เพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เพื่อนำเสนอคุณภาพการศึกษาไทย เพื่อการบริหารจัดการ

นอกจากแนวคิดการนำผลการทดสอบไปใช้ในข้างต้น มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการได้ให้แนวคิดในการนำผลการทดสอบหรือผลการประเมินไปใช้ดังนี้

รัตน์ะ บัวสนธ์ (มปป. อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556) ได้กล่าวถึงการประเมินผลสถานศึกษาและการใช้ผลการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการประเมินผลการเรียนของนักเรียนมุ่งพิจารณาว่าตัวนักเรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายสาระวิชาหรือไม่ และยังได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ได้แก่

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประเมินถูกกีดกันหรือมิได้มีส่วนร่วมรับรู้และดำเนินงานประเมินแต่อย่างใด การประเมินเป็นบางสิ่งที่ยากแก่การเข้าใจ เข้าถึง เป็นความสามารถของนักประเมินที่จำกัดดำเนินการแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น

2. นักประเมินขาดทักษะเชิงสื่อสารกับผู้ใช้ประโยชน์การประเมินหรืออาจคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนที่จะกระทำการโน้มน้าว ชี้แนะให้เห็นผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการประเมิน

3. ผู้มีอำนาจตัดสินใจเชิงนโยบายขาดเจตคติที่ดีต่อการประเมินหรือผลการประเมินที่ได้รับเข้าเกินไป ใช้ไม่ทันทั่วทั้งกับสภาพปัญหาและความต้องการในขณะนั้น

4. ผลการประเมินมิได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานประจำของบุคลากรแต่อย่างใด กล่าวคือ ผลการประเมินมิได้ทำให้บุคคลผู้ได้รับการประเมินได้รับรางวัลหรือถูกลงโทษแต่อย่างใด นั่นคือผลการประเมินขาดคุณสมบัติการเป็นตัวเสริมแรงแก่บุคลากรนั้น ๆ

ด้านการใช้ประโยชน์ของผลการประเมิน เพื่อให้มีการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หลักและรอง ผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในประเด็นใดประเด็นหนึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ และตามความสนใจ ดังนั้นควรระบุกำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หลักผู้ใช้ประโยชน์รองและกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ทั่วไปหรือชั่วคราวในผลการประเมินสิ่งนั้นให้ได้ก่อนที่จำทำการสื่อสาร โน้มน้าวการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน

2. สื่อสาร โน้มน้าวกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ เมื่อระบุได้ว่าผู้ใช้ประโยชน์หลัก ผู้ใช้ประโยชน์รองและผู้ใช้ทั่วไปในแต่ละประเด็นการประเมินคือใคร แล้วก็ต้องเลือกเทคนิค วิธีการสื่อสารและสื่อสารของการประเมินให้สอดคล้องกับธรรมชาติหรือคุณลักษณะของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์นั้น เช่น ถ้าผู้ใช้ประโยชน์หลักของผลการประเมินในประเด็นการประเมินที่ 1-5 คือผู้บริหารสถานศึกษา การสื่อสารผลการประเมินควรใช้เทคนิควิธีการที่สั้นกระชับก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายในระยะเวลาไม่มากนักและควรมุ่งเสนอผลการ

ประเมิน ทั้งที่ ที่เป็นเชิงบวก เชิงลบ และข้อเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบายด้วยกัน ซึ่งอาจจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการประเมินสำหรับผู้บริหารก็ได้

3. เผยแพร่ กระจายผลการประเมินสู่สาธารณะ บางครั้งจำเป็นที่จะต้องมีการเผยแพร่ กระจายผลการประเมินสู่การรับรู้ของสาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาและการประเมินผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่ผู้ปกครองคาดหวัง ตั้งเป้าหมายไว้ว่า สถานศึกษาจะทำหน้าที่จัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการตามที่หวังไว้

4. ประเมินสะท้อนกลับผลการประเมิน หรือสร้างความรู้จากการดำเนินงานประเมินผลการประเมินสถานศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ อาทิ การประเมินหลักสูตร โครงการทางการศึกษา ผู้เรียนผู้สอนเหล่านี้ ควรจะได้รับการหยิบยกมาเป็นวาระหัวข้อในการประชุมร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสะท้อนกลับและนำมากำหนดเป็นนโยบาย มาตรการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนางานการศึกษาในปี ต่อ ๆ ไป นักประเมิน ผู้บริหาร ตลอดจนกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหารระดับเหนือสถานศึกษา นับเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดสิ่งเหล่านี้เป็นการนำความรู้ที่ได้รับจากการประเมินมาสร้างประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงานประจำ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการนำผลการทดสอบไปใช้ในการยกระดับผู้เรียน ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มพป. อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556) ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลคะแนนย้อนหลัง 3 ปี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดควรพัฒนาเร่งด่วน โดยเฉพาะมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรในลำดับท้าย ๆ ที่นักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือน้อยมาก นำจุดควรพัฒนาเร่งด่วนมาวางแผนปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. การปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร (ไม่ใช่สอนตามหนังสือเรียน) จัดให้มีการแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่นำนักเรียนบรรลุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดได้อย่างมีคุณภาพ

3. เอกซเรย์ (X-Ray) นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาการอ่าน เขียน คิดคำนวณ และแก้ปัญหา เป็นรายสถานศึกษา รายห้องเรียน จนถึงรายบุคคล เร่งรัดให้มีการดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้สมรรถนะทางการเรียนรู้ได้รับการพัฒนา

4. การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการทดสอบสำคัญ ๆ อาทิ การทดสอบระดับชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) การประเมินนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA TIMSS) เป็นต้น สร้างความคุ้นเคยการทำข้อสอบรูปแบบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการทดสอบ

5. เพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดและการประเมินผลนักเรียน โดยจะดำเนินการร่วมกับสถาบันทดสอบแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะด้านการวัดและการประเมินความก้าวหน้า และสามารถวิเคราะห์นักเรียนจากผลการประเมิน สามารถใช้ผลประเมินพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จ (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556) ดังนี้

1. การบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมในการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของทุกระดับต้องมีการบูรณาการเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2. ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องมีความตระหนักให้ความสำคัญและร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

3. ต้องมีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการยกระดับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่เข้มแข็งโดยมีการติดตามอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ และประเมินผลการดำเนินงานระยะครึ่งปีและสิ้นสุดปีงบประมาณ

4. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เว็บไซต์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (มปป. อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556) ได้นำเสนอการนำคะแนน ONET ไปใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับนักเรียน นักเรียนสามารถดูผลคะแนนของตนในแต่ละวิชาว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับโรงเรียน ระดับสังกัด และระดับประเทศ เพื่อเป็นการประเมินและพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนดียิ่งขึ้น

2. ระดับครูผู้สอน ครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาสามารถดูผลคะแนนรายวิชาที่ตนเองสอนจากใบรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ฉบับที่ 1 เป็นการรายงานผลการสอบรายบุคคลของนักเรียนทั้งโรงเรียน

3. ระดับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องพิจารณาค่าสถิติในทุกกลุ่มสาระวิชาและแยกย่อยรายมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสามารถพิจารณาผลการสอบในภาพรวมของวิชาจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนเทียบกับโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันหรือโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันที่มีสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน และระดับประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้ระบบการนิเทศฯแล้วส่งเสริมสนับสนุนฯ

4. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในใบรายงานผลฉบับที่ 2 และ 3 ค่าสถิติระดับศูนย์สอบ (ป.6 และ ม.3) แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้ แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษา นำไปใช้ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดได้

5. ระดับสังกัด ต้นสังกัดของโรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถนำผลการสอบ O-NET ไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาครูผู้สอนในสังกัดให้มีความรู้ ความชำนาญ ในสาขาวิชาที่สอน กระตุ้นผู้บริหารสถานศึกษาให้ นิเทศ กำกับติดตามจัดทำระบบช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

6. ระดับประเทศ กระทรวงศึกษาธิการนำผลการทดสอบ O-NET ไปส่งเสริมสนับสนุนให้ ภายในปี พ.ศ. 2561 ให้มีผลการทดสอบ O-NET 5 วิชาหลักของนักเรียนทั้งประเทศมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ 50 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2561) ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ผู้วิจัยจึง ได้กำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ในการเป็นข้อมูลคะแนนระดับครูผู้สอน และระดับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ได้ตามเกณฑ์คุณภาพของการทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบไปใช้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการทดสอบไปใช้ดังนี้

เสนอ นุ่มโถม (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพ ปัญหาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประชา การที่ใช้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 43 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 43 คน รวม 86 คน ปีการศึกษา 2550 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และ 2) การนำเสนอแนวทางการนำผล การประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยการจัดประชุมสนทนา กลุ่ม จำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า สภาพการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ใน ภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนา

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มี 4 ชั้น ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (P) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมเพื่อวางแผนการบริหารงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ วางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ วางแผน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ วางแผนการพัฒนาบุคลากร การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ประชาสัมพันธ์ การแต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (D) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปฏิบัติเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการให้เป็นไปตามแผน การนิเทศกำกับ ติดตาม ตรวจสอบระหว่างการดำเนินงาน การอบรมพัฒนาผู้นิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (C) วิธีการ ได้แก่ การจัดทำเครื่องมือตรวจสอบ ประเมินผล มีการติดตามตรวจสอบรวมกันเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการดำเนินงาน ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (A) วิธีการ ได้แก่ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ สิ่งที่เป็นจุดอ่อน หรือสิ่งที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หากมาตรฐานใดเป็นไปตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ให้ดำรงรักษาไว้ให้การนิเทศกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้หลักการ แนวคิด วิธีการในการศึกษาแนวทางการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัย

ประสงค์ ต่อโชติ พิชรี จันทรพิ้ง และ ภัทรวดี มากมี (2555) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยเชิงสาเหตุพุทธระดับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งสถานศึกษาจะเกิดการพัฒนาดังนั้นจำเป็นต้องมีการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ดังนั้น การได้สารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำ ผลการประเมินไปใช้ทั้งในระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำผลการประเมินไปใช้อย่างแท้จริง การวิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ พุทธระดับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ทั้งในระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาพร้อมทั้งตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพุทธระดับ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 970 คน จาก 71 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตัวแปรในการวิจัยแบ่ง ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ตัวแปรทำนายระดับบุคคล 2) ตัวแปรทำนายระดับสถานศึกษา

และ3) ตัวแปรตามการนำผลการประเมินไปใช้โดยใช้แบบสอบถามการนำผลการประเมินไปใช้ ครอบคลุม 18 ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) และแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำ ผลการประเมินไปใช้ครอบคลุม 18 ตัวแปรสังเกตได้วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multilevel Structural Equation Model) แบบมีตัวแปรแฝง (Latent Variable) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสถานศึกษา แต่ไม่ส่งผลทางตรงในระดับบุคคล ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะตัวแปรสังเกตได้ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และความรู้ความสามารถของผู้บริหาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) สูงกว่าตัวแปรสังเกตได้อื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรในสถานศึกษาและลักษณะบริบทสถานศึกษามีความสัมพันธ์แบบอิทธิพลย้อนกลับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้โดยผลการตรวจสอบความตรงของโมเดล พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่ง ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อนำ ไปใช้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำ ผล การประเมินไปใช้ได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556) ได้ทำการวิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (case study research) โดยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative study) โดยศึกษาจากพหุกรณีศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติจำนวน 10 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 สังกัด ได้แก่ (1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ (2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และ (3) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง เป็นการศึกษาก่อนลงภาคสนาม ระยะที่สอง เป็นการศึกษาภาคสนาม และระยะที่สามการจัดกระทำข้อมูลเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในภาคสนามมาวิเคราะห์ เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือตัวผู้วิจัยและคู่มือการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูกลุ่มเป้าหมาย แบบสังเกตบริบทของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์แบบอุปนัย ใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล และการ

วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการอุปนัยแบบพรรณนา และพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมี 3 ด้าน ได้แก่ (1) **กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ** พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ทราบผลการศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงรายตัวชี้วัด จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบ แนวโน้มและทิศทางของการออกข้อสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการการกำกับติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน เมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมีการปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด ในบางโรงเรียนเน้นเรื่องของการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพิเศษ บางโรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผลการทดสอบ กล่าวคือ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนได้เพิ่มรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนเสริมเพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งในบางโรงเรียนมีการจัดบุคลากรที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือในแต่ละระดับชั้น และบางโรงเรียนใช้คะแนน O-NET เป็นเงื่อนไขในการเลื่อนชั้นเรียนเพื่อศึกษาต่อในโรงเรียนเดิม เช่น การเลื่อนจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเข้าเรียนต่อในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือ การเลื่อนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้น (2) **กลยุทธ์ในด้านการพัฒนา นักเรียน** พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะนำแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียนการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้บางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริมทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ทิวเตอร์ที่มีชื่อเสียง หรือในครูในโรงเรียน หรือครูในโรงเรียนเครือข่ายในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ โดยใช้เวลาสัปดาห์ละ 1 วัน หรือใช้เวลาหลังเลิกเรียน และถือเป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้มีผลการสอบที่สูงขึ้น อนึ่ง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการสร้างความตระหนักแก่นักเรียนในแง่ของมุมมองด้านชื่อเสียงของโรงเรียน หรือผลการทดสอบของรุ่นพี่ในปีที่ผ่านมาที่ทำไว้ได้ดี โรงเรียนส่วนใหญ่จึงได้เน้นย้ำ ให้นักเรียนทำข้อสอบอย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มี (แม้บางผลการทดสอบนักเรียนอาจจะไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์) เพื่อเป็นชื่อเสียงและหน้าตาของโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ และเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้กับนักเรียนในการทำข้อสอบอย่างเต็มที่ (3) **กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครู** พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน

เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยบางโรงเรียนเน้นการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะเพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัล หรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียนได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิ์ มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ได้ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) กลุ่มตัวอย่าง คือครูจำนวน 120 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 40 คนผู้บริหารจำนวน 12 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่อย่างละ 4 คนและผู้ปกครอง จำนวน 60 คนจาก 12 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยคัดเลือกจากโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ (เพื่อความครอบคลุมในการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏข้อค้นพบ จำแนกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกผูกไว้กับตัวบุคคล และมักจะเปลี่ยนแปลงตามการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงของบุคคลเหล่านั้น

(2) ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว

(3) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนค่อนข้างน้อย ไม่ทันได้คิดเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์เนื่องจากภาระงานบริหารที่ต้องผูกคิอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำอะไรให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมไปได้ภายใต้สภาวะการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีอย่างตลอดและขาดการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

(4) ด้านความเหลื่อมล้ำระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งจัดการเรียนรู้ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสอนนักเรียนสัญชาติไทยเช่นเดียวกัน มีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับครูในโรงเรียนของรัฐ ทั้งในด้านเงินเดือน ค่าตอบแทนการพัฒนาตนเอง สวัสดิการ โดยครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนไม่ตรงตามวุฒิ ไม่ได้รับเงินวิทยฐานะและเงินค่าเสี่ยงภัยเหมือนกับครูโรงเรียนของรัฐ

(5) ด้านครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ครูผู้สอนยังไม่ปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ไม่เข้าใจหลักสูตร ยังคงยึดรูปแบบในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมๆ ใช้ตำราเดิมๆ ครูผู้สอนมีภาระการทำงานอื่นๆ มาก ทำให้มีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้และทำการสอนในห้องเรียนน้อยลง รวมทั้งจำนวนครูมีน้อยบางครั้งและบางช่วงเวลา คุณวุฒิของครูผู้สอนไม่ตรงตามการสอนครูไม่ครบตามกลุ่มสาระ

(6) โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำ พบว่า มีจำนวนครูไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้โดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น และการก่อความไม่สงบในพื้นที่ที่ยังคงส่งผลให้ครูได้สอนบ้าง ไม่ได้สอนบ้าง ทำให้คุณภาพการสอนลดลง นักเรียนได้รับประสบการณ์ไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้การส่งต่อและใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ O-NET

(7) ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนได้เรียนไม่เต็มที่อันเนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่ ประกอบกับผู้เรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามแนวของ สทศ. ไม่เข้าใจวิธีระบายคำตอบและคำชี้แจงในกระดาษคำตอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการทำข้อสอบ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือแม้แต่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย

(8) ด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางส่วนไปประกอบอาชีพที่มาเลเซีย ปล่อยให้เด็กเรียนอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติ ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ด้านความประพฤติ ด้านการเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ปกครองละเลยการอบรมพฤติกรรมนักเรียนมีบ้างที่ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีน้อยแต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผลการเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

(9) ด้านชุมชน พบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย และยิ่งกว่านั้นชุมชนไม่

เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่สำคัญความไม่เข้าใจตรงกันของภาครัฐกับชุมชนและสถาบันการศึกษาเอกชนใน

(10) ด้านแบบทดสอบระดับชาติ พบว่า แบบทดสอบของ สทศ.ระดับความยากของข้อสอบ พบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ มีความยากง่ายแตกต่างกันไป วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงข้อสอบที่ออก แนวคิดวิเคราะห์

ปนัดดา หัสปราบ (2557) ได้ทำการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วย แบบสอบถาม และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ และ เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

(1) สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้ (1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ (2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ (3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม (4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา (5) ส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น งบประมาณการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ

(2.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จคือด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

(3) แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ และครู เกี่ยวกับแนวทาง

ปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหิดลวิทยานุสรณ์, บุญวาทย์วิทยาลัย, มอ. วิทยานุสรณ์, ราชสีมาวิทยาลัย และสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูเพื่อให้ทราบผลการศึกษาของปี การศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการกำกับ ติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน เมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมีการปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

(2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะแนวทางการเรียน หรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียน การเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ในบางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ตัว เตอร์ที่มีชื่อเสียง หรือในครูในโรงเรียน ในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ และ **(3) ด้านการพัฒนาครู** พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยบางโรงเรียนเน้นการ ส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะเพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน และนักเรียน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการประเมินการสอนของครู เป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจ ให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัล หรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียนได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้ คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

สะการิยา แว้ชะ อับดุลลาเต๊ะ มามะ นูรอัญชีมา สะมะแอ และ ทศนีย์ เจ๊ะเมาะ (2558) ได้ ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส การวิจัยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหาร จำนวน 6 คน หัวหน้าวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 42 คน ผู้แทนครูผู้สอน จำนวน 52 คน และนักเรียน จำนวน 60 คน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และยึดมาตรฐานการทดสอบทางการศึกษา

แห่งชาติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและความสำเร็จของการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำแนกเป็น (1) **ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ** ที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุด และมีสภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอิสลามศึกษา และการประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ/เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อระดมทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนด้านมีสภาพความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนเพื่อร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดให้มีการทดสอบ I-NET ในระดับชั้นที่จะทำการสอบ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบของแบบทดสอบของ สทศ. (2) **ด้านคุณภาพครูผู้สอน** มีสภาพการดำเนินการมากที่สุด และมีสภาพความสำเร็จมาก คือ ครูนำผลการประเมินทางด้านอิสลามศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ และครูมีการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมทางด้านอิสลามศึกษาให้แก่ผู้เรียน ส่วนด้านที่มีสภาพความสำเร็จระดับปานกลาง คือ ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และครูมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ในการทดสอบ I-NET (3) **ด้านคุณภาพผู้เรียน** มีสภาพการดำเนินการมากที่สุด แต่มีสภาพความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอิสลามศึกษาสูงขึ้นต่อเนื่อง ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินการน้อยที่สุด และมีสภาพความสำเร็จระดับปานกลาง คือ ผู้เรียนมีความสามารถการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และด้านสื่อ เครื่องมือและนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีสภาพการดำเนินการมากที่สุด และมีสภาพความสำเร็จในระดับมาก คือ สื่อการเรียนการสอนด้านอิสลามศึกษาทุกกลุ่มสาระเพียงพอเหมาะสมกับการเรียนรู้จำนวนผู้เรียน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและทั่วถึง ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินการมากที่สุด แต่มีสภาพความสำเร็จในระดับปานกลาง คือ โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดเวลา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และโรงเรียนจัดและใช้แหล่งการเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน สำหรับด้านที่มีสภาพการดำเนินการค่อนข้างน้อย แต่มีสภาพความสำเร็จระดับปานกลาง คือ โรงเรียนจัดทำป้ายความสำเร็จและนับถอยหลังสู่ความสำเร็จ สำหรับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษาไปใช้ในการพัฒนา **คุณภาพผู้เรียน** พบว่า ด้านการบริหารจัดการ จะต้องมีแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพด้านอิสลามศึกษาจากต้นสังกัดสู่ภาคปฏิบัติระดับพื้นที่และโรงเรียนที่ชัดเจน โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการทดสอบ I-NET ตามมาตรฐานการทดสอบของ สทศ. อย่างเป็นระบบ ด้านครูผู้สอน ต้องมีความจำเป็นในการพัฒนาครูเพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับชั้นอย่างมีเอกภาพ ควบคู่การเสริมประสบการณ์การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวทางการทดสอบของ สทศ. ด้านคุณภาพผู้เรียน การส่งเสริมและสร้างแรงกระตุ้นในการสอบ I-NET อย่างมีเป้าหมาย และผลการทดสอบ I-NET มีผลต่อการ

เลื่อนชั้นและจบหลักสูตรอิสลามศึกษาของผู้เรียน และด้านสื่อ เครื่องมือ และนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ควบคู่กับการส่งเสริมการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นระบบ

พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประเมินความต้องการจำเป็นในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 4) กำหนดกลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างคือครูในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 408 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และเทคนิคการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยความถี่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNImodified การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (Hierarchical Regression) และการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า โมเดลตัวบ่งชี้การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 22.45 ($p=0.61$, $df=25$) โดยมีค่า GFI เท่ากับ 0.99, AGFI เท่ากับ 0.97, RMSEA เท่ากับ 0.00 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการสอบโอเน็ตของนักเรียน ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนในโรงเรียนนำผลการสอบโอเน็ตมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนตามลำดับ โดยชุดของตัวแปรอิสระในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 56.40 ผลการประเมินกลยุทธ์หลักทั้ง 7 กลยุทธ์มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดย กลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานในสถานศึกษา กลยุทธ์หลักที่ 3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบโอเน็ตมาใช้ในการพัฒนาตนเอง กลยุทธ์หลักที่ 4 เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์หลักที่ 5 เร่งรัดพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองและชุมชนกลยุทธ์หลักที่ 6 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และกลยุทธ์หลักที่ 7 ปรับโครงสร้างกิจกรรมของสถานศึกษา ผลการประเมินกลยุทธ์ทั้ง 7 กลยุทธ์ในด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.30-4.90 ด้านความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.10-4.90 ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.70-4.60 และด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80-4.50

สมใจ ทองงาม (2559) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียน และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครกลุ่มเขตกรุงธนใต้ ใช้วิธีวิจัยแบบผสม ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนาและการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานการศึกษา ข้าราชการ กรุงเทพมหานคร ฝ่ายการศึกษาสังกัดสำนักงานเขต และข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบ O-NET ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ (1) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ (2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน (3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (4) ด้านงบประมาณ (5) ด้านการส่งเสริมสวัสดิการสำหรับข้าราชการ และ (6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลวิจัยได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการประเมินผล และติดตามโครงการให้มีความเป็นวิชาการมากขึ้น และการปรับโครงสร้างการบริหารงานโดยกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ สรัญญา จันทร์ชูสกุล พินดา วราสุนันท์ (2560) ได้ทำการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพในการนำผลประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินภายนอกไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 562 โรงเรียน (ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและครู) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพในการนำผลประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ใน

ระดับมาก ($M=4.08$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การใช้ในเชิงเครื่องมือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M= 4.12$, $SD = 0.57$) (2) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พบว่า โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก $\chi^2 = 112.825$, $df=90$, $p=0.0522$, $CFI = 0.998$ $TLI = 0.996$, $RMSEA = 0.021$, $SRMR = 0.019$ และ $\chi^2 /df = 1.254$ เมื่อ พิจารณาขนาดอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล พบว่า ตัวแปรด้านบุคลากรภายในองค์กรเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ($\beta=0.887$) รองลงมาคือ ตัวแปรด้านการกำกับติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\beta=0.311$) ทั้งสองตัวแปรมีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก (2560) ได้ทำการวิจัยสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 378 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู (หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/ตัวแทนครู) จำนวน 6 โรงเรียน จำแนกตามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รวมทั้งขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม และรายองค์ประกอบอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกข้อรายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับดี ซึ่งมีการปฏิบัติมากที่สุดตามลำดับในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ (1) **องค์ประกอบที่ 1 การนำผลไปใช้ในการบริหารจัดการ** ได้แก่ (1) การสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ แรงจูงใจ และการเสริมแรงแก่ครูผู้สอนและผู้เรียน (2) การวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา (3) การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการทดสอบ O-NET แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน (4) การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา และ (5) การจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและ

การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อิง (2) องค์ประกอบที่ 2 การนำผลไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การจัดการสอนเสริมเพื่อทบทวน/เตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบ O-NET (2) การนำผลการทดสอบ O-NET ไปวางแผนพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (4) การมีส่วนร่วมในโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อิง 2. ผลการศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดีในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

จำแนกตามสังกัด พบว่า (1) **ด้านการบริหารจัดการ** ได้แก่ (1.1) มีการสร้างความตระหนักการวัดและประเมินผลการทดสอบ O-NET (1.2) มีการนำผลการวิเคราะห์ O-NET มาวางแผนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ (1.3) มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนเสริม O-NET ให้ผู้เรียน (2) **ด้านการจัดการเรียนรู้** ได้แก่ (2.1) มีการสร้างความตระหนักต่อครูและแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแจ้งผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นพี่ การมอบรางวัล เกียรติบัตร และทุนการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง การมอบรางวัล/การศึกษาดูงานให้ครูผู้รับผิดชอบ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง (2.2) มีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษา และรายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (2.3) มีการนำผลการทดสอบ O-NET ไปออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกตัวชี้วัดตามหลักสูตร จัดทำสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผล โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (2.4) นิเทศการจัดการเรียนรู้จากผู้บริหาร/กรรมการวิชาการ/ครูวิชาการ/ครูสายชั้น/ครูหัวหน้าช่วงชั้น พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำ ทั้งแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ (2.5) จัดการสอนเสริมหลังเลิกเรียน และวันเสาร์ – อาทิตย์ ตามความสมัครใจของผู้เรียน เพื่อสอนเพิ่มเติม ให้เทคนิคการเรียน และเทคนิคการทำข้อทดสอบ O-NET (2.6) จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า (1) **ด้านการบริหารจัดการ** ได้แก่ (1.1) วิเคราะห์ผลทดสอบ O-NET ตามตัวชี้วัด (1.2) กำหนดนโยบาย ประชุม และวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ (1.3) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและชั่วโมงสอนซ่อมเสริม (1.4) นำข้อทดสอบ O-NET ปีที่ผ่านมาสอนเสริมผู้เรียน (2) **ด้านการจัดการเรียนรู้** ได้แก่ (2.1) สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยการให้รางวัล มอบโล่ เกียรติ

บัตร และมอบทุน การศึกษาให้ผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบ O-NET สูง แจ้างผลการทดสอบ O-NET ผลการสอบเข้าศึกษาต่อของรุ่นที่ รวมทั้งให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายตนเอง (2.2) วิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ในภาพรวมของสถานศึกษาและผู้เรียนรายบุคคล รายมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเปรียบเทียบความต่างของคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษากับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (2.3) นำผลการทดสอบ O-NET ไปจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ จัดทำ/ผลิตสื่อการเรียนรู้ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำข้อทดสอบ O-NET เป็นส่วนหนึ่งในการวัดและประเมินผล โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (2.4) นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูจากผู้บริหาร/ครูวิชาการ/ครูหัวหน้าวงชั้น/กรรมการวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำหลังการนิเทศ (2.5) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและ (2.6) จัดสอนเสริมช่วงหลังเลิกเรียน ตามความสมัครใจของผู้เรียน

พรธิดา พูลถาวร (2560) ได้ทำการวิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสัตหีบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีโรงเรียนบ้านสัตหีบ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นแนวทางในการศึกษา และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลตามหลักทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบแนวทางการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการจัดสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีการศึกษา (4) ด้านนิเทศการเรียนการสอน และ (5) ด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านสัตหีบ ที่ส่งผลให้ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถสรุปเป็นประเด็นตามลำดับความสำคัญได้ทั้งสิ้น 5 ประเด็น ดังนี้ (1) ภาวะผู้นำของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนในการกำกับ ดูแล วางแผน หลักสูตรและผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน (2) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดสรรทรัพยากรนำเข้าอย่างที่ดี อีกทั้งการจัดครูผู้สอนให้ตรงตามสาระการเรียนรู้และความสามารถ จึงส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ส่งเสริมให้ครูใช้ ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) การจัดระบบนิเทศภายในเพื่อหาแนวทางการพัฒนางานร่วมกันและ (5) โรงเรียนได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู สรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินภาพรวม

อาจณรงค์ มโนสุทธิฤทธิ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) กรณีศึกษา โรงเรียนประกอบราษฎร์บำรุง จังหวัดฉะเชิงเทรา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมการทดสอบทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (O-NET) และ (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 9 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 41 คน ของโรงเรียนประกอบราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบวิพากษ์แผนกิจกรรมและแบบสำรวจความพึงพอใจครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า (1) แนวทางพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทาง (1.1) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา (1.2) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้/ กิจกรรม (1.3) วิพากษ์แผนการจัดการเรียนรู้/ กิจกรรม (1.4) สู่การปฏิบัติจริง (1.5) สะท้อนผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา และ 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.32, SD = 3.45)

ธนันท์ ธนารัตตะภูมิ (2563) ได้วิเคราะห์และนำเสนอการใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานว่าสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลให้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายจากสถานศึกษาหรือผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวัดความรู้และ ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ (1) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (2) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา (3) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (4) ใช้เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและการพัฒนาการศึกษา และ (5) พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (6) ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา

Johnston (1986) ได้ศึกษาการวัดความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของการประเมินการชี้แนะ และการยอมรับ/การนำผลการประเมินไปใช้ หรือ ความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามคำชี้แนะ กลุ่มตัวอย่างคือเอกสารรายงานของ Government Accountability Office (GEO) (n = 176) ครอบคลุมการใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการดำเนินการประเมินผล และการกำหนดนโยบาย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ และในเชิงแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับคำชี้แนะของ GOA อยู่ในระดับสูง ปัจจัย ที่เชื่อมโยงการระดับการยอมรับ ประกอบด้วย คำชี้แนะโดยทั่วไปเป็นความสามารถระดับพื้นฐาน และสถานะของ GOA มีลักษณะเป็นระบบราชการ นอกจากนี้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้ศึกษาใช้เป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติของการนำผลการประเมินไปใช้ของหน่วยงานด้วย

Ayers (1987) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำผลการประเมินไปใช้ของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย วิธีการประเมิน การใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติการและเชิงความคิดโรงเรียนในเกาะกวม (n=1) ครอบคลุมการใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการกำหนดนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ และในเชิงแนวคิด ผลการวิจัยพบว่าการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย 4 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการประเมินผล รวมทั้งผู้ใช้งานการประเมิน 2 คน เพื่อรับรู้กระบวนการใช้ผลการประเมินและการใช้ที่พึงเกิดขึ้นในภายหลัง ขึ้นอยู่กับ การมีส่วนร่วม การรายงานผล ทศนคติที่ดี ตลอดจน กระบวนการการประเมิน แต่การใช้ผลโดยตรงจากการรายงานมีค่าค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการนำผลการประเมินไปใช้ที่วัดจากเครื่องมือที่ผ่านการเสนอแนะอย่างดีแล้ว และมีค่าค่อนข้างต่ำก็ตามแต่ข้อค้นพบนี้ยังก่อให้เกิดการวางแผน การอภิปราย และการพูดคุยกัน ระหว่างสมาคม กับ ผู้แทนผู้บริหารการศึกษา

Greene (1987) ได้ศึกษาการวัดความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะและความหมายของการร่วมมือ การนำผลการประเมินไปใช้ของผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มตัวอย่างคือหน่วยบริการประชาชน(n=2) ครอบคลุมการใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการดำเนินการประเมินผล ความสามารถของผู้ประเมิน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ และในเชิงแนวคิด ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินทั้ง 2 กลุ่มของหน่วยบริการประชาชนระดับท้องถิ่นกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน มีการนำผลประเมินไปใช้ของผู้มีส่วนได้เสียมีทั้งเชิงความคิด และเชิงเครื่องมือ นอกจากนี้ยังพบการใช้ในเชิงสัญลักษณ์ของผู้มีส่วนได้เสียในการนำผลการประเมินไปใช้

Newman et al. (1987) ได้ศึกษาผลกระทบของความขัดแย้ง ความสำคัญ การกำหนดนโยบาย และการสนับสนุนผู้บริหาร ในการตัดสินใจโดยใช้ผลจากข้อมูลการตัดสินใจตามสเกลความต้องการจำเป็น Needs Scale (Newman, Brown, Rivers, and Glock, 1983) กลุ่มตัวอย่างคือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (n=361) ครอบคลุมการใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการกำหนดนโยบาย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ และในเชิงแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า การนำผลการประเมินไปใช้ มีผลมาจากการเห็นความสำคัญ และการกำหนดนโยบายของโครงการ เมื่อมีการตัดสินใจเกี่ยวกับ

โครงการที่มีความสำคัญ คณะกรรมการต้องการเวลา ต้องการสารสนเทศ และต้องการการประสานงานกับผู้ให้คำปรึกษา การกำหนดโครงการเป็นจุดแข็งที่สำคัญที่สุดของการกลุ่ม (คณะกรรมการ) ความขัดแย้งเกี่ยวกับโครงการมีผลมาจากความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสารสนเทศ เมื่อโครงการเกิดความขัดแย้งสูง (ในขณะที่ ไม่มีความรู้ หรือ ความเห็นจากผู้บริหาร) คณะกรรมการต้องการเวลา ต้องการสารสนเทศ ต้องการการประสานงานระหว่างบุคคล และต้องการคำปรึกษาจากผู้ให้คำปรึกษา เพื่อลดความขัดแย้งลง

Eisendrath (1988) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารทั้งภายในและภายนอกที่มีต่อการนำผลการประเมินไปใช้ ทั้งใช้โดยตรง และการรับรู้การใช้ กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการในรัฐราชสถาน (Rajasthan State) ประเทศอินเดีย (n=16) หมดหมู่การใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการดำเนินการประเมินผล การกำหนดนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ และในเชิงแนวคิด ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดนโยบายมักปฏิเสธข้อเสนอแนะจากการประเมินบ่อย ๆ เนื่องจากทางราชการไม่มียุทธศาสตร์ ขาดความรู้ด้านเทคนิค หรือไม่งบประมาณ กรณีที่มีการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสูงมักมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างสูงของการบริหาร โครงการลักษณะนี้จะได้รับการติดตามผล โดยการนำข้อเสนอแนะมาใช้ การจัดการการบริหารทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการมีความสำคัญต่อการนำผลการประเมินไปใช้ ระดับของการนำผลการประเมินไปใช้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโครงการที่ได้รับความสำคัญสูงสุดของนโยบาย

Callahan et al. (1995) ศึกษาปัจจัยและวิธีปฏิบัติที่สัมพันธ์กับการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ในโครงการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การวัดที่เป็นแบบอย่างที่ดี และไม่ดี การประเมินผล และการขยายการใช้ผลการประเมินผล รายงานการประเมินจากเขตพื้นที่ โครงการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (n=12) หมดหมู่การใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการกำหนดนโยบาย ความสามารถของผู้ประเมิน และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาทั้งหมดรวม 12 เขต มีการใช้สารสนเทศจากการประเมิน เพื่อเปลี่ยนแปลงบางส่วนของโครงการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted) “ความต้องการและทักษะ (Will and Skill)” เป็นเงื่อนไขที่มีผลต่อการประเมินบุคคลในการนำผลการประเมินไปใช้ เงื่อนไขที่มีผลกระทบต่อผลการประเมินไปใช้ประกอบด้วย (1) ขนาดพื้นที่กับนโยบายการประเมิน (2) การเขียนแผนบนแนวคิดจะนำข้อค้นพบไปทำให้สำเร็จผลได้อย่างไร (3) ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับติดตาม และทบทวนกระบวนการประเมินรวมทั้งข้อค้นพบ (4) ผู้มีส่วนได้เสียแสดงบทบาทการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนโครงการบนพื้นฐานจากผลการประเมิน และ (5) ความสำคัญที่บุคลากรพึงตระหนักคือความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การประเมินผล และ การกำหนดนโยบาย

Cai (1996) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการของครูกับรายงานระดับการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ เชิงความคิด และเชิงสัญลักษณ์ ครูที่สอน

ในโรงเรียนสาธารณะ เกรด 12 ในมลรัฐนิวยอร์ก (n=207) หมวดยกเลิกการใช้ผลประเมินอยู่ในกลุ่มการกำหนดนโยบาย และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีลักษณะการใช้ผลการประเมินในเชิงเครื่องมือในเชิงแนวคิด และในเชิงสัญลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่า โอกาสในการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมภายหลังการส่งเสริม ระดับของการมีส่วนร่วมในการประเมินมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อบุคคลและองค์กร ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมยังรวมถึง การเพิ่มขึ้นของการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ และความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินในอนาคต นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของความรู้และทักษะยังมีความสัมพันธ์กับการประเมินผล และส่งเสริมกระบวนการสื่อสารภายในองค์กรให้ดีขึ้นด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การนำผลการทดสอบระดับชาติขึ้นพื้นฐานไปใช้นั้น มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการทดสอบระดับชาติขึ้นพื้นฐานที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำหนดไว้ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2561) คือ การทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การนำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีการนำผลการทดสอบไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงนำผลการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษาคือ ตัวแปรทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ บริบทโรงเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน และตัวแปรเกณฑ์คือ การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. นโยบายและผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการ จัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ยึดหลัก มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพ และมีการทดสอบที่ได้มาตรฐานไปสู่ระดับชาติ สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ดังนั้นรัฐจำเป็นต้องมีองค์กรกลางระดับชาติ เพื่อตรวจสอบ ประเมินผลว่าการจัดการศึกษาที่รัฐจัดให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงนั้น มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และมีคุณภาพเท่าเทียมกันมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดตั้งสถาบันทดสอบทาง

การศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATIONAL TESTING SERVICE (PUBLIC ORGANIZATION)” เรียก โดยย่อได้ว่า “NIETS” เป็นหน่วยงานทดสอบระดับชาติ อยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2548 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษา และทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ โรงเรียนจะได้นำผลประเมินที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน นำผลการทดสอบไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษาและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสัดส่วน 70 : 30 และนอกจากนี้คะแนนสอบ O-NET คะแนนที่ได้ยังนำไปใช้ในการเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าศึกษาต่อ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558 อ้างถึงใน ภาคิณ ไชยวงศ์, 2561) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548 มาตรา 7 ให้สถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ และ มาตรา 8 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่หลัก คือ (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำระบบวิธีการทดสอบและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษา (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาและการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ตลอดจนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการทดสอบทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา บริการสอบวัดความรู้ความสามารถ และการสอบวัดมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เพื่อนำผลไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเทียบระดับและการเทียบโอนผลการเรียนที่มาจากการศึกษาในระบบเดียวกันหรือการศึกษาต่างระบบ (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาตลอดจนเผยแพร่เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา (5) เป็นศูนย์กลางข้อมูลการทดสอบทางการศึกษา ตลอดจนสนับสนุน และให้บริการผลการทดสอบแก่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (6) พัฒนาและส่งเสริมวิชาการด้านการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านการทดสอบและประเมินผล ด้านการติดตามและประเมินผลคุณภาพบัณฑิต รวมทั้งการให้การรับรองมาตรฐานของระบบ วิธีการ เครื่องมือวัด ของหน่วยงานการประเมินผลและทดสอบทางการศึกษา และ (7) เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564)

5.1 นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของไทยและต่างประเทศ

ข้อมูลของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นข้อมูลที่ใช้ในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษา เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้เรียนแต่ละสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบทบทวนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยพบว่านโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของไทย เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 9 การจัดการระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย หลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัดการศึกษา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ,2553) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน โดยการประเมินระดับชาติเป็นการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้น ป.3 , ป.6 , ม.3 และ ม.6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา(ภาคัญ ไชยวงศ์, 2561)

การวัดและประเมินผลของประเทศไทยและต่างประเทศ มีลักษณะที่คล้ายและต่างกัน ดังนี้ (1) ใช้ผลการสอบเพื่อการศึกษาต่อเหมือนญี่ปุ่น (2) ใช้ผลการทดสอบเพื่อประเมินโรงเรียนเหมือนสหรัฐอเมริกา แต่ไทยไม่มีมาตรการลงโทษ และ (3) ใช้เพื่อจบการศึกษาเหมือนสิงคโปร์ เป็นต้น ส่วนวิชาที่สอบจะเป็นวิชาหลักเหมือนกัน คือ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ ผลจากการสอบจะนำไปใช้ในการวัดความรู้ กำหนดการเลื่อนระดับชั้น และการเลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่ต้องการคล้ายกัน

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานที่องค์กร หรือผู้เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการตัดสินใจนำนโยบายที่ได้กำหนดไว้ไปปฏิบัติให้ลุล่วง ประสบความสำเร็จ ครบถ้วน เกิดผลผลิต และเกิดความสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งกระบวนการไม่ได้ เป็นเพียงเทคนิคที่ต้องอาศัยความรู้และระบบการบริหารงานเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมถึงพฤติกรรมของบุคคล และปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ และการทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา เป็นต้น ส่วนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเริ่มจากรัฐกำหนดนโยบายให้มีการทดสอบระดับชาติ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การทดสอบความรู้รวบยอดของนักเรียนชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 นำผลการทดสอบไปใช้ประกอบการจบการศึกษาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน และนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเข้าศึกษาต่อ โดยมอบหมายให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ (ภาคิณู ไชยวงศ์, 2561) ปัจจุบันมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ (1) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (2) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อของสถานศึกษา (3) ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (4) ใช้เป็นเป้าหมายหรือข้อมูลบ่งชี้คุณภาพและ การพัฒนาการศึกษา (5) พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (6) ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา (ธนันท์ ธนารักษ์ ตระภูมิ, 2563)

สรุปจากการทบทวนแนวนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของไทยและต่างประเทศ มีลักษณะที่คล้ายและต่างกันอย่างไรนั้น เป็นการชี้ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของประเทศไทยตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้นหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายจะต้องทำความเข้าใจกับจุดมุ่งหมายและประโยชน์ในการนำผลการทดสอบไปใช้ อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่ปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถวางแผนและปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวนโยบาย และเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน และคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้และความคิดของนักเรียนซึ่งเป็นการสอบวัดความรู้รวบยอดของนักเรียน และ ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบคือผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการกระทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และไม่ใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลที่เกิดขึ้นอาจจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล ชุมชน และสังคม โดยที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจกระทำ (จินตนา อินทร์พรหม,

2537) ซึ่งมีทั้งผลกระทบในทางบวก (positive impact) ได้แก่ผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและผลกระทบในทางลบ (negative impact) ได้แก่ผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนา ซึ่งระดับผลกระทบเกิดขึ้น 2 ระดับ ได้แก่ ผลกระทบขั้นปฐมภูมิ (Primary Impact) เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ทั้งในส่วนโครงสร้างการบริหาร แนวปฏิบัติ กฎระเบียบ และผลกระทบขั้นทุติยภูมิ (Secondary Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากผลกระทบขั้นปฐมภูมิ เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับตัวบุคคล หน่วยงาน และสังคม(จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ, 2563) การวิจัยครั้งนี้เป็นผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

6.1 ความหมายของผลกระทบ

Dye (1982 อ้างถึงใน ภาคิณ ไชยวงศ์, 2561) ให้ความหมายของผลกระทบ หมายถึง การแยกแยะปัญหาของสังคมเพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบอันเป็นธรรมชาติ และที่เป็นปัญหา รวมถึงการสืบเสาะหาสาเหตุของปัญหาต่างๆ เหล่านั้น

จินตนา อินทร์พรหม (2537) กล่าวว่าผลกระทบเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระยะยาว ซึ่งอาจเป็นผลลัพธ์ที่ตั้งใจให้เกิดในทางบวกและทางลบ และผลลัพธ์ที่ไม่ตั้งใจให้เกิดทั้งทางบวกและทางลบเช่นกัน ผลที่เกิดขึ้นอาจเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลที่เกิดขึ้นอาจจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล ชุมชน และสังคม

กัญญาพัฒน์ นนทะนาคร (2539) ได้กล่าวว่าผลกระทบมี 3 ประเภท คือ ผลกระทบที่พึงประสงค์ ผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ และผลกระทบที่เป็นไปได้

ภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) ได้ให้ความหมายของผลกระทบว่า เป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการกระทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และไม่ใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจกระทำ ซึ่งมีทั้งผลกระทบในทางบวก (positive impact) ได้แก่ผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและผลกระทบในทางลบ(negative impact) ได้แก่ ผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยให้ความหมายของผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดเนื่องจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ทั้งที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือผลกระทบเชิงบวก และไม่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือผลกระทบเชิงลบ เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและสังคม

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการทดสอบที่มีความสำคัญสูง

จากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่งานวิจัยของ เอื้ออมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ วันดี สมมิตร (2552) ศึกษาผลกระทบของการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร กุลรตี พันธุ์แฉล้ม (2553) วิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น ปนัดดา หัสปราบ (2557) วิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร (2552) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา พบว่าผลกระทบของการสอบที่มีต่อการจัดการศึกษาในห้องเรียน ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอนของครู เช่น พฤติกรรมการสอน เน้นเนื้อหาที่ใช้สอบ เน้นการสอบแบบตัวข้อสอบ มีการจัดเวลาในการเตรียมการสอบ ความเครียดของครูที่มีต่อการสอบ ความรู้สึกของครูต่อวิชาชีพและความภูมิใจในหน้าที่ ตลอดจนความคิดเห็นต่อความตรงของการสอบ และประโยชน์ของการสอบ เป็นต้น ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีการส่งเสริมการจัดการศึกษามากขึ้น เช่น มีการวิเคราะห์หลักสูตรและศึกษาแนวทางการปฏิบัตินโยบายฯ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้สื่อประกอบการสอน ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ และมีแนวทางการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่นักเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะมีการจัดเวลาตัวข้อสอบ เป็นต้น นอกจากนี้งานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปาริฉัตร ปิติสุทธิ (2558) ได้ศึกษาผลของการสอบระดับชาติที่มีต่อครูและนักเรียน: การวิเคราะห์ปรากฏการณ์วอชแบค และได้อธิบายปรากฏการณ์วอชแบค (washback) ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่การสอบมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยวอชแบคสามารถเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้วอชแบคทางบวก (positive washback) หมายถึง ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนเป็นฐานเพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายหลักสูตร ส่วนวอชแบคทางลบ (negative washback) หมายถึง ครูจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้คะแนนสูงมากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ ถือว่าเป็นการสอนเพื่อการสอบ การวิจัยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อน วอชแบคของกลุ่มครูที่อยู่ในบริบทที่ต่างกัน (2) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนวอชแบคของครู และทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ (3) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อน วอชแบคของครูที่มีต่อนักเรียน และตัวแปรอธิบายปรากฏการณ์วอชแบคของครูในห้องเรียน ตัวอย่างวิจัย คือ ครูระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 485 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุนาม (MANOVA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง จากนั้นมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับ ครูจำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อการสอบที่มีความสำคัญสูง (การสอบระดับชาติ) ใน

ด้านประโยชน์ของการสอบ ด้านมาตรฐานของข้อสอบ ด้านความยุติธรรมจากผลสอบ และด้านการใช้ผลการสอบโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง ครูรู้สึกมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนภายใต้แรงกดดันจากผู้เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ในขณะที่พฤติกรรมการเรียนการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางลบของครูอยู่ในระดับปานกลาง และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ผลการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรของกลุ่มครูซึ่งอยู่ในบริบทที่ต่างกัน พบว่า ครูสังกัดเอกชนมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐาน มีความคิดเห็นต่อการสอบที่มีความสำคัญสูง มีพฤติกรรมการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางบวกและวอชแบบคทางลบ สูงกว่าครูสังกัด สพฐ. นอกจากนี้ ครูในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงจะมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางบวกสูงกว่าครูในโรงเรียนที่ไม่มีชื่อเสียง (2) โมเดลเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนวอชแบบคของครูมี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ $\text{Chi-Square} = 15.21$, $\text{df} = 8$, $p = 0.06$, $\text{GFI} = 0.99$, $\text{AGFI} = 0.96$, $\text{RMR} = 0.01$, $\text{RMSEA} = 0.04$ โดยสังกัดโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางบวกและทางลบ เท่ากัน (0.18) ส่วนความมีชื่อเสียงของโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการสอนที่สะท้อน วอชแบบคทางบวก (0.20) มากกว่าทางลบ (0.11) นอกจากนี้ยังพบว่ามุมมองและการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมส่งผลต่อวอชแบบคทางบวก (0.35) ซึ่งสูงกว่าที่ส่งผลต่อวอชแบบคทางลบ (-0.14) และพฤติกรรมการสอนที่สะท้อนวอชแบบคทางลบ (0.41) มีอิทธิพลต่อผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสูงกว่าวอชแบบคทางบวก (0.22) 3. การสอนของครูสะท้อนลักษณะของวอชแบบคซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 การสอนเพื่อรู้ กลุ่ม 2 การสอนที่ไม่ได้เน้นเพื่อรู้และเพื่อสอบ กลุ่ม 3 การสอนเน้นเพื่อรู้และเพื่อสอบ และกลุ่ม 4 การสอนเน้นเพื่อสอบ โดยกลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นการสอนเพื่อรู้มีเพียงร้อยละ 12.4 ข้อมูลเชิงคุณภาพยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณว่า ครูที่เห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ การสอนโดยใช้แนวคิดการประเมินเป็นฐาน และความรู้สึกว่าตนมีอิสระในการจัดการสอน เป็นครูที่มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมการสอนเพื่อรู้

ภาคิณู ไชยวงศ์ (2561) ได้วิจัยผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนต่อผู้ปกครองนักเรียน และเพื่อศึกษาอิทธิพลของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) การเรียนพิเศษเพิ่มเติมในโรงเรียน และนอกโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)ของนักเรียน ประชากร ได้แก่) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 16,931 คน กลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้นักเรียนจำนวน 365 คน บุคลากรในโรงเรียนจำนวน 351 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 365 คน จากโรงเรียนจำนวน 17 โรงเรียน การ

เก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจผลคะแนนสอบ O-NET และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) และการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละและการวิเคราะห์ความถดถอย พหุคูณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบของการทดสอบ O-NET ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยมีผลกระทบทางบวกระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น พัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และครูเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูสอนพิเศษเพิ่มเติม ครูเตรียมแนวข้อสอบ และมีการแบ่งหน้าที่ครูให้สอนพิเศษเพิ่มเติม สำหรับผลกระทบของการทดสอบ O-NET ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ โดยพบว่ามีผลกระทบทางบวกระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบ O-NET มาเป็นองค์ประกอบในการศึกษาต่อ ตั้งใจเรียนเพราะต้องนำคะแนนจากการสอบมาเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษาและทำให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนเครียดเพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษในโรงเรียน สนใจเรียนกวดวิชาเพื่อสรุปแนวข้อสอบ O-NET มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียน และนักเรียนเครียดจากการเตรียมตัวสอบสำหรับผลกระทบของการทดสอบที่มีต่อผู้ปกครองนักเรียน เป็นทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบ โดยพบว่ามีผลกระทบทางบวกระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรม การเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จากการค้นคว้าผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต และสนับสนุนบุตรหลานโดยการจัดหาและจัดซื้อหนังสือหรือคู่มือเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET และผลกระทบทางลบระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นต้องทำงานพิเศษหาเงินมากยิ่งขึ้น และรับเป็นภาระช่วยหาเพื่อนหรือรุ่นพี่ของบุตรหลานมาช่วยสอนพิเศษแนวข้อสอบ O-NET เพิ่มเติมให้กับบุตรหลานด้วย นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ เรียงจากมากไปน้อยได้แก่ ตัวแปรการเรียนพิเศษเพิ่มเติมนอกโรงเรียน ผลการทดสอบ O-NET และการเรียนพิเศษเพิ่มเติมในโรงเรียนตามลำดับ

จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ได้วิจัยติดตามและประเมินผลกระทบของการประเมินผล การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย ประกอบด้วย ผู้เรียนที่เคยเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ จำนวน 3,370 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 324 คน และครูผู้สอน จำนวน 399 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 56 คน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม และการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง การ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) พบว่า 1) การประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติได้สร้างผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบใน 3 ระดับ รวม 9 ประเด็น ผลกระทบ ดังนี้ ผลกระทบต่อนโยบาย มี 4 ประเด็น ผลกระทบ คือ (1) คุณภาพการศึกษา (2) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (3) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (4) มาตรฐานของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ผลกระทบต่อหน่วยงาน มี 2 ประเด็นผลกระทบ คือ (1) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา (2) กลไกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลกระทบต่อบุคคล มี 3 ประเด็นผลกระทบ คือ (1) แรงจูงใจในการสอบทางการศึกษาระดับชาติของผู้เรียน (2) การจัดการเรียนรู้และการประเมินผลของครูผู้สอน (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติส่งผลกระทบต่อหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และส่งผลกระทบต่อบุคคลอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

Herman & Golan (1991) ได้ศึกษาผลกระทบของการทดสอบมาตรฐานต่อครู และการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือครูโรงเรียนประถมศึกษาดอนตัน จำนวน 341 คน จับคู่โรงเรียนคู่จาก 11 เขต การศึกษาขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ใน 9 รัฐทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามครู จำนวน 136 ข้อ ถูกพัฒนาขึ้น แบบสอบถาม ประกอบด้วย ลักษณะภูมิหลังของครูและนักเรียน การรับรู้แรงกดดันในการปรับปรุงคะแนนสอบ และอิทธิพลของการทดสอบที่มีต่อการวางแผนครู จำนวนและประเภทของการเตรียมสอบในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน ผลกระทบของการทดสอบกับวิชาที่ไม่ได้รับการทดสอบ ผลกระทบของการทดสอบที่มีต่อความภาคภูมิใจและความเป็นมืออาชีพของครู และทัศนคติทั่วไปเกี่ยวกับเหตุผลที่คะแนนสอบเปลี่ยนไป ผลการวิจัยพบว่า ครูรู้สึกกดดัน โดยเฉพาะจากผู้บริหารเขตและสื่อ ให้ปรับปรุงคะแนนสอบของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจในการทดสอบคะแนนโดย: จัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อทบทวนคะแนน หรือกับครูว่าจะปรับปรุงคะแนนสอบของนักเรียนอย่างไร โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงการสอนในด้านจุดอ่อนของคะแนนสอบ และการจัดเตรียมสื่อการสอนเพื่อสนับสนุนทักษะการทำข้อสอบของนักเรียน โดยเฉลี่ยแล้วการประชุมและการอภิปรายแต่ละครั้งจะจัดขึ้นหลายครั้งต่อปี การทดสอบมีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางแผนในห้องเรียนของครู และครูต้องแน่ใจว่าแผนการสอนครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการทดสอบ และหลายๆ คนได้พิจารณาแบบทดสอบก่อนหน้าเพื่อให้แน่ใจว่ามีการจับคู่ที่ดี การปรับเปลี่ยนจะทำในขอบเขตและลำดับหลักสูตรตามเนื้อหาการทดสอบ และผลการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ผ่านมา ครูมีการอุทิศเวลาอย่างมากให้กับนักเรียนในกิจกรรมการเตรียมการทดสอบ รวมถึงใบงานที่ทบทวนเนื้อหาการทดสอบ การสอนความฉลาดในการทดสอบ และแบบทดสอบฝึกหัด และแม้ว่าจะมีแรงกดดันมากมายจากการทดสอบ แต่ครูยังความรู้สึกในระดับปานกลางและค่อนข้างมั่นคงทั้งในด้านความพึงพอใจในงานและประสิทธิภาพทางวิชาชีพ

Din, Feng S. (1996) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการทดสอบในรัฐเคนตักกีต่อการปฏิบัติทางการศึกษาของโรงเรียนรัฐเคนตักกี โดยการสำรวจ ทำการสุ่มเลือกครูและผู้บริหารโรงเรียนทั้งในเมือง

และนอกเมือง จำนวน 4 กลุ่ม รวม 180 คน ทว่ารัฐเข้าร่วมการสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการทดสอบของรัฐนี้มีผลกระทบอย่างมากต่อแนวทางปฏิบัติด้านการศึกษาในโรงเรียนของรัฐเคนตักกี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (1) การเลือกวัตถุประสงค์ในการสอน (2) เนื้อหา (3) เนื้อหาการสอนและกลยุทธ์ (4) การวางแผนหลักสูตร (5) จุดเน้นเนื้อหาการเรียนรู้ (6) การนำวิธีการทดสอบในห้องเรียนไปใช้ (7) ความพยายามในการเรียนรู้ของนักเรียน (8) เนื้อหาการอบรมครู และ (9) วิถีชีวิตการทำงานของครู และผู้บริหาร ซึ่งคำตอบของครูทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และคำตอบของครูทั้งสองกลุ่มก็เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นแนวโน้มสำหรับแนวทางปฏิบัติด้านการศึกษาในโรงเรียนภายใต้กระบวนการปฏิรูปการศึกษาทั่วทั้งรัฐเคนตักกี ในปัจจุบัน

Best, Lietz, Lockwood, Nugroho & Tobin (2013) ได้วิจัยผลกระทบของโปรแกรมการประเมินระดับชาติและระดับนานาชาติต่อนโยบายการศึกษา โดยเฉพาะนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและแนวทางปฏิบัติในการสอนและการเรียนรู้ในประเทศกำลังพัฒนา จากกลุ่มตัวอย่างประเทศกำลังพัฒนา 151 ประเทศ พบว่า นโยบายการศึกษาที่พบบ่อยที่สุดที่เกิดจากการใช้ข้อมูลการประเมิน ได้แก่ นโยบายระดับระบบเกี่ยวกับ (1) มาตรฐานและการปฏิรูปหลักสูตร (2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ (3) นโยบายการประเมิน พบว่า มีการทดสอบระดับชาติจำนวน 47 ประเทศ จำแนกเป็นการทดสอบระดับชั้นประถมศึกษา 41 ประเทศ ระดับมัธยมศึกษา 23 ประเทศ และมีการทดสอบทั้งสองระดับจำนวน 13 ประเทศ เป้าหมายของการใช้ข้อมูลการประเมินเป็นหลักฐานในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การวัดและใช้เพื่อความเชื่อมั่นในคุณภาพ 36% การวัดและใช้เพื่อความเชื่อมั่นในความเสมอภาค 21% เพื่อให้มั่นใจในความรับผิดชอบ 20% เพื่อใช้ในการถ่วงดุล 13% และอื่นๆ เช่น เพื่อจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในระดับท้องถิ่น สำหรับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อประเมินและตรวจสอบผลกระทบของที่กำหนดไว้ล่วงหน้า นโยบาย เป็นต้น

Furaidah, Ali Saukah Utami Widiati (2015) ได้ศึกษาผลกระทบการสอบภาษาอังกฤษระดับชาติในบริบทชาวอินโดนีเซีย ทำการศึกษาวิธีที่ครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมนักเรียนสำหรับการสอบระดับชาติภาษาอังกฤษที่มีเดิมพันสูงในบริบทของอินโดนีเซีย รวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2 แห่งและโรงเรียนที่มีผลคะแนนต่ำ 3 แห่ง โดยมีครู 11 คนเป็น สัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์ในห้องเรียนแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า มีผลกระทบแบบสองทิศทาง และเกิดผลกระทบในโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จต่ำมีผลกระทบเชิงลบอย่างเข้มข้นมากกว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสูง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงในการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง แต่มีระดับความเข้มข้นที่แตกต่างกันไปตามบริบท โดยเฉพาะในด้านที่เน้นการสอน สื่อการสอน การจัดสรรเวลา และกิจกรรมในห้องเรียน ความเข้มข้นที่แตกต่างกันของผลกระทบเชิงลบนี้น่าจะสัมพันธ์กับมุมมองของครูเกี่ยวกับระดับความสามารถของนักเรียนในการสอบผ่านระดับชาติและเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียน คะแนนสอบระดับชาติที่ไม่น่าพอใจอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนที่มีผลคะแนนต่ำ แม้จะมีความ

พยายามร่วมกันในการจัดโปรแกรมเตรียมสอบก็ตาม และเสนอแนะว่ารัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนโรงเรียนดังกล่าวด้วยโปรแกรมเสริมอำนาจตามหลักฐานเชิงประจักษ์มากขึ้นซึ่งเป็นการติดตามที่ขาดไม่ได้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการสอบระดับชาติที่มีเดิมพันสูง

Gunn et al (2016) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการทดสอบความสำคัญสูง ปัญหาของการทดสอบเดิมพันสูงได้รับการถกเถียงกันอย่างกว้างขวางในด้านการศึกษา การศึกษาพบว่า การทดสอบเดิมพันสูงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนเพียงเล็กน้อย แต่ก็ยังมีการทดสอบที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ในขณะที่การศึกษาจำนวนมากได้ตรวจสอบว่าการทดสอบส่งผลต่อนักเรียน โรงเรียน และ ชุมชน มีการค้นคว้าเพียงเล็กน้อยเพื่อกำหนดวิธีที่ครูรับรู้การทดสอบที่มีความสำคัญสูงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเราที่จะต้องศึกษาว่าการทดสอบเหล่านี้ส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร และครูรู้สึกอย่างไรกับพวกเขาด้วย การศึกษานี้ใช้แบบสำรวจแบบโครงสร้าง เพื่อตั้งคำถามกับนักการศึกษาในระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนในแถบมิดเวสต์ 3 แห่ง วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อกำหนดมุมมอง ความคิดเห็น และทัศนคติที่ครูมีเกี่ยวกับการทดสอบที่มีความสำคัญสูงผลปรากฏว่าครูรู้สึกว่าการทดสอบมีประโยชน์บางประการสำหรับการทดสอบที่มีความสำคัญสูงซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบกับเพื่อนของพวกเขาได้ อย่างไรก็ตาม ครูส่วนใหญ่ที่ทำการสำรวจรู้สึกว่าการทดสอบดังกล่าวมีมากกว่าประโยชน์ ครูอ้างถึงแรงกดดันจากการทดสอบและรู้สึกว่าการทดสอบไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องในการประเมินสิ่งที่นักเรียนรู้ การทดสอบยังกำหนดรูปแบบหลักสูตรด้วยว่าจะใช้เวลากับวิชาที่ทดสอบมากขึ้น ในขณะที่เวลาที่ใช้ในวิชาที่ยังไม่ได้ทดสอบจะลดลงหรือหมดไป

Rizki Sutari (2017) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอบระดับชาติในอินโดนีเซียและผลกระทบในมุมมองของครูโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษของเอกชน การศึกษานี้มุ่งศึกษามุมมองของครูเกี่ยวกับการสอบระดับชาติ และเพื่อค้นหาว่าการสอบมีอิทธิพลต่อวิธีที่ครูให้คำแนะนำอย่างไร การวิจัยเป็นใช้วิธีการพรรณนาเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าครูโรงเรียนเอกชนมีมุมมองเชิงลบต่อการสอบระดับชาติ โดยระบุว่า การสอบระดับชาติไม่มีประโยชน์ เนื่องจาก (1) เป็นการเสียเงิน (2) ไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนที่ดีขึ้น และ (3) ให้ผลเสียมากกว่าข้อดี ข้อเสียประการหนึ่งสำหรับนักเรียนและโรงเรียน คือเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ นักเรียนยังรู้สึกเครียดมากขึ้นในการทำข้อสอบระดับชาติ ในขณะเดียวกัน ครูที่สอนในหลักสูตรภาษามีทัศนคติที่ค่อนข้างเป็นกลางต่อการสอบระดับชาติ มุมมองของพวกเขา มีอิทธิพลต่อวิธีการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันของพวกเขา ครูโรงเรียนเอกชนสอนภาษาอังกฤษตามความต้องการของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ในการสอนนักเรียน เกรด 9 นั้น มีการสอนนักเรียนถึงวิธีการตอบคำถามภาษาอังกฤษในการสอบระดับชาติ ในทำนองเดียวกัน ครูประจำหลักสูตรภาษาจะสอนนักเรียนถึงวิธีการตอบคำถามภาษาอังกฤษในการสอบระดับชาติ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำการทดสอบให้ฉลาดขึ้นในการพิจารณาว่าแบบทดสอบประเภทใดที่สามารถครอบคลุมทักษะภาษาอังกฤษทั้งหมดได้

Cranley (2018) ได้วิจัยสำรวจผลกระทบของการทดสอบความสำคัญสูงผ่านการประเมิน Naplan ต่อการสอนและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ในปี 2551 การดำเนินการตามโครงการการประเมินแห่งชาติ – การรู้หนังสือและการคำนวณ ((National Assessment Program – Literacy and Numeracy ; NAPLAN) ซึ่งเริ่มขึ้นในทุกโรงเรียนทั่วประเทศออสเตรเลีย การประเมินมาตรฐานทางคณิตศาสตร์และการรู้หนังสือที่ออสเตรเลียทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบที่มีเติมพันสูงต่อการสอนและการเรียนรู้ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบที่ NAPLAN มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ รวมถึงความวิตกกังวลที่อาจเกิดขึ้นจากนักเรียนและผลกระทบที่มีต่อประสิทธิภาพใน NAPLAN กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเวสต์เทิร์นออสเตรเลีย การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการทางปรากฏการณ์วิทยา(phenomenological approach) เป็นมุมมองเชิงทฤษฎี การวิจัยอิงกับกรณีศึกษา (Stake, 1995) จากการวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับการทดสอบ บทบาทของครูซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ด้วยเหตุนี้จึงได้ตรวจสอบขอบเขตของการสอนที่โรงเรียนแห่งหนึ่งได้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการนำ NAPLAN ไปปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาผลกระทบของ NAPLAN ต่อความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับโครงการทดสอบระดับประเทศ และวิธีที่ NAPLAN ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของพวกเขากับโรงเรียน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและบันทึกภาคสนามโดยสอดคล้องกับมุมมองทางปรากฏการณ์วิทยา นอกจากนี้ ข้อมูลที่รวบรวมได้นำเสนอข้อมูลเชิงลึกว่าการนำ NAPLAN ไปปฏิบัติส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการสอนและการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างไร ผลการทดสอบถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจที่สำคัญที่ส่งผลต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชน โรงเรียน 21 แห่ง และเขต ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบส่งผลให้หลักสูตรแคบลงเนื่องจากครูใช้เวลาในห้องเรียนมากขึ้นในวิชาที่ NAPLAN เป็นพื้นฐาน และเกิดการรับรู้ผลกระทบด้านลบของการทดสอบ NAPLAN ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลกระทบด้านลบเนื่องจากเกิดแรงกดดันที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความวิตกกังวลที่เกิดจากการบริหารงานของ NAPLAN นั้นมีความรุนแรงขึ้นจากการตีพิมพ์ผลงานบนเว็บไซต์ My School 2.0 ครูเกิดความวิตกกังวลและมีความรู้สึกผิด เพราะเกรงว่าพวกเขาไม่ได้เตรียมนักเรียนให้ดีเพียงพอสำหรับการทดสอบ การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครูโดยมีการเตรียมนักเรียนสำหรับการทดสอบ NAPLAN โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ครูวางแผนบทเรียนคณิตศาสตร์ที่มีโครงสร้างสูง แต่ในขณะเดียวกันก็ลดโอกาสให้นักเรียนใช้ทักษะการคิดขั้นสูง แนวคิดเรื่องหลักสูตรที่แคบลง เน้นให้เห็นเวลาในชั้นเรียนที่ถูกใช้ไปกับการรู้หนังสือและการคิดเลขมากขึ้นเรื่อยๆ และแยกออกจากวิชาสหวิทยาการและการเรียนรู้แบบโครงการ ดังนั้นครูจึงรายงานว่ารู้สึกว่าจะจำเป็นต้องสอนเนื้อหาสำหรับการทดสอบมากกว่าที่จะอาศัยการสอนตามความต้องการทางการศึกษาและความสนใจของเด็ก ในทางบวกของการทดสอบ NAPLAN ส่งผลดีต่อการสอนและการเรียนรู้คณิตศาสตร์

Puspitasari (2020) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อการปฏิบัติของชาวอินโดนีเซีย: การรับรู้ของครู นักเรียน และผู้ปกครองของผลกระทบจากการทดสอบ การศึกษานี้ใช้กระบวนการทัศน์การตีความ ทำการสำรวจการรับรู้ถึงประสบการณ์ของครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับระบบการสอบระดับประเทศและระบุผลกระทบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบการสอบระดับชาติส่งผลต่อการสอนและการเรียนรู้ในห้องเรียนปีสุดท้ายในอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการวิเคราะห์เฉพาะเรื่อง ในการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาอังกฤษ 8 คน ผู้ปกครอง 10 คน และการสนทนากลุ่มสนทนากับนักเรียนปีสุดท้าย 29 คนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยได้ระบุประเด็นหลัก 3 ประการ การสอบระดับชาติมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้เข้าร่วม การรับรู้ และการปฏิบัติของผู้เข้าร่วม กลุ่มที่เข้าร่วมทั้งหมดมีผู้เข้าร่วมที่รายงานความรู้สึกที่หลากหลายเกี่ยวกับประสบการณ์การสอบระดับชาติของพวกเขา ตั้งแต่ความรู้สึกเป็นกลางไปจนถึงระดับความวิตกกังวลในระดับสูง การวิเคราะห์ยังระบุด้วยว่าผู้เข้าร่วมในแต่ละกลุ่มรับรู้ทั้งผลบวกและลบของการตรวจสอบระดับชาติ การใช้ข้อสอบเพื่อคัดเลือกเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า การสอบระดับชาติได้รับการพิจารณาโดยสมาชิกของแต่ละกลุ่มเพื่อประเมินนักเรียนในลักษณะที่ถือว่าไม่เป็นธรรม ทั้งสามกลุ่มแสดงให้เห็นว่าการสอบมีอิทธิพลต่อบทบาทและการปฏิบัติของพวกเขาในฐานะครู นักเรียน และผู้ปกครองอย่างไร และหลักฐานจากการศึกษานี้ใช้เพื่อขยายแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการเรียนรู้และการประเมินที่เสนอโดย Baird, et.al (2017) เมื่อมีการพิจารณาอย่างเพียงพอเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งอยู่ในทฤษฎีเหล่านี้จึงมีความเป็นไปได้ที่ทฤษฎีเหล่านี้จะมีแรงจุดในการเสนอมุมมองการเพื่อสอบสวนถึงการปฏิบัติ การหาวิธีมีส่วนร่วมกับลักษณะเด่นของวัฒนธรรมโรงเรียนของชาวอินโดนีเซีย เช่น ความวิตกกังวล ศาสนา ความคาดหวังของครอบครัว การทุจริต ความไม่เท่าเทียมทางเพศ และการรวมกลุ่มเป็นส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจธรรมชาติของการสอบคัดเลือกระดับชาติ หากปราศจากความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและยอมรับปัญหา อินโดนีเซียและประเทศอื่นๆ ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน มีแนวโน้มที่จะยังคงอยู่ในวัฏจักรของนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

Larsson and Olin-Scheller (2020) ได้ศึกษาการปรับตัวและการต่อต้าน: ผลกระทบของการทดสอบระดับชาติต่อการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสวีเดน พบว่า ผลกระทบของการทดสอบระดับชาติทางภาษาของประเทศสวีเดนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อสอบประกอบด้วยสามส่วนคือ การอ่าน การเขียน และการพูด และการศึกษานี้เน้นเฉพาะเกี่ยวกับผลกระทบที่สัมพันธ์กับทฤษฎีการตรานโยบายของสติเฟน บอลล์ (Stephen Ball's theory) ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด 21 ครั้งกับครูชาวสวีเดน 5 คนในมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นชุดของการสัมภาษณ์เดี่ยวสี่ครั้งและการสัมภาษณ์แบบกลุ่มสรุป ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบความเข้าใจในการอ่านมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อการสอนการอ่าน ในขณะที่การเขียนและการทดสอบปากเปล่า มีผลกระทบเป็นอย่างมาก ครูยังแสดงถึงการต่อต้านและยอมจำนนต่อการทดสอบระดับชาติ โดยเฉพาะการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

ธัญญา เรืองแก้ว (2550) ได้ทำการศึกษา การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำคัญอย่างไร พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการที่ผลสัมฤทธิ์ไม่กระตือรือร้นของเด็กว่า อาจเป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ O-NET นั้นประเมินผลไม่สอดคล้องกันกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งข้อสอบจะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นหลัก

มินตรา สิงห์นาค (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่อง อิทธิพลของกระบวนการครอบครัวและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรแฝงทางจิตวิทยาภายในตัวบุคคล ได้แก่ อึดทน โทศนคติทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียน เจตคติในการเรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง และ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมมาจาก ตัวแปรด้านครอบครัว ผ่านทางตัวแปรจิตวิทยาภายในตัวตน

เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ต่ำ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในความสำเร็จของนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนด้วยวิธีการต่างๆ อย่างจริงจัง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลการสอบ ONET ที่สูงขึ้นได้ แต่หากปราศจากการสนับสนุนดังกล่าวจากทางครอบครัวแล้ว ก็เป็นผลให้นักเรียนมีผลการสอบ ONET ที่ต่ำได้เช่นกัน

จารุพันธ์ โปธิทอง (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 พบว่า ความพร้อมของนักเรียนกับผลการทดสอบ O-NET มีความสัมพันธ์ทางบวก

ญาณิกา ลุนราศรี (2557) ได้วิจัยผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน กลุ่มประชากรคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คนในงานวิจัยเชิงปริมาณ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านเนื้อหาที่เรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนและแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนสนใจเรียนทักษะการสื่อสารเป็นประจำและใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง นอกจากนี้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นบางครั้ง ในด้านกลยุทธ์ที่ใช้ในการเรียนและความรู้สึกวิตกกังวลในการสอบ นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ทักษะการจำเป็นกล

ยุทธที่ใช้ในการเรียนเป็นบางครั้งและรู้สึกกลัวว่าจะได้คะแนนสอบโอเน็ตต่ำเป็นประจำ (2) นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการสอบโอเน็ตที่ใช้วัดความสามารถทางภาษาอังกฤษและเนื้อหาในข้อสอบเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาในข้อสอบออกตรงตามเนื้อหาในหนังสือเรียน

ศรีศักดิ์ จามรมาน (2557) ได้สำรวจการเรียนกวดวิชาของวัยรุ่นใช้เวลาในห้องเรียนเน้นเข้าติววิชาภาษาไทย พบว่า สาเหตุสำคัญสูงสุด 5 อันดับ ที่นักเรียนตั้งใจจะเรียนกวดวิชานอกเวลาเรียนในปีการศึกษา 2557 นี้ ได้แก่ เตรียมความพร้อมเพื่อการสอบในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ไม่เข้าใจที่ครูสอนในชั้นเรียน สิ่งทีเรียนในชั้นเรียนยังไม่เพียงพอ เพื่อนชักชวนให้เรียนด้วยกัน และต้องการให้ผลการเรียนดีขึ้น ส่วนสาเหตุสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างไม่เรียนกวดวิชานอกเวลาเรียน 5 อันดับสูงสุด ได้แก่ อยากพักผ่อนหลังเวลาเรียนปกติ/วันหยุด ขี้เกียจเรียนไม่ชอบการเรียนกวดวิชา สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และไม่มีเพื่อนเรียนด้วย สำหรับความคิดเห็นต่อการเรียนกวดวิชาอกเวลาเรียน และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนกวดวิชาอกเวลาเรียนจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาทำข้อสอบในวิชานั้นๆ ได้คะแนนดีขึ้นได้จริง และจะช่วยทำให้นักเรียน นักศึกษามีทักษะความรู้ในวิชานั้นๆ เพิ่มขึ้นได้จริง ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาอกเวลาเรียนทำให้นักเรียน นักศึกษามีสมาธิในการเรียนในชั้นเรียนน้อยลง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่เห็นด้วยว่าการเรียนกวดวิชาอกเวลาเรียนทำให้นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น เล่นเกม เที่ยวเตร่น้อยลง

Morrow & Wilson (1961) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กนักเรียนชายมัธยมปลายที่ประสบความสำเร็จสูงและด้อยโอกาส พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น พ่อแม่ให้การเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดีทุกด้าน จากการที่ผู้ปกครองนักเรียนทุ่เมเท และสนับสนุนการศึกษาทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อหนังสือ คู่มือต่างๆ ตลอดจนยอมเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาตามความต้องการของบุตรหลาน จึงทำให้การเรียนกวดวิชาจึงทำให้ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

Saito (2006) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบระดับชาติในประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อครอบครัวของนักเรียน พบว่า มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากทดสอบสูงมาก ซึ่งสร้างภาระทางการเงินให้กับผู้ปกครอง นอกเหนือจากโรงเรียนปกติแล้ว ยังมีภาระค่าใช้จ่ายอีกมากมายเพื่อการศึกษาของเด็ก รวมทั้งค่าเล่าเรียนสำหรับโรงเรียนกวดวิชา ค่าหนังสือเรียนและการฝึกซ้อม และค่าเล่าเรียนให้กับอาจารย์พิเศษส่วนตัว จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองได้รับในค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเหล่านี้เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่จะไปโรงเรียนกวดวิชาคือ 119,000 เยน (ประมาณ 992 เหรียญสหรัฐ) ในปี 2000 แต่ 130,000 เยน (ประมาณ 1,083 เหรียญสหรัฐ) ในปี 2002 (Monbukagakusho, 2002) เมื่อทำการสำรวจ ผู้ปกครองมากกว่า 70% ระบุว่าค่าเล่าเรียนกลายเป็นภาระทางการเงิน (Kudomi, 1993)

National Center for Fair & Open Testing (2007) ได้สรุปผลวิจัยว่า ผลกระทบที่เป็นอันตรายของการทดสอบความสำคัญสูง(High stake testing) เช่น National Academy of Sciences ได้

ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การตัดสินใจด้านการศึกษาที่สำคัญไม่ควรอยู่บนพื้นฐานของคะแนนการทดสอบเพียงอย่างเดียว การทดสอบที่มีความสำคัญสูงเป็นการลงโทษนักเรียนและบ่อยครั้งที่เป็นสิ่งครูไม่สามารถควบคุมได้ ถือเป็นภาระผลลักรักเรียนและครูออกจากการเรียนรู้ และในบางครั้งถึงต้องออกจากโรงเรียน ทำให้หลักสูตรแคบลง บิดเบือน อ่อนแอ และทำให้หลักสูตรแย่งลง ขณะเดียวกันมีการส่งเสริมรูปแบบการสอนที่ไม่สามารถดึงดูดนักเรียนหรือสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงได้ในสภาพแวดล้อมการทดสอบที่มีความสำคัญสูงข้อจำกัดในการปรับปรุงการศึกษานั้นส่วนใหญ่กำหนดโดยการทดสอบ แต่การทดสอบเป็นการวัดผลหลักสูตรและการเรียนรู้คุณภาพสูงที่ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นที่การทดสอบเป็นการทำร้ายนักเรียนที่มีรายได้น้อยและนักเรียนจากชนกลุ่มน้อย การทดสอบไม่สามารถให้ข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับคุณภาพหรือความก้าวหน้าของโรงเรียนได้ การทดสอบที่มีความสำคัญสูง ทำให้เสียเปรียบมากกว่าการช่วยปรับปรุงการศึกษาอย่างแท้จริง

Simpson (2016) ได้วิจัยผลกระทบของการทดสอบมาตรฐานต่อความผาสุกของนักเรียนพบว่า ผลของการทดสอบมาตรฐานมีผลต่อความผาสุกทางร่างกาย อารมณ์และความวิตกกังวลของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงและควรให้ความสำคัญพอๆ กับผลกระทบของการทดสอบมาตรฐานที่มีต่อการสอนและการเรียนรู้ และให้ความเห็นว่า การทดสอบไม่ควรส่งผลให้นักเรียนประสบกับอาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเครียดเช่นเดียวกับนักเรียนจำนวนมากทั่วประเทศ และดูเหมือนว่านักเรียนจะเข้าใจผลที่ตามมาเกี่ยวกับผลการทดสอบมาตรฐานสำหรับโรงเรียน ครู และผู้บริหาร และมักรู้สึกกดดันให้ทำงานได้ดีซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการรับรู้ถึงความสำคัญและลักษณะการทดสอบมาตรฐานที่มีความสำคัญสูง (high-stakes testing) (Dutro & SELLAND, 2012; Harlen & Deakin Crick, 2003) การลดความรู้สึกลดถึงผลที่ตามมาให้น้อยที่สุดรวมถึงผลที่ตามมาจริงของการทดสอบมาตรฐานเป็นขั้นตอนที่จำเป็นในการลดความชุกของอาการที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียน (Larson et al., 2010)

Furintasari Setya Astuti & Heri Retnawati (2017) ได้ศึกษาผลของนโยบายสอบของชาติต่อความพร้อม แรงจูงใจ คะแนนสอบของโรงเรียน และ คะแนนสอบระดับประเทศ วัดดูประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้เพื่ออธิบายคำตอบของนักเรียนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับคะแนนสอบระดับประเทศว่าเป็นหนึ่งในข้อกำหนดในการสำเร็จการศึกษา การมีอยู่ของความพร้อม แรงจูงใจ คะแนนการทดสอบในโรงเรียน และคะแนนความหลากหลายในการสอบคณิตศาสตร์ระดับประเทศพร้อมกันหรือ สำหรับแต่ละตัวแปรและนักเรียนกลุ่มใดที่มีความพร้อม แรงจูงใจ คะแนนสอบโรงเรียน และคะแนนสอบระดับชาติจากสองกลุ่มดีกว่า วิธีการวิจัยนี้เป็นแบบสำรวจ เทคนิคการวิเคราะห์ในการศึกษานี้ใช้ MANOVA และ Independent t-test ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ไม่เห็นด้วยกับคะแนนสอบระดับชาติไม่ถือว่าเป็นหนึ่งในข้อกำหนดการสำเร็จการศึกษาคือ 76 คน หรือ 20.88% นักเรียนที่เห็นด้วยตกลงกันคือ 288 นักเรียนหรือ 79.12% มีความแตกต่างระหว่าง แรงจูงใจ คะแนนสอบในโรงเรียน และคะแนนสอบคณิตศาสตร์ระดับชาติของนักเรียนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับคะแนนสอบระดับประเทศไม่ถือเป็น

ข้อกำหนดในการสำเร็จการศึกษา นอกจากนั้นพบว่าไม่มีความแตกต่างของความพร้อมของนักเรียนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่มีความแตกต่างในด้านแรงจูงใจ คะแนนสอบในโรงเรียน และคะแนนสอบคณิตศาสตร์ระดับชาติของนักเรียนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย และพบว่าแรงจูงใจและคะแนนสอบระดับชาติของกลุ่มไม่เห็นด้วยดีกว่ากลุ่มที่เห็นด้วย คะแนนสอบโรงเรียนของกลุ่มที่เห็นด้วยดีกว่ากลุ่มที่ไม่เห็นด้วย

Clement (2019) ได้ทำวิจัยการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครองในการทดสอบระดับชาติในโรงเรียนประถมศึกษาในเวลส์: วิเคราะห์ปรากฏการณ์เชิงสื่อความหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการรับรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ทำการทดสอบระดับประเทศในเวลส์ ทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างดำเนินการกับผู้ปกครอง 8 คน ที่ได้รับคัดเลือกจากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่งในพื้นที่ต่างๆ ของเวลส์ บันทึกการสัมภาษณ์และถูกถอดเสียงคำต่อคำ และวิเคราะห์ปรากฏการณ์เชิงสื่อความหมาย (interpretative phenomenological analysis ; IPA) มีการระบุหัวข้อสำคัญสามหัวข้อ (1) ความสัมพันธ์ (2) การสร้างประสบการณ์ของเด็ก และ (3) โครงสร้างของแบบทดสอบ ผลการวิจัยถูกกล่าวถึงในเชิงทฤษฎีคือแนวคิดจาก Festinger's (1957) ทฤษฎีความไม่ลงรอยกันทางปัญญา แนวทางระบบครอบครัวและโรงเรียนร่วม (Dowling & Osborne, 2003) และความเกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีระบบชีวภาพของพัฒนาการเด็ก (Bronfenbrenner, 1979; Bronfenbrenner & Ceci, 1994) มีการหารือถึงความหมายของการวิจัยในปัจจุบันสำหรับการฝึกด้านจิตวิทยาการศึกษา รวมถึงวิธีที่นักจิตวิทยาการศึกษาสามารถทำงานในระดับต่างๆ ของระบบโดยใช้เครื่องมือในการสำรวจประสบการณ์การทดสอบกับเด็ก ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่โรงเรียน ควบคู่ไปกับการค้นจุดแข็งและข้อจำกัดของการศึกษาในปัจจุบัน มีการแนะนำพื้นที่เพิ่มเติมสำหรับการวิจัยในอนาคต เช่น การใช้แนวทางกรณีศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อสำรวจมุมมองที่หลากหลายภายในบริบทของโรงเรียนหนึ่งๆ เช่นเดียวกับการตรวจสอบสมมติฐานที่ว่าความรู้ความเข้าใจไม่สอดคล้องกันทั่วทั้งระบบ

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการทดสอบที่มีความสำคัญสูงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ลักษณะของผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐาน 3 ระดับ ดังนี้ (1) ผลกระทบต่อหน่วยงานระดับนโยบายคือเขตพื้นที่การศึกษา (2) ผลกระทบต่อสถานศึกษา (3) ผลกระทบต่อบุคคลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในการกำหนดเป็นองค์ประกอบผลกระทบและข้อความถามลักษณะของผลกระทบเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินระดับผลกระทบในการวิจัยครั้งนี้

7. แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) เป็นวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย Best practice เป็นศัพท์ที่ใช้ในวงการวิชาชีพแสดงถึง

ผลงานที่มีมาตรฐาน มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานสนับสนุน มีความสำเร็จปรากฏชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพนั้น ๆ โดยการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติโดยมีหลักฐานความสำเร็จปรากฏชัดเจน แล้วทำการบันทึกและเรียบเรียงเป็นเอกสารขึ้นมาใหม่ และเผยแพร่เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือ องค์กร หน่วยงานที่ต้องใช้โดยตรง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีค่าที่มีความหมายใกล้เคียงกับ Best Practice อยู่ 2 คือ คือ (1) Good Practice เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้าง ใช้ในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แต่อาจจะยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่ชัด หรือแสดงความถูกต้องอย่างชัดเจน ซึ่งจำเป็นต้องนำข้อมูลเชิงประจักษ์มายืนยันความสำเร็จของผลงาน (2) Innovative Practice หมายถึง จุดเน้นและแนวทางการทำงานที่น่าสนใจ แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่สามารถบอกความสำเร็จของงานได้ อย่างไรก็ตามคำทั้งสามนี้ เป็นแนวคิดคิดในการช่วยยกระดับความคิดสร้างสรรค์ให้มีความแตกต่าง มีความหลากหลายในมุมมอง เพื่อให้เกิดวิธีปฏิบัติให้องค์กรประสบความสำเร็จในระดับสูง (วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562)

7.1 ความเป็นมาของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มีจุดเริ่มต้นมาจากวงการแพทย์ เป็นวิธีการปฏิบัติงานที่ได้นำสู่ผลสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก และนำวิธีการใช้จนเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน ดังเช่น โปรแกรมการเชิญชวนผู้ดูแลผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งต่อมลูกหมากของกลุ่มแพทย์เฮนรีฟอร์ด โดยให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้ที่บ้านร่วมกับการรักษาที่ศูนย์การรักษาโดยดำเนินกิจกรรมในลักษณะของการวิจัย ผลของโปรแกรมพบว่า 90% ของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยส่วนใหญ่เป็นมะเร็งในระยะแรกเท่านั้น ผู้ป่วยมีความพึงพอใจในการดูแลรักษาจากโปรแกรมดังกล่าวที่เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดกิจกรรมดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง มีการแจกรางวัล Best Practice เพื่อกระตุ้นการปรับปรุงคุณภาพผลงาน รางวัลแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะผลงาน ซึ่งเชื่อถือว่าได้ว่าเป็นผลงานชิ้นเยี่ยมในแต่ละประเภทรางวัลใหญ่มีเพียงรางวัลเดียวคือ ผู้ชนะจะได้เข้าร่วมสัมมนาในระดับชาติของ สมาคมผลงานจะได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Best Practice และเว็บไซต์ของสมาคม (ธีรพร อายุวัฒน์, 2552 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 อ้างถึงใน วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562)

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในประเทศไทยมีจุดเริ่มต้นโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ร่วมมือกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยสร้างหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถและมาตรฐานการบริหารจัดการของส่วนราชการให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลในระดับโลก จากแนวคิดและเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ต่างประเทศใช้ได้ผลดีนำมาปรับแต่งให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กำหนดเป็นเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management (Quality Award: PMQA) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้นำ PMQA มาใช้เป็นตัวชี้วัด

กับหน่วยงานราชการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเมื่อนำใช้เป็นแนวทางในการประเมินองค์กรด้วยตนเองจะทำให้ผู้บริหารได้รู้ว่าหน่วยงานของตนยังมีความบกพร่องในเรื่องใด สามารถกำหนดวิธีการใดเพื่อปรับปรุงองค์กรนำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการพัฒนาด้านประสิทธิภาพของกระบวนการภายใน การสร้างศักยภาพและความสุขให้แก่บุคลากร การใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถส่งมอบบริการที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ เป็นการตอบสนองเป้าหมายว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งก็คือการนำหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารองค์กรที่เป็นเลิศมาประยุกต์ใช้พัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์กรเพื่อความสำเร็จต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562 อ้างถึงใน วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562)

ในวงการการศึกษาในประเทศไทย แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเริ่มเข้ามาใน พ.ศ.2546 พร้อม ๆ กับโครงการ “โรงเรียนในฝัน” ที่มุ่งให้เกิดการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดเป็น มีทักษะชีวิต มีความเป็นไทย และมั่นใจในตนเอง แนวคิดพื้นฐานที่มีส่วนสำคัญในการนำแนวคิด เรื่อง Best Practices มาใช้การพัฒนา งาน ประกอบด้วย 1) ความต้องการในการแสวงหาข้อมูลหรือความรู้เพื่อนำสู่การพัฒนาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการนำความรู้ไปใช้เพื่อการสร้างประโยชน์ (Knowledge Application) 2) ความเชื่อว่าความรู้ หรือแหล่งข้อมูลไม่มีเฉพาะในเอกสาร ในตำราหรือจากการเรียนรู้ตามรูปแบบเดิม เช่นการอบรม โดยฟังจากวิทยากรเท่านั้น หากแต่ ข้อมูลหรือ ความรู้ อยู่ในตัวบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หรือการใช้ชีวิต หรือในองค์กรที่ปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ (Knowledge Generation) 3) ความเชื่อในวิธีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการจัดการกับความรู้ (Knowledge Management หรือ Knowledge Integration) มีผู้ที่นำเสนอความหมายของ Best Practices ที่น่าสนใจ เป็นต้น โดยจัดให้มีการประกวด Best practice ทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกระแสการสร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในวงการการศึกษาไทยกระทั่งทุกวันนี้ (วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562)

7.2 ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

จากความสำคัญของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หน่วยงานต่าง ๆ ที่พยายามกำหนดค่านิยมและความหมายของคำว่า Best Practices แตกต่างกันไป รวมทั้งข้อความในภาษาไทยที่ใช้คำที่แตกต่างกันไป แต่ก็ยังคงมีความหมายในแนวเดียวกันของคำว่า Best Practices เช่น แนวปฏิบัติที่ดี แนวปฏิบัติเพื่อความเป็นเลิศ หรือแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด เป็นต้น ในการวิจัยใช้คำว่า แนวปฏิบัติที่ดี สอดคล้องกับการนิยามความหมายของคำว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ จากงานเขียนในบทความขององค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (The United States Agency for International Development : USAID) (USAID, 2018) ว่าเป็นกระบวนการที่ปรากฏจากการวิจัยและประสบการณ์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด และกำหนดหรือเสนอให้เป็นมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ได้ทบทวนความหมายแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของนักวิชาการของไทย ดังนี้

บุญดี บุญญากิจ และกมลวรรณ ศิริพานิช (2545) ได้กล่าวถึงศูนย์เพิ่มผลผลิตและคุณภาพแห่งสหรัฐอเมริกา (American Productivity and Quality Center) ให้คำจำกัดความของ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศว่าเป็น การปฏิบัติทั้งหลายที่สามารถก่อให้เกิดผลที่เป็นเลิศ เป็นวิธีปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือก้าวสู่ความเป็นเลิศ

วิจารณ์ พานิช (2548) กล่าวว่า แนวปฏิบัติที่ดีเป็นวิธีทำงานที่เกิดผลงานในลักษณะที่น่าภูมิใจ น่าชื่นชม ผลสัมฤทธิ์สูง ประสิทธิภาพสูงหรือคุณภาพสูง การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่างๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่างๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้

สมพร เพชรสงค์ (2548) ให้ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศว่าเป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจึงไม่ได้เป็นแค่วิธีการทำงานที่ดีเท่านั้นแต่เป็นการทำงานที่ดีกว่าหรือดีที่สุด ซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหารและเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด ผลสุดท้ายของแนวปฏิบัติ ที่เป็นเลิศคือ การนำไปใช้จนเป็นมาตรฐาน

กัญญา อุนวงศ์ และพิชญ์ญากค์ เจียมจรัสโชค (2553) ให้ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศว่าหมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสารเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกนำไปใช้ประโยชน์ได้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2558 อ้างถึงในวิโรจน์ ไชยภักดี, 2562) ให้ความหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นวิธีการปฏิบัติในกระบวนการธุรกิจ ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยผลลัพธ์ในการดำเนินการที่เป็นเลิศ สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร เป็นแนวทางสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงองค์กรให้เข้ากับลักษณะความต้องการโดยเฉพาะที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างน่าตื่นใจ นำไปสู่การลดเวลา ลดต้นทุน การปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มผลกำไรอย่างก้าวกระโดด

วิโรจน์ ไชยวงศ์ (2558) ให้ความหมายคำว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ คือ แนวดำเนินการโดยประสานผลักดันและให้ความสำคัญในด้านภาวะผู้นำ ด้านการวางแผน ด้านความสัมพันธ์กับลูกค้าผู้ส่งมอบสังคมและชุมชน ด้านการผลิตและการสนับสนุนการผลิตและด้านการบริการที่สามารถเชื่อมโยงและหล่อหลอมเข้ากับกระบวนการหลักขององค์กรซึ่งอาศัยการวัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) อยู่โดยตลอด ทั้งยังคำนึงผลลัพธ์ทางคุณภาพ การบริการความยืดหยุ่น คล่องตัวการพัฒนาและนวัตกรรม ต้นทุนและความสามารถในการแข่งขัน ส่วนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา คือ วิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่

สถานศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครองและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและก้าวสู่ความเป็นเลิศ

ดวงมณี เลหาประสิทธิ์พร (2558) ให้ความหมายของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศว่า เป็นกระบวนการ/แนวทางปฏิบัติในการทำงาน เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ ที่มุ่งเน้นผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง และดำเนินการ โดยบุคลากรของคณะฯ โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญว่า มีผลลัพธ์การดำเนินการที่พิสูจน์ โดยการเทียบเคียง (Benchmark) ว่าดีกว่าหรือผ่านการตัดสินหรือได้รับการประเมินว่าสมควรเผยแพร่ เป็นต้นแบบในการปฏิบัติทั่วทั้งคณะฯ หรือได้รับรางวัลจากภายในหรือภายนอกคณะฯ เช่น โครงการติดตามโครงการประกวดงานวิจัย R2R ดีเด่นผลงานวิจัยดีเด่น หรือได้รับรางวัลจากภายนอก หรือได้รับการจดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

วิโรจน์ ไชยภักดี (2562) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่องที่ได้มีการลองผิดลองถูก เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติของคนภายในองค์กรเป็นเวลานานจนแน่ใจว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดและสร้างความยั่งยืนให้แก่องค์กรจากผู้นำ ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงาน หรือเป็นวิธีการปฏิบัติที่นำความรู้ในตัวคนมาเผยแพร่เป็นความรู้ที่ปรากฏชัดเจนเป็นรูปธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้นำไปทดลองปฏิบัติตาม มีกระบวนการทำงานที่เหมาะสม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจึงไม่ใช่สูตรสำเร็จที่จะสามารถนำไปใช้ในทุกองค์กร หากแต่ต้องอาศัยการวิเคราะห์สภาพจุดแข็งจุดอ่อนขององค์กรนั้นเพื่อกำหนดรูปแบบและกลวิธีที่เหมาะสมที่สุดภายใต้เงื่อนไขขององค์กร

จากความหมายข้างต้นอาจสรุปความหมายได้ว่า แนวทางปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติ หรือกิจกรรมการปฏิบัติ ที่นำเอาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติที่มีหลักฐานความสำเร็จปรากฏชัดเจนว่ามีผลลัพธ์การดำเนินการที่พิสูจน์โดยการเทียบเคียง (Benchmark) แล้วเรียบเรียงเป็นเอกสารและเผยแพร่ แก่สาธารณชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรและหน่วยงานที่ต้องใช้โดยตรง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่กำหนดได้อย่างดี

7.3 ความสำคัญของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศไว้ดังนี้

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2548 อ้างถึงใน วิโรจน์ ไชยภักดี, 2562) ได้กล่าวถึงหลักการไว้ว่า “ถ้า นำความรู้ไปใช้ ความรู้นั้นก็ยิ่งเพิ่มคุณค่าเพราะทำให้เกิดการต่อยอดความรู้ให้แตกแขนงออกไปอย่างกว้างขวาง” ดังนั้น เป้าหมายของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศก็เพื่อให้องค์กรและคนในองค์กรมีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งการจัดการที่เป็นเลิศสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณีดังนี้

1. Best Practices กับการจัดการความรู้ การจัดการความรู้จะบรรลุเป้าหมายได้ จะต้องทำ Best Practices ให้ปรากฏให้ชัดแจ้ง เช่น เอกสารรายงานคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้นำไปใช้พัฒนา

งานแบบต่อยอดความรู้ และสามารถจัดเก็บ Best Practices นั้นไว้ในคลังความรู้ขององค์กรไม่ให้ความรู้สูญหายไปกับบุคคล เมื่อบุคคลนั้น ๆ ออกจากองค์กรไปแล้ว

2. Best Practices กับองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งแปลงความรู้ของคนไปเป็นความรู้ขององค์กร การที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น ต้องมีทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การแก้ปัญหาอย่างมีระบบ (2) การทดลองศึกษาหาแนวทางใหม่ ๆ (3) การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต (4) การเรียนจากวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของคนอื่น และ (5) การถ่ายทอดความรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร จะเห็นได้ว่า Best Practices เป็นสิ่งสำคัญ 1 ใน 5 ของทักษะในองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. Best Practices กับการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมต้องฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาต้นแบบเพื่อศึกษา Best Practices ของสถานศึกษานั้น ๆ ว่ามีวิธีการบริหารงานอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จแล้วจัดทำเป็นเอกสารนำเสนอ ทำให้ได้แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนของตน

4. Best Practices กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรจะเริ่มต้นจากการค้นคว้า รวบรวม Best Practices ด้านการบริหารการศึกษาและด้านการเรียนการสอน จากเอกสารและตัวบุคคลต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญแล้วถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นสู่ครูคนอื่น ๆ เพื่อเป็นเครือข่ายแยกตามสาขากันออกไป โดยใช้ฐานความรู้และประสบการณ์ของครูที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารการศึกษาและการเรียนการสอนเป็นแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาครูให้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง

Kanter (2003) กล่าวว่า Best Practices จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ดีควรดำเนินการดังนี้

1. บุคลากรมีมาตรฐาน การปฏิบัติงานสูง
2. บุคลากรมีความรู้และเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน จนค้นพบมาตรฐานการปฏิบัติงานระดับสูงได้ด้วยตนเอง
3. พันธกิจสำเร็จลุล่วงได้ เพราะการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่
5. เป็นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในองค์กร
6. การมีเครือข่ายสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. การทำงานจะดำเนินการเป็นไปอย่างอัตโนมัติ
8. เป็นการทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของบุคลากรด้วยตนเอง
9. มาตรฐานการปฏิบัติงานสูงขึ้นและเป็นการค้นพบสิ่งที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

10. ช่วยให้ผู้บุคลากรในองค์กรมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีและสูงขึ้นส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

11. บุคลากรมีแนวความคิดที่สร้างสรรค์และมีการคิดอย่างเป็นระบบในการเรียนรู้สำหรับนำไปปฏิบัติงาน

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม (2546) ได้นำแนวคิด Best Practices ไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารของหน่วยงานนี้เชื่อว่า Best Practice ไม่ใช่คำตอบในการแก้ไขปัญหาขององค์กร แต่ Best Practice เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์กร ลักษณะสำคัญของ Best Practices คือ การเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการบูรณาการและมีความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างก้าวกระโดด ด้วยการต่อยอดองค์ความรู้ ทั้งนี้ยังเป็นส่วนสนับสนุนให้องค์กรเดินไปสู่เป้าหมายและมีผลลัพธ์ที่เป็นเลิศอีกด้วย หน่วยงานได้นำ Best Practices ไปใช้เป็นรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้กับฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ของ องค์กร โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างผลงานและวิธีปฏิบัติที่ดี สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า อันนำมาสู่การสร้างผลกำไรให้บริษัทหรือองค์กร ผลตอบแทนสำหรับฝ่ายหรือแผนกที่ได้รับรางวัลนั้น ในระยะแรกมักจะเป็นถ้วยรางวัลและเงินสดเป็นส่วนใหญ่ แต่ในระยะต่อมาองค์กรเห็นว่าการให้รางวัลดังกล่าวไม่สามารถกระตุ้นการทำงานได้พอเพียงและยั่งยืน จึงได้เปลี่ยนรางวัลและรูปแบบการให้รางวัล โดยเน้นรางวัลในสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่น การให้โอกาสการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้น การผ่อนคลายกฎระเบียบ การทำงาน และให้โอกาสผู้ปฏิบัติระดับล่างเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงได้ง่ายและไม่เป็นทางการมากขึ้นในอดีตมีผู้เรียนรู้ Best Practices แล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด

สุริพันธ์ เสนานุช (2557) กล่าวว่า เมื่อแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเป็นวิธีปฏิบัติที่เกิดขึ้นได้ทุกกระบวนการทำงานโดยแนวคิดพื้นฐานสำคัญนี้ที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนางาน ประกอบด้วย

1. ความต้องการแสวงหาข้อมูลหรือความรู้เพื่อนำสู่การพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการนำความรู้ไปใช้เพื่อการสร้างประโยชน์

2. ความเชื่อว่าความรู้หรือแหล่งข้อมูลไม่มีเฉพาะในตำราเอกสารหรือจากการเรียนรู้ตามรูปแบบเดิม เช่น การอบรมโดยฟังจากวิทยากรเท่านั้น หากแต่ข้อมูลหรือความรู้จะอยู่ในตัวบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงานหรือการใช้ชีวิตหรือในองค์กรที่ปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ

3. ความเชื่อ ในวิธีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการจัดการกับความรู้ ดังนั้นการนำไปปรับใช้จึงต้องให้เข้ากับบริบทของแต่ละองค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ องค์กรจึงควรพิจารณาว่ามีวิธีการอะไรบ้างที่โดดเด่นจากที่เคยทำอยู่เป็นประจำ แล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นเลิศกับองค์กรต่อไป วิธีการแรกเริ่มจาก การค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งมีอยู่หลายวิธี คือการกำหนดเป้าหมายว่าต้องการอะไรจากการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ต่อจากนั้นนำมากำหนดกรอบว่าจะศึกษาเรื่องอะไร แล้วจึงกำหนดวิธีการ แต่สิ่งที่น่ากังวลคือ “คน” ในองค์กรไม่รู้ว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของตน คืออะไรและอยู่ตรงไหน

ส่วน “องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ” ก็ไม่รู้ว่ามิและไม่ว่ามีมาได้อย่างไร สิ่งนี้ทำให้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศหลายเรื่องสูญหายไปจากองค์กร ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการค้นหาวิธีการต่อไปคือ มุมมองที่มีต่อแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งต้องพิจารณาอย่างเป็นกระบวนการ มีการวิเคราะห์และถอดรหัส เพื่อนำมาต่อยอดในการพัฒนาองค์กร โดยขั้นตอนของการถอดรหัสแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นคือ (1) การวิเคราะห์กระบวนการทำงานทำให้เห็นภาพรวม เห็นจุดสำคัญของงานและรู้ว่ามิบุคคลใดเกี่ยวข้องบ้าง (2) การวิเคราะห์ความท้าทายและความเสี่ยงในการทำงาน ว่ามีอะไรบ้างที่ทำให้งานดีขึ้นอะไรบ้างที่ทำให้งานเสียหายและจุดไหนที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมขึ้น และ (3) การวิเคราะห์เส้นทางการพัฒนาองค์กร วิเคราะห์จากประวัติความเป็นมาเพื่อดูว่าองค์กรมีต้นทุนอะไรบ้างหรือมีองค์ความรู้อะไร สิ่งเหล่านี้จะทำให้เห็นจุดเชื่อมต่อที่ทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการถอดรหัสมี 2 ประเด็น คือ การ(1) สัมภาษณ์และ (2) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยที่ประเด็นความสำเร็จของ “การสัมภาษณ์” คือ การเตรียมคำถาม การตั้งเป้าหมายหรือตั้งกรอบให้ชัดเจน เป้าหมายในการตั้งคำถามเพื่อให้ทราบว่าทำอะไรบ้าง มีแนวคิดอย่างไร มีวิธีการดำเนินการเป็นอย่างไร มีคำถามหรือข้อพิสูจน์อะไรบ้าง มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร และมีการนำไปใช้อย่างไร ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์ต้องมีทักษะในการฟังที่ดีเพื่อจับประเด็นและเก็บประเด็นอย่างครบถ้วน ส่วนประเด็น “การวิเคราะห์ข้อมูล” โดยทำการกลั่นกรองข้อมูลการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์กระบวนการทำงาน วิเคราะห์ความท้าทาย และวิเคราะห์เส้นทางการพัฒนาคุณภาพ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการค้นหาวิธีการค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ถึงแม้จะรู้แล้วว่าอะไรคือแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถนำไปปรับใช้กับทุกองค์กรได้เลย แต่จะต้องนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละองค์กร สิ่งสำคัญคือองค์กรควรพิจารณาว่ามีวิธีการอะไรบ้างที่โดดเด่นจากที่เคยทำอยู่เป็นประจำแล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นเลิศกับองค์กรของตนต่อไป

Peter & Waterman (1982) กล่าวถึง แนวคิดความเป็นเลิศ ในหนังสือ “In search of Excellence” ซึ่งได้อธิบายว่า องค์กรที่ประสบความสำเร็จมีการจัดการค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมขององค์กรในการบริหารงาน ขององค์กรที่นำไปสู่ความสำเร็จ โดยลักษณะของค่านิยมที่สำคัญต่อการเป็นองค์กรชั้นนำ สรุปลงได้ดังนี้

1. ตัดสินใจโดยไม่ลังเล องค์กรที่ประสบความสำเร็จ มักมีความฉับไวในการตัดสินใจทำโดยไม่ลังเล ผู้บริหารถูกคาดหวังว่าจะสามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนจึงค่อยตัดสินใจ บางครั้งการตัดสินใจที่สำคัญก็จำเป็นต้องทำโดยปราศจากข้อมูล เพราะหากชะลอการตัดสินใจก็เหมือนไม่ได้ตัดสินใจนั่นเองจึงทำให้พลาดโอกาสไปอย่างน่าเสียดาย เพราะคู่แข่งจะรีบฉกฉวยโอกาสทันที องค์กรที่มีวัฒนธรรมยึดค่านิยมดังกล่าวมักประสบความสำเร็จและมีผลประกอบการดีกว่าองค์กรที่ไม่มีค่านิยมเรื่องนี้

2. ให้ความสำคัญกับลูกค้า องค์กรที่มีค่านิยมยึดลูกค้าเป็นสำคัญจะมีผลประกอบการเหนือกว่าองค์กรที่ปราศจากค่านิยมนี้ เพราะลูกค้าจะช่วยสะท้อนถึงความต้องการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ใน

อนาคต ช่วยบอกถึงสินค้าสินค้าที่ใช้ในปัจจุบันตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ การมุ่งเน้นที่ลูกค้า การตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าตลอดจนการเอาใจใส่ต่อลูกค้าในโอกาสที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่จะต้องกระทำ เพราะนำไปสู่การประกอบการที่ดี ความพึงพอใจของลูกค้าจึงเป็นค่านิยมที่เป็นหัวใจของการดำเนินธุรกิจและเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญ

3. ให้อิสระและทำแบบนักประกอบการ การจะรักษาความสำเร็จให้อยู่กับองค์กรสืบไปองค์กรจำเป็นต้องต่อสู้เอาชนะกับความเคยชินของการมีโครงสร้างขนาดใหญ่แบบราชการ โดยต้องแบ่งองค์กรใหญ่ ออกเป็นองค์กรย่อย ๆ ที่มีขนาดเล็กพอที่จะบริหารจัดการได้ดี แล้วให้อิสระและความคล่องตัวในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนสนับสนุนให้ กล้าเสี่ยงในการตัดสินใจในงานขององค์กรเอง วิธีการนี้จะช่วยสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีผลสัมฤทธิ์ให้กับองค์กร เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่นำมาทดลองและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ ตลอดจนกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตลอดเวลา

4. เชื่อว่าผลงานที่ดีย่อมมาจากคน ปีเตอร์และวอเตอร์แมนมีความเชื่อเช่นเดียวกับ อุชิ (Ouchi) อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2545) ว่าพนักงาน คือ สินทรัพย์หรือทรัพยากรที่สำคัญที่สุด องค์กรจึงต้องสร้างวัฒนธรรมที่เป็นค่านิยมในการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างให้เกียรติ เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นบุคคลที่จะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร

5. บริหารแบบไม่ปล่อยมือ องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญและย้ำเตือนผู้บริหาร ขององค์กรให้เกาะติดกับงานที่เป็นธุรกิจหลักขององค์กร นโยบายและแนวปฏิบัติเช่นนี้ได้ กลายเป็นค่านิยมสำคัญที่ผู้บริหารต้องถือปฏิบัติและต้องไม่บริหารหรือสั่งการอยู่ในห้องสำนักงาน แต่จะเดินและเวียนไปพบปะเยี่ยมเยียน จดบันทึกปฏิบัติงานต่าง ๆ ทั่วทั้งองค์กร เพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมองเห็นปัญหาหรือแนวทางพัฒนางานต่อไป

6. เลือกเน้นเฉพาะธุรกิจที่เป็นความถนัดขององค์กร ค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมอีกประการหนึ่งขององค์กรที่ประสบความสำเร็จก็คือ การระมัดระวังที่จะไม่ขยายธุรกิจใหม่ออกไปจากสาขาธุรกิจเดิม ที่เป็นความชำนาญขององค์กร เช่น ไม่ซื้อธุรกิจแขนงใหม่ที่ไม่สัมพันธ์กับธุรกิจเดิมแต่จะมุ่งเน้นพัฒนาธุรกิจเดิมให้มีความเป็นเลิศยิ่งขึ้น

7. มีโครงสร้างอย่างง่ายและใช้บุคลากรน้อยลง องค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้นมักมีโครงสร้างของฝ่ายบริหารไม่มากระดัด มีบุคลากรที่ช่วยงานจำนวนน้อยลง บ่งบอกผู้บริหารให้ทราบว่า ผลงานจากบุคลากรมีความสำคัญกว่าจำนวนบุคลากร

8. มีการจัดการทั้งแบบที่ยืดหยุ่นและแบบที่เคร่งครัดพร้อมกันไป มี 2 ค่านิยมซึ่งดูเหมือนจะขัดแย้งกัน โดยในองค์กรชั้นนำต้องมีการจัดการที่เข้มแข็งเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดเอกภาพเป็นหนึ่งเดียว ขณะเดียวกันองค์กร ยังต้องมีการจัดการแบบที่ยืดหยุ่นไปพร้อมกันด้วย เช่น ลดการมีกฎระเบียบที่เข้มงวดให้น้อยลง เพื่อกระตุ้นบุคลากรให้คิดริเริ่มใหม่และมีความกล้าเสี่ยงมากยิ่งขึ้นและการที่องค์กรจะมีค่านิยมการจัดการแบบยืดหยุ่นได้นั้นต้องมาจากการที่สมาชิกมีความเชื่อตรงกันเมื่อต้องตัดสินใจเขาจะประเมิน

ทางเลือกต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันค่านิยมขององค์กร เป็นเกณฑ์ดำเนินการ เช่น ยึดลูกค้าเป็นสำคัญ ในกรณีเช่นนี้ค่านิยมแบบเคร่งครัดด้านโครงสร้างองค์กรจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแบบยืดหยุ่น อันเนื่องมาจาก การลดจำนวนผู้บริหารและบุคลากรลงแต่อย่างใด ในปัจจุบันการพัฒนาองค์กรเพื่อให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ มีความสามารถในการแข่งขัน เป็นที่ยอมรับและเป็นต้นแบบขององค์กรที่ประสบความสำเร็จให้แก่องค์กรอื่น ๆ รวมถึงสามารถรักษาความสำเร็จให้เกิดขึ้นยั่งยืน

7.4 คุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

มีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศไว้ ดังนี้

สถาบันบริหารสารสนเทศและการจัดการความรู้ (สสจร.) (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ

ของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ดังนี้

1. กิจกรรมการวางแผนและปฏิบัติการที่นำไปใช้จนเกิดผล
2. เป็นนวัตกรรมของการใช้ทรัพยากร
3. มีผลลัพธ์ที่ดีเลิศและพิสูจน์ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
4. มีความยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของสังคมและลูกค้า

พัชชญาณ์ กลับลกลาง (2552) ได้สรุปประเด็นที่สามารถพิจารณาถึงคุณลักษณะของวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศไว้ดังนี้

1. พิจารณาจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของหน่วยงานที่สนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน เช่น เป็นการลดขั้นตอน ลดรอบระยะเวลาการทำงาน เป็นการลดการใช้ทรัพยากร และลดค่าใช้จ่าย เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการทำงาน เป็นวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นใหม่ เป็นต้น

2. พิจารณาตามกระบวนการของวงจรคุณภาพ (Deming Circle) (PDAC) ตามแนวคิดของเดมมิ่ง การบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข โดยที่ PDCA หมายถึง Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง และ Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ดังนี้

1. มีกิจกรรมการวางแผนและปฏิบัติการที่นำไปใช้จนเกิดผล เช่น กระบวนการพิจารณาตัดสินใจในปัจจุบันว่าจะทำอะไร ทำโดยใคร และทำเพื่ออะไร สำหรับการปฏิบัติการที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
2. เป็นนวัตกรรมของการใช้ทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. มีผลลัพธ์ที่ดีเลิศและพิสูจน์ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

4. มีความยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของสังคมและลูกค้า

แม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงาน หรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

7.5 องค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

มีนักการศึกษาท่านต่าง ๆ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ไว้ดังนี้

วรโชค ไชยวงศ์ (2558 อ้างถึงใน วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562) กล่าวถึง องค์ประกอบในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดี 7 ด้านคือ

1. ด้านการวางแผนกลยุทธ์องค์กร (Organization Strategy) จะเป็นการดำเนินการวางแผนถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมถึงการรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การสร้างความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ และสมรรถนะหลักขององค์กรการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามวัดผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการคาดการณ์ถึงผลการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นทั้งกับองค์กรเองและของคู่แข่ง เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจและ การปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ขององค์กร

2. ด้านบุคลากร (People Practices) บุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการสร้างผลการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ดังนั้นองค์กรจึงจำเป็นต้องทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวบุคลากรให้สร้างผลงานไม่เป็นไปตามความคาดหวัง เช่น สภาพแวดล้อม ศักยภาพ เป็นต้น เพื่อสามารถหาวิธีการแก้ไขและปรับปรุงได้อย่างตรงประเด็น

3. ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) บุคคลในองค์กรที่มีภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้นจะ สามารถกระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่ม บุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย

4. ด้านการให้ความสำคัญกับลูกค้า (Customer Focus) จะเป็นการดำเนินการที่มุ่งสู่การสร้าง ความพึงพอใจ และความผูกพันลูกค้า ด้วยการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งลูกค้าในปัจจุบัน ลูกค้าในอนาคต ลูกค้าในอดีต และลูกค้าของคู่แข่งรวมถึงการสร้าง ความสัมพันธ์กับลูกค้า และการสนับสนุนลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านเทคโนโลยี (Technology) องค์กรมีการใช้ความรู้ เครื่องมือ ความคิด หลักการเทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธี กระบวนการตลอดจน ผลงานทางวิทยาศาสตร์ทั้งสิ่งประดิษฐ์และวิธีการมาประยุกต์ใช้ในระบบงานเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดียิ่ง ขึ้นและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของงานให้มากยิ่งขึ้น

6. ด้านคุณภาพกระบวนการและผลิตภัณฑ์ (Quality Process and Product) ซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยชน์ของสินค้าในอันที่จะสร้างความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ คุณภาพมีความสำคัญต่อองค์กรเพราะจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามที่กำหนด

7. ด้านการวัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) การทำ benchmarking ว่า benchmark จะช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี การวิจัยและการเปรียบเทียบกระบวนการทางธุรกิจกับองค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าดีที่สุด (best-in-class) จะให้ประโยชน์มหาศาลในระยะเวลาอันสั้น

สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยี (National Institute of Standard and Technology: NIST) อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ (2552) ระบุองค์ประกอบของความเป็นเลิศว่ามี 7 ประการ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำองค์กร ในการกำหนดหลักเกณฑ์และทิศทางการทำงาน เป้าหมายที่คาดหวัง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมในองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และ (2) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และสังคม

2. การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย (1) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติ (2) กำหนดตัวชี้วัดหลัก และ (3) ผลการดำเนินงานที่คาดการณ์ได้ตามตัวชี้วัดหลัก

3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย (1) ความรู้ ความต้องการและความคาดหวัง (2) ความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร และความพึงพอใจการให้บริการในวิธีการใหม่ ๆ

4. การวัดประเมินผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ประกอบด้วย (1) การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กร (2) การจัดการสารสนเทศและความรู้ของบุคลากรที่ได้เรียนรู้และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

5. การมุ่งเน้นที่ทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย (1) ระบบงานที่ทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น (2) การสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรให้มีความก้าวหน้าและมีส่วนร่วมสนับสนุน (3) การสร้างความสุขและความพึงพอใจให้กับบุคลากร เช่น จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน

6. การจัดการด้านกระบวนการ ประกอบด้วย (1) กระบวนการที่สร้างคุณค่าให้กับความสำเร็จในการทำงาน (2) ความพึงพอใจในการให้บริการ สวัสดิการและการกำกับดูแล

7. ผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย (1) ผลลัพธ์ในการดำเนินงานให้กับลูกค้าที่สำคัญ เช่น ระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของลูกค้าหรือทัศนคติที่มีต่อการบริการ (2) ผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะการให้บริการเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดที่สำคัญ ๆ (3) ผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด (4) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพขององค์กร (5) ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม

7.7 ขั้นตอนการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ

วชิรา เดชรัตน์ (2551) กล่าวถึงกระบวนการจัดทำ best practice มีดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายเชิงเนื้อหา
2. การศึกษาพื้นฐานของประเด็นเนื้อหา
3. การวางแผน/หาแนวทางและกำหนดรูปแบบ/ตัวแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผน/แนวทางที่กำหนด
5. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลในอดีต/กับองค์กรอื่น/ผลในปัจจุบัน
6. การแก้ไข ปรับปรุง
7. นำไปทดลองปฏิบัติซ้ำจนกว่าจะได้คำตอบหรือแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับ การแก้ปัญหาหรือดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้จริง

8. จัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ที่ได้

9. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้

การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการปฏิบัติที่ดี เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการปรับปรุงองค์กรเพื่อเพิ่มคุณภาพการดำเนินงานและเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาได้แบบก้าวกระโดด ลดระยะเวลาที่ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรเนื่องจากเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้ที่ประสบความสำเร็จหรือทำได้ดีกว่าแล้วนำแนวทางนั้นมาใช้และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น นอกจากนั้นการจัดการความรู้ให้บรรลุเป้าหมายนั้นจะต้องทำให้ Best Practice ที่เป็นความรู้ในตัวบุคคล กลายเป็นความรู้ที่ปรากฏแจ้งให้ได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหากบุคลากรมีการโยกย้าย เกษียณหรือลาออกจางาน แล้วจะไม่เกิดปัญหาตามมา ตัวอย่างเช่น เอกสารรายงานคู่มือการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้คนอื่น ๆ ในหน่วยงานสามารถที่จะเข้าถึง และความรู้ไปใช้แก้ปัญหา หรือต่อยอดได้ เพื่อที่ว่าคนใหม่ ๆ ที่เข้ามาจะไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ เปลี่ยนมาเป็นการเริ่มต้นจากการจัดการความรู้ ที่องค์กรได้จัดไว้ให้แล้ว ดังนั้นนี่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารระดับสูง

ในองค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญกับ Best Practice ในด้านของการจัดการสอนงานหรือวิธีในการทำงานให้ดีกว่าเดิมยิ่ง ๆ ขึ้นไป กลายเป็นวงจรในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุด นอกเหนือจากการพัฒนาในองค์กรแล้ว การนำ Best Practice ในระบบอินเทอร์เน็ตให้คนอื่น ๆ ได้เรียนรู้ หรือได้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิด Community of Practice ขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนที่ดี สร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างองค์กรได้อีกด้วย ดังนั้น Best Practice ถือเป็นการทำงานใด ๆ ก็ตามให้ดีที่สุด ซึ่งเกิดจากทั้งผู้บริหาร เพื่อนร่วมงานทุก ๆ ส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2551อ้างถึงในวิโรจน์ ไชยภักดี, 2562)) กล่าวถึงการจัดทำ Best Practice ที่ได้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง ในการศึกษากรณีตัวอย่างพบว่าการจัดทำและนำเสนอ Best Practice มีแนวทางดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมการ หมายถึง การกำหนดกรอบและแนวทางใน การศึกษา การกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลงานหรือแหล่งข้อมูล ที่จะจัดทำ Best Practice การกำหนดรูปแบบหรือกรอกข้อมูล

การเขียน Case หรือกรณีศึกษา รวมถึงรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนการเตรียม ทีมงานซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าทีม ผู้เขียน Case ผู้ถ่ายภาพ ตัดต่อภาพ และบรรณาธิการ เป็นต้น

2. การเลือกกรณีศึกษา หมายถึง การพิจารณาเลือกหน่วยงาน หรือผู้ที่มีผลงานเป็นเลิศ หรือมีผลงานประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ การศึกษาผลงานจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ยืนยันความสำเร็จอย่างน่าเชื่อถือ เช่น ผ่านการประเมินตามระบบของโครงการนั้นๆ (ในกรณีที่เป็นการแข่งขัน หรือโรงเรียนในโครงการเฉพาะ) ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ผ่านการประเมิน มีความภาคภูมิใจ เป็นผลงานที่ทำให้ก้าวสู่เป้าหมายของชีวิตที่สูงขึ้น หรือเป้าหมายสูงสุดในเวลานั้น

3. การจัดทำแผนการจัดทำ Best Practice ซึ่งประกอบด้วย วิธีการ เก็บข้อมูล เครื่องมือ ในการเก็บข้อมูล ระยะเวลาการประสานงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำเอกสาร การนำเสนอ Best Practice (ควรมีการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น นำเสนอโดยเอกสารที่หลากหลาย รูปแบบนำเสนอผ่าน web site เป็นต้น)

4. การจัดทำผลงาน/การถอดบทเรียน (Best Practice)

วิจารณ์ พานิช (2561 อ้างถึงในวิโรจน์ ไชยภักดี, 2562) กล่าวว่า Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่องซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงาน จากหลายช่องทางทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือภาวะปัญหา และการริเริ่ม สร้างสรรค์ พัฒนาที่มีขั้นตอน เมื่อมีวิธีการทำงานที่ดีต้องทำผ่าน การเล่าเรื่องที่เป็นการทำงานของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้ามสายงานข้ามหน่วยงานโดยเกิดขึ้นในระดับบุคคล ระดับกลุ่มคนและระดับหน่วยงานย่อย Best Practice ที่ได้ควรมีการบันทึก เขียนรายงานเพื่อการศึกษาพัฒนาและเผยแพร่ได้ ไว้ให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร หน่วยงานหรือในโรงเรียนหรือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง โดยในการเขียนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยองค์ประกอบในการเขียน มีดังนี้

1. ความเป็นมา เป็นการเขียนเพื่อสะท้อนสิ่งที่เป็นความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียน และเพื่อให้ทราบบริบททั่วไปของโรงเรียน

2. การพัฒนาระบบคุณภาพของสถานศึกษา หรือ การจัดการเรียนรู้ ต้องสะท้อนให้เห็นต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนว่า ดำเนินการอย่างไร และเชื่อมโยงความคาดหวังของนักเรียนชุมชน ผู้ปกครองอย่างไร

3. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นการเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ อาจได้มาจากกิจกรรมเรื่องเล่าเรื่องพลังการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีอะไรบ้าง และอธิบายว่า คืออะไร ทำอย่างไร และทำไม

4. ผลการดำเนินการ เป็นการอธิบายว่าผลที่เกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอย่างไร

5. ปัจจัยความสำเร็จ เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เกิดขึ้นได้เพราะอะไร มีอะไรเป็นปัจจัยในระบบที่ทำให้วิธีปฏิบัติเหล่านี้ดำรงอยู่ได้ ดำรงอยู่ในระยะยาว

6. บทเรียนที่ได้รับ สะท้อนให้เห็นว่าเราจัดการศึกษาอย่างไร อะไรเป็นเคล็ดลับที่ทำให้การดำเนินการนี้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีข้อพึงระวังอย่างไร

หลังจากที่เลือกนวัตกรรมที่เป็น Best practice ได้แล้ว “อุปสรรค” ต่อมาคือจะเขียนนวัตกรรมให้เป็น Best practice ได้อย่างไรนั้นมี องค์ประกอบของรายงาน Best practice ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,) ดังนี้

1. ความสำคัญ Best practice ควรระบุเหตุผล ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการแนวคิด หลักการสำคัญในการออกแบบนวัตกรรมให้ชัดเจน จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมีหลักฐานอ้างอิงสมบรูณ์ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ต้องมีความชัดเจน สมบรูณ์เป็นรูปธรรม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

3. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนสำคัญที่อาจ “ชี้เป็น ชี้ตาย” ในความเป็น Best practice ได้ หลักสำคัญของการเขียนขั้นตอนการดำเนินงานคือ “การสื่อสาร” ถึงขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่ต้นกระทั่งสำเร็จเป็นผลงาน ขั้นตอนต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีทฤษฎีรองรับและที่สำคัญหากนำเสนอเป็น “Flow chat” ได้จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือจาก “ผู้ประเมิน”

4. ผลการดำเนินงานหรือประโยชน์ ต้องระบุความสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหรือไม่ ตรงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานหรือไม่ หากมีหลักฐานสนับสนุนจะสามารถ “ทำคะแนน” ได้มาก

5. ปัจจัยความสำเร็จ สิ่ง чтоช่วยให้นวัตกรรมนี้ประสบความสำเร็จคืออะไรบ้าง หากเขียนเป็นด้าน ๆ เช่น ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านกระบวนการ ด้านนักเรียน และด้านชุมชน จะเป็นการแสดงความสามารถ ในการวิเคราะห์และเข้าใจในนวัตกรรมของตนเอง การมีหลักฐานประกอบอย่างชัดเจนเป็นสิ่งที่สนับสนุนนวัตกรรมได้อย่างดียิ่ง

6. บทเรียนที่ได้รับ ควรสรุปเป็นหลักการ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และข้อควรระมัดระวังในการนำนวัตกรรมไปใช้ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น และการส่งผลต่อวงการการศึกษา

7. การเผยแพร่ การได้รับการยอมรับ และรางวัลที่ได้รับ นวัตกรรมส่วนมากที่นำเสนอให้เป็น Best practice มักจะมีจุดอ่อนในข้อนี้ ดังนั้นการนำเสนอนวัตกรรมเพื่อเป็น Best practice หากมีรางวัลจากการประกวดแข่งขันในระดับต่าง ๆ หรือได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมหรือสัมมนาต่าง ๆ หรือการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษาจะเป็นการแสดงความสำเร็จ และ “ความกว้าง” ของนวัตกรรมได้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น (2561) ได้กำหนดรายละเอียดการนำเสนอ นวัตกรรม/วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไว้ดังนี้

1. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ นำเสนอเหตุผล ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการ แนวคิดหลักการสำคัญในการออกแบบ ผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ
2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน นำเสนอจุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการจำเป็น
3. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน นำเสนอกระบวนการ หรือวิธีการในการผลิต การนำไปใช้และการพัฒนาผลงาน โดยมีขั้นตอนต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ นำเสนอผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำไปใช้ คุณค่าของผลงาน/นวัตกรรม ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากผลงาน/นวัตกรรม
5. ปัจจัยความสำเร็จ นำเสนอบุคคล / หน่วยงาน / องค์กร หรือ วิธีการที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จตาม จุดประสงค์ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผลงาน/นวัตกรรม
6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) นำเสนอข้อสรุป ข้อสังเกต /ข้อเสนอแนะ และข้อควรระวัง ที่เป็นแนวทางในการนำผลงานไปใช้/พัฒนาต่อ หรือดำเนินการให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป
7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ นำเสนอข้อมูลที่ทำให้เห็นร่องรอยหลักฐานการเผยแพร่ผลงาน/ นวัตกรรม และการยกย่อง ชมเชย

7.8 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ภารกิจของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในยุคของโลกาภิวัตน์ที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่เตรียมและพัฒนาคคน จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดรูปแบบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีความเป็นเลิศเพื่อให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีคุณภาพและการที่จะพัฒนาสถานศึกษาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศนั้น ต้องอาศัยปัจจัย องค์ประกอบ และกระบวนการหลายอย่าง ดังแนวคิดของ วีรพงษ์ ไชยหงษ์ (2558) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อให้เป็นเลิศ ไว้ดังนี้

1. ด้านบทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ เพราะมีสถานภาพเป็นผู้นำที่มีอำนาจสูงสุดในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ โปร่งใส เอาใจใส่และทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างจริงจังซึ่งผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 ยึดคุณภาพนักเรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ
  - 1.3 ยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เป็นกรอบกำกับการบริหาร
  - 1.4 ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าเป็นหลักในการบริหารอย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพบริหาร
  - 1.5 ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานและแก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนที่เกี่ยวข้อง
  - 1.6 พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง มีสมรรถภาพในการจัดการความรู้
  - 1.7 ใช้กรอบแนวทางจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลกฎหมายระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของความต้องการของสถานศึกษา
2. ด้านลักษณะสถานศึกษาที่เป็นเลิศ โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ บรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมใน ด้านทรัพยากร วัสดุ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดีทั้งในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด และได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยลักษณะสถานศึกษา ที่มีความเป็นเลิศ จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งส่วนที่เป็นบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output หรือ Product) ของสถานศึกษาซึ่งเป็นแนวคิดการใช้องค์ประกอบเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาเป็นกรอบการพิจารณา ประกอบด้วย ด้านบริบท (Context) ลักษณะที่เป็นเลิศได้แก่ สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ผู้บริหาร ครู เป็นบุคลากรมืออาชีพ ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณได้ มาตรฐานเหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอ จัดหลักสูตรเหมาะสมกับนักเรียน และท้องถิ่น มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานยุทธศาสตร์ ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการบริหารจัดการโดยเน้นโรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน และ ด้านผลผลิต (Output) หรือ (Product) ได้แก่ นักเรียนมีพัฒนาการทุกด้าน มีความรู้ คุณธรรม มีคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนอื่น

3. ด้านขั้นตอนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ควรมีกระบวนการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 กระตุ้นให้เกิดการปรับปรุง สร้างความตระหนักกับผู้เกี่ยวข้องว่างานของสถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา

3.2 หาความต้องการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษาแผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ของกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา สำนวจความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนา

3.3 การประเมินสภาพองค์กร หรือการวิเคราะห์ห่องค์กร (SWOT) ศึกษาและประเมินสถานศึกษาโดยวิเคราะห์จากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

3.4 วางแผนกลยุทธ์ระยะ 4 ปี กำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management) เพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพ เพื่อดำเนินงานในกิจกรรมภารกิจหลักที่สำคัญ สร้างผลงานสร้างคุณภาพจากจุดแข็งของสถานศึกษา การรวมพลังคนและทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนภารกิจการบริหารงาน

3.5 วางแผนปฏิบัติงานประจำปี แปลงแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในรูปงาน โครงการกิจกรรม

3.6 เสริมสร้างศักยภาพองค์กรด้วยการจัดหาสื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์เพื่อการบริหารจัดการ

3.7 ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ (Action plan)

3.8 วัดและประเมินผลการดำเนินงาน โดยประเมินตามตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนด

3.9 ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านหลักการทำงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา นอกจากจะต้องดำเนินงานตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษายังจำเป็นต้องใช้หลักการทำงานที่สำคัญ ดังนี้

4.1 คำนี้ถึงเป้าหมายคือ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ คุณธรรม

4.2 ทำงานด้วยความทุ่มเท ทำงานด้วยความรับผิดชอบ (รับผิดชอบและรับชอบในผลงาน)

4.3 การทำงานเชิงรุก อย่างมีระบบ มีแผน มีการบริหารอย่างมีเป้าหมาย ตรวจสอบได้

4.4 การปฏิรูประบบการบริหารงานในสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานอย่างมีแผนมีเป้าหมาย ประเมินผลงาน การบริหารคนต้องส่งเสริมคนดี คนเก่ง รับผิดชอบ รวดเร็ว การบริหารเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรต้องเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

4.5 การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียน ได้แก่ สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ร่วมกัน สร้างพันธสัญญา ข้อตกลง ในการรับผิดชอบในหน้าที่ตามแผนงาน โครงการ โดยการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด (KPI) มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอและพัฒนาคุณภาพงานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ผู้ให้ทรรศนะเชื่อว่า หากดำเนินการพัฒนาตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยกระบวนการมีส่วนร่วม (Participative Management) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำทางวิชาการ คณะครู และกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุน

คอยช่วยเหลือตลอดทั้งกำกับติดตาม เพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทาง คือ “สถานศึกษาที่เป็นเลิศ” เชื่อได้ว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวังได้

ธนศ ขำเกิด (2558 อ้างถึงใน วิโรจน์ ชัยภักดี, 2562) กล่าวถึงแนวพิจารณาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนี้

1. วิธีปฏิบัตินั้นเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับทุกคนในสถานศึกษาได้หรือดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของชุมชนหรือผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา

2. วิธีปฏิบัตินั้นผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจรจนเห็นผลอย่างชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือวิธีปฏิบัตินั้นมีกระบวนการ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น

3. สถานศึกษาสามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัตินั้นได้ว่า “ทำอะไร” (what) “ทำอย่างไร” (how) และ “ทำไมจึงทำ หรือ ทำไมจึงไม่ทำ” (why)

4. ผลลัพธ์ จากวิธีปฏิบัตินั้นเป็นไปตามองค์ประกอบ ข้อกำหนดของการพัฒนาคุณภาพเชิงระบบ

5. วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจน และปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติต่อเนื่องและยั่งยืน

6. วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (KM) เช่น การเล่าเรื่อง (Story telling) ในการถอดบทเรียนจากการดำเนินการการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างคาดหวังกับสถานศึกษาอย่างไรบ้าง สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ดำเนินการได้สอดคล้องกับความคาดหวังอย่างไรบ้าง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเหล่านั้นมีการนำไปใช้จริงอย่างครบวงจรหรือไม่ เพื่อยืนยันว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศนั้นถูกนำไปใช้จริง และเป็น “นวัตกรรม” การทำงานของสถานศึกษาได้หรือไม่กระบวนการจัดการความรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องโดยกำหนดเป้าหมายของการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติ (Knowledge Vision) เล่าประสบการณ์จากการปฏิบัติการ (Knowledge Sharing) และ สรุปเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Knowledge Asset) บทเรียนหรือปัจจัยความสำเร็จที่สถานศึกษาได้เรียนรู้จากการดำเนินการตามวิธีปฏิบัติเหล่านั้น

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สวร.) (2562) กล่าวถึงแนวทางการพิจารณาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีแนวทางการพิจารณา 6 ประการ ดังนี้

1. วิธีปฏิบัตินั้นดำเนินการบรรลุผลได้สอดคล้องกับความคาดหวังของชุมชนหรือผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษาหรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับทุกคนในสถานศึกษาได้

2. วิธีปฏิบัตินั้น ผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจรจนเห็นผลอย่างชัดเจนว่าทำให้เกิดคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือวิธีปฏิบัตินั้นมีกระบวนการ PDCA จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น

3. สถานศึกษาสามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัตินั้นได้ว่า “ทำอะไร ? (what)” “ทำอย่างไร ? (how)” และ “ทำไมจึงทำ? หรือ ทำไปทำไม? (why)”

4. ผลลัพธ์จากวิธีการปฏิบัตินั้น เป็นไปตามองค์ประกอบ ข้อกำหนดของการพัฒนาคุณภาพเชิงระบบ

5. วิธีปฏิบัตินั้นสามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจนและปัจจัยนั้นก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

6. วิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)) เช่น การเล่าเรื่อง (Storytelling) ในการถอดบทเรียนจากการดำเนินการส่วนแนวทางการค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษานั้น

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สวร.) ได้กำหนดแนวทางการค้นหาไว้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น ผู้ปฏิบัติงานของระบบโดยตรงที่เรียกว่า ชุมชนการปฏิบัติ (Community of Practices) ผู้ประเมินคุณภาพ ศึกษานิเทศก์ หรือผู้ให้คำปรึกษา การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษามีกระบวนการค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในสถานศึกษา ดังนี้

1. การค้นหาว่าสถานศึกษาหนึ่ง ๆ มีวิธีปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพอย่างไร จะต้องวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครอง และชุมชนรวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ว่าคาดหวังกับสถานศึกษานี้อย่างไรบ้าง

2. การค้นหาว่าสถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ดำเนินการได้สอดคล้องกับความคาดหวังตามข้อ 1 อย่างไรบ้าง

3. พิจารณาว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเหล่านั้นมีการนำไปใช้จริงอย่างครบวงจร PDCA หรือไม่ เพื่อยืนยันว่าเป็น “นวัตกรรม” การทำงานของสถานศึกษาได้หรือไม่

4. ใช้กระบวนการจัดการความรู้ เช่น เรื่องเล่าเร้าพลัง (Story telling) ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 กำหนดเป้าหมายของการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติ (Knowledge Vision)

4.2 แก่ประสบการณ์จากการปฏิบัติ (Knowledge Sharing)

4.3 สรุปเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Knowledge Asust)

5. วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ บทเรียนที่สถานศึกษาได้เรียนรู้จากการดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เหล่านั้น

ดังนั้นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษา จึงควรพิจารณาในองค์ประกอบขั้นตอนวิธีดำเนินการต่าง ๆ ในการบริหารสถานศึกษาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและเหมาะสม เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งจะช่วยให้ผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามีคุณภาพส่งผลกระทบต่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดี

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เพื่อได้ข้อสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และเพื่อทราบผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สนามวิจัยที่เป็นกรณีศึกษา คือ สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3 โรงเรียนใน 3 ภูมิภาค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบสังเกต และแบบสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม 2551 ถึงเดือนมีนาคม 2552 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครู ผู้บริหารโรงเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การจำแนกประเภทข้อมูลการเปรียบเทียบข้อมูล และการสร้างข้อสรุปนิรนัย ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปความ ผลการวิจัยพบว่า (1) โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 17 ด้าน (2) ได้ข้อสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็กทั้ง 17 ด้าน ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ **ส่วนนำ** กล่าวถึงความเป็นมาความสำคัญ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก **แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ** ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการ ยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ **เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศไปใช้** ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ (3) ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

ทรงพล เจริญคำ (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และศึกษารูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และผลการตรวจสอบรูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 205 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คนและ ครู 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 820 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างแบบสอบถาม และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ โดยวิธีสกัดปัจจัย PCA (Principal Component Analysis :

PCA) ตัวแปรตามใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน วิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ปัจจัยคือ ปัจจัยการบริหารงานของโรงเรียน ปัจจัยผู้อำนวยการโรงเรียน ปัจจัยโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน นักเรียนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม และ ปัจจัยครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) สภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามเกณฑ์ของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (3) รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ การบริหารงานของโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน และสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ และ (4) การตรวจสอบรูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 3 ปัจจัยมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

วิภาพร นิธิปรีชานนท์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากข้อมูล 2 แหล่ง คือ ศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารทั้งในและต่างประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 6 หน่วยงาน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 หน่วย ผู้ให้ข้อมูลหน่วยละ 3 คนรวมทั้งสิ้น 435 คน ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการวิจัย 3 คน ศึกษานิเทศก์ 144 คน ผู้บริหารโรงเรียน 144 คน และครูผู้สอน 144 คน ขั้นตอนที่ 3 ศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ในขั้นนี้ คือการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารงานวิจัย มีจำนวน 48 ตัวแปรจัดเป็น 4 องค์ประกอบ คือ การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการวิจัย การสร้างความตระหนักและแรงจูงใจ การสื่อสารเพื่อการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยี และ การประสาน/สร้างเครือข่ายวิจัยและการมีส่วนร่วมทั้ง 4 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ส่งผลทางตรงต่อการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คือ องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารเพื่อการวิจัยโดยใช้เทคโนโลยี และองค์ประกอบที่ 4 การประสาน/สร้างเครือข่ายวิจัยและการมีส่วนร่วม (2) แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้ 6 ด้าน คือ ด้านกลวิธีในการดำเนินงานวิจัย ด้านหลักการเป้าหมายและแนวทางการบริหารงานวิจัย ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานวิจัย ด้านสร้างนักวิจัย ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย และด้านการสร้างงานวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์

ศิริพร รุ่งเรือง เยาวลักษณ์ นาคปฐม ชุตินาพร ภัคดี และลัดดาวัลย์ แยมอุบล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาปัญหาและสาเหตุที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนวิธีการดำเนินงานที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในงานประกันคุณภาพการศึกษา แหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 13 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ในการเตรียมการประกันคุณภาพ มีการเตรียมบุคลากรโดยให้ความรู้และระบบงานประกันคุณภาพรวมถึงทำให้บุคลากรมีความตระหนักต่องานเตรียมระบบและกลไกการบริหารจัดการโดยมีการแต่งตั้งบุคลากรตามตัวบ่งชี้และติดตามผลการทำอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามกระบวนการ PDCA การเตรียมบุคลากร เอกสารและหลักฐานให้พร้อมต่อการประเมิน ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย สาเหตุหนึ่งก็คือความร่วมมือของบุคลากร วิธีการดำเนินงานที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในงานประกันคุณภาพก็คือ ผู้นำให้ความสำคัญ ทศนคติที่ดีต่อการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงระบบของการทำงานให้มีความชัดเจนและเป็นระบบ

ประจักษ์พงศ์ วรรณโชติ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำ ตำบลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพโดยกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง พัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำ ตำบลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพโดยกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศโดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน นักเรียน 12 คน และผู้ปกครองนักเรียน 4 คน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกตเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การเปรียบเทียบข้อมูลและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำ ตำบลให้เป็นโรงเรียนคุณภาพโดยกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ ที่นำไปทดลองใช้ประกอบด้วย (1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (2) การบริหารอย่างมีระบบ (3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (5) การพัฒนาและสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากร (6) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับชุมชน ผลของการทดลองใช้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของการเป็นโรงเรียนคุณภาพที่กำหนดไว้ ได้แก่ (1) นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ

อันทึ่งประสงค์ (2) หลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ (3) อาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (4) โรงเรียนกับชุมชนร่วมมือกันจัดการศึกษา (5) ครูและบุคลากรได้รับ การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (6) โรงเรียนมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและผลการทดลองที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนที่ไม่เพิ่มสูงขึ้น

อมลรดา พุทธินันท์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและพัฒนา รูปแบบของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) สร้าง คู่มือการปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ในการพัฒนาและสร้างคู่มือนำไปสู่รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อความเป็นเลิศ ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การกิจและขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน กระบวนการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เทคนิค การวิจัยแบบ EDFR พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมทุกตัวบ่งชี้โดยองค์ประกอบ ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบหลัก 114 ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้างาน วิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมทั้งหมดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และ (3) คู่มือ การปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวิชาการมีความเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

พรธิดา พูลถาวร (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่ได้คะแนน O-NET สูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสัตหีบ สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีโรงเรียน บ้านสัตหีบ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ เป็นแนวทางในการศึกษา และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Structured interview) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลตามหลักทฤษฎีและเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบแนวทางบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ด้านนิเทศการเรียน การสอน และด้านการวัดและประเมินผลผลการวิจัย พบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บ้านสัตหีบ ที่ส่งผลให้ได้คะแนน O-NET สูงสุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถสรุปเป็นประเด็นตามลำดับความสำคัญได้ทั้งสิ้น 5 ประเด็น ดังนี้ (1) ภาวะผู้นำ

ของผู้อำนวยการโรงเรียนในการกำกับ ดูแล วางแผน หลักสูตรและผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน (2) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดสรรทรัพยากรนำเข้าอย่างที่ดี อีกทั้งการจัดครูผู้สอนให้ตรงตามสาระการเรียนรู้และความสามารถ จึงส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ส่งเสริมให้ครูใช้ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ (4) การจัดระบบนิเทศภายในเพื่อหาแนวทางการพัฒนางานร่วมกันและ (5) โรงเรียนได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู สรุปลงและวิเคราะห์ผลการประเมินภาพรวม

ประเสริฐ สำเภารอด สุวพร เต็มเฮง และพวงรัตน์ เกสรแพทย์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกและเพื่อ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในกรุงเทพมหานครจำนวน 240 คน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกโดยใช้แบบประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับครูปฏิบัติกรจำนวน 240 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ในภาพรวมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับสูงสุดจากมาก ไปหาน้อยคือ ด้านที่ 5 การบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านที่ 4 การจัดการสารสนเทศ ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่ 2 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา และ ด้านที่ 3 การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีค่าใกล้เคียงกัน (2) การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการสารสนเทศ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านจัดการกระบวนการสนับสนุน (3) ประเมิน

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก พบว่า ครูปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 240 คน เห็นว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกทั้ง 7 องค์ประกอบมีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

ศิริวรรณ ัญญากรณ์และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 การวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือการถอดบทเรียนและสร้างแนวปฏิบัติที่ดี เก็บข้อมูลโดยใช้การสังเคราะห์เอกสารการสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ประธานนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย (1) **ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** ประกอบด้วย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) **ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครู และประสิทธิภาพของครู** ประกอบด้วย คุณครูหรือครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล (3) **ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร** ประกอบด้วย ผู้บริหารมีการจัดการบริหารจัดการบุคลากร มีการจัดการบริหารงานงบประมาณ และมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (4) **ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา** ประกอบด้วย สถานศึกษามีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพบังเกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (5) **ด้านการบริหารอาคารสถานที่** ประกอบด้วย สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพดีและสนองต่อความต้องการได้เพียงพอและ (6) **ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน** ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษา

เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่านสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เป็นการ

วิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน รวม 15 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำการอ่าน รวม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกเอกสาร แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และประเด็นคำถามประกอบการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็น เปรียบเทียบและตรวจสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องของข้อมูลและสร้างข้อสรุปผลการวิจัย พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนแกนนำการอ่าน เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่จะนำไปสู่การดำเนินงานเพื่อพัฒนาส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ **ด้านที่ 1 ระบบสารสนเทศการส่งเสริมการอ่าน** โดยโรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงาน และโครงการ ที่ส่งเสริมแก้ไขปัญหาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง **ด้านที่ 2 การส่งเสริมการอ่าน** โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่งเสริมและบูรณาการกับการอ่าน ตามนโยบายในการแก้ปัญหา การอ่าน มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการอ่าน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และบุคลากรทุกคนใน โรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมการอ่านและด้านที่ 3 การนิเทศติดตามอย่างมีระบบ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน ดำเนินการประเมินตนเอง มีการสรุป วิเคราะห์รายงานผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการทำงานกิจกรรมส่งเสริมอ่าน

วิโรจน์ ไชยภักดี (2562) ได้ทำการวิจัย แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทราบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและ เยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อศึกษาผลการยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิง จันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยการศึกษาเอกสาร โรงเรียนกรณีศึกษา คือ โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี อำเภอภูพานจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการศึกษาเอกสารแบบ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงาน โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จากโรงเรียนกรณีศึกษา ได้แก่

ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน รองผู้บริหารโรงเรียน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหาร 4 คน ครู 8 คน ประธานนักเรียน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 16 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศการบริหารงานโรงเรียนจำนวน 7 คน สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบาร์มีในโครงการพัฒนา เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีตามภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้แก่ **ด้านการบริหารงานวิชาการ** พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 18 แนวปฏิบัติ **ด้านการบริหารงานงบประมาณ** พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 13 แนวปฏิบัติ **ด้านการบริหารงานบุคคล** พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 13 แนวปฏิบัติ และ **ด้านการบริหารงานทั่วไป** พบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 25 แนวปฏิบัติ (2) ผลการยืนยันแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบาร์มีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีตามภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน 4 ด้าน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้แก่ **ด้านการบริหารงานวิชาการ** **ด้านการบริหารงานงบประมาณ** **ด้านการบริหารงานบุคคล** และ**ด้านการบริหารงานทั่วไป** พบว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจำนวน 69 แนวปฏิบัติ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

Akopoff (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของชุมชนการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือการรวมกลุ่มขนาดเล็กของครูที่มีเป้าหมายเดียวกันและใช้ PLC เป็นเครื่องมือในการช่วยให้ครูเข้าถึงนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน นักการศึกษา นำประโยชน์จากข้อมูลการวิจัยด้านแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศของ PLC มาวางแผนการดำเนินงาน กรณีศึกษานี้ได้ระบุถึงช่องว่างระหว่างข้อมูลเชิงทฤษฎีของ PLC และวิธีการของ PLC ที่กลุ่มครูเหล่านี้นำมาใช้ทำงานในโรงเรียน ประโยชน์ของการศึกษานี้ทำให้รู้ว่า PLC อาจจะเป็นแนวทางให้ความช่วยเหลือที่ดีที่สุดให้กับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน มีการนำกระบวนการของ PLC มาตรวจสอบการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 แห่ง คำถามวิจัยเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจการนำกระบวนการ PLC มาใช้จริงอย่างไรในโรงเรียนและการค้นหาวิธีการทำงานของพวกเขาโดยเน้นความร่วมมือในการทำงานเพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติการสอนของครู งานวิจัยนี้ใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อเก็บข้อมูลด้วยข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการนำ PLC มาใช้ในการทำงานในโรงเรียน ผู้วิจัยสังเกตุเก็บข้อมูลการประชุมกลุ่ม PLC นำข้อมูลมาวิเคราะห์ใน 4 ขั้นตอน ได้แก่การวิเคราะห์แบบองค์รวม การจัดหมวดหมู่แบบแยกส่วน การวิเคราะห์แบบข้ามกรณี และการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าถึงแม้ว่าครูโดยทั่วไปจะมีแง่บวกเกี่ยวกับ PLC ในฐานะเวทีการเรียนรู้

อย่างมืออาชีพ แต่กระบวนการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกันอาจส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพของ PLC ดังนั้น การนำ PLC มาใช้ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากฝ่ายบริหาร และครูควรสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน นี่คือแนววิธีการ PLC ที่เป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมครูควรนำ PLC มาใช้เพื่อการปรับปรุง ประสิทธิภาพของนักเรียนโดยเฉพาะในโรงเรียนในเมืองที่คะแนนการทดสอบต่ำมาก

Potti Srinivasa Rao, et al. (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการ ปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรระดับสูงของสถาบันทางวิศวกรรม บทเรียนจากสถาบันที่ได้รับการจัดอันดับ เนื่องจากมีสถาบันการศึกษาทางวิศวกรรมศาสตร์ระดับสูงและบริษัทด้านไอทีจำนวนมากที่จัดตั้งขึ้นใหม่ใน ประเทศอินเดียในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นในการเข้าศึกษาต่อด้าน ช่างเทคนิคของนักเรียนหลังจบการศึกษาและต้องการเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามสถาบัน เอกชนใหม่จำนวนมากเหล่านั้นยังไม่สามารถผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและมีความสามารถในระดับปริญญา ตรีได้เนื่องจาก (1) สถาบันไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานโดยมี ผลการดำเนินงานยังไม่มีคุณภาพ และไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ ที่เป็นเลิศตามอย่างสถาบันชั้นนำที่ได้รับการจัดอันดับ (2) สถาบัน ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของนักเรียนและสถานประกอบการได้ ทำให้ผู้บริหารของ สถาบันการศึกษาใหม่เหล่านั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษาด้านวิศวกรรมที่มีคุณภาพเพื่อให้ ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่นหน่วยตรวจสอบและรับรองด้านวิศวกรรมแห่งชาติ (NBA) ที่ ต้องตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการศึกษาก่อนให้การรับรอง ดังนั้นทางสถาบันจำเป็นต้องหาแนววิธีปฏิบัติที่ เป็นเลิศเพื่อมาดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาของสถาบันให้กับนักเรียน งานวิจัยเป็นความพยายามที่ จะค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและได้รับการจัดอันดับ เพื่อแยกกลุ่มและ รวบรวมวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือกับสถาบันรุ่นใหม่นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติปรับปรุงคุณภาพของ การบริหารและกระบวนการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ISO และ เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการผลิตวิศวกรให้เพียงพอต่ออุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่เติบโตอย่างรวดเร็ว วัตถุประสงค์ของ การวิจัยจึงเป็นความพยายามที่ต้องการศึกษา ค้นหา เปรียบเทียบและสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการ ดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาทางวิศวกรรมทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ ขั้นตอน การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูง โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาทางวิศวกรรมที่มีชื่อเสียง ในประเทศอินเดีย วิธีดำเนินการวิจัย ประชากร คือสถาบันการศึกษาทางวิศวกรรมชั้นนำที่มีชื่อเสียงที่ได้รับการ จัดอันดับของประเทศชาติ 30 อันดับโดยการรวบรวมรายชื่อจากนิตยสาร กลุ่มตัวอย่างเป็นสถาบันใน จำนวนนั้นจำนวน 15 แห่งที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี มีการศึกษาวรรณกรรมด้านตัวชี้วัดคุณภาพ การตรวจทานผลการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ ใช้การ สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสนทนากับกลุ่มหลักต่าง ๆ ซึ่งถือหุนของสถาบัน เหล่านี้โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ นักเรียนศิษย์เก่าของสถาบันการศึกษา ผู้แทนครู ผู้ปกครอง เพื่อเก็บข้อมูลลักษณะคุณภาพของการศึกษา พนักงานบริษัท นายจ้าง ได้รับการคัดเลือกเป็น

ผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษา คำถามที่ถามในแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพของการทำงานการวิจัย ฯลฯ มีการวิเคราะห์ผลการวิจัยและผลกระทบของนโยบายของ การทำงานวิจัยพบว่า ในส่วนของสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับตัวแปรมีความเกี่ยวข้องกันกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศผ่านเกณฑ์การศึกษาคั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการความคิดริเริ่มที่มีคุณภาพสำหรับสถาบันรุ่นใหม่ต่อไป ซึ่งนักวิจัยได้สรุปแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดที่นำมาใช้โดยสถาบันที่ถูกจัดอันดับภายใต้ 6 หัวข้อดังนี้ (1) การกำกับดูแลองค์กรแบบธรรมาภิบาลและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของครู แรงจูงใจทางการเงินสำหรับครู การวัดประสิทธิภาพของครู ทักษะในการไต่ระดับของบุคลากร ผลตอบรับของนายจ้าง เกณฑ์การรับเข้าเรียน ความพร้อมของปฏิทินการศึกษา ศิษย์เก่าและการมีส่วนร่วม (2) ครูและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความสามารถครูและประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ความมุ่งมั่นของครู การตีพิมพ์เผยแพร่ (3) นักเรียนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เปอร์เซนต์ที่ผ่าน คะแนนหรือระบบการให้คะแนน (4) สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวิทยาเขตและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกด้านหอพัก ความพร้อมของสื่อการเรียนรู้อื่นๆ (5) การเรียนการสอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน วันทำงาน การวิจัยเชิงวิชาการเพื่อคุณวุฒิที่สูงขึ้น ชี้แนะนักเรียนที่ผลการเรียนต่ำ (6) กระบวนการอื่นๆ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การฝึกอบรมนักเรียนเพื่อการจัดตำแหน่งการพัฒนาผู้ประกอบการ บริการให้คำปรึกษา เยี่ยมชมโรงงานอุตสาหกรรม สิทธิบัตร และโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุน

Nixon (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแคลนในชนบท การศึกษานี้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างวัฒนธรรมของโรงเรียนในเชิงบวกและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นของนักเรียน งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมการทำงานของผู้บริหารที่มีคุณภาพมีผลกระทบต่อโรงเรียน แต่ด้านความสำเร็จของนักเรียนของโรงเรียนในชนบทยังมีจำกัด วิจัยกรณีศึกษาแบบพหุกรณี มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีปฏิบัติแบบใดเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในการสร้างความเข้าใจของครู เพื่อให้สัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียน การศึกษาครั้งนี้มีกรอบบริบท 4 ประเด็นที่สังเคราะห์ มาจากกลุ่มนักการศึกษาที่มองว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารงานภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ ผลการวิจัยระบุว่า ไม่มีกิจกรรม โปรแกรมหรือกลยุทธ์เดียวที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนระบบการทำงาน ของโรงเรียนได้ ข้อมูลบ่งชี้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นบุคคลสำคัญที่ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ นอกจากนั้น นักเรียนในโรงเรียนที่ล้มเหลวจะสามารถประสบความสำเร็จได้และสิ่งสำคัญที่สุดคือ สามารถเชื่อมโยงไป ชุมชนให้เกิดความเชื่อถือต่อครูและนักเรียน ข้อมูลยังชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจกับทุก บริบทภายในแต่ละเรื่องและไม่สามารถทำงานในโรงเรียนได้ตามลำพังเพราะต้องมีการเชื่อมโยงกับเครือข่าย

ต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนในกรณีศึกษานี้ต้องมีมาตรฐานในการติดต่อสื่อสารในระดับสูงทั้งกับนักเรียนและครู ตลอดเวลาต้องมีการวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามความต้องการของทั้งครู นักเรียนและผู้ปกครอง จัดหาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มที่และเมื่อข้ออุปสรรคทั้งหมดถูกจัดออกไปจึงคาดหวังว่าครูจะปฏิบัติการสอนได้เต็มที่

Carter (2016) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการเปลี่ยนแปลงวิธีการ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นักวิจัยนโยบายด้านการศึกษามีการสำรวจวิจัยและลงความเห็นว่าการเรียนของสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบของการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมาตรฐานการศึกษาแต่ละฉบับแยกกันแทนที่จะรวมเข้าด้วยกัน เหมือนในระบบดั้งเดิม จะทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์ ในการเรียน ซึ่งขณะนี้โรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้ทำการเปลี่ยนไปใช้การจัดระดับตามมาตรฐานดังกล่าวแล้ว การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ได้รับ การออกแบบให้สอดคล้องกับบทบาทของความเป็นผู้นำในการ เปลี่ยนแปลงการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ใช้กรอบแนวคิด เป็นรูปแบบการเปลี่ยนแปลงองค์กรของ Kotter กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษา ตอนปลายจาก 8 รัฐที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้เข้าร่วมการศึกษาโดยให้ตอบ แบบสอบถามปลายเปิด ที่ออกแบบมาเพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ดีที่สุดที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว ใช้เทคนิค Delphi คือเป็นวิธีการคาดการณ์ผลลัพธ์โดยวิธีการออกความเห็นโดยกลุ่มตัวอย่าง เพื่อ กำหนดข้อสรุปที่เป็นฉันทามติมีการระบุขั้นตอนของการปฏิบัติที่ดีที่สุด 78 รายการ จากนั้นผู้นำโรงเรียนชุด เดิม ออกเสียงมติการจัดอันดับให้มีการปฏิบัติที่ดีที่สุด 8 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน การสื่อสารที่รวดเร็ว ขั้นตอนพัฒนาการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ ขั้นตอนมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ขั้นตอน สร้างพันธมิตร ขั้นตอนดำเนินการอย่างครอบคลุมประเด็น ขั้นตอนกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จระยะสั้น และขั้นมีกระบวนการทำงานที่ใช้วิธีผสมผสานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมการ ทำงานของโรงเรียน แนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศนี้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงบวกโดยมี ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดูแลการวางแผนและนำการเปลี่ยนแปลงการให้คะแนนในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการ เรียนรู้ของนักเรียนและปรับปรุงระบบการรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียน

Waheed, et al. (2017) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการปฏิรูปโรงเรียน : การศึกษาแบบพหุกรณี มีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกในรัฐสลังงอร์ ประเทศมาเลเซีย ในด้านการออกแบบ/ ระเบียบวิธี/วิธีการบริหารโรงเรียน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพศึกษา สำรวจแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด โดย เก็บข้อมูลจากโรงเรียน 2 แห่งที่ได้รับการคัดเลือกว่าเป็นโรงเรียนปฏิรูป โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การ สังเกตและการทบทวนเอกสารจากผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 2 คน ครูหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องกับด้านการ บริหารจำนวน 6 คนและครูผู้สอนอีกจำนวน 20 คน ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ได้ให้ข้อมูล/แนวทางการ

ทำงานที่สำคัญบนพื้นฐานทฤษฎีที่มีเหตุผล การวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่ามี 4 ประเด็นสำคัญที่ใช้กันทั่วไปว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับโรงเรียนปฏิรูปซึ่งเป็นแนวทางที่ผ่านการปรับปรุงมาหลายครั้งจนได้รับการยอมรับ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารอย่างกว้างขวางในการดำเนินงานของโรงเรียน การอบรมความรู้และการแบ่งปันความรู้ระดับมืออาชีพของโรงเรียนโดยรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับโรงเรียน A ใช้เน้นการให้ความสำคัญกับสังคมความรู้สึกและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ในขณะที่รูปแบบเฉพาะที่โรงเรียน B ใช้เน้นการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของผู้ปกครองผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้กำหนดนโยบายและนักวางแผนการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปโรงเรียนในมาเลเซียและในประเทศอื่น ๆ รวมทั้งโรงเรียนอื่น ๆ ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิรูปโรงเรียนและยังเกี่ยวข้องโดยตรงต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูปัจจุบัน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและ การปฏิรูปโรงเรียนของประเทศมาเลเซียโดยอิงตามสภาพบริบทของโรงเรียนที่ต้องการปฏิรูปตนเอง

Battaller (2018) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบูรณาการเทคโนโลยี : การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศแบบผสมผสานของการบูรณาการเทคโนโลยีตามมุมมองของครูผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ระบุ อธิบาย กำหนดแนวทางปฏิบัติและอุปสรรคของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมุมมองของครูผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 34 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการบูรณาการเทคโนโลยีจาก 5 มณฑลใน รัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสำรวจและติดตามการสัมภาษณ์โดยอาสาสมัคร ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบูรณาการเทคโนโลยีแบบผสมผสานในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งควรมีการเข้าถึงข้อมูลอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับโครงสร้างและข้อจำกัดที่ชัดเจนเน้นการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อาทิ กิจกรรมโครงงาน/ใช้ปัญหาเป็นฐานที่คำนึงถึงความต้องการของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย/ระบบการจัด การเรียนรู้ งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้มีการศึกษาในด้านประสบการณ์จากมุมมองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อให้สามารถอธิบายวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการบูรณาการเทคโนโลยีในโรงเรียนระดับอื่น ๆ ต่อไป

Nicholson (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบูรณาการเทคโนโลยีในการศึกษา : แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของนักรักศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาเชิงพรรณนา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดว่าทักษะและความสามารถใดที่มีอิทธิพลต่อการใช้และ การส่งเสริมเทคโนโลยีในด้านการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทรัฐเวอร์จิเนีย 10 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีของพวกเขา มีกรอบแนวคิดในการตรวจสอบตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมว่าผู้เข้าร่วมในการศึกษา

นี้ใช้และส่งเสริมเทคโนโลยีในสถานศึกษาของพวกเขาอย่างไร คำถามการวิจัย 3 ข้อต่อไปนี้เป็นแนวทางในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทรัฐเวอร์จิเนียอธิบายการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อะไรในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างไร ความท้าทายอะไรที่ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทรัฐเวอร์จิเนียเผชิญเมื่อพยายามผสมผสานเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทรัฐเวอร์จิเนียมีแนวทางบูรณาการเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้อย่างไร ผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยี อุปสรรค การรับรู้การฝึกอบรมและเทคโนโลยีที่ใช้ ซึ่งการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับระบบการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา การจัดการศึกษาที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนอาจเป็นอันตรายต่อการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันของสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่อง ระบบการศึกษาจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่รวดเร็วและมีวิธีที่จะสื่อสารกับนักเรียนซึ่งเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงในการทำความเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะตามศตวรรษที่ 21 ที่ออกแบบมาเพื่อเพิ่มความสามารถและความเต็มใจที่จะเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิผลและมีความรู้

Juanita (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของครูและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการจัดการห้องเรียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) อธิบายแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการจัดการห้องเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่ออธิบายการใช้องค์ประกอบทางอารมณ์สี่ด้านเพื่อลดการอ้างอิงพฤติกรรมของนักเรียน (การรู้จักตนเอง, การจัดการตนเอง, การรับรู้ทางสังคมและการจัดการความสัมพันธ์) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อค้นหาอุปสรรคและประโยชน์ของการที่ครูใช้องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ (EI) ระเบียบวิธีการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจากเมือง ซานเบอร์นาดีโนและเมืองลอสแอนเจลิสในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายความเหมือนและความแตกต่างในการรับรู้ว่าคุณสมบัติตัวอย่างอธิบายการใช้องค์ประกอบทั้งสี่ของ EI เพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนอย่างไร ข้อค้นพบ: ประเด็นสำคัญคือ การเน้นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์โดยใช้ทักษะทั้งสี่ของ EI เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน การสร้างความไว้วางใจระหว่างครูและนักเรียน การจัดโครงสร้างในห้องเรียนและการติดต่อสื่อสารด้วยวาจาและการเขียนที่ชัดเจน ประโยชน์ที่ได้รับของการวิจัยนี้พบว่าการใช้องค์ประกอบทางอารมณ์สี่อย่าง(การรู้จักตนเอง การจัดการตนเอง การรับรู้ทางสังคมและการจัดการความสัมพันธ์) ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนและความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น นักเรียนไว้วางใจได้มากขึ้นและครูยังต้องฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อฝึกฝนทักษะการใช้ EI ส่วนอุปสรรคที่พบคือ สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนที่บ้านและการขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี คำแนะนำ: ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับครูผู้สอนนอก ชั้นเรียนทุกระดับชั้นในสหรัฐอเมริกา

Diery et al. (2020) ได้ทำการวิจัย แนวทางปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษา: ทักษะคิด ความท้าทาย และการใช้งานของครูผู้สอน ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนควรส่งเสริมการ

ปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในการสอนและใช้หลักฐานในการสอนของตนเอง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของครูผู้สอน การรับรู้ความท้าทาย และการใช้แนวทางปฏิบัติตามหลักฐานที่ได้อธิบายไว้ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบขอบเขตที่ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ใช้การศึกษาเชิงสำรวจ ครูผู้สอน 58 คน ในระดับอุดมศึกษาเข้าร่วมในการสำรวจออนไลน์ เลือกตัวอย่างความสะดวกถือเป็นครูผู้สอนที่ตอบรับการโทรบนเว็บไซต์ของโครงการ ตามความสอดคล้องระหว่างโครงการที่เลือก (ซึ่งเน้นการสอน STEM) ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนโดยทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ มีการนำไปใช้เป็นประจำสำหรับการเรียนรู้รายบุคคลและเพื่อจุดประสงค์ในการสอน นอกจากนี้ ผลการศึกษายังทำให้เห็นว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการวิจัยและการสอนมากกว่ามีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติที่ยึดตามหลักฐานเชิงประจักษ์มากขึ้นและใช้หลักฐานเชิงประจักษ์มากขึ้น ในการเปรียบเทียบผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่าจะรับรู้ถึงความท้าทายมากกว่า มีการกล่าวถึงถึงวิธีที่ผู้สอนจะได้รับการสนับสนุนในการเรียนรู้ยังมีอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เพิ่มขึ้นในการศึกษา

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดตัวแปรผลกระทบในกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของภาคิณู ไชยวงศ์ (2561) และ จตุภูมิ เขตจัตุรัสและคณะ (2563) กำหนดตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ โดยกำหนดตัวแปรพยากรณ์ (1) นโยบายการศึกษา (2) บริบทสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา (3) ครูผู้สอน (4) ผู้เรียน และตัวแปรเกณฑ์คือ การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติไปใช้ (ประสงค์ ต่อโชติ พัทธีจันทร์เพ็ง และ ภัทราวดี มากมี ,2555 :อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2556 : ปณิตดา หัสปราบ,2557: พินดา วราสุนันท์ อัจฉรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล, 2558 : ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ สร้อยญา จันทร์ชูสกุล พินดา วราสุนันท์, 2560) และสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีตามแนวคิดของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น (2561) Akopoff (2010) Waheed, et al. (2017) Dixon (2018), ทรงพล เจริญคำ (2553), ประจักษ์พงศ์ วรรณโชติ (2559), ศิโรวรรณ ธัญญากรณ์ (2561) และ วิโรจน์ ไชยภักดี (2562) แสดงเป็นแผนภาพกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษามูลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของนักเรียน ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Development Research) โดยใช้วิธีการแบบผสม (Mixed Methods) แบบแผนคู่ขนาน (A Convergent Design) คือการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองชุดพร้อมกันหรือเป็นการเก็บข้อมูลที่ไม่ได้มีลำดับว่าวิธีการใดเก็บก่อนเก็บหลัง และผสานผลของการวิเคราะห์ที่ได้จากข้อมูลทั้งสองชุดเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ โดยการตรวจสอบผลการวิจัยโดยเปรียบเทียบข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพ(Creswell, 2015) เป็นการศึกษาและพัฒนาของผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการ (Process) ดำเนินการวิจัย 4 ระยะที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)(R1) ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) (R1) ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี (D1) ระยะที่ 4 การตรวจสอบแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้(D1) ใช้วิธีการประเมินโดยกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีส่งผลต่อผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน(R1)

ระยะนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามออนไลน์

กลุ่มประชากร คือ (1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย (2) ผู้แทนของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ครูผู้สอนรายวิชาที่ใช้ทดสอบระดับชาติ (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา

2563 และ (4) ผู้ปกครองนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2564 :<https://data.bopp-obec.info/emis/index.php>)

ประเภทกลุ่มประชากร	จำนวนประชากร
ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	61
โรงเรียน	12,249
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา	12,227
ครูผู้สอนในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา	149,662
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ปีการศึกษา 2563	196,655
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	196,655

ตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรม G*Power และพิจารณาเทียบเคียงกับตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่ถูกต้อง จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power และพิจารณาเทียบเคียงกับตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำจากโปรแกรม G*Power ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้ (1) สุ่มแบบกลุ่ม เพื่อให้ได้จังหวัดในเขตศึกษาธิการภาคละ 1 จังหวัดในแต่ละเขต (2) สุ่มแบบกลุ่ม สพป.ในเขตจังหวัด จำนวน 2 เขต (3) สุ่มอย่างง่าย โรงเรียนในแต่ละ สพป. นั้น ๆ จนครบตามจำนวน โดยผู้ให้ข้อมูลมี 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 คน เลือกแบบเจาะจง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 67.21

2. กลุ่มที่ 2 ผู้แทนโรงเรียนประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนขั้นต่ำ 305 คน จากโปรแกรม G*Power มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 322 คน และครูผู้สอนอย่างน้อย 1 ใน 4 วิชา จำนวนขั้นต่ำ 305 คน จากโปรแกรม G*Power ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 964 คน รวม 1,286 คน

3. กลุ่มที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนขั้นต่ำ 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi Stage Random Sampling) ดังนี้ (1) สุ่มแบบกลุ่ม เพื่อให้ได้จังหวัดในเขตศึกษาธิการภาคละ 1 จังหวัดในแต่ละเขต (2) สุ่มแบบกลุ่ม สพป. (3) สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนในสังกัดเขต สพป. (4) โรงเรียนแก่นักเรียนสมัครใจตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบกลับ จำนวน 518 คน

4. กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนขั้นต่ำ 400 คน ที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 545 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด จำแนกตามตัวอย่าง และขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่โครงการ HE-641002 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564 แล้วจัดทำในรูปแบบออนไลน์ใน Google Form

การสร้างแบบสอบถามออนไลน์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนด (ร่าง) โครงสร้าง และข้อความของแบบสอบถามตามนิยามศัพท์ เพื่อการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมในแต่ละกลุ่ม

2. จัดการสนทนากับรายกลุ่มย่อยของที่มีวิจัย เพื่อนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบ (ร่าง) เครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อนำไปสร้างในรูปแบบออนไลน์

3. นำ (ร่าง) เครื่องมือแบบสอบถาม นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ประกอบด้วย (1) ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการทดสอบระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และ (3) นักวิจัยที่มีประสบการณ์ด้านวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบระดับชาติ โครงสร้างแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 โครงสร้างและข้อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนิดเครื่องมือแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ (1) ชาย (2) หญิง

เขตโรงเรียน (1) เขตเมือง (2) เขตนอกเมือง

ตอนที่ 2 ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน จำนวน 25 ข้อ และคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

ข้อคำถาม

1. นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา
2. นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตไปใช้ศึกษาต่อ
3. นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง
4. นักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อนำความรู้ไปสอบโอเน็ต
5. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น
6. นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น
7. นักเรียนตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ

ข้อคำถาม

---

8. นักเรียนสนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น
  9. นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ
  10. นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกผู้ปกครองคาดหวังเกี่ยวกับผลการสอบโอเน็ต
  11. นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ เพราะต้องนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการศึกษาต่อ
  12. นักเรียนต้องทำการฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ต
  13. นักเรียนจะต้องรวมกลุ่มกับเพื่อนช่วยกันสรุป และอธิบายแนวข้อสอบโอเน็ต เพื่อเตรียมตัวสอบ
  14. นักเรียนสนใจที่จะเรียนกวดวิชา มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียน
  15. นักเรียนเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต
  16. นักเรียนเสียเวลามากในการเดินทางไปเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต
  17. นักเรียนมักจะใช้เวลาในการอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบโอเน็ต มากกว่าการเรียนหนังสือตามหลักสูตร
  18. การกวดวิชาทำให้นักเรียนพร้อมจะสอบโอเน็ตมากยิ่งขึ้น
  19. นักเรียนมีความไม่สบายใจ จากการเตรียมตัวสอบโอเน็ต
  20. นักเรียนมีเวลาได้พบปะเพื่อนๆ ลดลงมาก เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ต
  21. นักเรียนรู้สึกว่าคุณภาพร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก
  22. การสอบโอเน็ต ทำให้ต้องเรียนกวดวิชา เพื่อให้มีความรู้มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
  23. โรงเรียนเพิ่มคาบสอนติวพิเศษให้กับนักเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ตทำให้นักเรียนเครียดมากยิ่งขึ้น
  24. นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจกับผลการสอบโอเน็ต เพราะเกรงคะแนนสอบจะมีผลทำให้ไม่มีที่เรียนต่อ
  25. ภาพรวม นักเรียนได้รับผลกระทบอย่างน้อยเพียงใด
-

3.2 โครงสร้างและข้อคำถาม ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนิดเครื่องมือ แบบมาตรฐาน
ประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ (1) ชาย (2) หญิง และความสัมพันธ์
กับนักเรียน ได้แก่ บิดา มารดา (2) พี่ น้ำ อา ลุง ป้า (3) ปู่ ย่า ตา ยาย (4) อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อผู้ปกครองนักเรียน จำนวน
15 ข้อ และคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

ข้อคำถามประเด็นผลกระทบ

---

1. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลาน ทำให้ท่านมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น
  2. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่านทำให้ท่านต้องทำงานพิเศษหรือทำงานมากขึ้นเพื่อหาเงินมากยิ่งขึ้น
  3. ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่าน ทำให้ครอบครัวมีภาระค่าใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น
  4. ท่านต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานของท่านเพื่อเรียนเพิ่มเติม
  5. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต
  6. ท่านต้องมีการเตรียมตัวบุตรหลานของท่านในการสอบ โอเน็ตตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน
  7. ท่านต้องคอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น
  8. ท่านต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของท่านไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง
  9. ท่านเห็นว่าการเรียนพิเศษในโรงเรียนเป็นสิ่งที่เพียงพอสำหรับบุตรหลาน โดยไม่จำเป็นต้องให้เรียนในโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม
  10. ท่านมีความมั่นใจในบุตรหลานว่าจะสามารถเตรียมตัวสอบโอเน็ตได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือใดๆ
  11. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต
  12. ท่านรู้สึกไม่สบายใจหรือเกิดความเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษหรือเรียนกวดวิชา
  13. ท่านรู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ
  14. ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของท่าน ในการตรวจสอบความรู้รอบยอด
  15. ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ต เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน
-

3.3 โครงสร้างและข้อคำถาม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เครื่องมือในการวิจัยชนิดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

อายุ .....ปี (โปรดระบุปีเต็ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน (2) รอง ผอ.ผู้อำนวยการโรงเรียน (3) ครูผู้สอน
วุฒิทางการศึกษาสูงสุด

- (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก
(4) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบ จำนวน 41 ข้อ จำแนกเป็นผลกระทบต่อการบริหารจัดการ ข้อ 1-22 จำนวน 22 ข้อ และการจัดการเรียนการสอน ข้อ 23-41 จำนวน 19 ข้อ

ข้อคำถาม

ผลกระทบต่อการบริหารจัดการ

1. ผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  2. ผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในและภายนอก
  3. ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน
  4. ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
  5. ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน
  6. ผลกระทบต่อการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน
  7. ผลกระทบต่อการวางแผนการพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน/โครงการ/การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  8. ผลกระทบต่อการวางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  9. ผลกระทบต่อการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
  10. ผลกระทบต่อการคัดเลือกและมอบหมายหน้าที่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน
  11. ผลกระทบต่อการสื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) / รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน
  12. ผลกระทบต่อการใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ
-

ข้อคำถาม

---

13. ผลกระทบต่อการกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู
14. ผลกระทบต่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร
15. ผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้
16. ผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
17. ผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
18. ผลกระทบต่อการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
19. ผลกระทบต่อการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งบอกถึงความจำเป็น
20. ผลกระทบต่อการเตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ติวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชา โดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร
21. ผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA
22. ผลกระทบต่อการจัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องติวข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย

ผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน

23. ผลกระทบต่อการพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร
  24. ผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ทำให้ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก
  25. ผลกระทบต่อระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานมากยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตามและควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนตลอดเวลาเพื่อมุ่งพัฒนาผลการสอบ O-NET
  26. ผลกระทบต่อครูและนักเรียน เนื่องจากการดำเนินการสอบวัดความรู้นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ
  27. ผลกระทบต่อการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็น เนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความลະเลย
  28. ผลกระทบต่องบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET
-

ข้อคำถาม

---

29. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีมากขึ้น
30. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มมากขึ้น
31. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น
32. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนตัวเพิ่มเติมในชั้นเรียน
33. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียน บ่อยขึ้น
34. ผลกระทบต่อครูที่ต้องสอนในลักษณะการติวแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น
35. ผลกระทบต่อการสอนเนื้อหาในหลักสูตรของครู เนื่องจากต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร
36. ผลกระทบต่อครูที่ต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนติวความรู้และติวแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียน ก่อนสอบ O-NET
37. ผลกระทบต่อครูที่ต้องเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผลการสอบ O-NET บ่อยครั้ง
38. ผลกระทบต่อครูในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET
39. ผลกระทบต่อครูที่เน้นสอนติวแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์มากเกินไป จึงทำให้ละเลย การเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน
40. ผลกระทบต่อครูในการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา
41. ผลกระทบต่อครูทำให้เกิดความเครียดมากขึ้น เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน เช่น การปรับเปลี่ยน นโยบาย รูปแบบข้อสอบ เนื้อหา จำนวนวิชาที่สอบ เป็นต้น

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนการสอน จำนวน 24 ข้อ
 จำแนกเป็นการนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการข้อ 1-12 จำนวน 12 ข้อ และการนำผลการ
 ทดสอบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ข้อ 13- 23 จำนวน 11 ข้อ คำถามปลายเปิด 1 ข้อ

ข้อคำถาม

การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการ

1. การกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียน
2. จัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน
5. สื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน
6. การกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู
7. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร
8. จัดให้มีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้
9. จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
10. การพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
11. การบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
12. การใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ

การนำผลการทดสอบไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

13. การจัดการสอนเสริม ทบทวนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ
  14. การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเสริมแรงแก่นักเรียน
  15. การเสริมสร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET
  16. การให้ข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง
  17. นำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ประกอบการแนะนำแนวทางการเรียน และการศึกษาต่อ
  18. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ให้สามารถบูรณาการการสอนที่ครอบคลุมตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา กับข้อสอบ O-NET
-

ข้อคำถาม

---

19. การพัฒนาครูในการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา
20. การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
21. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
22. การประเมินการสอนของครู และสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอน
23. การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ (โปรดระบุ และบอก ระดับตัวเลขความสำคัญของการนำไปใช้ เช่น 1 2 3 4 5) (ถ้าไม่มีข้อเสนอแนะ พิมพ์เลข 0)

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 36 ข้อ จำแนกเป็นปัจจัยด้านนโยบายการศึกษา ข้อ 1-5 จำนวน 5 ข้อ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ข้อ 6-23 จำนวน 18 ข้อ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ข้อ 24-31 จำนวน 8 ข้อ ปัจจัยด้านนักเรียน ข้อ 32-36 จำนวน 5 ข้อ

ข้อคำถาม

ปัจจัยด้านนโยบาย

1. เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา
2. นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
3. นโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. ระบบการประกันคุณภาพภายใน
5. ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

6. ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน
  7. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
  8. ผู้บริหารกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
  9. ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET
  10. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน
  11. ผู้บริหารจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน
  12. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม
  13. ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน
-

ข้อคำถาม

---

14. ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง
15. ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้
16. เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
17. ผู้บริหารเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ/การยกย่องเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนักเรียนที่มีผลการสอบ O-NET ดี
18. ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
19. การมีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
20. การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น
21. การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
22. การกำกับติดตามการดำเนินงาน
23. การประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง
24. การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน

ปัจจัยด้านครูผู้สอน

25. ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน
  26. ครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน
  27. ครูผู้สอนเข้าร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ
  28. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  29. ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET
  30. ครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
-

ข้อคำถาม

---

31. ครูผู้สอนค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง
32. ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ปัจจัยด้านผู้เรียน

33. ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง
  34. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง
  35. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง
  36. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง
  37. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน
-

3.4 โครงสร้างและข้อคำถาม ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ รูปแบบเครื่องมือวิจัยชนิดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

อายุ .....ปี (โปรดระบุปีเต็ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน (1) ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา (2) รอง ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา

(3) อื่นๆ (ระบุ).....

วุฒิทางการศึกษาสูงสุด (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก

(4) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ข้อคำถาม

1. ผลกระทบต่อจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
2. ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง
3. ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
4. ผลกระทบต่อการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา
5. ผลกระทบต่อการกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
6. ผลกระทบต่อการสื่อสารนโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชั้น
7. ผลกระทบต่อการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
8. ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
9. ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
10. ผลกระทบต่อการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
11. ผลกระทบต่อการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
12. ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
13. ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)

ข้อคำถาม

---

14. ผลกระทบต่อการศึกษ วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
  15. ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
  16. ผลกระทบต่อการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
  17. ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา
  18. ผลกระทบต่อการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน
  19. ผลกระทบต่อการดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
  20. ผลกระทบต่อการศึกษ วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
  21. ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
  22. ผลกระทบต่อการศึกษ วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
  23. ผลกระทบต่อการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
  24. ผลกระทบต่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น
  25. ผลกระทบต่อระดับความเครียดในการบริหารจัดการให้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ
-

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ข้อคำถาม

1. ใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
2. ใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
3. ใช้ในการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา
4. ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
5. ใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)
6. ใช้ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
7. ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา
8. ใช้ในการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET)
9. ใช้ในประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
10. ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
11. ใช้ในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน
12. ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET)
13. ใช้ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
14. ใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน

ข้อคำถาม

---

15. ใช้ในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน
16. ใช้ในการกำหนดรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
-

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปจัดแบบสอบถามออนไลน์โดยจัดทำในโปรแกรม Google Form เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามแบบออนไลน์และสร้างลิงก์/คิวอาร์โค้ดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 31 สิงหาคม 2565 ปรากฏดังภาพคิวอาร์โค้ด

(1) แบบสอบถามผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

(2) แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

(3) แบบสอบถามนักเรียน

(4) แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน

การกำหนดคะแนนและการแปลผลคะแนน

1. ระดับผลกระทบของการสอบระดับชาติ (O-NET)

เกณฑ์การให้คะแนนระดับผลกระทบของการสอบระดับชาติ (O-NET) มีดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด็นนี้มากที่สุด
4	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด็นนี้มาก
3	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด็นนี้ปานกลาง
2	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบต่อประเด็นนี้น้อย
1	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไม่มีผลกระทบต่อประเด็นนี้น้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนระดับผลกระทบของการสอบระดับชาติ (O-NET) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21 - 5.00	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบมากที่สุด
3.41 - 4.20	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบมาก
2.61 - 3.40	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบปานกลาง
1.81 - 2.60	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบน้อย
1.00 - 1.80	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานมีผลกระทบน้อยที่สุด

2. ระดับการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้

เกณฑ์การให้คะแนนการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ มีดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้มากที่สุด
4	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้มาก
3	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้ปานกลาง
2	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้น้อย
1	ไม่มีการนำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในประเด็นนี้น้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนระดับผลกระทบของการสอบระดับชาติ (O-NET) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21 - 5.00	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้มากที่สุด
3.41 - 4.20	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้มาก
2.61 - 3.40	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ปานกลาง
1.81 - 2.60	นำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้น้อย
1.00 - 1.80	ไม่มีการนำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้น้อยที่สุด

การตรวจคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00
2. แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.98 , 0.95 และ 0.97 ตามลำดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00
3. แบบสอบถามนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค 0.93 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00
4. แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.66 -1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ((Multiple Linear Regression) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านนโยบาย (2) ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน(3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน (4) ปัจจัยด้านผู้เรียน กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) (R1)

ในระยะนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบการศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก คัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 โรงเรียน มีเกณฑ์ในการคัดเลือกกรณีศึกษาคือ เป็นโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 2 โรงเรียนในแต่ละจังหวัดใน 5 ศึกษาธิการภาค (ศธภ.) ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี (ศธภ. 10) จังหวัดสกลนคร (ศธภ. 11) จังหวัดขอนแก่น (ศธภ. 12) จังหวัดอุบลราชธานี (ศธภ. 13) และจังหวัดสุรินทร์ (ศธภ. 14) มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อขยายความข้อมูลเชิงปริมาณ โดยตรวจสอบผลการวิจัยโดยเปรียบเทียบข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพ(Creswell, 2015) ด้านผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา นำไปสู่การสังเคราะห์ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ

(1) ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 คน คุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่อยู่ในเขตศึกษาที่การภาค 10 – 14 และมีสถานศึกษาในสังกัดมีคะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

(2) ผู้แทนในโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนละ 2 คน ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 1 ใน 4 รายวิชาที่ใช้สอบ O-NET จำนวน 20 คน คุณสมบัติ คือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ ปีการศึกษา 2563

(3) ผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนละ 6 คน จำแนกเป็นผู้ปกครอง จำนวน 30 คน นักเรียน จำนวน 30 คน คุณสมบัติคือเป็นผู้ปกครองและนักเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและสมัครใจเข้ารับการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำแนกตามตัวอย่าง 5 กลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่โครงการ HE-641002 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดโครงสร้างและข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครอบคลุมในแต่ละกลุ่ม

2. จัดการสนทนาก่อนการวิจัยกลุ่มย่อยของทีมวิจัย เพื่อนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบ (ร่าง) เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3. นำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการทดสอบระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และนักวิจัยที่มีประสบการณ์ด้านวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการทดสอบระดับชาติหรือการนำผลการทดสอบไปใช้ มีโครงสร้างดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) นักเรียนคิดว่าการทดสอบ O-NET มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) นักเรียนคิดว่าการทดสอบ O-NET ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนอย่างไร</p> <p>(3) นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างไร เพื่อนำความรู้ไปสอบ O-NET</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
	<p>(4) นักเรียนสนใจค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองมากยิ่งขึ้นหรือไม่ เพื่อเตรียมสอบ O-NET</p> <p>(5) นักเรียนมีการทบทวนเนื้อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) นักเรียนคิดว่าตนเองเครียดเพราะถูกบังคับให้เรียนพิเศษตามที่ทางโรงเรียนจัดให้หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) นักเรียนคิดว่าตนเองเครียดจากการเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) นักเรียนคิดว่าตนเองเสียเวลาในการทำกิจกรรมกับผู้ปกครอง และเพื่อนมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(4) นักเรียนคิดว่าตนเองรู้สึกร่างกายอ่อนล้าจากการที่ต้องเรียนมากขึ้น หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(5) นักเรียนคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนหรือไม่</p>
<p>ผู้ปกครอง นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET มีประโยชน์และความจำเป็นต้องมีการทดสอบหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET ส่งผลต่อท่านในการกำกับดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านผู้ปกครองมีการสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบ O-NET จากการค้นหาผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(4) ท่านผู้ปกครองมีการสนับสนุนให้บุตรหลานจัดหาและจัดซื้อหนังสือ หรือ คู่มืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านผู้ปกครองคิดว่าตนเองต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในการเรียนกวดวิชาของบุตรหลาน ในการเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านผู้ปกครองคิดว่าตนเองมีความเครียดเพิ่มมากขึ้นเมื่อให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET ผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านหรือไม่ อย่างไร</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
<p>ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มี ผลการทดสอบ ทางการศึกษา แห่งชาติ</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการด้านนโยบายอย่างไรและต้องเตรียมการด้านองค์ประกอบใดบ้าง”</p> <p>(3) ท่านมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET อย่างไร</p> <p>(4) ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำให้คะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p> <p>(6) ท่านมีความภาคภูมิใจต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่ได้ตามนโยบายและสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าตนเองมีความเครียดต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่จะเกิดขึ้นตามนโยบายของท่านหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อท่านและโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ครูผู้สอนใน สถานศึกษาที่มี ผลการทดสอบ ทางการศึกษา แห่งชาติสูง กว่าคะแนน เฉลี่ยของ ประเทศ</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการสอนอย่างไร แล้วต้องเตรียมอะไรเพิ่มเติมหรือไม่”</p> <p>(3) ท่านคิดว่า “จากนโยบายการสอบ O-NET ทำให้การสอนของครูเป็นอย่างไร ต้องสอนพิเศษหรือ ต้องติวเนื้อหาและข้อสอบ หรือสอนเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น หรือไม่ อย่างไร”</p> <p>(4) ท่านคิดว่าการสอนปัจจุบันหลังจากที่มีการสอบ O-NET มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่อย่างไร</p> <p>(5) ท่านคิดว่า การเตรียมการสอบ O-NET จำเป็นต้องมีการติวเนื้อหาและข้อสอบ หรือต้องเพิ่มกิจกรรมต่างๆอีก หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(6) ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือวิธีสอนเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(7) ท่านมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
	<p>ดีในทุกๆด้าน ในที่นี้คือคะแนน O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(9) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีคะแนน O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) การเตรียมการสอนเดี๋ยวนี้ประสบปัญหาอะไรบ้าง (เทคนิค/วิธีการสอน สื่อการสอน เนื้อหาการสอนตามแนวข้อสอบ O-NET เวลาในการสอน การติวแนวข้อสอบ การวัดและประเมินผล การพัฒนาตนเองของครู)</p> <p>(2) ท่านคิดว่าตนเองมีความเครียดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้คะแนน O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อตนเอง และโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ผู้บริหาร สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการด้านนโยบายอย่างไรและต้องเตรียมการด้านองค์ประกอบใดบ้าง”</p> <p>(3) ท่านมีการสื่อสารกับครูและผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อมอบนโยบาย สร้างแรงจูงใจในการยกระดับคะแนน O-NET อย่างไร</p> <p>(4) ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำให้คะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านมีความเครียดต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่จะเกิดขึ้นตามนโยบายของท่านหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของท่านและโรงเรียนสังกัดของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. จัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกใน 2 ลักษณะคือ แบบตัวต่อตัว และแบบออนไลน์ เนื่องจากมีสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีความตรงเชิงโครงสร้าง และมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66 -1.00

กรอบระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ชื่อสถานศึกษา	สังกัด	วันที่เก็บรวบรวมข้อมูล
โรงเรียน A ตำบลลำดวน อำเภอลำดวน	สพป.สุรินทร์ เขต 1	15 กันยายน 2564
โรงเรียน B ตำบลปราสาททง อำเภอปราสาท	สพป. สุรินทร์ เขต 3	22 กันยายน 2564
โรงเรียน C ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี เขต 1	27 กันยายน 2564
โรงเรียน D ตำบลหนองขอนกว้าง อำเภอเมืองอุดรธานี	สพป. อุดรธานี เขต 1	1 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน E ตำบลหนองสนม อำเภอวานรนิวาส	สพป.สกลนคร เขต 3	2 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน G ตำบลพิบูล อำเภอพิบูลมังสาหาร	สพป.อุบลราชธานี เขต 3	4 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน H ตำบลในเมือง อำเภอบ้านไผ่	สพป.ขอนแก่น เขต 2	4 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน J ตำบลหนองหาน อำเภอหนองหาน	สพป. อุดรธานี เขต 3	5 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน K ตำบลธาตุนาเวง อำเภอเมืองสกลนคร	สพป.สกลนคร เขต 1	8 พฤศจิกายน 2564
โรงเรียน L ตำบลบ้านดง อำเภออุบลรัตน์	สพป.ขอนแก่น เขต 4	9 พฤศจิกายน 2564

หมายเหตุ แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1 คน

ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 1 คน ผู้ปกครองและนักเรียน 6 คน

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.จัดทำบันทึกข้อความ ขออนุญาตราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประสานโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม

ตัวอย่างในการกำหนดวัน เวลา สถานที่ รูปแบบการสัมภาษณ์ พร้อมช่องทางการติดต่อสื่อสาร พร้อมทั้งส่งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในรูปแบบเอกสารให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเตรียมตัวในการสัมภาษณ์

2. นัดหมายและดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกตามกำหนดวัน เวลา สถานที่ และรูปแบบการสัมภาษณ์ ได้แก่สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว หรือสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชันที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก ได้แก่ GOOGLE MEET

3. ตรวจสอบข้อมูลด้านความครบถ้วนและถูกต้องตามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อนำไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก (1) ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก และ (2) ข้อมูลจากเอกสารแบบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยการจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย มีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

1. การลดทอนข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ละครั้งผู้วิจัยได้จัดบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำบันทึกมาอ่านทบทวน และพิจารณาข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาเขียนประเด็นในการศึกษาเอาไว้ให้ชัดเจน และผู้วิจัยได้เพิ่มเติมข้อคิดเห็นหรือประเด็นวิเคราะห์ที่ได้จากเรื่องนั้น ๆ

2. การตรวจสอบข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาทั้งด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

2.1 การตรวจสอบด้านความครบถ้วนของข้อมูล (Data Triangulation) เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้ว จึงทำการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้น มีความถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล เป็นการตรวจสอบด้านความถูกต้องของข้อมูลว่า เมื่อเวลาต่างกัน ต่างสถานที่และผู้ให้ข้อมูลที่ต่างบุคคลกันแล้วข้อมูลที่ได้มาจะเหมือนกันหรือไม่

2.2 การตรวจสอบด้านความเป็นจริงของข้อมูล ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความเป็นจริงของข้อมูลโดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2.3 การตรวจสอบด้านความตรงและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบว่าผู้วิจัยตีความหมายถูกหรือไม่อย่างไร และเนื่องจากผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลานาน จึงสามารถตรวจสอบและเข้าใจประเด็นสำคัญได้อย่างถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาด้วยวิธีการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัยและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

2. การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ใช้การตีความหมาย เพื่อสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสร้างภาพรวมจากเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่เกิดจากเหตุการณ์ที่พบ ซึ่งเป็นลักษณะของการอุปนัย (inductive approach) จากนั้น เขียนรายงานการวิจัยแบบพรรณนา (Description) และพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี (D1)

ในระบายนี้ทีมผู้วิจัยดำเนินการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) เป็นขั้นวิจัยเชิงพัฒนา โดยการนำผลการวิจัยมาพัฒนา (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสังเคราะห์เป็น(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี ก่อนที่จะส่งให้ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 20 คนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน รวม 25 คน

ทีมผู้วิจัย 5 คน ทำการสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis) เพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีจากข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิจัยเชิงสำรวจในระยะที่ 1 (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีลักษณะของพหุกรณี (Multiple Case Study) ที่ข้อมูลมีความหลากหลาย (Diversity) ครอบคลุม และสมบูรณ์ สามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นนัยสำคัญทั่วไป (Generalizability) (Yin,1994; อนุสรณ์ เกิดศรี, 2551; ภาณุพงศ์ อนันต์ชัยพัฒนา, 2552) โดยผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนา (ร่าง) แนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อเรื่องและจุดประสงค์ที่ต้องการสังเคราะห์ คือ เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ประโยชน์

2. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติของกรณีศึกษาทั้ง 10 แห่ง

3. สังเคราะห์ข้อมูลแนวปฏิบัติที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากพหุกรณี (Multiple Case Study) เพื่อประมวลผลเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การนำเสนอข้อมูล นำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบตารางวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นนัยสำคัญทั่วไป (Generalizability) แล้วทำการสังเคราะห์(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ประโยชน์

ระยะที่ 4 การตรวจสอบและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้(D1)

ในระยะนี้ดำเนินการนำ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อประเมินความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ และตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนโดยกลุ่มผู้ประเมิน

กลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 20 คนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ที่เกี่ยวข้องกับทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษารวม 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (2) แบบประเมิน(ร่าง) แนวปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอข้อมูล ใช้รูปแบบตารางวิเคราะห์ผลการประเมินรายการแนวปฏิบัติที่ดีที่ได้จากการสังเคราะห์ จำแนกผลการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานต่อนักเรียน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน (n=618)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา	4.00	1.02	มาก
2.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตไปใช้ศึกษาต่อ	4.08	0.99	มาก
3.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง	3.70	1.27	มาก
4.นักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อนำความรู้ไปสอบโอเน็ต	4.05	0.88	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษา
แห่งชาติชั้นพื้นฐานของนักเรียน (n=618) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5.นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น	3.94	0.93	มาก
6.นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น	3.87	0.97	มาก
7.นักเรียนตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ	3.75	0.91	มาก
8.นักเรียนสนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น	3.92	0.85	มาก
9.นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษ เพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ	2.53	1.35	น้อย
10.นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกผู้ปกครองคาดหวัง เกี่ยวกับผลการสอบโอเน็ต	2.61	1.43	ปานกลาง
11.นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ เพราะต้องนำผลการ สอบโอเน็ตไปใช้ในการศึกษาต่อ	3.20	1.32	ปานกลาง
12.นักเรียนต้องทำการฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ต	3.67	1.00	มาก
13.นักเรียนจะต้องรวมกลุ่มกับเพื่อนช่วยกันสรุป และอธิบายแนวข้อสอบโอเน็ต เพื่อเตรียมตัวสอบ	3.36	1.13	ปานกลาง
14.นักเรียนสนใจที่จะเรียนกวดวิชา มากกว่าการเรียนตาม หลักสูตรในห้องเรียน	3.26	1.16	ปานกลาง
15.นักเรียนเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อ เตรียมตัวสอบโอเน็ต	2.31	1.29	น้อย
16.นักเรียนเสียเวลามากในการเดินทางไปเรียนกวดวิชา เพื่อ เตรียมตัวสอบโอเน็ต	2.26	1.28	น้อย
17.นักเรียนมักใช้เวลาในการอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบโอ เน็ต มากกว่าการเรียนหนังสือตามหลักสูตร	3.31	1.19	ปานกลาง
18.การกวดวิชาทำให้นักเรียนพร้อมจะสอบโอเน็ตมากยิ่งขึ้น	3.30	1.24	ปานกลาง
19.นักเรียนมีความไม่สบายใจ จากการเตรียมตัวสอบโอเน็ต	3.14	1.33	ปานกลาง
20.นักเรียนมีเวลาได้พบปะเพื่อนๆ ลดลงมาก เนื่องจากการ เตรียมตัวสอบโอเน็ต	2.91	1.37	ปานกลาง
21.นักเรียนรู้สึกว่าสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากการ เตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก	2.22	1.28	น้อย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน (n=618) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
22.การสอบโอเน็ต ทำให้ต้องเรียนกวดวิชา เพื่อให้มีความรู้มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.04	1.32	ปานกลาง
23.โรงเรียนเพิ่มคาบสอนพิเศษให้กับนักเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ตทำให้นักเรียนเครียดมากยิ่งขึ้น	2.90	1.34	ปานกลาง
24.นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจกับผลการสอบโอเน็ต เพราะเกรงคะแนนสอบจะมีผลทำให้ไม่มีที่เรียนต่อ	3.27	1.35	ปานกลาง
25.ภาพรวม นักเรียนได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด	2.93	1.16	ปานกลาง
ภาพรวม	3.26	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานต่อนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D.=0.71) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.22 ถึง 4.08 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ พบว่า

ประเด็นผลกระทบเชิงบวกผล พบว่า ผลกระทบเชิงบวกต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตไปใช้ศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.99) มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อนำความรู้ไปสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.88) ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=1.02) มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.93) สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.92$, S.D.=0.85) มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.97) ตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.91) ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=1.27) และฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.00) ตามลำดับ

ประเด็นผลกระทบเชิงลบ พบว่าผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก ($\bar{X} = 2.22$, S.D.=1.28) เสียเวลามากในการเดินทางไปเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 2.26$, S.D.=1.28) เสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 2.31$, S.D.=1.29) และ รู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.53$, S.D.=1.35) ตามลำดับ

2. ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานต่อผู้ปกครองนักเรียน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน(n=545)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลาน ทำให้ท่านมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น	3.17	1.41	ปานกลาง
2. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่านทำให้ท่านต้องทำงานพิเศษหรือทำงานมากขึ้นเพื่อหาเงินมากยิ่งขึ้น	3.20	1.43	ปานกลาง
3. ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่าน ทำให้ครอบครัวมีภาระค่าใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น	3.26	1.34	ปานกลาง
4. ท่านต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานของท่านเพื่อเรียนเพิ่มเติม	2.82	1.39	ปานกลาง
5. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต	3.17	1.27	ปานกลาง
6. ท่านต้องมีการเตรียมตัวบุตรหลานของท่านในการสอบโอเน็ตตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน	3.35	1.25	ปานกลาง
7. ท่านต้องคอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น	3.68	1.27	มาก
8. ท่านต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของท่านไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง	2.86	1.45	ปานกลาง
9. ท่านเห็นว่าการเรียนพิเศษในโรงเรียนเป็นสิ่งที่เพียงพอสำหรับบุตรหลาน โดยไม่จำเป็นต้องให้เรียนในโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม	3.28	1.31	ปานกลาง
10. ท่านมีความมั่นใจในบุตรหลานว่าจะสามารถเตรียมตัวสอบโอเน็ตได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือใดๆ	3.16	1.07	ปานกลาง
11. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต	3.57	1.26	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ
 ชั้นพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียน($n=545$) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12.ท่านรู้สึกไม่สบายใจหรือเกิดความเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชา	3.15	1.39	ปานกลาง
13.ท่านรู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ	3.11	1.34	ปานกลาง
14.ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของท่าน ในการตรวจสอบความรู้รอบยอด	3.90	1.08	มาก
15.ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ต เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน	3.88	1.06	มาก
ภาพรวม	3.30	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานต่อผู้ปกครองนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D.=0.91) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.82 ถึง 3.90 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบดังนี้

ประเด็นผลกระทบเชิงบวก พบว่ามีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปกครองเห็นว่าการสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=1.08) การสอบโอเน็ตเป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=1.06) ผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น ($\bar{X} = 3.68$, S.D.=1.27) ภาพรวมผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก

ประเด็นผลกระทบเชิงลบ พบว่ามีผลกระทบระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การที่ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.57$, S.D.=1.26) รู้สึกเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชา ($\bar{X} = 3.15$, S.D.=1.39) รู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ ($\bar{X} = 3.11$, S.D.=1.34) การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.17$, S.D.=1.41) และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหาหรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 3.17$, S.D.=1.27) ต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อเรียนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 2.82$, S.D.=1.39) ต้องเป็นภาระในการ

รับ-ส่งบุตรหลานไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 2.86, S.D.=1.45$) ตามลำดับ ภาพรวมผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง

3. ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (n=1286)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ผลกระทบต่อการจัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	1.05	มาก
2.ผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในและภายนอก	3.70	1.05	มาก
3.ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.65	1.07	มาก
4.ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	3.75	1.07	มาก
5.ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.85	1.05	มาก
6.ผลกระทบต่อการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน	3.85	0.99	มาก
7.ผลกระทบต่อการวางแผนการพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน/โครงการ/การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.76	0.99	มาก
8.ผลกระทบต่อการวางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.78	0.97	มาก
9.ผลกระทบต่อการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.72	0.96	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (n=1286) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10.ผลกระทบต่อการคัดเลือกและมอบหมายหน้าที่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน	3.65	1.01	มาก
11.ผลกระทบต่อการสื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุน บุตรหลาน	3.63	1.01	มาก
12.ผลกระทบต่อการใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ	3.57	1.12	มาก
13.ผลกระทบต่อการกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู	3.79	0.97	มาก
14.ผลกระทบต่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร	3.77	0.96	มาก
15.ผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้	3.76	0.98	มาก
16.ผลกระทบต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.67	1.01	มาก
17.ผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.80	0.97	มาก
18.ผลกระทบต่อการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.82	1.01	มาก
19.ผลกระทบต่อการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งบอกความจำเป็น	3.80	0.97	มาก
20.ผลกระทบต่อการเตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชา โดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร	3.81	1.03	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษา
แห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
(n=1286) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
21.ผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA	3.81	0.99	มาก
22.ผลกระทบต่อการจัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องติวข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย	3.83	1.04	มาก
23.ผลกระทบต่อการพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร	3.88	1.04	มาก
24.ผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ทำให้ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก	3.57	1.17	มาก
25.ผลกระทบต่อระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผลการสอบ O-NET	3.67	1.10	มาก
26.ผลกระทบต่อครูและนักเรียน เนื่องจากมีการดำเนินการสอบวัดความรู้นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ	3.85	1.05	มาก
27.ผลกระทบต่อการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็น เนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลย	3.76	1.07	มาก
28.ผลกระทบต่องบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET	3.31	1.25	ปานกลาง
29.ผลกระทบต่อที่ครูต้องเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น	3.78	1.06	มาก
30.ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น	3.79	1.06	มาก
31.ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น	3.77	1.05	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (n=1286) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
32.ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนตัวเพิ่มเติมในชั้นเรียน	3.93	1.03	มาก
33.ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น	3.81	1.03	มาก
34.ผลกระทบต่อครูที่ต้องสอนในลักษณะการติวแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น	3.94	1.02	มาก
35.ผลกระทบต่อการสอนเนื้อหาในหลักสูตรของครู เนื่องจากต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร	3.74	1.08	มาก
36.ผลกระทบต่อครูที่ต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนติวความรู้และติวแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET	3.82	1.11	มาก
37.ผลกระทบต่อครูที่ต้องเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรม เพื่อพัฒนาผลการสอบ O-NET บ่อยครั้ง	3.85	1.08	มาก
38.ผลกระทบต่อครูในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET	3.78	1.00	มาก
39.ผลกระทบต่อครูที่เน้นสอนติวแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เกินไป จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน	3.63	1.15	มาก
40.ผลกระทบต่อครูในการพัฒนาการสอนของตนเองยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา	3.91	1.01	มาก
41.ผลกระทบต่อครูทำให้เกิดความเครียดขึ้น เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา	4.05	1.00	มาก
ภาพรวม	3.76	0.80	มาก

จากตารางที่ 3 ในภาพรวมมีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D.=0.80$) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.31 ถึง 4.05 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบดังนี้

(1) ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร พบว่ามีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก ได้แก่ การทำการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.85, S.D.=0.99$) การบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.82, S.D.=1.01$) การเตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชา โดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.82, S.D.=1.01$) การเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X} = 3.81, S.D.=0.99$) การพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.80, S.D.=0.97$) การกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู ($\bar{X} = 3.79, S.D.=0.97$) การวางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ 4 ชั้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.78, S.D.=0.97$) การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X} = 3.77, S.D.=0.96$) การวางแผนการพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน/โครงการ/การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.76, S.D.=0.99$) การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ($\bar{X} = 3.76, S.D.=0.98$) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.75, S.D.=1.07$) การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.72, S.D.=0.96$) การประกันคุณภาพภายในและกาประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 3.70, S.D.=0.80$) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.67, S.D.=1.01$) การคัดเลือกและมอบหมายหน้าที่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65, S.D.=1.01$) และการสื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน ($\bar{X} = 3.63, S.D.=1.01$) ตามลำดับ **ผลกระทบเชิงลบ**

ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร พบว่ามีผลกระทบเชิงลบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.85, S.D.= 1.05$) มีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่อยเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 3.80, S.D.= 0.97$) การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65, S.D.= 1.07$) การใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบ

ในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.57$ S.D.= 1.12) และ การใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.31$ S.D.= 1.25) ตามลำดับ

(2) **ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน** พบว่ามีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก ได้แก่ การทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=1.01) ต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=1.06) เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=1.06) จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=1.00) เตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=1.05) **ผลกระทบเชิงลบด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน** พบว่ามีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูเกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.05$ S.D.= 1.00) ครูต้องสอนในลักษณะการติวแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.94$ S.D.= 1.02) ครูต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนติวเพิ่มเติมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.93$ S.D.= 1.03) การพัฒนาผลทดสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.88$ S.D.= 1.04) ครูต้องเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผลทดสอบ O-NET บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.85$ S.D.= 1.08) การดำเนินการสอบวัดความรู้ นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.85$ S.D.= 1.05) การจัดทำตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องติวข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย ($\bar{X} = 3.83$ S.D.= 1.04) ครูต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนติวความรู้และติวแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.82$ S.D.= 1.11) ครูต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.81$ S.D.= 1.03) ครูต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร ($\bar{X} = 3.74$ S.D.= 1.08) ครูจัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็นเนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.10) ระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผลทดสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.10) ครูเน้นสอนติวแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เกินไป จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.63$ S.D.= 1.15) ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กเนื่องจากการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.63$ S.D.= 1.15) ตามลำดับ

4. ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (n=41)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผลกระทบต่อจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา	3.27	1.20	ปานกลาง
2. ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง	3.37	1.18	มาก
3. ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น	3.46	1.19	มาก
4. ผลกระทบต่อการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา	2.95	1.40	ปานกลาง
5. ผลกระทบต่อการกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	2.90	1.18	ปานกลาง
6. ผลกระทบต่อการสื่อสารนโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชั้น	3.27	1.36	ปานกลาง
7. ผลกระทบต่อการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.44	1.10	มาก
8. ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.41	1.07	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ
 ชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (n=41) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ ระดับชาติ (O-net)	3.54	1.07	มาก
10. ผลกระทบต่อการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การ ทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.41	1.05	มาก
11.ผลกระทบต่อการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ ประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพ ผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	3.66	1.13	มาก
12. ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตาม เป้าหมายที่กำหนด	3.54	1.07	มาก
13.ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการ จัดการศึกษาทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.44	1.16	มาก
14. ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.49	0.98	มาก
15.ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.49	0.98	มาก
16.ผลกระทบต่อการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	2.98	1.31	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลผลกระทบจากการทดสอบการศึกษา

แห่งชาติชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (n=41) (ต่อ)

ประเด็นผลกระทบ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
17.ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา	3.22	1.31	ปานกลาง
18.ผลกระทบต่อการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติและคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน	3.29	1.23	ปานกลาง
19.ผลกระทบต่อการดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.24	1.16	ปานกลาง
20.ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.37	1.02	ปานกลาง
21.ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.34	1.09	ปานกลาง
22.ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.46	1.10	มาก
23.ผลกระทบต่อการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียน	3.56	1.10	มาก
24.ผลกระทบต่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น	3.37	1.26	น้อย
25.ผลกระทบต่อระดับความเครียดในการบริหารจัดการให้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ	3.66	1.20	มาก
ผลกระทบภาพรวม	3.63	1.16	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ผลกระทบภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63, S.D.=1.16$) เมื่อจำแนกประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบดังนี้

ผลกระทบเชิงบวก พบว่ามีผลกระทบระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.66, S.D.=1.13$) ผลกระทบต่อการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.56, S.D.=1.10$) การประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.54, S.D.=1.07$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.49, S.D.=0.98$) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.54, S.D.=1.07$) การส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.49, S.D.=0.98$) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.46, S.D.=1.19$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.46, S.D.=1.10$) การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.44, S.D.=1.10$) การศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.44, S.D.=1.16$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.41, S.D.=1.07$) การประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 3.41, S.D.=1.05$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.02$) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.18$) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.26$) การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการ

พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.34$, S.D.=1.09) การดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=1.23) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.27$, S.D.=1.20) การสื่อสารนโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชั้น ($\bar{X} = 3.27$, S.D.=1.36) การดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.24$, S.D.=1.16) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.98$, S.D.=1.31) การวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.95$, S.D.=1.40) ตามลำดับ

ผลกระทบเชิงลบ พบว่ามีผลกระทบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ความเครียดในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=1.20) และ ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา ($\bar{X} = 3.22$, S.D.=1.31) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การนำผลการทดสอบไปใช้และปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา(n=41)

ประเด็นการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา	4.27	0.71	มากที่สุด
2.ใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น	4.22	0.72	มากที่สุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา(๓=41) (ต่อ)

ประเด็นการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.ใช้ในการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา	3.39	1.12	มาก
4.ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	3.98	0.85	มาก
5.ใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)	4.07	0.69	มาก
6.ใช้ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.41	1.05	มาก
7.ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา	3.49	1.29	มาก
8.ใช้ในการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET)	3.56	1.05	มาก
9.ใช้ในประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	3.95	0.95	มาก
10.ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.85	1.09	มาก
11.ใช้ในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O- NET) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน	4.05	0.92	มาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (n=41) (ต่อ)

ประเด็นการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12.ใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET)	3.95	0.97	มาก
13.ใช้ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	4.07	0.82	มาก
14.ใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	3.98	0.79	มาก
15.ใช้ในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน	4.02	0.79	มาก
16.ใช้ในการกำหนดรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	4.15	0.69	มาก
ภาพรวมการนำผลการทดสอบไปใช้	3.90	0.95	มาก

จากตารางที่ 5 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ภาพรวมการนำผลการทดสอบไปใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.=0.95) เมื่อจำแนกรายประเด็น พบว่า มีการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ (1) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.71) และ (2) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.72) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก จำนวน 14 ประเด็น ซึ่งมีประเด็นการนำผลการทดสอบไปใช้ที่มีค่าคะแนนในระดับมาก 5 อันดับแรก คือ (1) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการกำหนดรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.69) (2) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.69) (3) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ใน

การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.82) (4) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ($\bar{X} = 4.05$, S.D.=0.92) และ (5) นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ ดังนี้

“ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นผลสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกับการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไป”

(รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ข้อเสนอแนะ, 19 กรกฎาคม 2564)

“ควรมีการจัดทดสอบทุกปี เพราะไม่มีมาตรการไหนที่จะกระตุ้นการทำงานได้ดีเท่ากับการทดสอบเพื่อนำผลคะแนนมาใช้”

(ผู้แทนผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ข้อเสนอแนะ, 22 กรกฎาคม 2564)

“ผลการทดสอบ o-net มีความสำคัญในแง่ของการระบุว่า คุณภาพการศึกษาภาพรวมด้านความรู้ของผู้เรียน มีมาตรฐานเพียงใด แต่บอกสมรรถนะของผู้เรียนยังไม่ได้ทุกมิติ และต้องพึงระวังในการนำผลไปใช้ โดยเฉพาะเพื่อตัดสินผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น เงินเดือน หรืออื่นๆ จนทำให้ผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษามุ่งหาวิธีเพิ่มผลคะแนนการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ จนผิดธรรมชาติของการเรียนรู้ ละเลยพัฒนาการความงอกงามในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผิดเป้าหมายของการจัดการศึกษา”

(ผู้แทนผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ข้อเสนอแนะ, 30 กรกฎาคม 2564)

“ควรนำผลมาปรับใช้ในการพัฒนางานต่อไป”

(รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ข้อเสนอแนะ, 5 สิงหาคม 2564)

“นำผลการทดสอบไปใช้การพิจารณาเกณฑ์ หลายอย่าง”

(รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ข้อเสนอแนะ, 5 สิงหาคม 2564)

จากผลการวิเคราะห์ผลกระทบและการวิเคราะห์การนำผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองตัวแปร พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกและสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r=0.386^*$)

2. การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286)

การนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารจัดการ			
1. กำหนดการยกระดับ/พัฒนาผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียน	4.08	0.78	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.07	0.73	มาก
3. สื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.07	0.74	มาก
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน	4.06	0.75	มาก
5. สื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) / รายงานผลทดสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน	3.98	0.78	มาก
6. กำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู	4.04	0.75	มาก
7. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร	4.03	0.76	มาก
8. จัดให้มีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถสืบค้นข้อมูลได้	3.95	0.80	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286) (ต่อ)

การนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9.จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.00	0.81	มาก
10.พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.11	0.71	มาก
11.บริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.80	มาก
12.ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน	3.98	0.73	มาก
13.ประเมินการสอนของครู และสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอน	3.98	0.75	มาก
14.ใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ	3.63	1.00	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
15.จัดการสอนเสริม ทบทวนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ	4.14	0.72	มาก
16.เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเสริมแรงแก่นักเรียน	4.12	0.72	มาก
17.เสริมสร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET	4.12	0.72	มาก
18.ให้ข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง	4.11	0.72	มาก
19.ใช้ประกอบการแนะนำแนวทางการเรียน และการศึกษาต่อ	3.83	0.91	มาก
20.พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สามารถบูรณาการสอนที่ครอบคลุมตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษากับข้อสอบ O-NET	4.07	0.70	มาก
21.พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	4.07	0.71	มาก
22.พัฒนาครูในการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา	4.05	0.73	มาก
23.สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.70	มาก
ภาพรวม	4.11	0.54	มาก

จากตารางที่ 6 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.54) เมื่อวิเคราะห์รายข้อมีการนำผลการทดสอบไปใช้ทุกข้อในระดับมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.63 ถึง 4.14 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.73 ถึง 1.00 โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับ คือ (1) นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.71) (2) จัดการสอนเสริม ทบทวนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.72) (3) เสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเสริมแรงแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.72) (4) เสริมสร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.72) และ (5) ให้ข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.72)

1.ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286)

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านนโยบาย			
1.เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา	4.12	0.73	มาก
2.นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	3.96	0.88	มาก
3.นโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.17	0.76	มาก
4.ระบบการประกันคุณภาพภายใน	4.14	0.72	มาก
5.ระบบการประกันคุณภาพภายนอก	4.16	0.73	มาก
ภาพรวม	4.14	0.77	มาก
ปัจจัยด้านผู้บริหาร			
6.ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน	4.25	0.72	มากที่สุด
7.ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	4.18	0.74	มาก
8.ผู้บริหารกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.16	0.72	มาก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286) (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9.ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET	4.22	0.72	มากที่สุด
10.ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน	4.19	0.74	มาก
11.ผู้บริหารจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน	4.20	0.72	มาก
12.ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม	4.11	0.76	มาก
13.ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน	4.23	0.68	มากที่สุด
14.ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง	4.18	0.70	มาก
15.ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.08	0.72	มาก
16.ผู้บริหารเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ/การยกย่อง เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนักเรียนที่มีผลการสอบ O-NET ดี	4.11	0.78	มาก
17.ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.19	0.70	มาก
18.การมีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.15	0.69	มาก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286) (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
19.การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น	4.06	0.75	มาก
20.การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.13	0.70	มาก
21.การกำกับติดตามการดำเนินงาน	4.06	0.75	มาก
22.การประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง	4.13	0.69	มาก
23.การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน	4.10	0.71	
ภาพรวม	4.15	0.72	มาก
ปัจจัยด้านครูผู้สอน			
24.ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน	4.47	0.66	มากที่สุด
25.ครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน	4.31	0.72	มากที่สุด
26.ครูผู้สอนเข้าร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ	4.33	0.66	มากที่สุด
27.ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.30	0.67	มากที่สุด
28.ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET	4.25	0.69	มากที่สุด
29.ครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.98	0.79	มาก
30.ครูผู้สอนค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	4.24	0.69	มากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=1286) (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
31.ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	4.22	0.67	มากที่สุด
ภาพรวม	4.26	0.70	มากที่สุด
ด้านผู้เรียน			
32.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง	3.75	0.68	มาก
33.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง	3.81	0.80	มาก
34. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง	3.82	0.69	มาก
35.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง	3.77	0.80	มาก
36.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน	3.81	0.67	มาก
ภาพรวม	3.79	0.73	มาก

จากตารางที่ 7 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ มีรายละเอียดแต่ละปัจจัยตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.77) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า เกิดจากนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.76) ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.73) ระบบการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.72) เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.73) และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.88)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.72) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.72) มีการกำกับติดตามการดำเนินงาน

ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.68) มีการประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.72) จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.72) ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.70) มีการวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.74) ประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.70) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.74) กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.72) มีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.69) ประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.69) ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.70) การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.76) การเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ/การยกย่อง เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียนที่มีผลการสอบ O-NET ดี ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.78) การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.71) การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.72) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.75)

ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.70) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.66) มีส่วนร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.33$, S.D.=0.66) การตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=0.72) การมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.67) การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.69) ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.69) การค้นคว้าหาแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.69)

การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 3.98$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านผู้เรียน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.73) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ส่งเสริมผู้เรียนต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.69) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.80) การส่งเสริมความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.67) การส่งเสริมความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.80) และการส่งเสริมความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ ค่าสัมประสิทธิ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ (n=1286)

ตัวแปร	ผู้บริหาร สถานศึกษา (X_2)	ครูผู้สอน (X_3)	ผู้เรียน (X_4)	การนำผล การทดสอบ ไปใช้ (Y)	$\bar{X}$	S.D.
(1) นโยบาย(X_1)	.654**	.535**	.420**	.696**	4.14	0.68
(2) ผู้บริหารสถานศึกษา(X_2)		.728**	.556**	.894**	4.16	0.60
(3) ครูผู้สอน (X_3)			.501**	.770**	4.26	0.58
(4) ผู้เรียน (X_4)				.653**	3.79	0.64
การนำผลการทดสอบไปใช้ (Y)					4.10	0.53

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 8 ตัวแปรพยากรณ์ (1) ปัจจัยด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ย 4.14 (2) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย 4.15 (3) ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.26 และ (4) ปัจจัยด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 3.79 โดยค่าเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ด้านครูผู้สอนมีค่าสูงสุด และปัจจัยด้านผู้เรียนมีค่าต่ำสุด ความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.53 ถึง 0.68

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.420 ถึง 0.728 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา กับปัจจัยด้านครูผู้สอน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.728 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.653 ถึง 0.894 ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์สูงสุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.894 ส่วนตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์ต่ำสุดคือปัจจัยด้านผู้เรียน มีค่าเท่ากับ 0.653

ตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์(b , β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรพยากรณ์ (SE_b) ค่าสถิติ t (t-value) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจการพยากรณ์(R^2) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ (a) โดยใช้ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร ($n=1286$)

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE_b	β	t
(1) นโยบาย(X_1)	0.124	.011	0.157	11.65**
(2) ผู้บริหารสถานศึกษา(X_2)	0.486	.015	0.546	31.86**
(3) ครูผู้สอน (X_3)	0.180	.014	0.195	12.99**
(4) ผู้เรียน (X_4)	0.154	.010	0.186	15.07**
R= 0.932 $R^2 = 0.869$ F = 2132.45** $SE_{est} = 0.19465$ a = 0.211				

จากตารางที่ 9 ปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.124 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.486 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.180 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.154 และปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.157 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.211 ดังนั้น จากผลการวิเคราะห์สามารถนำมาสร้างสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} X_1 + 0.486^{**} X_2 + 0.180^{**} X_3 + 0.154^{**} X_4$$

$$Z = 0.157^{**} Z_1 + 0.546^{**} Z_2 + 0.195^{**} Z_3 + 0.186^{**} Z_4$$

จากสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ พบว่า ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้มากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านนโยบายตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 โดยใช้รูปแบบออนไลน์ผ่าน Google meet ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียน 10 แห่งมีดังนี้

1. โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี (ศรภ. 10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน โดยใช้เป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้องการให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบสูงขึ้นร้อยละ 3

“ผอ. กำหนดเป้าหมาย ป.1 RT ป.3 NT ป.6 O-NET ป.3 O-NET”

“เขตต้องการเพิ่มคะแนนสอบ O-NET เพิ่มขึ้น 3% ทุกปี”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

2. โรงเรียนจัดการประชุมครูผู้สอนทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างความตระหนักและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ วิธีการใช้กระบวนการ PLC โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน

“ประชุมสร้างความตระหนัก ทำงานเป็นทีม และส่งต่อนักเรียนไปเรื่อยๆ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

3. โรงเรียนจัดการ PLC สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเตรียมความพร้อมในปีการศึกษาต่อไป

“ครูแต่ละกลุ่มสาระ 4 สาระ ป.6 ม.3 ครูแต่ละคนทำแผนพัฒนาการเรียนการสอน PLC ครู O-NET ป.5 ม.2 มา PLC วางแผนปีต่อไป”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

4. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อสอบตามแผนผังการออกข้อสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

4. โรงเรียนส่งเสริมการสร้างความตระหนักของนักเรียนถึงความสำคัญของการสอบโอเน็ต โดยการร่วมกำหนดเป้าหมายร่วมกับผู้บริหาร

“นักเรียนรู้เป้าหมาย”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

5. ผู้บริหารปฏิบัติตัวเป็นกันเอง ทำให้ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น

“มีการต่อรองเป้าหมายความสำเร็จระหว่าง ผอ. ครู และนักเรียน”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

6. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับติดตามในชั้นเรียน

“สอบถามนักเรียน พร้อมครูประจำชั้น”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

7. โรงเรียนมีการชี้แจงผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจะดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 โดยการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบวันละ 1 ชั่วโมง ใช้ข้อสอบเก่าของโอเน็ต และข้อสอบของเอกชน

“ภาคเรียนที่ 2 ชี้แจงผู้ปกครอง เรื่องการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมาทำข้อสอบตาม Test Blueprint และข้อสอบของเอกชน วันละ 1 ชั่วโมง”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

8. ครูในแต่ละระดับชั้นได้มีการส่งต่อนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่สูงขึ้น

9. ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแผนในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 1 เป็นการสอนตามเนื้อหา และแทรกการฝึกปฏิบัติโดยการทำแบบฝึกหัดที่เป็นข้อสอบโอเน็ต และข้อสอบจากสำนักพิมพ์ต่างๆ จัดทำเอกสารความรู้แจกให้กับนักเรียนในทุกรายวิชาเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน

“ครูทุกสาระสอนตามเนื้อหาไปเลย โดยแทรกแบบฝึกหัด O-NET และสำนักพิมพ์ต่างๆ”

“ครูคัดสรรข้อสอบ จัดทำคู่มือเป็นสรุปเนื้อหา แนวข้อสอบตามตัวชี้วัดให้นักเรียนนำไปศึกษาเพิ่มเติม”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย,สัมภาษณ์,1 พฤศจิกายน 2564)

10.ครูจัดทำแผนในการจัดการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 2 โดยการทบทวนเนื้อหาในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 แล้วจึงดำเนินการทวนในภาคเรียนที่ 2 โดยนำเอาข้อสอบโอเน็ตย้อนหลัง 10 ปี มาทำการวิเคราะห์และจำแนกตามตัวชี้วัด แล้วให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทำข้อสอบใช้เวลาวันละ 1 ชั่วโมง

“สอนและทวนทำโจทย์ย้อนหลังในภาคเรียนที่ 2 ทวนวันละ 1 ชั่วโมง”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย,สัมภาษณ์,1 พฤศจิกายน 2564)

11. ครูประสานขอความร่วมมือในการให้ผู้ปกครองช่วยควบคุมกำกับดูแลให้เด็กนักเรียนทำการบ้าน โดยการติดตามทางกลุ่มไลน์

12. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ ครูใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนการสอน ทวนและสอนซ่อมเสริม เป็นแนวทางให้นักเรียนฝึกทำข้อสอบ ใช้เพื่อการวัดผลและประเมินผล

“O-NET มีก็ดีจะได้วัดความรู้ความสามารถเด็ก”

“ข้อสอบควรจะเป็นกลางๆ ของทุกปี เพราะมาตรฐานความยากง่ายของข้อสอบแต่ละปีไม่เหมือนกัน”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

“ขอความร่วมมือจาก สทศ ให้ทำแนวข้อสอบ O-NET แยกตามตัวชี้วัด ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2564)

13. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารมีนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียน ครูมีความพร้อมและมีความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบและจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดกระบวนการ PLC นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและมีเป้าหมายในการทดสอบ ผู้ปกครองมีความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน

2. โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุดรธานี (ศรภ. 10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. โรงเรียนวางแผนดำเนินงาน นำข้อมูลผลการทดสอบมากำหนดเป้าหมายร่วมกัน โดยการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5

2. โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณ วัสดุเพื่อจัดทำสื่อการสอน

“โรงเรียน Support วัสดุ ข้อสอบ งบประมาณ ค่าเดินทางสำหรับครูและนักเรียนในการไปทำกิจกรรม”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

3. โรงเรียนมีการวิเคราะห์ผลคะแนนโอเน็ตย้อนหลัง 3 ปี เพื่อวิเคราะห์หาตัวชี้วัดที่ตก วิเคราะห์ตัวชี้วัดภาพรวมและตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำไปวางแผนการจัดการเรียนรู้ และทำงานร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา

“วิเคราะห์ข้อสอบเก่า ผลการสอบที่ผ่านมาว่าอ่อนในสาระใด แล้วเชิญคุณครูมาพูดคุยหาสาเหตุ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

4. โรงเรียนมีการจัดติว สอนเสริมเนื้อหาและทดสอบโดยใช้ข้อสอบที่ครูวิเคราะห์ตามตัวชี้วัด แล้วคัดเลือกมาให้นักเรียนทำการทดสอบ ใช้ระยะเวลา 1 เดือนก่อนสอบ

“ติวข้อสอบ O-NET หลังเที่ยง 30 นาที เอมปลายเวลา 15.00-16.00 น. ฝึกทำข้อสอบเก่า”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

5. ผู้บริหารให้ความสำคัญให้กำลังใจและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติให้กับครู นักเรียน มีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ และมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

“...โรงเรียนเป็นเหยื่อของไอเน็ต ครูถูกตราหน้าในเรื่องการจัดการเรียนการสอน หยิบคะแนนไอเน็ตไปพิจารณา...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

6. โรงเรียนวิเคราะห์ข้อสอบไอเน็ตเก่า วิเคราะห์ผลการสอบว่านักเรียนอ่อนในสาระการเรียนรู้ใด ตัวชี้วัดใด เชิญครูมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานักเรียนเพื่อดำเนินการแก้ไข ปัญหา
“...วิเคราะห์ข้อสอบเดิม ผลสอบเดิม ว่าเด็กอ่อนในสาระใด แล้วเชิญครูมาพูดคุยหาสาเหตุ...”
(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

“...สื่อตีขนาดไหนก็แทนที่ครูไม่ได้ เพราะครูรู้จักจุดอ่อนด้อยของเด็ก...”
(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

7. โรงเรียนมีการสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อกำกับ ดูแลให้กำลังใจบุตรหลาน เน้นการสื่อสารออนไลน์โดยการโฮมรูมผู้ปกครอง ครูประจำชั้น

8. ครูเตรียมความพร้อมเด็กนักเรียนจากการวิเคราะห์นักเรียนจากการทดสอบหลังเรียน

9. ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเลือกสื่อในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละห้องเรียน ครูปรับตัวเองและพยายามสื่อสารกับนักเรียน ใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เราให้เด็กนักเรียนอยากเรียนรู้และขยายความรู้ เน้นการสอนไปและสอบไป ยึดตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

10. ครูวางแผนจัดการเรียนการสอนเนื้อหาให้จบภายในภาคเรียนที่ 1 หลังจากนั้นในภาคเรียนที่ 2 ครูจะมีการวางแผนในการสอนเสริม และให้เด็กนักเรียนฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าของไอเน็ตย้อนหลัง 3 ปี

“...ครูต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยี และการพัฒนารูปแบบการสอน...”
(ครูประจำสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

“...คะแนนที่ได้ในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนไอเน็ต...”
(ครูประจำสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

“...ครูต้องเตรียมตัวมากขึ้น...”
(ครูประจำสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2564)

11. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญให้กำลังใจครู นักเรียน ครูมีความขยัน อดทน พร้อมทั้งกายและใจ นักเรียนมีความพร้อมและสมาธิในการสอบ ตระหนักถึงความสำคัญกับการนำผลไปใช้ในการศึกษาต่อ ผลสอบทำให้นักเรียนรู้จักตนเองว่าอยู่ตรงจุดไหน ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการสอบไอเน็ต

3.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร (ศรภ. 11)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. โรงเรียนจัดประชุมวางแผนฝ่ายวิชาการของครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4 รายวิชา

2. ผู้บริหารประชุมวางแผนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อชี้แจงนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์

3. โรงเรียนแจ้งประชาสัมพันธ์ผู้ปกครองทราบ และเปรียบเทียบคะแนนทดสอบว่าขณะนี้อยู่ในระดับใดของเขตและประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อผลการทดสอบ

4. โรงเรียนนำผลการทดสอบไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ให้สอดคล้องครบถ้วนตามหลักสูตรและตัวชี้วัด

5. โรงเรียนนำผลการทดสอบไปใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาครูและเตรียมความพร้อมในการสอบของนักเรียน

6. ครูเตรียมการสอนจากการวิเคราะห์ผลการทดสอบโอเน็ตในปีที่ผ่านมา แล้วนำไปใช้ในการเตรียมเนื้อหาตามตัวชี้วัด เตรียมวิธีการสอน พัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีสื่อ และเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมที่สอดคล้องและหลากหลาย

7. ปัจจัยในการนำผลการทำสอบไปใช้ คือ เพื่อใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของครู การพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและเกิดความเชื่อมั่น การพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง

8. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญให้ขวัญกำลังใจ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน มีวิธีการสอน สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผู้ปกครองให้การสนับสนุน การซื้อหนังสือเตรียมสอบ คุณภาพของผู้เรียนและนักเรียนมีความตระหนักและตั้งใจในการสอบ มีการสืบค้นเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านอินเทอร์เน็ต

4.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร(ศรภ. 11)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2564 รูปแบบออนไลน์ผ่าน Google meet สรุปแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. โรงเรียนมีการจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. โรงเรียนประชุมชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ผู้บริหารสร้างแรงบันดาลใจและสร้างแรงจูงใจแก่ครู เกี่ยวกับการงานตามหน้าที่และทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ

“...ประชุมเน้นย้ำการทำงานด้วยใจ ทำตามหน้าที่ ใจรักการทำงาน ใจรักเด็ก...”

4. ผู้บริหารใช้หลักการมีส่วนร่วมทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการส่งต่อนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

5. โรงเรียนลดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มุ่งเน้นด้านวิชาการเป็นสำคัญ

6. ครูและผู้ปกครองจะวิเคราะห์นักเรียน เพื่อทราบถึงแนวโน้มในการศึกษาต่อในระดับอำเภอ จังหวัด

7. ครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติควบคู่กับการทดสอบหลังเรียนในแต่ละเนื้อหา โดยเรียนให้ครบเนื้อหาตามหลักสูตรในทุกสาระการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1

8. ครูทำการทบทวนเนื้อชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วิเคราะห์ตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) แล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตาม ตัวชี้วัด ซึ่งครูจะมีการวิเคราะห์เด็กรายบุคคล และหลังจากการจัดการเรียนรู้จะมีการทดสอบโดยนำ ข้อสอบโอเน็ตเก่าที่คัดเลือกมาตามตัวชี้วัด นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์และวินิจฉัยนักเรียนเพื่อนำไป จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนซ้ำอีกครั้ง ในภาคเรียนที่ 2

“...ข้อสอบในเนื้อหา 4 วิชา แต่ละปีไม่เหมือนกัน ครูจะทดสอบ 10-20 ครั้ง และใช้ข้อสอบอื่นที่ นอกเหนือจากข้อสอบโอเน็ต ครูจะสอนซ้ำเนื้อหาเดิม...”

“..สอน ทดสอบ ปรับปรุง ทดสอบ”

9. ครูผู้สอนให้ความเอาใจใส่ คอยแนะนำ ตักเตือน เป็นกันเองให้กำลังใจเสริมแรงในการทำ ข้อสอบ สร้างแรงจูงใจ

10. ครูจะแจ้งแผนการดำเนินงานให้นักเรียนทราบเพื่อนำไปแจ้งแก่ผู้ปกครองได้รับทราบ

11. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ การปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และ วัสดุต่างๆ

12. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญให้กำลังใจครู นักเรียน ครูมีความ ชยัน อดทน พร้อมทั้งกายและใจ นักเรียนมีความพร้อมและสมาธิในการสอบ ตระหนักถึงความสำคัญ กับการนำผลไปใช้ในการศึกษาต่อ ผลสอบทำให้นักเรียนรู้จักตนเองว่าอยู่ตรงจุดไหน พื้นฐานความรู้ ของนักเรียน ผู้ปกครองให้การสนับสนุนเต็มที่

4.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น (ศรภ. 12)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายร่วมกับครูในโรงเรียน ให้การสนับสนุนในทุกๆด้าน การสร้างขวัญ กำลังใจ บริหารแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์

2. โรงเรียนประชุมครูผู้สอนร่วมกันวางแผนการดำเนินการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์หาวิธีการ โดยมีผู้บริหารให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ (material) เวลา การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูทุกคน

3. โรงเรียนจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับครูผู้สอนคนอื่น และผู้บริหารโรงเรียน

4. โรงเรียนเตรียมพื้นฐานที่ดีสำหรับนักเรียนไล่ระดับชั้นสูงขึ้นไปโดยการส่งต่อเด็กที่มีคุณภาพ

5. โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดีของครูแต่ละสายชั้น มีครูสอนตรงวิชาเอกร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำให้การวางแผนการสอนต่อเนื่อง และทำให้ครูเกิดการสะสมความเชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์

6. ผู้บริหารไม่มุ่งเน้นเรื่องการประกวด การประเมิน นำเสนอ เข้ามาอยู่ในระบบของโรงเรียน ทำให้ครูครูก็นิยมสบายใจในการที่จะลงหน้างาน โดยที่ไม่ต้องไปกังวลในการที่จะต้องไปประกวด ประเมิน ครูมีเวลาเต็มที่ในการเปลี่ยนแปลงการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ออกมาดีทุกด้าน ไม่ใช่เฉพาะผล O-NET

7. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจกับครูให้เห็นความสำคัญต่อการสอบ O-NET

8. โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองถึงคุณภาพโรงเรียน ทำให้จำนวนเด็กเพิ่มขึ้น กลายเป็นผลกระทบทางบวก (Positive impact) เนื่องจากครูเข้มแข็งและมีประสบการณ์

9. ครูมีการสอนพิเศษ ทิวเนื้อหาและข้อสอบ สอนเพิ่มเติม จัดเวลาสอนเพิ่มเติม และวิเคราะห์ข้อสอบในปีที่ผ่านมา ๆ มา และนำข้อสอบที่คล้ายคลึงกันฝึกให้นักเรียนได้ฝึกทำ เพื่อให้นักเรียนจำได้และเกิดทักษะ

10. ครูมีการพัฒนาตนเองในการศึกษาหาความรู้ที่จะนำมาสอนเพิ่มขึ้น และตรงตามจุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์ของการสอน เอาใจใส่และจัดระบบความรู้ เตรียมหาข้อสอบที่สอดคล้อง และพัฒนาความรู้ที่ทันสมัย ตลอดจนงบประมาณในการจัดวางแผน กรณีมีการสอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน

11. ครูมีความตื่นตัวในการพัฒนาตลอดเวลา และมีสังคมครูผู้สอนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

12. ครูให้ความสำคัญกับการทิวเนื้อหาและข้อสอบเพิ่มเติม เพราะเป็นความรู้ที่จำเป็น และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยที่ครูให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ทำแบบทดสอบออนไลน์ และให้นักเรียนจับกลุ่มทิว

13. นักเรียนมีความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ และทราบผลดีของการเรียน เพราะทำให้นักเรียนมีความรู้ในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา เกิดความภาคภูมิใจต่อองค์ความรู้ของตนเอง และนำไปสู่การประกอบอาชีพที่ตนสนใจ

14. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ได้แก่ นโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนต้องการยกระดับผลการทดสอบเพื่อแสดงถึงคุณภาพและสร้างชื่อเสียงของโรงเรียน ครูตระหนักถึงความสำคัญในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง

15. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีคะแนน O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ ได้แก่ ความรู้ของครู รวมทั้งวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความเอาใจใส่ ความตั้งใจ การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนต่อการสอบ O-NET แรงจูงใจของผู้เรียนที่เห็นว่าผลการสอบ O-NET มีผลต่อการยกระดับการเรียนรู้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้พื้นฐานนี้ไปสอบใน

ระดับสูงขึ้นได้ โรงเรียนมีชื่อเสียง ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจ ผลการสอบ O-NET มีผลต่อคะแนนประเมินวิทยฐานะของครู

6.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น (ครภ. 12)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย การสอบ O-NET NT RT ที่ชัดเจน
2. โรงเรียนจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
3. โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและเกิดความตระหนักต่อการ

ดำเนินงานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET

4. โรงเรียนจัดประชุมครูเพื่อชี้แจงนโยบายให้คณะครูรับทราบ ได้แก่ การจัดครูเข้าสอน ออกคำสั่งมอบหมายงานการวิเคราะห์ข้อสอบของปีที่ผ่านมา และทำตารางนิเทศ ติดตามอย่างใกล้ชิด

5. โรงเรียนแจ้งการเตรียมพร้อมในการสอบให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการตื่นตัว และตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET

6. โรงเรียนวางแผนและจัดการเรียนการสอนตาม Test-Blueprint ของ สทศ.

7. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องทุกห้องเรียน

8. ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจโดยการตรวจเยี่ยมให้กำลังใจนักเรียนก่อนเข้าสอบ และมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่สอบได้คะแนนสูงสุดในแต่ละวิชา และแสดงความชื่นชมยินดี

9. โรงเรียนมีการนำผลการสอบไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในปีต่อไป

10. โรงเรียนการเตรียมการด้านนโยบาย ประกอบด้วย การเน้นวิชาการ “วิชาการดี วิชาการเด่น เน้นวิชาการ” กำหนดนโยบาย การสอบ O-NET NT RT ต้องมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กันไป และเตรียมการด้านวิชาการ ได้แก่ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำ Test-Blueprint ด้านงบประมาณ สนับสนุนงบประมาณจัดเบรก ขนมและเครื่องดื่ม ด้านบุคคล จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก และด้านทั่วไป จัดห้องเรียน ห้องสมุด ระบบ Internet ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

11. โรงเรียนมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับนโยบายการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET โดยการ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง สื่อสารเป็นหนังสือราชการ ประกาศของโรงเรียน ประกาศหน้าเสาธง จดหมายข่าว Facebook Line เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบถึงประโยชน์และผลดีของการสอบ O-NET เพื่อให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญและตระหนักและสนับสนุนบุตรหลานในการสอบ O-NET

12. ครูจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาตาม Test-Blueprint

13. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ เพื่อเป็นข้อมูลในวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารจัดการ

14. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำให้คะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญและให้การสนับสนุน และนิเทศติดตามนโยบายของโรงเรียน และเขตพื้นที่การรับรู้ ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง คณะครูและนักเรียน ไปในทิศทางเดียวกัน โดยที่ผู้ปกครองให้ความสนใจ เอาใจใส่ และให้การสนับสนุน ตัวเด็กนักเรียน มีความตั้งใจ และมีทัศนคติที่ดี การจัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก และการสอนตามแผนผังการออกข้อสอบ (Test blueprint) การเตรียมพร้อมในการสอบของนักเรียน ครู ตั้งใจ หาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เอาใจใส่ และติดตามอย่างใกล้ชิด การสนับสนุนจากเขตพื้นที่ ศึกษาในเทศก์ และกลุ่มโรงเรียน การสืบทอด สืบสาน จากรุ่นสู่รุ่น รักษามาตรฐานของโรงเรียน

7.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี (ศรภ. 13)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจน และจัดทำแผนพัฒนาประจำปีในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

“ผู้บริหารและคณะครูให้ความสำคัญแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, , 27 กันยายน 2564)

“ผู้นำมีวิสัยทัศน์ดี กระตุ้นครู นักเรียน ผู้ปกครอง โดยการนิเทศติดตาม โดยจะให้ครูส่งตารางสอนให้กับผู้บริหาร”

“ผอ.เป็นผู้นำในการปฏิบัติ”

“เชิญครูมาสนทนา 2 เกี่ยวกับตัวชี้วัด”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2564)

2. โรงเรียนจัดประชุมครูเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกรายวิชา

3. โรงเรียนมอบหมายครูผู้รับผิดชอบแต่ละวิชาในการวิเคราะห์ทบทวนตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ (Test Blue Print) ข้อสอบโอเน็ต และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบ

4. โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองตั้งแต่ต้นปีการศึกษาเพื่อชี้แจงนโยบาย และรูปแบบการประสานงาน ผู้ปกครองมีเบอร์ผู้อำนวยการทุกคน

5. โรงเรียนจัดสอนเสริมในภาคเรียนที่ 2 ทุกวิชาที่สอบโอเน็ตโดยการสอนวิชาละ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ในช่วงเวลา 08.00-08.50 น.

6. โรงเรียนจัดทำโครงการการเสริมสร้างเจตคติที่ดีของนักเรียนโดยการจัดค่ายวิชาการ 4 สาระการเรียนรู้ One Day Camp โดยมีครูและวิทยากรภายนอกมาเป็นวิทยากรดำเนินการ

7. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

8. โรงเรียนจัดห้องเรียนคุณภาพโดยมีวัสดุ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลาย ได้แก่ คลิปวิดีโอ ลิงค์ความรู้ต่างๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม

9. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ นักเรียนมีใจรักใฝ่หาผลในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการเรียนต่อระดับสูงขึ้นและเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ผู้ปกครองให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีในทุกๆด้าน ครูจัดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถและรักษามาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ในปีที่ผ่านมา เขตพื้นที่การศึกษาให้คำแนะนำและจัดทำฐานข้อมูลข้อสอบ

“... นักเรียนมีเป้าหมายเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เช่นนักเรียนที่เก่งๆ จะมุ่งไปเรียนถึงโรงเรียนสาธิต มศว. 80% มุ่งเข้าโรงเรียนเบญจมมหาราช มารินุกูล เตรียมอุดม วาริน และปทุมพิทยาคม...”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2564)

“...ผู้ปกครองชอบใจที่มีการจัดสอนเสริม...” (ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2564)

“...นักเรียนมีใจรัก รวมทั้งผู้ปกครองให้การสนับสนุนโรงเรียนในทุกๆเรื่อง” (ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2564)

8.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี (ศรภ. 13)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายและวิเคราะห์ผลการสอบโอเน็ตที่ผ่านมา

2. โรงเรียนจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวร่วมกันในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

“..ประชุมครูเพื่อหาแนวทางร่วมกัน วิเคราะห์ผลการสอบในปีที่ผ่านมาเพื่อตรวจสอบว่าตัวชี้วัดใดได้กี่ยังอ่อน...”

“ประชุมทุกภาคส่วน หาทางร่วมกัน และพึงพอใจในงาน”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

3.โรงเรียนมีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการติวนักเรียน

“โรงเรียนมีโครงการยกระดับในแผนอย่างชัดเจนและจัดติว”

“ติวในช่วงโม่งสอน พักเที่ยง และหลังเลิกเรียน”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

4. ผู้บริหารนิเทศติดตามครูทุกภาคเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคต่างๆ ของครู และให้การสนับสนุน

“นิเทศติดตามทุกภาคเรียน รับฟังความคิดเห็นและปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อสนับสนุน”
 “O-NET ทำให้เห็นทิศทางการสอนระดับชาติ ใช้ Test Blueprint พัฒนาแนวทางการสอนของครู”
 (รองผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

5. โรงเรียนเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการสอบโอเน็ต สร้างขวัญกำลังใจและร่วมกำหนดเป้าหมายร่วมกันกับครูผู้สอน สร้างเจตคติให้เกิดความชอบต่อการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจจากการนำคะแนนของรุ่นพี่มาให้คุณเป็นตัวอย่าง การมอบเกียรติบัตร

“เสริมแรงครูและนักเรียน โดยมอบเกียรติบัตร และเงินรางวัล”
 (ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

6. โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนอย่างเพียงพอ และจัดครูผู้สอนครบชั้นเรียน และผู้บริหารให้การสนับสนุน

“โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูครบ และจัดงบประมาณที่เพียงพอ”
 (รองผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

“ผู้บริหารสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูเต็มที่”
 (ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

7. โรงเรียนสื่อสารผู้ปกครองนักเรียนในการควบคุม กำกับ ดูแลบุตรหลานเกี่ยวกับการเรียน

8. ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบ โดยการวิเคราะห์ข้อสอบโอเน็ตจากแผนผังการออกข้อสอบ ดำเนินการคัดเลือกข้อสอบและจัดหมวดหมู่ข้อสอบตามตัวชี้วัดละประมาณ 10-20 ข้อ เพื่อนำมาให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

“...สอนไปสอบไป...”

“..ครูไม่ได้ใช้หนังสือเรียนของกระทรวงเลย...”
 (ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

9. ครูนำเทคนิคแบบติวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เน้นเนื้อหาสำคัญ

“...ยกการสอนเทคนิคติวเตอร์มาใช้ในห้องเรียน..”

“... เด็กชอบเรียนแบบติวเตอร์ สั้น ไว กระชับ ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

10. ครูผู้สอนให้นักเรียนมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนที่มีลักษณะข้อสอบคล้ายข้อสอบโอเน็ต เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการทำแบบทดสอบ

“...เด็กต้องคุ้นเคยกับรูปแบบของข้อสอบ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 4 พฤศจิกายน 2564)

11. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ นโยบายของผู้บริหาร มาตรฐานและชื่อเสียงของโรงเรียน การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การเตรียมพร้อม

ด้านความรู้ของผู้เรียนเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนกับโรงเรียนในระดับประเทศ

12. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ครูใช้เทคนิคการสอนโดยใช้แบบทดสอบตามตัวชี้วัดของข้อสอบโอเน็ตอย่างต่อเนื่อง ครูครบชั้นเรียนและสอนตรงตามวิชาเอก นักเรียนมีเป้าหมายในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการศึกษาต่อ มีแรงจูงใจและแรงบันดาลใจจากแบบอย่างที่ดีของรุ่นพี่ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนในทุกๆด้าน

9.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ (ศรภ. 14)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวันที่ 15 กันยายน 2564 ในรูปแบบออนไลน์ สรุปแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาประจำปีในการจัดการเรียนการสอน

“จัดทำแผนพัฒนาประจำปี จัดการเรียนการสอน และงบประมาณ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 15 ก.ย.2564)

2. โรงเรียนวิเคราะห์ผลการสอบโอเน็ตเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีจุดอ่อนหรือทำคะแนนได้น้อยในตัวชี้วัดใดตามแผนผังการออกข้อสอบ

“ผลการสอบโอเน็ต มาวิเคราะห์ ตรวจสอบว่านักเรียนมีจุดอ่อนหรือทำคะแนนได้น้อยในตัวชี้วัดใด”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย,สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

3. โรงเรียนวิเคราะห์แผนผังการออกข้อสอบ (Test Blue Print) ข้อสอบโอเน็ต และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานที่มีในแผนผังการออกข้อสอบ และหาเทคนิคการสอนในแต่ละเนื้อหาแก่นักเรียน

4. โรงเรียนกำหนดเป้าหมายผลสอบโอเน็ตสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ

5. โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองตั้งแต่ต้นปีการศึกษาเพื่อแจ้งนโยบาย เป้าหมายการสอบโอเน็ต และขอความร่วมมือผู้ปกครองในการกำชับให้นักเรียนมาโรงเรียนและเข้าชั้นเรียนตรงเวลา

6.โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้เสริมให้กับผู้เรียน

7. โรงเรียนพัฒนาห้องเรียนคุณภาพโดยจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ พรี้นเตอร์ อินเทอร์เน็ต DLTV ในชั้นเรียนที่เพียงพอทุกชั้นเรียน

8. โรงเรียนสร้างความตระหนักของนักเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนเสริมเพื่อเตรียมตัวในการสอบโอเน็ตตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการสอบ ลดความตื่นเต้น

“อบรมก่อนสอบ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

9. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

10. ผู้บริหารโรงเรียนให้กำลังใจและเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับคุณครูทุกคนโดยการให้ความดีความชอบครูทั้งระบบในโรงเรียน และเดินทางไปให้กำลังใจนักเรียนในวันสอบโอเน็ต โดยการเดินทางไปให้กำลังใจนักเรียน ณ สนามสอบ

11. โรงเรียนปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมมากกว่าการเรียนในชั้นเรียน

12. ครูจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สื่อ DLTV และมีการอธิบายเพิ่มเติม รวมทั้งเน้นย้ำตัวชี้วัดที่มีการออกข้อสอบโอเน็ตให้กำบเด็กนักเรียน

“สอนโดยใช้สื่อ DLTV เป็นหลัก ครูมีการอธิบายเพิ่มเติมในการสอน ทุกวิชาครูทำสื่อเพิ่มเอง”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

13. ครูมีการส่งต่อข้อมูลเด็กนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อให้ครูที่รับช่วงต่อมีความเข้าใจในตัวเด็กนักเรียนเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

14. ครูจัดทำแผนการเรียนรู้โดยการให้เด็กนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจากใบงานมากขึ้น มีการจัดทำสื่อเพิ่มเติมที่เป็นเอกสาร ใบความรู้ เน้น Active Learning

“ครูหาแสวงหาแนวทาง และพัฒนาตนเองให้มากขึ้น”

“คุณครูเลือกใช้สื่อ ใบงานให้เด็ก รู้จักเด็ก”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

15. ครูจัดสอนเสริมในภาคเรียนที่ 2 ของทุกวัน ช่วงเช้า 07.00-08.30 น. ช่วงบ่ายเวลา 15.30-17.00 น. และมีการทดสอบโดยใช้ข้อสอบโอเน็ตที่ตรงตามแผนผังการออกข้อสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) หลังจากนั้นมีการนำผลการทดสอบในข้อที่ทำได้คะแนนน้อยมาเป็นแนวทางในการสอนเสริม

“สอนเพิ่มเติมโดยใช้ข้อสอบ (ไม่เน้นการติวข้อสอบ)”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

16. ครูสร้างแรงจูงใจสำหรับนักเรียน ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การให้รางวัล การจัดเลี้ยง และการทัศนศึกษา การประกาศยกย่องเชิดชูและมอบเกียรติบัตร แจ้งผลให้กับนักเรียนทุกคน และสร้างแรงบันดาลใจแก่น้องนักเรียนจากรุ่นพี่สอบทำคะแนนเฉลี่ยไว้สูงกว่าระดับประเทศ

“ผู้บริหารให้กำลังใจ รุ่นพี่ทำไว้ดีแล้ว”

“วันสอบผู้บริหารจะไปสนามสอบให้กำลังใจในการสอบ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

17. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ เป็นข้อมูลหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและชื่อเสียงของโรงเรียน ความไว้วางใจและความเชื่อถือของผู้ปกครอง การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การเตรียมพร้อมด้านความรู้ของผู้เรียน เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนกับโรงเรียนในระดับประเทศ

“การสอบ O-NET เป็นข้อสอบมาตรฐานเป็นตัววัดในระดับชาติใช้ในการประเมินครู เด็ก และประเมินคุณภาพเทียบเคียงระดับประเทศ”

“การสอบ O-NET ไม่ควรเป็นความสมัครใจ เพราะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพ จะเอาอะไรไปตอบสังคม ทำอย่างไรจะให้เด็กมีคุณภาพ”

(ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2564)

18. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผู้บริหารและครูกำหนดเป้าหมายของผลการสอบอย่างชัดเจน ร่วมกัน ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีนโยบายการสอบโอเน็ตอย่างชัดเจน ครูมีความมุ่งมั่นในการสอน กิจกรรมโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ นักเรียนตระหนักรู้หน้าที่ของตนเองเมื่อเลื่อนชั้นมาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากตัวอย่างรุ่นพี่โดยการเข้าเรียนเสริมตามที่โรงเรียนวางแผนไว้ และมีความตระหนักในการเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น การทำโจทย์จากเว็บไซต์ทรูปลูกปัญญา ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุน การเป็นโรงเรียนประชารัฐทำให้มีความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็นที่ต้องใช้ในชั้นเรียน

10.โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ (ศรภ. 14)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางปฏิบัติ มีดังนี้

1. โรงเรียนจัดการประชุมชี้แจงผลการสอบ O-NET ให้กับครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการนำไปเทียบกับผลสอบปีที่ผ่านมา แล้วร่วมกันวิเคราะห์จุดที่ยังมีข้อบกพร่องเพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

“... เมื่อทราบผลโอเน็ตผู้อำนวยการจะเรียกประชุมครูเพื่อรับทราบผลการสอบร่วมกัน และร่วมกันกำหนดเป้าหมาย รวมทั้งวางแผนในการยกระดับคะแนน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

2. ผู้บริหารมุ่งมั่นและมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ครู และนักเรียน

“ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนาและยกผลสัมฤทธิ์ o-net”

“...ทำในสิ่งที่รัก ประจักษ์เป้าหมาย จุดประกายองค์กร เอื้ออาทรพ่อแม่”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

3. โรงเรียนร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนทางโรงเรียนจะมีการสอนตามตัวชี้วัดของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับแบบทดสอบ O-NET จำแนกเป็น

2 ลักษณะคือในภาคเรียนที่ 1 ครูจะจัดการเรียนการสอนให้ครบตามหลักสูตรแกนกลาง และในภาคเรียนที่ 2 ครูจะร่วมกันวางแผนในการทบทวนความรู้และเทคนิคการทำข้อสอบ รวมถึงให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในการทำแบบทดสอบ O-NET ย้อนหลังโดยครูจะทำการวิเคราะห์แผนผังการออกข้อสอบ แล้วนำตัวอย่างข้อสอบในแต่ละตัวชี้วัดมาให้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในการทำแบบทดสอบ

4. โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้านบุคลากร มีการจัดครูให้มีความเหมาะสมกับชั้นเรียน โดยการสร้างความเข้าใจและกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันในการยกระดับผลสัมฤทธิ์โอเน็ต

5. โรงเรียนมีการบริหารจัดการงบประมาณ มีการจัดงบประมาณพิเศษสำหรับจัดการเรียนการสอนแบบเข้มข้นตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์การสอบโอเน็ต

“...ที่นี้จะจัดงบประมาณพิเศษสำหรับการติวค่ะ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

6. โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียนมีสื่อการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ พรินเตอร์เพื่อผลิตสื่อและแบบฝึกหัด เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนประจำทุกห้องเรียน รวมถึงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และสื่อการสอน DLTV

“... ในชั้นเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมทุกอย่างค่ะ...”

(ครูประจำสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

7. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม และให้กำลังใจครูอย่างต่อเนื่อง

“... ผอ. จะคอยติดตามนิเทศ สอบถาม ให้กำลังใจตลอดค่ะ ว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร และต้องการอะไร ท่านสนับสนุนเต็มที่เลยค่ะ ขออะไรได้หมดเลย...”

(ครูประจำสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

8. โรงเรียนมีการจัดการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสร้างความตระหนักให้กับนักเรียนโดยชี้ให้เห็นความสำคัญของการสอบ และสร้างแรงบันดาลใจจากการสอบของรุ่นพี่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จบการศึกษาไปแล้วได้ทำคะแนนเอาไว้ รวมทั้งการมอบรางวัลในรูปแบบของเงินและของขวัญให้กับนักเรียนที่มีผลคะแนนสอบสูง

“ปลุกฝังเด็ก ป.5 ในการเรียนรู้ตัวอย่างรุ่นพี่”

“...นักเรียนภาคภูมิใจในตัวเองมาก แต่นักเรียน ป.6 ส่วนใหญ่ที่จบจะเรียนต่อที่นี่ไม่อยากไปที่อื่น แต่ก็ มีนักเรียนหลายคนที่สอบติดโรงเรียนมัธยมของอำเภอ...”

“ให้นักเรียนชั้นป.5 สังเกตการณ์ บรรยายภาคการเรียนการสอนชั้น ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อม..สร้างความตระหนักในการเตรียมความพร้อมในการสอบ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

9. โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงผู้ปกครองของนักเรียนและกรรมการสถานศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงการดำเนินการโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์การสอบโอเน็ต

“...ในภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนจะจัดประชุมผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงโครงการและ
กิจกรรมการติว เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันมากขึ้นหรือจะเรียกว่าการสอนทบทวนของโรงเรียนดี..”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

10. โรงเรียนจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์การสอบโอเน็ต

“จัดทำโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทดสอบระดับชาติO-net/NT ใน
แผนปฏิบัติการประจำปี”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

11. โรงเรียนมีการดำเนินการปรับเวลาเรียน ยกเลิกการเข้าแถวหน้าเสาธง ฝึกการพัก
รับประทานอาหารตามเวลาสอบของโอเน็ตเพื่อให้เกิดความคุ้นชิน ในช่วงภาคเรียนที่ 2 และมีการวาง
แผนการจัดการเรียนการสอนแบบเข้มข้นหรือการติว ก่อนการสอบเป็นเวลา 2 เดือน ซึ่งมีการ
ดำเนินการตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น. รายวิชาละ 1 วันหมุนเวียนกันในแต่ละสัปดาห์และหยุดในวัน
อาทิตย์ ครูสอนเทคนิคการทำข้อสอบโดยใช้วิธีการตัดตัวเลือก

“ไม่เข้าแถว ปรับเวลาเข้าเรียน พักเที่ยงตามเวลาสอบ O-NET ในต้นเทอม 2 และเข้มข้นก่อน
สอบ 2 เดือน”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

“...ภาคเรียนที่ 1 ครูจะสอนและแทรกแนวข้อสอบในเนื้อหานั้น ส่วนภาคเรียนที่ 2 การติวครูจะดึง
ข้อสอบเก่าโอเน็ตมาประมาณ 10 ข้อมาใช้ติวใช้เวลาครึ่งวันและทำหลายๆครั้ง...”

(ครูประจำสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

“...ครูจะสอนเทคนิคการตัดตัวเลือก เทคนิคการเดา หาไทด์ไลน์ถ้าคำถามขึ้นต้นแบบนี้ ต้องแบบแบบนี้
...” (ครูประจำสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

“...การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะมีเทคนิคเปลี่ยนไปตามสภาพของเด็ก...”

(ครูประจำสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ,สัมภาษณ์, 22 ก.ย.2564)

12. ปัจจัยในการนำผลการทดสอบไปใช้ ได้แก่ มาตรฐานคะแนนสอบที่ผ่านมาของโรงเรียน
การกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์โอเน็ต 3% ความตั้งใจจริงและความมุ่งมั่นของผู้บริหาร
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความมุ่งมั่นของครูผู้สอนและเป็นครูที่ได้หัวใจของนักเรียน เป้าหมายของ
โรงเรียนที่ต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์การสอบโอเน็ตในแต่ละรุ่น

13. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้บริหารความตั้งใจ
จริงและความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครูตระหนักถึงความสำคัญและ
มุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน และการเข้าถึงนักเรียน ครูมีความภาคภูมิใจ
พื้นฐานที่ดีของเด็กนักเรียนแต่ละรุ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณและร่างกาย

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ผลการวิจัยระยะที่ 1	ผลการวิจัยระยะที่ 2										
		อนุบาลอุบลราชธานี	พิบูลมังสาหารภูมิภาคย์	ไทยรัฐ 92	อนุบาลหนองทาญวิทยา	ศิริราชวิทยวิทยา	บุญโนนง	เมืองสกลนคร	โพมแพง	บ้านไผ่ประถมศึกษา	ขุนด่าน	ผลการสังเคราะห์
4.การประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5.จัดประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	✓	✓	N/A	✓	N/A	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ผลการวิจัยระยะที่ 1	ผลการวิจัยระยะที่ 2										ผลการสังเคราะห์	
		อนุบาลอุบลราชธานี	พิบูลมังสาหารวิภาคย์	ไทยรัฐ 92	อนุบาลหนองหาญวิทยา	ศิริราชวิทยุวิทยา	บุญนิยม	เมืองสกลนคร	โพนแพง	บ้านไผ่ประถมศึกษา	ขุนด่าน		
16.การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านการจัดการเรียนรู้													
1.การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.การวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ	✓	✓	N/A	✓	✓	✓	✓	N/A	N/A	N/A	N/A	✓	✓
3.การวางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตรงตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.การวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ	✓	✓	N/A	✓	N/A	✓	✓	N/A	✓	✓	N/A	✓	✓

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ผลการวิจัยระยะที่ 1	ผลการวิจัยระยะที่ 2										ผลการสังเคราะห์
		อนุบาลอุบลราชธานี	พิบูลมังสาหารวิภาคย์	ไทยรัฐ 92	อนุบาลหนองหวายวิทยา	ศิริราชบุรีวิทยา	บุญโนน	เมืองสกลนคร	โพนแพง	บ้านไผ่ประถมศึกษา	ขุนด่าน	
4. การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ประกอบการแนะแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ และการศึกษาต่อ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. การส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	✓	N/A	N/A	N/A	N/A	✓	✓	N/A	N/A	✓	✓	✓
ด้านผู้ปกครอง												
1. ผู้ปกครองได้รับการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. การส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านการพัฒนาการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การเสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในความสำเร็จของบุตรหลาน	N/A	✓	N/A	N/A	✓	✓	✓	✓	✓	N/A	N/A	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ แสดงถึงจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจากการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ส่วน N/A หมายถึง ไม่พบข้อมูลจากการศึกษารายงานการประเมินตนเองและการสัมภาษณ์ แต่โรงเรียนอาจมีการดำเนินการ

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีจากกรณีศึกษา จำนวน 10 โรงเรียนในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำแนกรายด้านและสรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

ในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. โรงเรียนทุกแห่งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ
2. โรงเรียนทุกแห่งมีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน
3. โรงเรียนทุกแห่งมีการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
4. โรงเรียนทุกแห่งมีการประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
5. โรงเรียนทุกแห่งมีการประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน
6. โรงเรียนทุกแห่งมีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน
7. โรงเรียนทุกแห่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET)
8. โรงเรียนทุกแห่งมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ
9. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
10. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
11. โรงเรียนทุกแห่งมีการบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม
12. โรงเรียนทุกแห่งมีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ
13. โรงเรียนทุกแห่งมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต พรินเตอร์ เป็นต้น ในห้องเรียนอย่างทั่วถึงเพียงพอ
14. โรงเรียนทุกแห่งมีการสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา
15. โรงเรียนทุกแห่งมีการกำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA

16. โรงเรียนทุกแห่งมีการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

ด้านการจัดการเรียนรู้

ในด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
2. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ
3. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตรงตามแผนผัง การออกข้อสอบของ สทศ.
4. ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4- ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ หรือ
5. วางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 และการติวข้อสอบ เพื่อ เตรียมความพร้อมในการสอบ
6. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนใน กระบวนการจัดการเรียนการสอน
7. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ
8. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่ หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
9. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการ คิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ
10. ครูในโรงเรียนทุกแห่งมีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community :PLC)

ด้านผู้เรียน

ในด้านผู้เรียน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ผู้เรียนในโรงเรียนทุกแห่งได้รับข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ผู้เรียนในโรงเรียนทุกแห่งได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยต้นแบบรุ่นพี่

3. ผู้เรียนในโรงเรียนทุกแห่งได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต

4. ผู้เรียนในโรงเรียนทุกแห่งได้รับการแนะแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ และการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้

5. ผู้เรียนในโรงเรียนทุกแห่งได้รับส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน

6. ผู้เรียนในโรงเรียนบางแห่งลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้านผู้ปกครอง

1. โรงเรียนทุกแห่งมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา

2. โรงเรียนทุกแห่งมีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านการพัฒนาการเรียนรู้

3. โรงเรียนส่วนใหญ่มีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในความสำเร็จของบุตรหลาน

ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน ในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

ในด้านการบริหารจัดการโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ

2. โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน

3. โรงเรียนมีการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

4. โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน

5. โรงเรียนมีการประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน

6. โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน

7. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ

8. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ
9. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
10. โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
11. โรงเรียนมีการบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม
12. โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ
13. โรงเรียนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต พรินเตอร์ เป็นต้น ในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ
14. โรงเรียนสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา
15. โรงเรียนมีการกำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA
16. โรงเรียนมีการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

ด้านการจัดการเรียนรู้

ในด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ครูมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
2. ครูมีการวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ
3. ครูมีการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ.
4. ครูมีการวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ
5. ครูมีการวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 และการติวข้อสอบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ
6. ครูมีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
7. ครูมีการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
8. ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
9. ครูมีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ

10. ครูมีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ด้านผู้เรียน

ในด้านผู้เรียน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ผู้เรียนควรได้รับข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ผู้เรียนควรได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยต้นแบบรุ่นพี่
3. ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต
4. ผู้เรียนควรได้รับการแนะแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบและการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้
5. ผู้เรียนควรได้รับส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน
6. ผู้เรียนควรได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จำเป็นและลดกิจกรรมไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้านผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองควรได้รับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา
2. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านพัฒนาการเรียนรู้
3. ผู้ปกครองควรได้รับการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จของบุตรหลาน

ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีผลการประเมินดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ

แนวปฏิบัติที่ดี	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		การใช้ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการบริหารจัดการ								
1.การกำหนดวิสัยทัศน์นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ	4.96	0.20	5.00	-	5.00	-	5.00	-
2.การกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน	4.96	0.20	4.88	0.44	4.96	0.20	4.88	0.33
3.การนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	4.96	0.20	4.84	0.47	4.92	0.28	4.96	0.20
4.การประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	4.88	0.33	4.76	0.52	4.96	0.20	4.64	0.95

ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		การใช้ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. จัดประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน	4.76	0.44	4.80	0.41	4.92	0.28	4.76	0.66
6. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน	4.96	0.20	4.72	0.68	4.64	0.70	4.80	0.58
7. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET)	4.88	0.33	4.84	0.47	4.40	0.87	4.56	0.71
8. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ	4.80	0.41	4.88	0.33	4.96	0.20	4.96	0.20
9. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.96	0.20	4.96	0.20	4.96	0.20	4.92	0.28
10. สิ่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	4.96	0.20	5.00	-	4.96	0.20	4.84	0.47
11. การบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม	4.76	0.44	4.68	0.56	4.80	0.50	4.88	0.33
12. การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ	4.76	0.44	4.72	0.54	4.80	0.58	4.88	0.33
13. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต พรินเตอร์ เป็นต้น ในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ	4.96	0.20	4.92	0.28	4.84	0.37	4.92	0.28

ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		การใช้ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
14.การสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา	4.96	0.20	4.96	0.20	4.88	0.33	4.88	0.44
15.การกำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA	4.92	0.28	4.84	0.37	4.80	0.50	4.96	0.20
16.การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา แก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบ และรวดเร็ว	4.96	0.20	4.76	0.44	4.56	0.71	4.40	0.50
ภาพรวม	4.90	0.30	4.85	0.42	4.84	0.47	4.83	0.48
ด้านการจัดการเรียนรู้								
1.การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา	4.92	0.28	4.92	0.28	4.92	0.40	4.92	0.40
2.การวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ	4.84	0.37	4.92	0.28	4.88	0.44	4.88	0.33

ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		การใช้ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3.การวางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตรงตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ.	4.80	0.41	4.96	0.20	5.00	-	4.84	0.37
ภาพรวม	4.84	0.36	4.85	0.40	4.89	0.35	4.88	0.35
ด้านผู้เรียน								
1. การให้ข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	4.92	0.28	4.84	0.37	4.84	0.37	4.84	0.37
2. การเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญ กำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียน โดยต้นแบบรุ่นพี่	4.96	0.20	4.88	0.33	4.68	0.56	4.68	0.56
3. การส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัด เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต	4.92	0.28	4.88	0.44	4.96	0.20	4.96	0.20
4. การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ประกอบการแนะแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ และการศึกษาต่อ	4.80	0.41	4.96	0.20	4.92	0.40	4.92	0.40
5. การส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน	4.76	0.44	4.96	0.20	4.92	0.40	4.92	0.40

ตารางที่ 11 ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

แนวปฏิบัติ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		การใช้ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4.64	0.49	4.76	0.52	4.64	0.64	4.72	0.46
ภาพรวม	4.83	0.37	4.88	0.36	4.83	0.46	4.84	0.42
ด้านผู้ปกครอง								
1.ผู้ปกครองได้รับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา	4.96	0.20	4.96	0.20	4.92	0.28	5.00	-
2. การส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านการพัฒนาการเรียนรู้	4.92	0.28	4.88	0.33	4.96	0.20	4.96	0.20
3.การเสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในความสำเร็จของบุตรหลาน	4.96	0.20	4.92	0.28	4.88	0.44	4.96	0.20
ภาพรวม	4.94	0.22	4.92	0.27	4.92	0.32	4.97	0.16

จากตารางที่ 11 ผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน (1) ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.76 ถึง 4.96 ด้านย่อยในภาพรวมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.90 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และด้านผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 (2) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.72 ถึง 5.00 ด้านย่อยในภาพรวมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 และด้านผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 (3) ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.56 ถึง 5.00 ด้านย่อยใน

ภาพรวมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 และด้านผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 และ (4) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.40 ถึง 5.00 ด้านย่อยในภาพรวมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.83 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 และด้านผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของนักเรียน ปัจจัย และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Development Research) โดยใช้วิธีการแบบผสม (Mixed Methods) แบบแผนคู่ขนาน (A Convergent Design) คือการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองชุดพร้อมกันหรือเป็นการเก็บข้อมูลที่ไม่ได้มีลำดับว่าวิธีการใดเก็บก่อนเก็บหลัง และผลานผลของการวิเคราะห์ที่ได้จากข้อมูลทั้งสองชุดเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ เพื่อตรวจสอบผลการวิจัยโดยเปรียบเทียบข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพ (Creswell, 2015) เป็นการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการ (Process) ระเบียบวิธีการวิจัย แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สํารวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน(R1) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทดสอบ การศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาปัจจัยที่มีผล ต่อการนำผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เครื่องมือในการ วิจัยคือแบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มประชากร คือ (1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย (2) ผู้แทนของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ครูผู้สอนที่สอนใน 4 รายวิชาที่ใช้ทดสอบระดับชาติ (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 และ (4) ผู้ปกครองนักเรียนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวอย่าง กำหนดขนาดของตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรม G*Power และพิจารณาเทียบเคียงกับตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่ถูกต้อง จากโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม G*Power และพิจารณาเทียบเคียงกับตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่

(Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำจากโปรแกรม G*Power ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ดังนี้ (1) สุ่มแบบกลุ่ม เพื่อให้ได้จังหวัดในเขตศึกษาธิการภาคละ 1 จังหวัดในแต่ละเขต (2) สุ่มแบบกลุ่ม สพป.ในเขตจังหวัด จำนวน 2 เขต (3) สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนในแต่ละ สพป. นั้น ๆ จนครบตามจำนวน โดยผู้ให้ข้อมูลมี 4 กลุ่ม ดังนี้ (1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 คน เลือกแบบเจาะจง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ 41 คน คิดเป็นร้อยละ 67.21 (2) กลุ่ม ที่ 2 ผู้แทนโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ขั้นต่ำ 305 คน จากโปรแกรม G*Power มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ 322 คน และครูผู้สอนอย่างน้อย 1 ใน 4 วิชา จำนวนขั้นต่ำ 305 คน จากโปรแกรม G*Power ตอบแบบสอบถามกลับ 964 คน รวม 1,286 คน (3) กลุ่มที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนขั้นต่ำ 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi Stage Random Sampling) ดังนี้ (1) สุ่มแบบกลุ่ม เพื่อให้ได้จังหวัดในเขตศึกษาธิการภาคละ 1 จังหวัดในแต่ละเขต (2) สุ่มแบบกลุ่ม สพป. (3) สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนในสังกัดเขต สพป. (4) โรงเรียนแจ้งนักเรียนสมัครใจตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบกลับ จำนวน 518 คน (4) กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ซึ่งกำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ขั้นต่ำ 400 คน ที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 545 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด จำแนกตามตัวอย่าง และขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่โครงการ HE-641002 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564 หลังจากนั้นจัดทำในรูปแบบออนไลน์ใน Google Form วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study)(R1) เป็นการวิจัยในรูปแบบการศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก คัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 โรงเรียน มีเกณฑ์ในการคัดเลือกกรณีศึกษาคือ เป็นโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 2 โรงเรียนในแต่ละจังหวัดใน 5 ศึกษาธิการภาค (ศธภ.) ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี (ศธภ. 10) จังหวัดสกลนคร (ศธภ. 11) จังหวัดขอนแก่น (ศธภ. 12) จังหวัดอุบลราชธานี (ศธภ. 13) และจังหวัดสุรินทร์ (ศธภ. 14) มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้านผลกระทบการนำผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนที่เป็น

กรณีศึกษา นำไปสู่การสังเคราะห์ร่างแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขึ้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ (1) ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 10 คน คุณสมบัติคือ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่อยู่ในเขตศึกษาที่การภาค 10 - 14 และมีสถานศึกษาในสังกัดมีคะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (2) ผู้แทนในโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โรงเรียนละ 2 คน ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 1 ใน 4 รายวิชาที่ใช้สอบ O-NET จำนวน 20 คน คุณสมบัติ คือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ ปีการศึกษา 2563 (3) ผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนละ 6 คน จำแนกเป็นผู้ปกครอง 30 คน นักเรียน 30 คน คุณสมบัติคือเป็นผู้ปกครองและนักเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและสมัครใจเข้ารับการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำแนกตามตัวอย่าง 5 กลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เลขที่โครงการ HE-641002 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก (1) ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก และ (2) ข้อมูลจากเอกสารแบบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยการจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การลดทอนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย มีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้ (1) การลดทอนข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแต่ละครั้งผู้วิจัยได้จัดบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำบันทึกมาอ่านทบทวน และพิจารณาข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาเขียนประเด็นในการศึกษาเอาไว้ให้ชัดเจน และผู้วิจัยได้เพิ่มเติมข้อคิดเห็นหรือประเด็นวิเคราะห์ที่ได้จากเรื่องนั้น ๆ (2) การตรวจสอบข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาทั้งด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัยและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง และวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป คือ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ใช้การตีความหมาย เพื่อสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ระยะที่ 3 การสังเคราะห์ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี(D1) เป็นการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 และ ระยะที่ 2 การศึกษาพหุกรณีศึกษา (Multiple Cases Study) เป็นขั้นวิจัยเชิงพัฒนา โดยการนำผลการวิจัยมาพัฒนา (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีโดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณศึกษาเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสังเคราะห์เป็น(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี ก่อนที่จะส่งให้ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 20 คนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน รวม 25 คน ทำการสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis) เพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีจากข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากการวิจัยเชิงสำรวจในระยะที่ 1 (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีลักษณะของพหุกรณี (Multiple Case Study) ที่ข้อมูลมีความหลากหลาย (Diversity) ครอบคลุม และสมบูรณ์ สามารถนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นนัยสำคัญทั่วไป (Generalizability) (Yin,1994; อนุสรณ์ เกิดศรี, 2551; ภาณุพงศ์ อนันต์ชัยพัฒนา, 2552) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์(ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบตารางวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นนัยสำคัญทั่วไป (Generalizability)

ระยะที่ 4 การตรวจสอบและเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้(D1)
ระยะนี้ดำเนินการนำ (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ และตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนโดยกลุ่มผู้ประเมิน กลุ่มผู้ประเมิน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 20 คนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษารวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (2) แบบประเมิน(ร่าง) แนวปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

1. ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลกระทบต่อนักเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D.=0.71) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.22 ถึง 4.08 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้ ผลกระทบเชิงบวกต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตไปใช้ศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.99) มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อนำ

ความรู้ไปสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 4.05, S.D.=0.88$) ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา ($\bar{X} = 4.00, S.D.=1.02$) มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.94, S.D.=0.93$) สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.92, S.D.=0.85$) มีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.87, S.D.=0.97$) ตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.75, S.D.=0.91$) ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.70, S.D.=1.27$) และฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 3.67, S.D.=1.00$) ตามลำดับ ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก ($\bar{X} = 2.22, S.D.=1.28$) เสียเวลามากในการเดินทางไปเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 2.26, S.D.=1.28$) เสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 2.31, S.D.=1.29$) และ รู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.53, S.D.=1.35$) ตามลำดับ

1.2 ผลกระทบต่อผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30, S.D.=0.91$) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.82 ถึง 3.90 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้ ผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปกครองเห็นว่าการสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด ($\bar{X} = 3.90, S.D.=1.08$) การสอบโอเน็ตเป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ($\bar{X} = 3.88, S.D.=1.06$) ผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น ($\bar{X} = 3.68, S.D.=1.27$) ภาพรวมผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การที่ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเตอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.57, S.D.=1.26$) รู้สึกเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชา ($\bar{X} = 3.15, S.D.=1.39$) รู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ ($\bar{X} = 3.11, S.D.=1.34$) การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.17, S.D.=1.41$) และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต ($\bar{X} = 3.17, S.D.=1.27$) ต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อเรียนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 2.82, S.D.=1.39$) ต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 2.86, S.D.=1.45$) ตามลำดับ

1.3 ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมมีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D.=0.80$) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.31 ถึง 4.05 จำแนกเป็นประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบดังนี้ ประเด็นผลกระทบเชิงบวก ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร และ (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน มีผลการวิจัยดังนี้

(1) ผลกระทบเชิงบวกของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้เกิดการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.85$, S.D.=0.99) การบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=1.01) การเตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชา โดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=1.01) การเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.99) การพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.97) การกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.97) การวางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ 4 ชิ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.97) การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.96) การวางแผนการพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน/โครงการ/การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.99) การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.98) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=1.07) การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.96) การประกันคุณภาพภายในและกาประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.80) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.01) การคัดเลือกและมอบหมายหน้าที่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D.=1.01) และการสื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน ($\bar{X} = 3.63$, S.D.=1.01) ตามลำดับ **ผลกระทบเชิงลบ**ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.85$ S.D.= 1.05) มีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้น บ่อยเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 3.80$ S.D.= 0.97) การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$ S.D.= 1.07) การใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.57$ S.D.= 1.12) และ การใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาตีวงข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม

เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.31$ S.D.= 1.25) ตามลำดับ

(2) **ผลกระทบด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน** มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=1.01) ต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=1.06) เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=1.06) จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=1.00) เตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=1.05) **ผลกระทบเชิงลบ**ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูเกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.05$ S.D.= 1.00) ครูต้องสอนในลักษณะการตีวนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.94$ S.D.= 1.02) ครูต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนตีวนเพิ่มเติมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.93$ S.D.= 1.03) การพัฒนาผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.88$ S.D.= 1.04) ครูต้องเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.85$ S.D.= 1.08) การดำเนินการสอบวัดความรู้ที่นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.85$ S.D.= 1.05) การจัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องตีวนข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย ($\bar{X} = 3.83$ S.D.= 1.04) ครูต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนตีวนความรู้และตีวนแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.82$ S.D.= 1.11) ครูต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.81$ S.D.= 1.03) ครูต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร ($\bar{X} = 3.74$ S.D.= 1.08) ครูจัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็นเนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.10) ระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานมากยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผลสอบ O-NET ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=1.10) ครูเน้นสอนตีวนแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เกินไป จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.63$ S.D.= 1.15) ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กเนื่องจากการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.63$ S.D.= 1.15) ตามลำดับ

1.4 ผลกระทบต่อผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63, S.D.=1.16$) เมื่อจำแนกประเด็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

ผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผลกระทบต่อการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.66, S.D.=1.13$) ผลกระทบต่อการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.56, S.D.=1.10$) การประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.54, S.D.=1.07$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.49, S.D.=0.98$) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.54, S.D.=1.07$) การส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.49, S.D.=0.98$) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.46, S.D.=1.19$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.46, S.D.=1.10$) การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.44, S.D.=1.10$) การศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.44, S.D.=1.16$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.41, S.D.=1.07$) การประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ($\bar{X} = 3.41, S.D.=1.05$) การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.02$) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.18$) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น ($\bar{X} = 3.37, S.D.=1.26$) การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.34, S.D.=1.09$) การดำเนินงานฝึกอบรม

พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน ($\bar{X} = 3.29$, S.D.=1.23) การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.27$, S.D.=1.20) การสื่อสารนโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชั้น ($\bar{X} = 3.27$, S.D.=1.36) การดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.24$, S.D.=1.16) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.98$, S.D.=1.31) การวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.95$, S.D.=1.40) ตามลำดับ ผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ความเครียดในการบริหารจัดการให้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=1.20) และ ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา ($\bar{X} = 3.22$, S.D.=1.31) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ปัจจัยด้านนโยบาย พบว่า มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.77) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า เกิดจากนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.76) ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.73) ระบบการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.72) เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.73) และนโยบายของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.88)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร พบว่า มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.72) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.72) มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.68) มีการประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.72) จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.72) ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.70) มีการวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.74) ประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.70) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.74) กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.72) มีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้

พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.69) ประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.69) ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.70) การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.76) การเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ/การยกย่อง เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียนที่มีผลการสอบ O-NET ดี ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.78) การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.71) การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.72) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.75)

ปัจจัยด้านครูผู้สอน พบว่า มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.70) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=0.66) มีส่วนร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.33$, S.D.=0.66) การตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D.=0.72) การมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.67) การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.69) ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.69) การค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.69) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 3.98$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านผู้เรียน พบว่ามีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.73) เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง ($\bar{X} = 3.82$, S.D.=0.69) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.80) การส่งเสริมความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.67) การส่งเสริมความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.80) และการส่งเสริมความ

ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.68) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.124 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.486 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.180 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.154 และปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.157 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.211 ดังนั้น จากผลการวิเคราะห์สามารถนำมาสร้างสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$Y = 0.211 + 0.124^{**} X_1 + 0.486^{**} X_2 + 0.180^{**} X_3 + 0.154^{**} X_4$$

$$Z = 0.157^{**} Z_1 + 0.546^{**} Z_2 + 0.195^{**} Z_3 + 0.186^{**} Z_4$$

จากสมการการนำผลการทดสอบไปใช้ พบว่า ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้มากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านนโยบายตามลำดับ

3. ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ด้านการบริหารจัดการ มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ
2. โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน
3. โรงเรียนมีการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
4. โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
5. โรงเรียนมีการประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน

6. โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน

7. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลสอบระดับชาติ

8. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ

9. โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

10. โรงเรียนมีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

11. โรงเรียนมีการบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม

12. โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ

13. โรงเรียนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต พรินเตอร์ เป็นต้น ในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ

14. โรงเรียนสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา

15. โรงเรียนมีการกำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA

16. โรงเรียนมีการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

ด้านการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ครูมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา

2. ครูมีการวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ

3. ครูมีการวางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ.

4. ครูมีการวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ

5. ครูมีการวางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 และการติวข้อสอบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ

6. ครูมีการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

7. ครูมีการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

8. ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

9. ครูมีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ

10. ครูมีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ด้านผู้เรียน มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ผู้เรียนควรได้รับข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ผู้เรียนควรได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยต้นแบบรุ่นพี่

3. ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต

4. ผู้เรียนควรได้รับการแนะแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบและการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้

5. ผู้เรียนควรได้รับส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน

6. ผู้เรียนควรได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จำเป็นและลดกิจกรรมไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้านผู้ปกครอง มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ผู้ปกครองควรได้รับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา

2. ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านพัฒนาการเรียนรู้

3. ผู้ปกครองควรได้รับการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จของบุตรหลาน

ผลการประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน (1) ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.76 ถึง 4.96 (2) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.72 ถึง 5.00 (3) ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.56 ถึง 5.00 และ (4) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.40 ถึง 5.00

อภิปรายผล

1. ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน

1.1 ผลกระทบต่อผู้เรียน มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมากที่สุดส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตไปใช้ศึกษาต่อ มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่เพื่อนำความรู้ไปสอบโอเน็ต ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น มี

ระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอและฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ต รวมทั้งการตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง **ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก** นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน และความสำคัญของการทดสอบโอเน็ตที่ต้องนำผลการทดสอบไปใช้ในการศึกษาต่อและสร้างคุณภาพภูมิปัญญาให้กับผู้ปกครอง ทำให้มีพฤติกรรมการรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ตั้งใจเรียนในชั้นเรียน มีการทบทวนเนื้อหาและฝึกทำตัวอย่างข้อสอบอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาควิชา โยศวงศ์ (2561) ที่พบว่าผลกระทบด้านบวกของการทดสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่านักเรียนมีความต้องการนำคะแนนจากการสอบ O-NET มาเป็นองค์ประกอบในการศึกษาต่อและประกอบในการจบการศึกษา ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียน มีวินัยในการส่งงาน มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนในชั้นเรียน สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุศลติ พันธุ์แฉล้ม. (2553) ได้วิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น พบว่านักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีการปรับพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น เห็นคุณค่าของวิชาที่เรียน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สนใจเรียน ฝึกทำโจทย์ข้อสอบ **ผลกระทบเชิงลบ**อยู่ในระดับน้อยคือผลการทดสอบไม่ส่งผลกระทบท่อสุขภาพร่างกาย เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก เสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต และ รู้สึกไม่สบายใจ เพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ **ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก** ในการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไม่ส่งผลกระทบท่อผู้เรียนมากนัก สอดคล้องผลการวิจัยด้านผลกระทบในเชิงบวกที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี รวมทั้งผู้เรียนได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียน ในหลายรูปแบบเช่น ตัวอย่างหรือต้นแบบที่ดีของรุ่นพี่ การมอบรางวัล เป็นต้น อีกทั้งผู้เรียนอาจได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ

1.2 ผลกระทบท่อผู้ปกครองนักเรียน มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปกครองเห็นว่า การสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานในการตรวจสอบความรู้รอบยอด การสอบโอเน็ตเป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน ผู้ปกครองมีการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น **ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก** ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทดสอบโอเน็ตที่เป็น การตรวจสอบความรู้ของบุตรหลานเมื่อจบการศึกษา และเป็นการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียน ส่งผลทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น สอดคล้องกับ ภาควิชา โยศวงศ์ (2561) พบว่าผู้ปกครองคอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานเตรียม

ตัวสอบ O-NET จากการค้นคว้าผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต และสนับสนุนบุตรหลานโดยการจัดหาจัดซื้อหนังสือ หรือคู่มืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET ส่วนประเด็นผลกระทบเชิงลบ พบว่ามีผลกระทบระดับน้อยถึงปานกลาง ได้แก่ การที่ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต รู้สึกเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชารู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต ต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานเพื่อเรียนเพิ่มเติม ต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานไปเรียนกวดวิชาด้วยตัวเอง ตามลำดับ **ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก** การที่ผู้ปกครองต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเทอร์เน็ต และต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต อย่างไรก็ตามผู้ปกครองยินดีให้การสนับสนุนบุตรหลานของตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้อันสูงและมีคะแนนสอบโอเน็ตสูง สอดคล้องกับ ภาคิณู ไชยวงศ์ (2561) พบว่า ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบ O-NET จากการค้นคว้าผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต และสนับสนุนบุตรหลานโดยการจัดหา จัดซื้อหนังสือ หรือคู่มืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET สอดคล้องกับ เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ต่ำ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในความสำเร็จของนักเรียน การดูแลเอาใจใส่ให้การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างจริงจัง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลการสอบ ONET ที่สูงขึ้นได้ แต่หากปราศจากการสนับสนุนดังกล่าว จากทางครอบครัวแล้วก็ส่งผลให้นักเรียนมีผลการสอบ ONET ที่ต่ำได้ เช่นกัน สอดคล้องกับ Morrow & Wilson (1961) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็กนักเรียนชายมัธยมปลายที่ประสบความสำเร็จสูงและด้อยโอกาส พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น พ่อแม่ให้การเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดีทุกด้าน สอดคล้องกับ Saito (2006) ที่วิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการสอบระดับชาติในประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อครอบครัวของนักเรียน ได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว ซึ่งพบว่ามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการสอบสูงมาก เช่น ค่าเรียนกวดวิชา ค่าตำราเรียน ค่าเรียนพิเศษเพิ่มเติมและค่าจ้างติวเตอร์ส่วนตัว

1.3 ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมมีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ดังนี้

(1) **ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษา** มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำให้เกิดการกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบ O-NET เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน เตรียมครูโดยการ

แบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชาโดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร เตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET วางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน การสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบ O-NET แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET /รายงานผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก มีผลกระทบเชิงลบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งชี้ความจำเป็น และการใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม

ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนเองตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยการจัดรูปแบบการศึกษา(ม.15) จัดกระบวนการศึกษา (ม. 24-30) บริหารจัดการศึกษา 4 ด้าน (ม. 39) เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา (ม. 40) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา (ม. 48-50) ปกครองดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินฯ (ม. 59)และ พัฒนาบุคลากรนักเรียนด้านเทคโนโลยีฯ (ม. 65-66) ทั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดคือคุณภาพการศึกษาทั้งด้านกระบวนการจัดการศึกษาและผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ได้วิจัยติดตามและประเมินผลกระทบของการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า ผลกระทบทางบวกให้ผู้บริหารได้ใช้ความสามารถในการบริหารวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติของผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และเห็นแนวโน้มที่ดีเมื่อพิจารณาจาก 3 ปีย้อนหลัง ในส่วนประเด็นผลกระทบเชิงลบด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร พบว่ามีผลกระทบเชิงลบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งชี้ความจำเป็น การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และการใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก ความเครียดจากนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ได้กำหนด

เป้าหมายของคะแนนสอบ O-NET ที่ต้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษายังนำผลคะแนนการสอบมาใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการรักษามาตรฐานด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

(2) **ผลกระทบต่อด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนพบว่า** มีผลกระทบเชิงบวกในระดับมาก ได้แก่ การทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น จัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET มีการเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น **ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจาก** การกำหนดนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา และนโยบายของสถานศึกษาที่ต้องการยกระดับผลการสอบ O-NET โดยกำหนดเป้าหมายคะแนนการสอบสูงขึ้นในทุกๆปี ทำให้ครูเกิดการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา จึงต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มขึ้น เตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดีขึ้น ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนาลูกศิษย์ของตนเองในทุกๆด้าน สอดคล้องภาคิณู ไชยวงศ์ (2561) ได้วิจัยผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ครูเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เตรียมสื่อการสอนเพิ่มมากขึ้น มีการเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ทั้งนี้เนื่องจากผลการสอบ O-NET ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และมีผลต่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ทำให้ครูต้องพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอี่ยมพร หลินเจริญและคณะ (2552) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET สูง ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันในแต่ละรายวิชา มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวันดี สมมิตร (2552) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่ปฏิบัติมากหลังมีนโยบายการสอบระดับชาติ ได้แก่ ครูใช้คู่มือที่มีแนวข้อสอบระดับชาติควบคู่กับการสอนมากขึ้น มีการสอนแบบตัวเน้นเนื้อหาสาระที่มีในข้อสอบระดับชาติ เน้นการทำโจทย์แบบฝึกหัด และนำข้อสอบระดับชาติมาสอนในห้องเรียนมากขึ้นกับ จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ (2563) ที่มีผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และใช้เป็นผลสะท้อนว่าครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ทีมน้อยเพียงใด มีจุดใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน **มีผลกระทบเชิงลบ**

ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูเกิดความเครียด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ต้องสอนในลักษณะการตีวแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น ต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอนตีวเพิ่มเติมในชั้นเรียน พัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตรเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผลการสอบ O-NET บ่อยครั้ง การดำเนินการสอบวัดความรู้นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ จัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องตีวข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย ครูต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนตีวความรู้และตีวแนวข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET ต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น ต้องสอนเนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร จัดการเรียนการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็นเนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผลการสอบ O-NET เน้นสอนตีวแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์เกินไป จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก เนื่องจากการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ตามลำดับ **ผลการวิจัยที่ปรากฏอาจเกิดจากการกำหนดเป้าหมายผลการสอบที่สูงขึ้น และครูมีประสบการณ์ในการนำผลการทดสอบระดับสถานศึกษาและระดับบุคคล** ครูจึงต้องการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการสอบ O-NET การพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถค้นคว้ารูปแบบการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการยกระดับผลการสอบของผู้เรียน ครูต้องมีการเตรียมตัวในการสอนมากขึ้น มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องทั้งหลักสูตรและข้อสอบ O-NET ทำให้ภาระงานในภาพรวมเพิ่มมากขึ้น และอีกประการสำคัญคือครูไม่สามารถควบคุมปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละได้ จึงอาจส่งผลกระทบต่อเกิดความเครียดและความเมื่อยล้าในการจัดการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของภาคิณ ไชยวงศ์ (2561) พบว่า ครูสอนพิเศษเพิ่มเติมแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เตรียมแนวข้อสอบ O-NET มาสอนเพิ่มเติมเสมอ แบ่งหน้าที่สอนพิเศษแนวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชาจัดตารางสอนโดยใหม่ที่มีคาบวิชาสอนพิเศษเพิ่มเติมแนวข้อสอบ O-NET และเน้นพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ละเลยการสอนตามหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุภูมิ เขตจัตุรัสและคณะ (2563) พบว่าครูผู้สอนมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น เพราะต้องรับผิดชอบในการตีวข้อสอบให้กับนักเรียน ส่งผลกระทบให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ เกิดปรากฏการณ์ “ตีวเพื่อสอบ” ส่งผลให้การจัด

การศึกษาเกิดความไม่สมดุลและไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.4 ผลกระทบต่อผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีผลกระทบเชิงบวกอยู่ในระดับระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET การส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET การกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพผู้เรียน การประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้องมีจำนวนครั้งมากขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบ O-NET ผลกระทบในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ เกิดความเครียดในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ การประเมินผลการปฏิบัติงานและเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา **ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา** ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

ปัจจัยด้านนโยบาย มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า เกิดจากนโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ระบบการประกันคุณภาพภายใน เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ **ผลการวิจัยที่ปรากฏ**เกิดจาก โรงเรียนได้มีการนำนโยบายมาแปลงสู่การปฏิบัติตามบทบาท และอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลโรงเรียนนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะ และสมรรถนะตามนโยบายและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 อย่างทั่วถึง ไม่ได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเฉพาะบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มูฮำหมัดราฟิร มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ด้านนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง แต่ไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบที่สูงขึ้นอย่างเดียว สอดคล้องกับ Callahan et al. (1995) ศึกษาปัจจัยและวิธีปฏิบัติที่สัมพันธ์กับการนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย (1) ขนาดพื้นที่กับนโยบายการประเมิน (2) การเขียนแผนบนแนวคิดจะนำข้อค้นพบไปทำให้สำเร็จผลได้อย่างไร (3) ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับติดตาม และทบทวนกระบวนการประเมินรวมทั้งข้อค้นพบ (4) ผู้มีส่วนได้เสียแสดงบทบาทการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนโครงการบนพื้นฐานจากผลการประเมิน และ (5) ความสำคัญที่บุคลากรพึงตระหนักคือความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การประเมินผล และการกำหนดนโยบาย

ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดั้มาก จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีนโยบายที่ชัดเจนในการ

ดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน ความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม การเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ/การยกย่องเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนักเรียนมีผลการสอบ O-NET สูง การให้ความสำคัญกับการสื่อสารสารสนเทศผลการสอบ O-NET แก่ผู้ปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น **ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากผู้บริหารได้นำนโยบายแปลงสู่การปฏิบัติโดยการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และวิธีการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ มุ่งคุณภาพของการจัดการศึกษา สู่คุณภาพการศึกษา การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ มุ่งสู่มาตรฐานทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้บริหารได้ใช้คุณลักษณะผู้นำทางวิชาการ มีการสื่อสารเป้าหมายต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจ และมีการกำกับติดตาม ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุด สอดคล้องกับ ปณิตดา หัสปราบ (2557) ทำการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า การดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุด ดังนี้ (1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ (2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ (3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ**

เป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม (4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา (5) ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จคือด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก (2560) ได้ทำการวิจัยสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 สอดคล้องกับ Nixon (2016) ที่ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแคลนในชนบท พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจกับทุกบริบทภายในแต่ละเรื่องและไม่สามารถทำงานในโรงเรียนได้ตามลำพังเพราะต้องมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนในกรณีศึกษานี้ต้องมีมาตรฐานในการติดต่อสื่อสารในระดับสูงทั้งกับนักเรียนและครูตลอดเวลาต้องมีการวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามความต้องการของทั้งครู นักเรียนและผู้ปกครอง จัดหาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มที่และเมื่อข้ออุปสรรคถูกขจัดออกไปจึงคาดหวังว่าครูจะปฏิบัติการสอนได้เต็มที่

ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระบับมากที่สุด จำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน การมีส่วนร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET การค้นคว้าหารูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่สอนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน มีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพครู มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับบุคคลมาวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนในแต่ละตัวชี้วัดเพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสอนตามตัวชี้วัด มีการนำนโยบายสู่การปฏิบัติและมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผน และปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีการจัด

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET และให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามรูปแบบของข้อสอบ O-NET อีกทั้งครูมีการค้นคว้าหารูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอน และทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET ของผู้เรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ ประสงค์ ต่อโชติ พงษ์จันทร์เพ็ง และ ภัทราวดี มากมี (2555) ที่วิจัยพบว่าปัจจัยด้านบุคลากรในสถานศึกษาส่งผลทางตรงต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในระดับสถานศึกษา สอดคล้องกับสุรชัย ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิ์ มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอนมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ปัจจัยด้านผู้เรียน มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัจจัย พบว่า ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง การส่งเสริมความรับผิดชอบและตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน การส่งเสริมความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง และการส่งเสริมความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง ตามลำดับ ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการทดสอบ O-NET และตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET มีเป้าหมายในการสอบที่ชัดเจน เช่น การนำคะแนนสอบไปใช้ประกอบการศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงตามเป้าหมายของตนเองและผู้ปกครอง การสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ผู้ปกครอง และโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้งในชั้นเรียนและทบทวนเนื้อหาที่เรียน ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการส่งเสริม และเสริมสร้างแรงจูงใจจากครูผู้สอนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับมินตรา สิงห์นาค (2552) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรแฝงทางจิตวิทยาภายในตัวบุคคล ได้แก่ อัตมโนทัศน์ทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียน เจตคติในการเรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง และได้รับอิทธิพลทางอ้อมมาจาก ตัวแปรด้านครอบครัว ผ่านทางตัวแปรจิตวิทยาภายในตัวตน สอดคล้องกับ พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทร์ชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 0.124 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.486 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.180 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.154 และปัจจัยด้านนโยบายมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.157 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.546 ปัจจัยด้านครูผู้สอน เท่ากับ 0.195 และ ปัจจัยด้านผู้เรียน เท่ากับ 0.186 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.932 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 86.90 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยหลักที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้มากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านนโยบาย ตามลำดับ

ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุมตัวแปรทำนายตามแนวคิดเส้นทางการนำผลการประเมินไปใช้และผลกระทบของการประเมินของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ซึ่งนำไปใช้ในนำไปใช้ในเชิงความคิด และ นำไปใช้เชิงปฏิบัติการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ ต่อโชติ พัทธี จันทรพิง และ ภัทราวดี มากมี (2555) สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิร มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ปันตดา หัสปราบ (2557) พินดา วราสุนันท์ อัจศรา ประเสริฐสิน และสร้อยญา จันทรชูสกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้สอนตามลำดับ ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ สร้อยญา จันทรชูสกุล พินดา วราสุนันท์ (2560) Callahan et al. (1995) มินตรา สิงห์นาค (2552)

3. แนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

(1) **ด้านการบริหารจัดการ** ประกอบด้วย โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ กำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการนำผลการทดสอบไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ประชุมครูแต่ละสายชั้นหรือสายงาน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน บริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ

จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ สร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา กำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PDCA และสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สอดคล้องกับ พรธิดา พูลถาวร (2560) ที่วิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า (1) ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนในการกำกับ ดูแล วางแผน หลักสูตรและผลักต้นนโยบายต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดสรรทรัพยากรนำเข้าอย่างที่ดี อีกทั้งการจัดครูผู้สอนให้ตรงตามสาระการเรียนรู้และความสามารถ จึงส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ส่งเสริมให้ครูใช้ ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) การจัดระบบนิเทศภายในเพื่อหาแนวทางการพัฒนางานร่วมกันและ (5) โรงเรียนได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนและการสอนของครู สรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินภาพรวม **(2) ด้านการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วย ครูมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ วางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ. วางแผนและการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 และการติวข้อสอบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ สร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ และจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) สอดคล้องกับ อาจณรงค์ มโนสุทธิฤทธิ์ และคณะ (2562) ที่วิจัยพบว่า แนวทางพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ **(3) ด้านผู้เรียน** ประกอบด้วย ผู้เรียนควรได้รับข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยต้นแบบรุ่นพี่ ได้รับการส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่าและแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต แนะนำแนวทางการเรียน การตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ และการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ ส่งเสริม ผู้เรียนให้มี

ความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน ควรได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จำเป็นและลดกิจกรรมไม่จำเป็นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ (4) **ด้านผู้ปกครอง** ประกอบด้วย ผู้ปกครองควรได้รับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านพัฒนาการเรียนรู้ และ การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จของบุตรหลาน **ผลการวิจัยที่ปรากฏเกิดจาก** โรงเรียนมีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานทั้งในระดับเขต ระดับสถานศึกษาและระดับบุคคลไปใช้ในการวางแผนใน 2 ด้านสำคัญ คือ (1) ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านทรัพยากรบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนโดยการสื่อสารนโยบาย เป้าหมายอย่างชัดเจนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ครูมีความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความต้องการจำเป็น มีความสามารถด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) อีกทั้งมีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตัวผู้เรียนที่ได้รับการส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบ และได้รับการเสริมสร้างแรงจูงใจ ควบคู่กับการส่งเสริมคุณลักษณะความมีวินัย ความรับผิดชอบ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆตามกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือคณะกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุน และมีเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้นำเขต ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการตามแนวทาง กิจกรรมหรือวิธีการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีการติดตามและประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขแนวทางหรือวิธีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลลัพธ์ที่ดีด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และผลลัพธ์ที่ดีด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามวงจรคุณภาพ PDCA สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิ์ มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ (2557) ได้ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 และปีที่ 6 พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดีในการเรียน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะมีน้อย แต่ก็จะสื่อให้เห็นเลยว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนของลูก จะทำให้ลูกมีผลการเรียนที่ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ วิโรจน์ ไชยภักดี (2562) ได้ทำการวิจัย แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงาน

งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจำนวน 69 แนวปฏิบัติ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ ศีโรวรรณ ธัญญากรณ์ (2561) ได้ทำการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบด้วย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านคุณลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพครูและประสิทธิภาพของครู ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านประสิทธิภาพของการพัฒนาสถานศึกษา และด้านการบริหารอาคารสถานที่ และ(6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ปันดดา หัสปราบ (2557) ได้ทำการวิจัยแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านพัฒนานักเรียน และด้านการพัฒนาครู สอดคล้องกับ สะการिया แวโซะ อับดุลลาเต๊ะ มามะ นูรอัยชิมะ สะมะแอ และ ทศนีย์ เจ๊ะเมาะ (2558) ได้ทำการวิจัยการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ด้านเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2556) ได้ทำการวิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มี 3 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ในด้านการพัฒนานักเรียน และ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครู สอดคล้องกับ Waheed, et al. (2017) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับการปฏิรูปโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่ามี 4 ประเด็นสำคัญที่ใช้กันทั่วไปว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับโรงเรียนปฏิรูปซึ่งเป็นแนวทางที่ผ่านการปรับปรุงมาหลายครั้งจนได้รับการยอมรับ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารอย่างกว้างขวางในการดำเนินงานของโรงเรียน การอบรมความรู้และการแบ่งปันความรู้ระดับมืออาชีพของโรงเรียนโดยรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับโรงเรียน A ใช้เน้นการให้ความสำคัญกับสังคม ความรู้สึกและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน ในขณะที่รูปแบบเฉพาะที่โรงเรียน B ใช้เน้นการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของผู้ปกครอง ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้กำหนดนโยบายและนักวางแผนการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปโรงเรียนในมาเลเซียและในประเทศอื่น ๆ รวมทั้งโรงเรียนอื่น ๆ ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิรูปโรงเรียนและยังเกี่ยวข้องโดยตรงต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูปัจจุบัน ผู้ปกครองและชุมชนเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและ การปฏิรูปโรงเรียนของประเทศมาเลเซียโดยอิงตามสภาพบริบทของโรงเรียนที่ต้องการปฏิรูปตนเอง สอดคล้องกับ Akopoff (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของชุมชนการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่า การนำ PLC มาใช้

ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากฝ่ายบริหาร และครูควรสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน เป็นแนววิธีการ PLC ที่เป็นวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมครูควรนำ PLC มาใช้เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของนักเรียนโดยเฉพาะในโรงเรียนในเมืองที่คะแนนการทดสอบต่ำมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ระดับบุคคล

- 1.1 ควรให้ข้อมูลรายงานสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 1.2 ควรเสริมสร้างแรงจูงใจ ให้ขวัญกำลังใจและการเสริมแรงแก่นักเรียนโดยใช้ต้นแบบรุ่นพี่ และมีการแนะแนวการศึกษาต่อโดยนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้
- 1.3 ควรส่งเสริมทักษะในการทำข้อสอบ O-NET โดยการฝึกปฏิบัติในการทำข้อสอบเก่า และแบบฝึกหัดเพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบและใช้ประโยชน์ในอนาคต
- 1.4 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ระดับชั้นเรียน

2.1 ครูควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามแผนผังการออกข้อสอบและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อนและข้อบกพร่องของการทำข้อสอบ O-NET ของตัวชี้วัดตามแผนผังการออกข้อสอบ วางแผนและการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและตรงตามแผนผังการออกข้อสอบของ สทศ. มีการจัดการสอนเสริม การทบทวนเนื้อหาชั้น ป.4-ป.6 เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ หรืออาจใช้วิธีการติวข้อสอบร่วมด้วย เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ

2.2 ครูควรพัฒนาศักยภาพตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นผลลัพธ์และการคิดวิเคราะห์เพื่อต่อยอดความรู้ไปใช้ในการทดสอบ และมีการจัดกระบวนการการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community :PLC)

2.3 ครูควรสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในระดับโรงเรียน

3.1 โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและร่วมรับผิดชอบ มีการกำหนดเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน

3.2 โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการประชุมครูแต่ละสายชั้น / สายงาน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET)

3.3 โรงเรียนควรมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการส่วนใหญ่มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และมีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

3.4 โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการบุคลากรครูที่มีความเหมาะสม สนับสนุนงบประมาณจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความพร้อมแก่ครูผู้สอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต พรินเตอร์ เป็นต้น ในห้องเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ

3.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างขวัญกำลังใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา และมีการกำกับติดตาม นิเทศการจัดการเรียนรู้และผลการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องในรูปแบบกัลยาณมิตร และกำหนดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ PDCA

3.6 โรงเรียนควรมีการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว ต่อเนื่อง

3.7 โรงเรียนควรมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ประชุมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนผู้ปกครองในการกำกับ ดูแล ให้กำลังใจแก่บุตรหลานด้านการพัฒนาการเรียนรู้ และส่วนใหญ่มีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ปกครองในความสำเร็จของบุตรหลาน

4. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรนำแนวทางปฏิบัติไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ควรนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากอาจเกิดผลกระทบเชิงลบมากกว่าผลกระทบเชิงบวกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่สามารถดำเนินการยกระดับคะแนนการสอบ O-NET ตามเป้าหมายกำหนด

5. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

5.1 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ควรจัดทำคู่มือตัวอย่างแบบทดสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดพร้อมวิธีการคิด เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีระดับความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน

5.2 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรวางแผนร่วมกันในการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อเกิดความสอดคล้องระหว่างหน่วยงานในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และหน่วยงานประเมินผลการจัดการศึกษา

5.3 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในส่งเสริมวิชาการและเสริมสร้างความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งการส่งเสริมวิชาการด้านการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษาสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีสมรรถนะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ความสอดคล้องกันในระดับชั้นเรียนและระดับชาติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ เพื่อยืนยันประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแนวปฏิบัติที่ดีในการนำไปใช้จริง

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ซึ่งเน้นคุณภาพของการจัดการศึกษา จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนด้านผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน

3. ควรมีการวิจัยผลกระทบจากการนำผลการทดสอบระดับชาติไปใช้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลลัพธ์คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผลการทดสอบรายบุคคลที่เกิดจากการนำแนวทางปฏิบัติที่ดีไปใช้

5. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2559). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตร สพฐ. พ.ศ.2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงอุตสาหกรรม.(2546). **กรณีศึกษา Best practices การจัดการกระบวนการ**. กรุงเทพฯ : แสงทอง.
- กัญญา อุนวงศ์และพิชญ์ญาภัค เจียมจรัสโชค. (2553). **ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ฝ่ายประสาน ภารกิจและฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัญญาพัฒน์ นนทะนาคร. (2539). **ผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิรูปการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครูใน พ.ศ.2553**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพื้นฐานการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลรติ พันธุ์แฉล้ม. (2553). **การวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุพันธ์ โพธิ์ทอง. (2554). **ปัจจัยที่สูงผลต่อการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จินตนา อินทร์พรหม. (2536). **ผลกระทบของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนด้วยตนเองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส และคณะ. (2563). **รายงานการวิจัย ผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

- ญาณิกา ลุนราศรี. (2557). ผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อ
การเรียนภาษาอังกฤษ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต, สาขา
 ภาษาต่างประเทศ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกกอบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม.* ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ปี
 การศึกษา 2555 : โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษา.
 ดวงมณี เลหาหประสิทธิ์พร. (2558) **โครงการค้นหาและขยายผล Best practice ทั้งคณะฯ.**
 กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทรงพล เจริญคำ.(2552). **รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์
 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ สรัญญา จันทรชุตกุล พินดา วราสุนันท์. (2560).ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ
 การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, *Veridian E-Journal, Silpakorn University,*
 10(2),2102-2116.
- ธนศ ขำเกิด. (2550). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในฝัน*
[ออนไลน์]. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2564.
 เข้าถึงจาก <https://www.gotoknow.org/posts/113893>
- ธนันท์ ธนารัชตะภูมิ. (2563). การใช้ประโยชน์จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
 ขั้นพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,* 48 (1), 63-82.
- ธัญญา เรืองแก้ว. (2550). การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำคัญอย่างไร.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 10 (4), 78-79.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ขนาดเล็ก .มหาวิทยาลัยศิลปากร/กรุงเทพฯ. DOI : [https://doi.nrct.go.th/ListDoi/
 listDetail?Resolve_Doi=10.14457/SU.the.2009.262](https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/SU.the.2009.262)
- ธีรวัฒน์ พูมี. (2552). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้หนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และการรับรู้
**ความสามารถของตนเอง ของนักเรียนในโรงเรียนที่มีผลการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานวิชา
 วิทยาศาสตร์ต่างกัน : การวิจัยแบบผสมโดยใช้การออกแบบแบบสามเส้า.**
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล ยุตาคม และ พรทิพย์ ไชยโส. (2550). **การพัฒนาครุวิทยาศาสตร์ประจำการเพื่อการจัดการ
 เรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542.**
 กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- บุญดี บุญญากิจ และกมลวรรณ ศิริพานิช. (2545). **Benchmarking: ทางลัดสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อินโนกราฟิกส์ จำกัด.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2553). **คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- บุษกร เขียวจินดาภานต์ . (2561).)เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 13(1), 103-118.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2548). *การจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ(2) [ออนไลน์]*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564. เข้าถึงจาก http://kmcenter.rid.go.th/center/_data/docs/kcresearch/Best_practice_%E0%B8%84%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3.pdf
- _____. (2553). **จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- เบญจวรรณ วิเชียรครุฑ. (2561). **การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ การอ่าน สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปนัดดา หัสปราบ. (2557). **รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ประจักษ์พงศ์ วรรณโชติ. (2559). **การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล ให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสงค์ ต่อโชติ พชรี จันทร์เพ็ง และภัทราวดี มากมี. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 36(2), 48-60
- ประสงค์ ต่อโชติ. (2555). **การพัฒนาโมเดลการวัดการนำผลการประเมินไปใช้: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุทุกระดับ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น..
- ประเสริฐ สำเภารอด สุวพร เต็มเฮง และพวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2560). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก**. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 6(2), 198-208

- พรธิดา พูลถาวร. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสัตหีบ**. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พินดา วราสุนันท์ อัจฉรา ประเสริฐสิน สรัญญา จันทร์ชูสกุล. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน, *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*, 8(2), 79-81.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัชฐญาณม์ กลีบกลาง. (2552). **วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของบรรณารักษ์ วิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาคัญ ไชยวงศ์. (2561). **ผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน**. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ภานุพงศ์ อนันต์ชัยพัฒนา. (2552). **การวิเคราะห์เส้นทางแห่งความสำเร็จของครูฝึกการ: พหุกรณีศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. *รู้จักแนวปฏิบัติที่ดี: Best Practice* [ออนไลน์]. สืบค้น 5 มิถุนายน 2564. เข้าถึงจาก <http://ks.rmutsv.ac.th/th/bestpractice>.
- มินตรา สิงหนาค. (2552). **อิทธิพลของกระบวนการครอบครัว และตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ และพรทิพย์ ไชยโส. (2556). การพัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 14(2), 48-58
- วจิรา เดชารัตน์. (2551). **แนวทางการดำเนินกิจกรรม ถอดบทเรียน (Best Practice)** [ออนไลน์]. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564. เข้าถึงจาก guru.google.co.th/guru/thread?force=1&tid...table.

- วโรช ไชยวงศ์. **Best Practice แนวคิดการพัฒนาองค์กรเชิงรวม**. สืบค้น 11 กรกฎาคม 2564.
เข้าถึงจาก <http://m.exteen.com/blog/takato/20091211/best-practice>.
- วโร เฟิงส์วีสดี.(2552). การวิจัยและการพัฒนา(Research and Development). *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 1(2), 1-12.
- วันดี สมมิตร. (2552). **ผลกระทบของการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร: การวิจัยแบบผสม**. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). **การจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนา.
- _____. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- _____. (2561). “การจัดการความรู้เพื่อคุณภาพที่สมดุล.” *วารสารการบริหารปกครอง*, 7 (1) (มกราคม – มิถุนายน 2561).
- วิโรจน์ ไชยภักดี. (2562). **แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมีในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิภาพร นิสีปรีชานนท์. (2554). **แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีรพงษ์ ไชยหงส์. (2558). **แนวคิดในการพัฒนาโรงเรียน[ออนไลน์]**. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564.
เข้าถึงจาก : http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/blog-post_41.html.
- วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ. (2563). **ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน[ออนไลน์]**. สืบค้น 1 มีนาคม 2564. เข้าถึงจาก : <https://bet.obec.go.th/New2020/wp-content/uploads/2020/06/onet-p3m3m62562.pdf>
- ศุภร ศรีนุต. (2553). **ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

- ศิริประภา ชรจันทร์ศรี. (2549). **การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ และการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร รุ่งเรือง เยาวลักษณ์ นาคปฐม ชูติมาพร ภัคดี และลัดดาวัลย์ แยมอุบล. (2556). **แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสมุทรสาคร. คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.**
- ศิริวรรณ ธัญญากรณ์และคณะ. (2561). **แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วารสารครุศาสตร์ อุตสาหกรรม, 17 (2),169-178**
- ศรีศักดิ์ จามรมาน. (2557). **โพลล์เผยแพร่ผลสำรวจพฤติกรรมการเรียนกวดวิชาล่วงหน้าของนักเรียน นักศึกษาไทย ThaiPR.NET[ออนไลน์].** สืบค้น 12 ธันวาคม 2563 .เข้าถึงจาก <https://www2.thaipr.net/general/548937>
- ศศิภา จันทร์ักษ์. (2546). **ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่เรียนกวดวิชา ศึกษากรณี โรงเรียนราชวินิตมัธยม. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2551). **ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเล่มที่ 1 หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน.กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).**
- _____. (2560). **รายงานผล O-NET ด้วยแผนที่ประเทศไทย[ออนไลน์].** สืบค้น 10 ธันวาคม 2563. เข้าถึงจาก : <http://www.serviceapp.niets.or.th/onetmap/>
- _____. (2561ก). **รายงานประจำปี 2561. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)[ออนไลน์].** สืบค้น 1 มิถุนายน 2564 เข้าถึงจาก : https://www.niets.or.th/uploads/content_pdf/pdf_1571281594.pdf
- _____. (2561ข). **13 ปี สทศ. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).** สืบค้น 1 มิถุนายน 2564 เข้าถึงจาก : <https://www.niets.or.th/th/content/view/11089> สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ
- _____. (2564). **คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2564 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับศูนย์สอบ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).**

- _____. (2564). *อำนาจหน้าที่[ออนไลน์]*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2564 เข้าถึงจาก :
<https://www.niets.or.th/th/catalog/view/113>
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (สวร.).(2562).*คู่มือระบบการรับรองวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices Accreditation System) [ออนไลน์]*. https://edocument-nakhon.thailocalink.com/files/com_order/2019-05_d23189f2fff3f7f.pdf
- สถาบันบริหารสารสนเทศและการจัดการความรู้ (สสจร.).(ม.ป.ป.). *การถอดรหัสวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ DECODING BEST PRACTICES [ออนไลน์]*. สืบค้น 5 เมษายน 2564. เข้าถึงจาก : <http://oldkm.moc.go.th/download/doc/KM2558/BesPracticeRevise.pdf>
- เสนอ นุ่นโฉม. (2551). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมพร เพชรสงค์. (2548). Best Practices. *ดำรงราชานุภาพ*, 5 (5), 36.
- สมใจ บุญดี. (2552). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดพิษณุโลก.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมใจ ทองงาม. (2559). **การดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้.** การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ), สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2557). *วิเคราะห์สาเหตุคะแนนโอเน็ตตกต่ำ . ไทยรัฐออนไลน์ [ออนไลน์]*. สืบค้น 14 ธันวาคม 2563 เข้าถึงจาก : <https://www.thairath.co.th/content/413042>
- _____. (2560). *การศึกษาไทย กระบวนทัศน์ที่หลงทาง. มติชนออนไลน์ [ออนไลน์]*. สืบค้น 13 ธันวาคม 2563 เข้าถึงจาก : <https://www.matichon.co.th/news/783532>
- สมบัติ นพรัถ และคณะ. (2555). การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารโดยองค์คณะบุคคล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(1), 1-15.

- สะการิยา แว้โซะ อับดุลลาเต๊ะ มามะ นูรอัญชีมา สะมะแอ และ ทัคนีย เจ๊ะเม้าะ. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุชาติดา บวรกิตติวงศ์ สุวิมล ว่องวาณิช อวยพร เรื่องตระกูล. (2545). ผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). วัฒนธรรมองค์กรผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บุ๊คส์ลิงค์.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน).
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร มุฮาหมัดราฟิ์ มะเก็ง มุสลิม รอกา และซารี ลาเต๊ะ .(2557). รายงานการวิจัยเรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีพันธ์ เสนานุช.(2557). เทคนิคการค้นหาและถอดรหัส Best Practices. เอกสารประกอบการบรรยายรายการ Productivity Talk. จัดโดยสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม.วันที่ 29 กรกฎาคม 2557.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). รายงานประจำปี 2555 (1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). แนวปฏิบัติที่ยอดเยี่ยมระดับประเทศ Best of The Best Practice. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก. (2560). แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดพิษณุโลก[ออนไลน์]. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงจาก : <http://www.plkmoe.go.th/home/attachments/article/3035/บทสรุปผู้บริหาร%20งานวิจัยแนวทางการนำผลไปใช้.pdf>

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. (2561). *หลักเกณฑ์การส่งผลงาน นวัตกรรม/ วิธีการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (Best Practice) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ[ออนไลน์]*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงจาก : www.kknpeo.moe.go.th/2018/wp-content/uploads/2018/07/เกณฑ์-BEST.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ [ออนไลน์]*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงจาก : https://www2.opdc.go.th/special.php? spc_id= 4 &content_id= 153
- สำราญ มีแจ้ง.(2557). *สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุสรณ์ เกิดศรี. (2551). *การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกที่หนึ่งและรอบที่สอง : พหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2560). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาจณรงค์ มโนสุทธิฤทธิ์ พัชรืทองอำไพ วิไล อิมสำราญ. (2562). *แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน ในการเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) กรณีศึกษาโรงเรียนประกอบราษฎร์บำรุง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี*, 5(3), 36-45.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2556). *รายงานการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: พหุกรณีศึกษา โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับดี*. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- เอี่ยมพร หลินเจริญ สิริศักดิ์ อาจวิชัย และภริภา จันท์อินทร์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ* . กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2562). *การวิเคราะห์และนำเสนอผลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ [ออนไลน์]*. สืบค้น 22 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงจาก : <http://edu.tsu.ac.th/major/eva/files/journal/DataAnalysis.pdf>.

อนุสรณ์ เกิดศรี.(2551). การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่หนึ่งและรอบที่สอง : พหุกรณีศึกษา.

วิทยานิพนธ์ คม. (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Akopoff, T.M. (2010). Case study examination of best practices of professional
 learning communities. (Ed.D. Dissertation, Walden University, 2010).
 ProQuest LLC.

Akpinar, K. D., & Cakildere, B. (2013). Washback effects of high-stakes language tests of
 Turkey (KPDS and ÜDS) on productive and receptive skills of academic
 personnel. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 9(2), 81-94. Retrieved
 August 1, 2021 from : <http://www.jlls.org/vol9no2/81-94.pdf>

Ayers, T.D. (1987). Stakeholders as Partners in Evaluation: A Stakeholders-
 Collaborative Approach. *Evaluation and Program Planning*, 10, 263-271.

Baird, J. A., Meadows, M., Leckie, G., & Caro, D. (2017). Rater accuracy and training
 group effects in Expert- and Supervisor-based monitoring systems. *Assessment
 in Education: Principles, Policy and Practice*, 24(1), 44-59.
<https://doi.org/10.1080/0969594X.2015.1108283>.

Bataller, C. (2018). “Technology Integration: A Mixed Methods Study of Best Practices
 Of Technology Integration as Perceived by Expert Middle School Teachers.”
 Ed.D. dissertation, Department of Education, Brandman University, 2018.
 Retrieved August 5, 2021 from : [https://digitalcommons.brandman.
 edu/edd_dissertations/211/](https://digitalcommons.brandman.edu/edd_dissertations/211/).

Best M, Knight P, Lietz P, Lockwood C, Nugroho D, Tobin M .(2013). **The impact of
 national and international assessment programmes on education policy,
 particularly policies regarding resource allocation and teaching and
 learning practices in developing countries.** Final report. London: EPPI-
 Centre, Social Science Research Unit, Institute of Education, University of
 London.

Bronfenbrenner, U., & Ceci, S. J. (1994). Nature-nurture reconceptualization in
 development perspective: A bioecological model. *Psychological Review*,
 101(4), 568-586. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.101.4.568>

- Bronfenbrenner, U. (1979). **The Ecology of Human Development**. Harvard University Press: Cambridge, Massachusetts.
- Cai, M. (1996). An Empirical Examination of Participatory Evaluation: Teachers' Perception of Their Involvement and Evaluation Use. *Dissertation Abstracts International: Section A: The Humanities and Social Sciences*, 57, 1921 (UMI 9629749).
- Callahan, C.M., Tomlinson, C.A., Hunsaker, S. L., Bland, L.C., and Moon, T. (1995). **Instrument and Evaluation Designs Uses in Gifted Programs**. The National Research Center on the Talented, The University of Virginia. Research Report; RM-95132.
- Carter, A. B. (2016). *Best Practices for Leading a Transition to Standards-Based Grading in Secondary Schools.* Ed.D. dissertation Department of Education Walden University[Online]. Retrieved August 1, 2021 from : <https://eric.ed.gov/?id=ED568036>.
- Clement, E. (2019). **Parents' perception and experiences of national tests in primary school in Wales: An interpretative phenomenological analysis**. DEdPsy Thesis, Cardiff University Item availability restricted.
- Cranley, L.(2018). *An investigation into the impact of high-stakes testing, through the naplan assessment, on the teaching and learning of mathematics in one primary school (Master of Philosophy (School of Education))*. University of Notre Dame Australia[Online]. Retrived August 1, 2021 from : <https://researchonline.nd.edu.au/theses/204>.
- Creswell, J. W. (2015). **A concise Introduction to Mixed method Research**. Los Angeles: Sage.
- Diery,A., Vogel,F.,Knogler,M.,Seidel,T. (2020). Evidence-Based Practice in Higher Education: Teacher Educators' Attitudes, Challenges, and Uses. *ORIGINAL RESEARCH*, 6, 1-13. doi.org/10.3389/feduc.2020.00062.
- Din, Feng S. (1996) .The Impact of Kentucky State Testing on Educational Practices In Kentucky Public School [Online]. Retrived August 5, 2021, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED405352.pdf> ERIC Number: ED405352 Reports - Research; Speeches/Meeting Papers.

- Dowling, E., & Osborne, E. (2003). **The Family and the School: A Joint Systems Approach to Problems with Children**. 2nded. London: Karnac.
- Dutro, E., & Selland, M. (2012). "I like to read, but I know I'm not good at it": Children's perspectives on high-stakes testing in a high-poverty school. *Curriculum Inquiry*, 42(3), 340-367. doi:10.1111/j.1467-873X.2012.00597.x
- Dye, Thomas R. (1984). **Understanding Public Policy**. (5th ed). Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice -Hall, Inc.
- Eisendrath, A. (1988). The Use of Development Project Evaluation Information: A Study of Study of State Agencies in India. Dissertation Abstracts. *International: Section A: The Humanities and Social Sciences*, 49, 15-72. (UMI 8810460).
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191. Retrieved June 5, 2021, from <https://www.psychologie.hhu.de/arbeitsgruppen/allgemeine-psychologie-und-arbeitspsychologie/gpower>.
- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A.-G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41, 1149-1160. Retrieved June 5, 2021, from <https://www.psychologie.hhu.de/arbeitsgruppen/allgemeine-psychologie-und-arbeitspsychologie/gpower>.
- Festinger, L. (1957). **A Theory of Cognitive Dissonance**. Evanston, IL: Row, Peterson
- Fish, J. (1988). Responses to mandated standardized testing. Unpublished doctoral Dissertation, Los Angeles: University of California.
- Furintasari Setya Astuti & Heri Retnawati (2017). The Online Journal of New Horizons in Education, 7(3), 59-66
- Furaidah, Ali Saukah Utami Widiati. (2015). WASHBACK OF ENGLISH NATIONAL EXAMINATION IN THE INDONESIAN CONTEXT. *TEFLIN Journal*, 26(1), 36-58.
- Greene, J. C. (1987). Stakeholder Participation in Evaluation Design: Is it Worth the Effort? *Evaluation and Program Planning*, 10(4), 379-394.
- Gronlund, N.E. & Waugh, C.Keith (2009). *Assessment of Student Achievement* (9th Ed.). Boston: Merrill.

- Gunn, J., Al-Batineh, A., Abu Al-Rub, M., (2016). Teachers' Perceptions of High-Stakes Testing. *International Journal of Teaching and Education*. 4(2) : 49-62., DOI : 10.20472/TE.2016.4.2.003
- Harlen, W., & Deakin Crick, R.. (2003). Testing and motivation for learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 10(2),169-207.
doi:10.1080/0969594032000121270
- Herman, J., & Golan, S. (1991). **Effects of Standardized Testing on Teachers and Learning—Another Look**. Los Angeles, CA: National Center for Research on Evaluation, Standards and Student Testing, UCLA.
- Henry, G. T. and Mark, M. M. (2003). Beyond Use: Understanding Evaluation's Influence on Attitudes and Actions. *American Journal of Evaluation*, 24(3), 293-314. <https://doi.org/10.1177/109821400302400302>
- Johnston, W. P. (1986). **A Study of the Acceptance of Management Performance Evaluation Recommendations by Federal Agencies. Lessons from GAO Reports Issued in FY 1983**. Unpublished Doctoral Dissertation, George Mason University, Fairfax, Virginia.
- Kanter, R. M. (2003). **Introduction: Getting the Best from Best Practice**. London: Bloomsbury.
- Kellaghan, T., Greaney, V., & Murray, T. S. (2009). **Using the results of a national assessment of educational achievement**. World Bank.
- Kelley Dixon, J. E. (2018). Teacher Emotional Intelligence and Best Practices for Classroom Management” Ed.D. Dissertation Department of Education Brandman University. Retrieved June 5, 2021, from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1098793>.
- Kirkhart, K. E. (2000). *Reconceptualizing Evaluation Use: an Integrated Theory of Influence*. . [Online]. Retrieved March 17, 2021, from <http://www3.interscience.wiley.com>
- Larsson, M. and Olin-Scheller, C..(2020). Adaptation and resistance: washback effects of the national test on upper secondary Swedish teaching.*The Curriculum Journal*, 31(4), 687–703.DOI: 10.1002/curj.31

- Larson, H. A., El Ramahi, M. K., Conn, S. R., Estes, L. A., & Ghibellini, A. B. (2010). *Reducing test anxiety among third grade students through the implementation of relaxation techniques [Online]. Journal of School Counseling, 8(19)*, 1-19. Retrived August 8, 2021, from <http://eric.ed.gov/?id=EJ885222>
- Mark, M. M. and Henry, G. T. (2004). The Mechanisms and Outcomes of Evaluation Influence. *Evaluation, 10(1)*, 35-57.
- Miller, M. D., Linn, Robert L., Gronlund, N. E. (2009). *Measurement and assessment In teaching*. Upper Saddle River, N.J. Merrill/Pearson.
- Morrow, P. M., & Wilson, R. C. (1961). Family relationship of bright high-achieving and under-achieving high school boy. *Child Development, 32(3)*, 501-510.
- National Center for Fair & Open Testing. (2007). *The Dangerous Consequences of High-Stakes Standardized Testing [Online]*. Retrived August 1, 2021, from www.fairtest.org/sites/default/files/Dangerous-Consequences-of-high-stakes-tests.pdf
- Newman, D.L., Brown, R.D., and Rivers, L.S. (1987). Factors Influencing the Decision-Making Process: An Examination off the Effect of Contextual Variables. *Educational Evaluation, 13(2)*, 199-209.
- Nicholson, H. D. (2018). *Middle School Educators' Best Practices for Integrating Technology in Education: A Descriptive Case Study.*” Ed.D. Dissertation Department of Education Phoenix University [Online]. Retrived June 1, 2021, from <https://eric.ed.gov/?id=ED588941>.
- Kelley, Juanita E. (Dixon). (2018). "Teacher Emotional Intelligence and Best Practices for Classroom Management" (2018). Dissertations. 217. https://digitalcommons.umassglobal.edu/edd_dissertations/217
- Nixon, J. D. (2015). *Administrative Best Practices to Influence Culture in a Rural Middle School of Poverty.*” Ed.D. dissertation Department of Education Clemson University [Online]. Retrieved June 1, 2021, from <https://eric.ed.gov/?id=ED589867>.
- Nixon, J. M. (2016). Quality and Total Quality Management. Retrieved June 1, 2021, from <http://www.referenceforbusiness.com/management/PrSa/Quality-and-Total-Quality-Management.html>

- Peter, T. J. and Waterman, R. H. (1982). *In Search of Excellence Lessons from America's Best-Run Companies [Online]*. Retrieved June 1, 2021, from https://en.wikipedia.org/wiki/In_Search_of_Excellence.
- Potti Srinivasa Rao, K. G. Viswanadhan & Raghunandana K. (2015). Best Practices for Quality Improvement—Lessons from Top Ranked Engineering Institutions. *International Education Studies*, 8 (11),169-182.
- Puspitasari, M. (2020). Investigating the washback effect of the national examination on Indonesian practices: Perceptions of teachers, students and parents of test impact. PhD thesis.
- Rizki, S. (2017). Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR), volume 82: 331-333 Ninth International Conference on Applied Linguistics (CONAPLIN 9) Published by Atlantis Press. This is an open access article under the CC BY-NC license Retrieved August 1, 2021, from <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.
- Reynolds, C. R., Livingston, R. B. & Willson, V. (2009). *Measurement and assessment in education*. Upper Saddle River, N.J. Pearson.
- Saito Y. (2006). Consequences of high stakes testing on the family and schools in Japan. *Kedi Journal of Educational Policy*, 3(1), 101-112.
- Shambrook, J. and Cooper, S. M. (2006). Research Administration and Management. *Research Administration*. 37(1-2), 57-60.
- Simpson, C. (2016). Effects of Standardized Testing on Students' Well-Being. Harvard Graduate School of Education.
- Stecher, B.M. (2002). *Consequences of large-scale, high-stakes testing on school and classroom practice. [Online]*. Retrieved December 10, 2020, from <https://larrycuban.files.wordpress.com/2012/01/mr1554-ch4.pdf>.
- The United States Agency for International Development : USAID). (2018). *Engendering Utilities Increasing Women's Participation in the Power Sector through Human Resources Interventions: A Best Practices Framework*. Bureau of Economic Growth, Education and Environment in Washington, DC.
- Waheed, Z., et al. (2017). The Best Practices for School Transformation: A Multiple-Case Study. *Educational Administration*. 56, (4), 88-103.

Yamane, T (1973). **Statistics, An Introductory Analysis**, 2nd Ed., New York : Harper and Row.

Yin, R.K. (1994). **Applications of Case study Research**. Newbury Park. CA : Sage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๒/ ๖๖๕๔

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยและผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐานของนักเรียน และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรในสังกัดของท่านคือ ..... เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ของเครื่องมือวิจัย รายละเอียดดังเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทมัตตการ)
รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๕๑

โทรสาร ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๕๒

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ โทร. ๐๖ ๑๙๕๖ ๓๓๙๙

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2. นายบุญเจริญ บุญเชิด	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่ม งานวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์เขต 3
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๒/ว ๑๔๗๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. (ร่าง) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง ผลกระทบจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และปัจจัยและแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบคุณภาพของแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อส่งแหล่งทุนต่อไป

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการหัวข้องานวิจัย และมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบคุณภาพของแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังเอกสารที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนุชจรี บุญเกิด)

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๔๔๕๑ ๔๖๑๑

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ

โทร. ๐๖ ๑๙๕๖ ๓๓๙๙

รายนามผู้ประเมินแนวทางปฏิบัติที่ดี

1. นายวีระพันธ์ พรหมบุตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา๙๒ (ชุมชนนาข่า)
2. นางสุนันทา โสสีทา	ครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา๙๒ (ชุมชนนาข่า)
3. นางศรีสมร สนทา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลหนองหาญวิทยายน
4. นางฐิติยาภรณ์ วิเศษโวหาร	ครูโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลหนองหานวิทยายน
5. ว่าที่ร้อยโทศุภวัฒน์ พิมพ์มีลาย	ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสกลนคร (ธาตุนารายณ์เจงเวง)
6. นางสาวศิริลักษณ์ สัพโส	ครูโรงเรียนเมืองสกลนคร (ธาตุนารายณ์เจงเวง)
7. นายไพวัน ไชลาเมา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนแพง
8. นางสาวอัมพิกา แก้วไพฑูรย์	ครูโรงเรียนบ้านโพนแพง
9. ดร.สมใจ มณีวงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา
10. นางเจษฎา สังสหาติ	ครูโรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา
11. นายอัศนัย วารีสรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนด่าน
12. นายนนทวัฒน์ ชัยวงษ์ทิพย์	ครูโรงเรียนบ้านขุนด่าน
13. ดร.เสมอ สร้อยคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
14. นายพุทธิพันธ์ บุ่งทอง	ครูโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
15. นายราวิทย์ ดวงไข	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิบูลมังสาหารวิภาคย์วิทยากร
16. นายวินัย อินคำ	ครูโรงเรียนอนุบาลพิบูลมังสาหารวิภาคย์วิทยากร
17. นางรัชณี สายพรหม	ผู้อำนวยการโรงเรียนศิริราชภูรวิทยา
18. นาง ชุติมา สุขพรหม	ครูโรงเรียนศิริราชภูรวิทยา
19. นางศิรินทร วิภาคะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบุอันโนง
20. นางสาวปญุชร์สมิ์ วิโรจน์รัตน์	ครูโรงเรียนบุอันโนง
21. ผศ. ดร.สุชาติ หอมจันทร์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
23. นายประสิทธิ์ ไชยวงษ์	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3
22. นายบุญเจริญ บุญเขต	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์เขต 3
24. นางวรรณพร แสงโยจารย์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3
25. นายทวีทรัพย์ มานะอิน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

ภาคผนวก ข

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง (ชื่อภาษาไทย) การศึกษาปัจจัยและผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการวิจัยเรื่อง (ชื่อภาษาอังกฤษ) The Study of Factors and Impact of the Ordinary National Educational Test of Students, and Best Practice Guidelines for Using Test Results to Development of Basic Educational Quality. Under the Office of the Primary Educational Service Area in the Northeast Region.

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมาบุญ หน่วยงานที่สังกัด คณะครุศาสตร์

สำหรับเอกสาร:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ในการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ครั้งที่ 4/2564 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2564
2. โครงการวิจัยฉบับที่ 2 ลงวันที่ 5 เมษายน 2564
3. เอกสารชี้แจงแก่อาสาสมัครฉบับที่ 2 ลงวันที่ 5 เมษายน 2564
4. เอกสารแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัครฉบับที่ 2 ลงวันที่ 5 เมษายน 2564
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 ลงวันที่ 5 เมษายน 2564

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และแนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH GCP) โดยขอให้รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 12 เดือน

ให้ไว้ ณ ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2564

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณณรัตน์ พิงคานนท์)

ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เลขที่ : HE642007

วันหมดอายุ : วันที่ 5 มิถุนายน 2565

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
สำนักงานสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

หมายเหตุ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีมติให้รับชื่อเรื่องแต่ไม่มีผลกระทบกับเนื้อหาและวิธีการดำเนินการวิจัย ปรับชื่อเป็นการศึกษาผลกระทบจากการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ปัจจัยและแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคผนวก ค

หนังสือประสานงานเก็บข้อมูลในพื้นที่

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๒/ว๘๕๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศทุนอุดหนุนการวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมานูญ อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ เรื่อง การศึกษาปัจจัยและผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานของนักเรียน และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาผลกระทบการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยดังกล่าวมีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย และได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนในสังกัดของท่านกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ๔ รายวิชาหลัก ที่เหมาะสมและเป็นตัวแทนที่ดีในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้แจ้งขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนดังกล่าว เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 จึงมีความจำเป็นในการใช้รูปแบบดังกล่าว และสามารถตอบแบบสอบถามได้ที่ลิงค์ <https://docs.google.com/forms/d/1Y1Pe8noKZq7SKBda3G-LXlv3UvPQ-PIXgHhvXAGCj6k/edit?usp=sharing> ภายในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะรายงานผลในภาพรวม ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครองตลอดจนไม่สามารถสืบค้นถึงผู้ให้ข้อมูลตามหลักจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานของนักเรียน ตลอดจนการสังเคราะห์และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไร จันทร์ตุงการ)
รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๕๑

หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมานูญ

โทร ๐๖๑ ๙๕๖๓๓๙๙

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๒/๖๓๑๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศทุนอุดหนุนการวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ฉบับ
๒. เอกสารใบคำขอเพื่อสิ่งค้ำแบบสอบถามออนไลน์สำหรับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศวีศม พรมมาบุญ อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การศึกษาปัจจัยและผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานของนักเรียน และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ที่ผ่านการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ; O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๓ และ ผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ในการนี้เพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยดังกล่าวมีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย และได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนของท่านมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่เหมาะสมและเป็นตัวแทนที่ดี ได้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และผู้ปกครองนักเรียนในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งมีความจำเป็นในการใช้รูปแบบดังกล่าว โดยสามารถตอบแบบสอบถามได้ที่ลิงค์ (๑) สำหรับนักเรียน และ (๒) สำหรับผู้ปกครองนักเรียน ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะรายงานผลในภาพรวม ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครองตลอดจนไม่สามารถสืบค้นถึงผู้ให้ข้อมูลตามหลักจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์ผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน ตลอดจนการสังเคราะห์และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิโร จันทิมาธิการ)
รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๔๔๐๔ ๓๕๕๓ โทรสาร ๐ ๔๔๐๔ ๓๕๕๓

หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศวีศม พรมมาบุญ โทร ๐๖๓ ๙๕๖๓๓๐๙๔

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๒/ว ๑๐๘๗

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมาบุญ อาจารย์สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ เรื่อง การศึกษาปัจจัยและผลกระทบจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานของนักเรียน และแนวปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก จากท่านผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดของท่าน ที่มีผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบการศึกษาแห่งชาติระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ จำนวน ๑ โรงเรียน และระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศจำนวน ๑ โรงเรียน เพื่อวิเคราะห์และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ในการนี้เพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยดังกล่าวมีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลผลกระทบและแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาในการนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่า ซึ่งพิจารณาเห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของท่านและสถานศึกษาในสังกัดของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ท่าน และผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดของท่านที่มีผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบการศึกษาแห่งชาติระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ จำนวน ๑ โรงเรียน และระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ จำนวน ๑ โรงเรียน โดยผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำไปใช้ประโยชน์ในการสังเคราะห์และจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไร จันทร์ทุการ)

รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทร. ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๕๑ โทรสาร ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๕๒

หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรมมาบุญ

โทร ๐๖๑ ๕๕๖๓๓๕๙

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา

เรื่อง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบอย่างไร และนำผลการทดสอบไปใช้อย่างไร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ผู้ตอบคือ ผอ.สพ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ รอง ผอ.เขตฯ หรือ ผู้ได้รับมอบหมาย มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบ

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

อายุ .....ปี (โปรดระบุปีเต็ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน (1) ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา (2) รอง ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา

(3) อื่นๆ (ระบุ).....

วุฒิทางการศึกษาสูงสุด (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก

(4) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบ

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา					
ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง					
ผลกระทบต่อการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น					
ผลกระทบต่อการวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา					
ผลกระทบต่อการทำงานกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อการสื่อสารนโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ไปสู่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู มากขึ้น					
ผลกระทบต่อการทำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด					
ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด					
ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ ดำเนินการ และส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
ผลกระทบต่อการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา					
ผลกระทบต่อการทำงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน					
ผลกระทบต่อการทำงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่าย การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
ผลกระทบต่อการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพของผู้เรียน					
ผลกระทบต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
ผลกระทบต่อการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน เกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผลการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
ผลกระทบต่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาที่ต้อง มีจำนวนครั้งมากขึ้น					
ผลกระทบต่อระดับความเครียดในการบริหารจัดการให้ บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการทดสอบระดับชาติ					
ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับผลกระทบจากการทดสอบระดับชาติ(O-NET) ที่มีต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (โปรดระบุ) ถ้าไม่มีข้อเสนอแนะ พิมพ์เลข 0					

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของ ท้องถิ่น					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการวิเคราะห์การจัดตั้ง งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการ วิจัยและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การ ทดสอบระดับชาติ (O-net)					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและ การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการวางแผนอัตรากำลังและ กำหนดตำแหน่ง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในสังกัด โดยใช้ผลการ ทดสอบการศึกษาแห่งชาติเป็นเกณฑ์พิจารณา					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการประสานการระดม ทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในประเมินผลสถานศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) ให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพของผู้เรียน					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net) และคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-net)					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผล การศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียน					
นำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา					
ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ (โปรดระบุ) ถ้าไม่มีข้อเสนอแนะ พิมพ์เลข 0					

แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

เรื่อง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างไร และนำผลการทดสอบไปใช้อย่างไร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผอ.รร.หรือ รอง ผอ.ฯ 1 ท่าน ครูผู้สอน ป.6 4 รายวิชาที่ใช้สอบ O-NET จำนวน 4 ท่าน โดยตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

อายุ .....ปี (โปรดระบุปีเต็ม)

ตำแหน่งปัจจุบัน (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน (2) รอง ผอ.ผู้อำนวยการโรงเรียน (3) ครูผู้สอน

วุฒิทางการศึกษาสูงสุด (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท (3) ปริญญาเอก

(4) อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลกระทบของการสอบระดับชาติต่อผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตรับผิดชอบ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อจัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในและภายนอก					
ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
ผลกระทบต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน					
ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเครียดเนื่องจากการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
ผลกระทบต่อข้อกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อการวางแผนการพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน/โครงการ/การจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ					
ผลกระทบต่อการวางแผนให้เกิดความพร้อมด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการ และวัสดุอุปกรณ์มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ผลกระทบต่อการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
ผลกระทบต่อการศึกษาและมอบหมายหน้าที่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน					
ผลกระทบต่อการศึกษา/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน					
ผลกระทบต่อการใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ					
ผลกระทบต่อการศึกษาติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู					
ผลกระทบต่อการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร					
ผลกระทบต่อการศึกษาเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้					
ผลกระทบต่อการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
ผลกระทบต่อการศึกษาพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
ผลกระทบต่อการบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อกรอบและพัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสอบ O-NET ให้สูงขึ้นบ่งชี้ความจำเป็น					
ผลกระทบต่อครูเตรียมครูโดยการแบ่งหน้าที่ตัวข้อสอบ O-NET แต่ละวิชา โดยสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร					
ผลกระทบต่อครูเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนสอบ O-NET โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA					
ผลกระทบต่อการจัดตารางเรียนโดยให้มีคาบวิชาที่ต้องตัวข้อสอบ O-NET แทรกอยู่ด้วย					
ผลกระทบต่อการพัฒนาผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้นทำให้ลดความสำคัญของการสอนตามหลักสูตร					
ผลกระทบต่อการปฏิบัติตามนโยบายการสอบ O-NET ของโรงเรียน ทำให้ลดความสำคัญของการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก					
ผลกระทบต่อระบบงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนมีภาระงานมากยิ่งขึ้น เพราะต้องคอยติดตาม และควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนตลอดเวลาเพื่อมุ่งพัฒนาผลการสอบ O-NET					
ผลกระทบต่อครูและนักเรียน เนื่องจากการดำเนินการสอบวัดความรู้นักเรียนมีจำนวนครั้งมากเกินไป เช่น การสอบปลายภาคเรียนของโรงเรียน การสอบ Pre O-NET และ O-NET เป็นต้น ส่งผลให้เวลาเรียนและการเตรียมตัวสอบไม่เพียงพอ					
ผลกระทบต่อการสอนให้เด็กสามารถคิดและวิเคราะห์เป็น เนื่องจากการสอนมุ่งหวังเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นอย่างเดียว ทำให้เกิดความละเลย					
ผลกระทบต่องบประมาณในการจ้างวิทยากรมาติวแนวข้อสอบ O-NET ในโรงเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ สำหรับการนำความรู้ไปสอบ O-NET					
ผลกระทบต่อที่ครูต้องเตรียมรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวิธีการทำข้อสอบ O-NET ได้ดียิ่งขึ้น					
ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมสื่อการสอนเพิ่มมากขึ้น					
ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผลกระทบต่อครูต้องเตรียมแนวข้อสอบระดับชาติ O-NET มาสอน ตัวเพิ่มเติมในชั้นเรียน					
ผลกระทบต่อครูที่ต้องเตรียมการสอน และเข้าร่วมประชุม เพื่อ พัฒนาผลสอบ O-NET ของนักเรียนบ่อยขึ้น					
ผลกระทบต่อครูที่ต้องสอนในลักษณะการติวแนวข้อสอบ O-NET ให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น					
ผลกระทบต่อการสอนเนื้อหาในหลักสูตรของครู เนื่องจากต้องสอน เนื้อหาตามแนวข้อสอบ O-NET โดยไม่สนใจเนื้อหาในหลักสูตร					
ผลกระทบต่อครูที่ต้องแบ่งเวลาหลังเลิกเรียนติวความรู้และติวแนว ข้อสอบ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนก่อนสอบ O-NET					
ผลกระทบต่อครูที่ต้องเร่งรัดในการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร เพราะเวลาเรียนมีไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากครูไปอบรมเพื่อพัฒนาผล การสอบ O-NET บ่อยครั้ง					
ผลกระทบต่อครูในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง เพราะเด็กที่จะทำข้อสอบ O-NET ได้คะแนนระดับดี ต้อง เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น					
ผลกระทบต่อครูที่เน้นสอนติวแนวข้อสอบ O-NET เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ มากเกินไป จึงทำให้ละเลยการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมในระหว่างการเรียนการสอน					
ผลกระทบต่อครูในการพัฒนาการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อทำ ให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา					
ผลกระทบต่อครูทำให้เกิดความเครียดมากขึ้น เนื่องจากการกำหนด เป้าหมายให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าปี ที่ผ่านมา					
ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน เช่น การปรับเปลี่ยนนโยบาย รูปแบบ ข้อสอบ เนื้อหา จำนวนวิชาที่สอบ เป็นต้น					

ตอนที่ 3 การนำผลการทดสอบไปใช้ในการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การกำหนดให้การยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เป็นนโยบายของโรงเรียน					
จัดทำแผนพัฒนา/ยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
สื่อสารเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน โดยการประชุมชี้แจง/รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการยกระดับ/พัฒนาผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของโรงเรียน					
สื่อสาร/ประชุมชี้แจงถึงความสำคัญของการทดสอบระดับชาติ (O-NET) /รายงานผลการสอบระดับชาติ (O-NET) แก่ผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนบุตรหลาน					
การกำกับติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการทดสอบ O-NET เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานของครู					
ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา/การปรับปรุงหลักสูตร					
จัดให้มีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลได้					
จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
การพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
การบริหารจัดการบุคลากร และครูที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
การใช้คะแนน O-NET ไปใช้ประกอบในการศึกษาต่อ					
การจัดการสอนเสริม ทบทวนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเสริมสร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET					
การให้ข้อมูลสารสนเทศการทดสอบแก่นักเรียน เพื่อพัฒนาตนเอง					
นำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ประกอบการแนะแนวทางการเรียน และการศึกษาต่อ					
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ให้สามารถบูรณาการการสอนที่ครอบคลุมตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา กับข้อสอบ O-NET					
การพัฒนาครูในการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษา					
การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์					
การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน					
การประเมินการสอนของครู และสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอน					
การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ (โปรดระบุ และบอกระดับตัวเลขความสำคัญของการนำไปใช้ เช่น 1 2 3 4 5) (ถ้าไม่มีข้อเสนอแนะ พิมพ์เลข 0)					

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เป้าหมายของประเทศในการปฏิรูปการศึกษา					
นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ					
นโยบายของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
ระบบการประกันคุณภาพภายใน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระบบการประกันคุณภาพภายนอก					
ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน					
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร					
ผู้บริหารกำหนดนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม					
ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET					
ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลการสอบ O-NET ในภาพรวมของโรงเรียน					
ผู้บริหารจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการนำผลการสอบ O-NET ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน					
ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอเหมาะสม					
ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน					
ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินโครงการและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง					
ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ผู้บริหารเสริมสร้างแรงจูงใจต่อครูและนักเรียน เช่นการมอบรางวัล เชิดชูเกียรติ/การยกย่อง เกี่ยวกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนักเรียนที่มีผลการสอบ O-NET ดี					
การตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
การมีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมผลการสอบ O-NET ให้สูงขึ้น					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประชุมชี้แจงและให้ข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET					
การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอต่อการนำผลการสอบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
การกำกับติดตามการดำเนินงาน					
การประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวและนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาปรับปรุง					
ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน					
ผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน					
ครูผู้สอนเข้าร่วมการประชุมชี้แจงข้อมูลสารสนเทศผลการสอบ O-NET ของโรงเรียน/กลุ่มสาระ					
ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อสอบ O-NET					
ครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ครูผู้สอนค้นคว้าหาแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ /สื่อการสอน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง					
ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน					
ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาตนเอง					
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการนำผลการสอบ O-NET มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง					

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำให้ผลการสอบ O-NET ให้ได้คะแนนสูง					
ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำข้อสอบแต่ละวิชาให้ได้คะแนนที่สูง					
ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ และตั้งใจในการเรียนรู้ในชั้นเรียน					

แบบสอบถามนักเรียน

เรื่อง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) หรือการสอบ O-NET ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความสนใจต่อการเรียนในชั้นเรียน และด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบทั้งสิ่งที่พึงปรารถนา และผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา หากมีข้อสงสัยท่านสามารถติดต่อมาได้ทีเบอร์ 061-956-3399 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ โปรแกรมทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

เขตโรงเรียน (1) เขตเมือง (2) เขตนอกเมือง

ตอนที่ 2 ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ประเด็นผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตเป็นองค์ประกอบในการจบการศึกษา					
2.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะต้องการนำคะแนนจากการสอบโอเน็ตองค์ประกอบในการศึกษาต่อ					
3.นักเรียนตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นเพื่อสอบโอเน็ตให้ได้คะแนนสูง เพราะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง					
4.ทำให้นักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อนำความรู้ไปสอบโอเน็ต					
5.ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น					
6.ทำให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น					
7.ทำให้นักเรียนตั้งใจทบทวนเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ					
8. ทำให้นักเรียนสนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น					
9. ทำให้นักเรียนเครียดเพราะถูกบังคับให้เข้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ทางโรงเรียนจัดให้อย่างสม่ำเสมอ					

ประเด็นผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. นักเรียนเครียดเพราะถูกผู้ปกครองคาดหวังเกี่ยวกับผลการสอบโอเน็ต					
11. นักเรียนเครียด เพราะต้องนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการศึกษาต่อ					
12. ทำให้นักเรียนต้องฝึกทำตัวอย่างข้อสอบโอเน็ตอย่างสม่ำเสมอ					
13. ทำให้นักเรียนจะต้องรวมกลุ่มกับเพื่อนช่วยกันสรุปและอธิบายแนวข้อสอบโอเน็ต เพื่อเตรียมตัวสอบอย่างสม่ำเสมอ					
14. ทำให้นักเรียนสนใจเรียนกวดวิชา เพื่อสรุป และติวแนวข้อสอบโอเน็ต มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรในห้องเรียน					
15. ทำให้นักเรียนเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากกับการเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต					
16. ทำให้นักเรียนเสียเวลามากในการเดินทางไปเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ต					
17. ทำให้นักเรียนต้องใช้เวลาในการอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบโอเน็ตมากกว่าการเรียนหนังสือตามหลักสูตร					
18. การกวดวิชาทำให้นักเรียนพร้อมจะสอบโอเน็ตมากยิ่งขึ้น					
19. นักเรียนมีความเครียดจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ต					
20. นักเรียนมีเวลาได้พบปะเพื่อนๆ ลดลงมาก เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ต					
21. นักเรียนรู้สึกว่ามีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากการเตรียมตัวสอบโอเน็ตอย่างหนัก					
22. การสอบโอเน็ต ทำให้ต้องเรียนกวดวิชา เพื่อให้มีความรู้มากกว่าการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
23. โรงเรียนเพิ่มคาบสอนพิเศษให้กับนักเรียน เพื่อเตรียมตัวสอบโอเน็ตทำให้นักเรียนเครียดมากยิ่งขึ้น					
24. นักเรียนรู้สึกเครียดกับผลการสอบโอเน็ต เพราะเกรงคะแนนสอบจะมีผลทำให้ไม่มีที่เรียนต่อ					
25. โดยภาพรวม นักเรียนได้รับผลกระทบมาน้อยเพียงใด					

แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน

เรื่อง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานมีผลกระทบต่อผู้ปกครองนักเรียนอย่างไร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานต่อผู้ปกครองนักเรียน

ผลกระทบต่อผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) หรือการสอบ O-NET ต่อผู้ปกครองนักเรียน ในด้านค่าใช้จ่ายของครอบครัว และการเตรียมตัวนักเรียนในการสอบระดับชาติ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบทั้งสิ่งที่พึงปรารถนา และผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา

หากมีข้อสงสัยท่านสามารถติดต่อได้ที่เบอร์ 061-956-3399 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีคม พรหมมาบุญ โปรแกรมทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ (1) ชาย (2) หญิง

ความสัมพันธ์กับนักเรียน

(1) บิดา มารดา (2) พี่ น้ำ อา ลุง ป้า (3) ปู่ ย่า ตา ยาย (4) อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานต่อผู้ปกครองนักเรียน

ประเด็นผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลาน ทำให้ท่านมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น					
2. การเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่านทำให้ท่านต้องทำงานพิเศษหรือทำงานมากขึ้นเพื่อหาเงินมากยิ่งขึ้น					
3. ค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาของบุตรหลานของท่าน ทำให้ครอบครัวมีภาระค่าใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น					
4. ท่านต้องหาสถาบันกวดวิชาให้กับบุตรหลานของท่านเพื่อเรียนเพิ่มเติม					
5. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในจัดหา หรือจัดซื้อหนังสือ คู่มือสอบเพิ่มเติมเพื่อให้บุตรหลานเตรียมตัวสอบโอเน็ต					
6. ท่านต้องมีการเตรียมตัวบุตรหลานของท่านในการสอบ โอเน็ต ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงปัจจุบัน					

ประเด็นผลกระทบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. ท่านต้องคอยดูแล ติดตามและควบคุมพฤติกรรมการเรียนของบุตรหลานมากขึ้น					
8. ท่านต้องเป็นภาระในการรับ-ส่งบุตรหลานของท่านไปเรียน กวดวิชาด้วยตัวเอง					
9. ท่านเห็นว่าการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเป็นสิ่งที่เพียงพอสำหรับบุตรหลาน โดยไม่จำเป็นต้องให้เรียนในโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม					
10. ท่านมีความมั่นใจในบุตรหลานว่าจะสามารถเตรียมตัวสอบโอเน็ตได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือใดๆ					
11. ท่านต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบโอเน็ต สำหรับค่าอินเตอร์เน็ต					
12. ท่านรู้สึกไม่สบายใจหรือเกิดความเครียดในการหารายได้เพิ่มเติม เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนพิเศษ หรือเรียนกวดวิชา					
13. ท่านรู้สึกเครียด เนื่องจากเกรงว่าบุตรหลานจะไม่สามารถหาโรงเรียนเพื่อเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพราะคะแนนสอบโอเน็ตไม่ดีพอ					
14. ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ตเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของท่าน ในการตรวจสอบความรู้รวบยอด					
15. ท่านคิดว่าการสอบโอเน็ต เป็นสิ่งที่ดีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองทุกคนมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนที่บุตรหลานเรียน					

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
<p>นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) นักเรียนคิดว่าการทดสอบ O-NET มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) นักเรียนคิดว่าการทดสอบ O-NET ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนอย่างไร</p> <p>(3) นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นเรียนอย่างไร เพื่อนำความรู้ไปสอบ O-NET</p> <p>(4) นักเรียนสนใจค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองมากยิ่งขึ้นหรือไม่ เพื่อเตรียมสอบ O-NET</p> <p>(5) นักเรียนมีการทบทวนเนื้อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) นักเรียนคิดว่าตนเองเครียดเพราะถูกบังคับให้เรียนพิเศษตามที่ทางโรงเรียนจัดให้หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) นักเรียนคิดว่าตนเองเครียดจากการเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) นักเรียนคิดว่าตนเองเสียเวลาในการทำกิจกรรมกับผู้ปกครอง และเพื่อนมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(4) นักเรียนคิดว่าตนเองรู้สึกร่างกายอ่อนล้าจากการที่ต้องเรียนมากขึ้น หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(5) นักเรียนคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนหรือไม่</p>
<p>ผู้ปกครอง นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET มีประโยชน์และความจำเป็นต้องมีการทดสอบหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET ส่งผลต่อท่านในการกำกับดูแล ติดตาม และควบคุมพฤติกรรมนักเรียนของบุตรหลานมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านผู้ปกครองมีการสนับสนุนให้บุตรหลานของท่านเตรียมตัวสอบ O-NET จากการใช้ผ่านช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ต หรือไม่ อย่างไร</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
	<p>(4) ท่านผู้ปกครองมีการสนับสนุนให้บุตรหลานจัดหาและจัดซื้อหนังสือ หรือ คู่มืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านผู้ปกครองคิดว่าตนเองต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในการเรียนกวดวิชาของบุตรหลาน ในการเตรียมตัวสอบ O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านผู้ปกครองคิดว่าตนเองมีความเครียดเพิ่มมากขึ้นเมื่อให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านผู้ปกครองคิดว่าการทดสอบ O-NET ผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อตัวท่านหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ผู้บริหาร สถานศึกษาที่ มีผลการ ทดสอบ การศึกษา แห่งชาติ</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการด้านนโยบายอย่างไรและต้องเตรียมการด้านองค์ประกอบใดบ้าง”</p> <p>(3) ท่านมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับนโยบายการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบ O-NET อย่างไร</p> <p>(4) ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำให้คะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p> <p>(6) ท่านมีความภาคภูมิใจต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่ได้ตามนโยบายและสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าตนเองมีความเครียดต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่จะเกิดขึ้นตามนโยบายของท่านหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อท่านและโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ครูผู้สอนใน สถานศึกษาที่ มีผลการ ทดสอบ การศึกษา แห่งชาติสูง</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการสอนอย่างไรแล้วต้องเตรียมอะไรเพิ่มเติมหรือไม่”</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
<p>กว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ</p>	<p>(3) ท่านคิดว่า“จากนโยบายการสอบ O-NET ทำให้การสอนของครูเป็นอย่างไร ต้องสอนพิเศษหรือ ต้องติวเนื้อหาและข้อสอบ หรือสอนเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น หรือไม่ อย่างไร”</p> <p>(4) ท่านคิดว่าการสอนปัจจุบันหลังจากที่มีการสอบ O-NET มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่อย่างไร</p> <p>(5) ท่านคิดว่าการเตรียมการสอบ O-NET จำเป็นต้องมีการติวเนื้อหาและข้อสอบ หรือต้องเพิ่มกิจกรรมต่างๆอีก หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(6) ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือวิธีสอนเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(7) ท่านมีความภาคภูมิใจต่อวิชาชีพและหน้าที่ที่พยายามจะนำพาให้ลูกศิษย์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในทุกๆด้าน ในที่นี้คือคะแนน O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(9) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีคะแนน O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p> <p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) การเตรียมการสอนเดี๋ยวนี้ประสบปัญหาอะไรบ้าง (เทคนิค/วิธีการสอน สื่อการสอน เนื้อหาการสอนตามแนวข้อสอบ O-NET เวลาในการสอน การติวแนวข้อสอบ การวัดและประเมินผล การพัฒนาตนเองของครู)</p> <p>(2) ท่านคิดว่าตนเองมีความเครียดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้คะแนน O-NET หรือไม่ อย่างไร</p> <p>(3) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อตนเอง และโรงเรียนของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงบวก/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านคิดว่าจากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องทำอะไรบ้าง</p> <p>(2) ท่านคิดว่า “จากการที่มีการสอบ O-NET ทำให้ท่านต้องเตรียมการด้านนโยบายอย่างไรและต้องเตรียมการด้านองค์ประกอบใดบ้าง”</p> <p>(3) ท่านมีการสื่อสารกับครูและผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อมอบนโยบาย สร้างแรงจูงใจในการยกระดับคะแนน O-NET อย่างไร</p> <p>(4) ท่านคิดว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำให้คะแนนเฉลี่ย O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศคืออะไรบ้าง</p>

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นคำถาม (ตัวแปร)
	<p>ประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผลกระทบเชิงลบ/แนวปฏิบัติในการนำผลการทดสอบไปใช้</p> <p>(1) ท่านมีความเครียดต่อผลลัพธ์ของการทดสอบ O-NET ที่จะเกิดขึ้นตามนโยบายของท่านหรือไม่ อย่างไร</p> <p>(2) ท่านคิดว่าผลการทดสอบ O-NET มีผลกระทบหรือเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของท่านและโรงเรียนสังกัดของท่านหรือไม่ อย่างไร</p>

ภาพกิจกรรมบางส่วนในการสัมมนาเชิงลึกในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์

